

Samo u Švedskoj do
sada prodato više od
500.000 primeraka

Kada se led otopi, šta ostaje ispod njega?

SNOWS U BELOM

MONS KALENTOFT

ŠVEDSKI BESTSELER BROJ 1

www.vulkan.rs

MONS KALENTOFT

**SNOWI U
BELOM**

Preveo Srđan Krstić

Naziv originala:
Mons Kallentoft MIDVINTERBLOD

Prolog

Esterjetland, utorak, 31. januar

U mraku

Ne udarajte me. Da li me čujete? Ostavite me na miru.

Ne, ne, pustite me unutra. Jabuke, miris jabuka. Gotovo da mogu da ih osetim.

Ne ostavljajte me da stojim ovde na hladnom i mokrom. Vetar mi oštirim noktima dere kožu s ruku, s lica, sve dok ništa ne ostane od kože, od mišića, dok više nema masnoće na kostima i na lobanji.

Niste primetili da sam otišao? Baš vas briga, zar ne?

Crvi puze po zemljanom podu. Čujem ih. I miševе čujem kako vode ljubav, ludeći od vreline, cepaju se međusobno na komade. Trebalo bi da smo mrtvi sada, šapuću, ali ti si upalio tu peć i držiš nas u životu, mi smo ti jedino društvo na hladnoći. Ali kakvo društvo? Jesam li ikada živeo ili sam odavno umro u tako tesnoj sobi da u njoj nije bilo mesta za ljubav?

Prebacujem preko sebe vlažan prekrivač, vidim kako plamen izbija kroz otvore u peći, gledam kako dim lebdi po mojoj crnoj udžerici i pada polako na uspavane borove napolju, na jele, na kamenje, na led koji pluta rekom.

Gde je toplota? Samo u ključaloj vodi.

Ako zaspim, da li ću se probuditi?

Ne udarajte me. Ne ostavljajte me u snegu. Napolju. Tu ću da poplavim, pa da pobelim, kao i sve ostalo.

Ovde mogu da budem sam.

Sada spavam i u moje snove se vraćaju reči: jebeni žgoljavko, kopile nevaljalo, ti nisi stvaran, ti ne postojiš.

Ali šta sam ti ja uradio? Samo mi reci: šta sam

uradio? Šta se dogodilo?

I odakle je prvo došao miris jabuke? Jabuke su okrugle, ali one eksplodiraju, nestanu u mojim rukama, i ostanu mrve od biskvita na podu iza mene.

Ne znam ko je ona, ali naga žena lebdi iznad mog tela. Kaže, paziću te, za mene ti postojiš, mi smo ljudska bića, mi pripadamo jedno drugom. Onda je odvuku negde, a tavanicu na mom skloništu odvali crni vetar i odnese. Tamo napolju čujem kako nešto gmiže ka njenim nogama. Ona vrišti, a onda tišina. Onda se vraća, ali kao neka druga osoba, bez lica, koja mi je nedostajala čitavog života. Ko je zaista ona?

Mogu da izbrišem žudnju. Mogu da prestanem da dišem.

Ali, ako nestanu žudnja i disanje, ostaje ti samo pripadanje. Zar ne? Probudio sam se. Imam mnogo više godina, ali moje sklonište, hladnoća, zimska noć i šuma su isti. Moram da učinim nešto. Ali sam već nešto uradio; nešto se dogodilo.

Odakle ova krv na mojim rukama? I zvuci.

Crvi i miševi ne čuju se usled sveg tog komešanja.

Čujem tvoj glas. Čujem kako udaraš na vrata od sklepanih dasaka na mojoj udžerici. Došla si, konačno si došla.

Ali jesi li to ti? Ili je to smrt?

Ko god da je tu, neka mi kaže da mi ne želi zlo. Reci mi da si došla u ljubavi.

Obećaj mi to.

Obećaj mi bar toliko.

Obećaj.

PRVI DEO

Ova poslednja vrsta ljubavi

Četvrtak, 2. februar

Ljubav i smrt su komšije.

Njihova lica su jedno isto lice. Čovek ne mora da prestane da diše da bi umro, a ne mora ni da diše da bi bio živ.

Nema nikakvih garancija kada su u pitanju život i smrt.

Dvoje ljudi se upozna.

Zavole se.

Vode ljubav.

I vole se i vole, i onda, posle nekog vremena, ljubav nestane, iznenada kao što se u početku pojavila, jer su njeni hiroviti izvori presušili iz nekih spoljašnjih ili unutrašnjih razloga.

Ili se ljubav nastavlja do kraja vremena. Ili je nemoguća od početka, a ipak neizbežna.

A ova poslednja vrsta ljubavi, poslednja vrsta, ona je ništa drugo nego napast.

Upravo je to, napast, misli Malin Foš dok stoji u kućnoj haljini pored kuhinjskog slivnika, sveža posle tuširanja, mažući puter na parče integralnog hleba jednom rukom, dok drugom podiže šolju jake kafe ka usnama.

Šest i petnaest je, prema *ikea* satu koji visi na belo okrečenom zidu. Iza prozora, na prigušenom svetlu uličnih svetiljki, izgleda kao da se vazduh ledi. Mraz je stegao sive, kamene zidove Crkve Svetog Laša, a bele klupe od javora odavno su mu se predale: još jedna noć s temperaturom ispod minus dvadeset; bolje odmah da nas ubije i pusti da padnemo mrtvi na zemlju.

Ko može da voli ovakvu hladnoću?

Ovakav dan, misli Malin, nije za život.

Linčeping je paralisana, gradske ulice mlitavo su

prekrile zemljinu koru, kondenzacija na prozorima je oslepila kuće.

Ljudi nisu ni pokušali da dođu do *Klueta centra* prethodne večeri, da gledaju hokej na ledu, bilo ih je tek par hiljada umesto uobičajeno pune hale.

Pitam se kako je Martin igrao? Malin razmišlja o sinu svog kolege Sekea, lokalnom momku kome se smešilo mesto u timu reprezentacije i čekala ga karijera profesionalca. Ona se i nije baš mnogo interesovala za hokej, ali, ako živiš u ovom gradu, poprilično je nemoguće izbeći da čuješ vesti o događajima na ledu.

Teško je to izbeći.

Turistička agencija na uglu Sent Lašgotana i Hamngatana rugala se hladnoći svojim posterima egzotičnih destinacija, koje su se ređale jedna za drugom; sunce, plaže, neprirodno plavo nebo kao s druge planete, one na kojoj može da se živi. Usamljena majka se rve sa kolicima za blizance ispred *Ešeta banke*, deca smeštena u crne vreće, gotovo nevidljiva, tvrdoglavo spavaju, onako sva nezamislivo osetljiva. Njihova majka zaobilazi zaleđene delove sakrivene ispod snega, kliza se, ali ide napred, kao da ne postoji druga mogućnost.

„Zime su ovde đavolji posao.“

Malin je mogla da čuje reči svoga oca, njegovo pravdanje od pre nekoliko godina za kupovinu trosobnog bungalova u penzionerskom selu na Tenerifama: Plaja de la Arena, severno od Plaja de las Amerikas.

Šta li radite sada? Pita se Malin.

Kafa je greje iznutra.

Verovatno još uvek spavate, a kada ustanete, biće toplo i sunčano. A ovde mraz vlada bez problema.

Treba li da probudim Tuve? Trinaestogodišnjaci mogu da spavaju ceo dan, ako im to dopustiš, a po ovakvoj zimi bilo bi dobro da utoneš u zimski san nekoliko meseci, da nigde ne izlaziš i da se probудиš potpuno nov i oporavljen kada temperatura pređe nulu.

Tuve još može da spava. Neka se njeno duguljasto,

krakato telo što bolje odmori.

Prvi čas joj ne počinje pre devet. Malin je sve to mogla da vidi u svom unutrašnjem oku. Kako se njena ćerka prisiljava da ustane u pola devet, tetura se do kupatila, tušira se, oblači. Nikada ne nosi šminku. A onda Malin vidi kako Tuve preskače doručak i pored sveg njenog zvocanja. Možda treba da pokušam novu taktiku, pomislila je Malin: Doručak je loš za tebe, Tuve. Šta god radila, nemoj slučajno da doručkuješ.

Malin ispija kafu.

Tuve rano ustaje samo kada hoće da završi jednu od svojih debelih knjiga koje gotovo opsesivno obožava; ima čuđesno napredan ukus za svoje godine. Džejn Ostin. Koliko bi švedskih trinaestogodišnjakinja, osim Tuve, pročitale tako nešto? Ali, s druge strane... Ona i nije kao druge trinaestogodišnjakinje, nikada nije morala mnogo da se trudi da bi bila prva po uspehu u razredu. Možda bi bilo dobro da je morala da uloži više napora, da se susretne s pravim izazovom.

Vreme leti i Malin hoće što pre da stigne na posao, ne želi da propusti onih pola sata od petnaest do sedam do sedam i petnaest, kada može da bude sama u policijskoj stanici i da isplanira dan pred sobom.

U kupatilu skida kućnu haljinu i baca je na žuti sintetički pod.

Staklo na ogledalu koje visi na zidu kupatila bilo je malo nagnuto, pa iako je činilo da njeno telo visoko sto sedamdeset centimetara izgleda donekle spljošteno, ona i dalje deluje vitko; atletski razvijeno i snažno, spremno da stane na megdan svakom sranju koje joj stane na put. I ranije je sretala ta sranja, izlazila na kraj s njima, učila od njih i nastavljala dalje.

Nije loše za jednu tridesettrogodišnjakinju, pomisli Malin, njeno samopouzdanje je radilo svoj posao: *Nema ničega s čim ne mogu da izađem na kraj*, a onda sumnja, staro uvreženo verovanje: *Nisam mnogo postigla, a neću ni sad postići, i to je moja greška, moja sopstvena greška.*

Njeno telo. Koncentriše se na to.

Uvlači stomak, duboko udahne, tako da se njene male grudi ističu, ali, kada vidi da joj bradavice rastu, zaustavlja se.

Brzo se saginje dole i skuplja kućnu haljinu. Suši električnim fenom svoju zlatnoplavu kosu oblikovanu u paž frizuru, pustivši da joj pramenovi padnu preko istaknutih ali mekih jagodica, formirajući u isti mah zastor iznad ravnih obrva, jer zna da će tako najbolje naglasiti njene različak-plave oči. Malin pući usne, mogle su da budu i veće, ali bi onda štrčale ispod malog, blago prćastog nosa.

U spavaćoj sobi navlači farmerke, belu bluzu i crni polo džemper.

Bacivši pogled na ogledalo u hodniku, samo popravi kosu, uveravajući se da bore oko njenih očiju nisu baš mnogo vidljive. Obukla je *katerpillar* čizme.

Jer ko zna šta može da je sačeka?

Možda će morati da ide negde na selo. Debela sintetička jakna koju je kupila u *Stadijum* radnji u *Tornbi šoping-centru* za osamsto sedamdeset pet kruna stvorila je kod nje utisak kao da je postala reumatični kosmonaut, jer su joj pokreti postali spori i nespretni.

Jesam li sve ponela?

Mobilni, novčanik u džepu. Pištolj. Njen verni pratilac. Oružje je visilo na naslonu stolice kraj neraspremljenog kreveta.

Sa madracem za dvoje, uz dovoljno prostora za pristojnu prazninu, prazninu u kojoj se spava i samuje tokom veoma dugih i mračnih noćnih sati. Ali, kako da nađeš nekoga ko bi te podnosio, kad ne možeš da podneseš ni samu sebe.

Imala je Janeovu sliku pored kreveta. Obično je sebi govorila da je drži tu, da bi Tuve bila srećna.

Na fotografiji je Jane preplanuo i nasmejan, smeju mu se usta, ali ne i sivozelene oči. Nebo iza njega je čisto, a pored njega se palma lagano njiše na vetru, dok u pozadini

može da se nasluti džungla. Jane nosi svetloplavi šlem UN-a, a na kamuflažnoj jakni je prišiven logo švedske Službe spasavanja; izgleda kao da želi da se okrene, da bude siguran da ništa iz gustog šiblja iza njegovih leđa neće izleteti i skočiti na njega.

Ruanda.

Kigali.

Pričao joj je kako psi jedu ljude koji još uvek nisu mrtvi.

Jane je otišao, ide, oduvek je išao kao volonter. To je zvanična verzija.

U tako gustu džunglu da možeš da čuješ kako udara srce tmine, u minirane, krvlju polivene balkanske gudure, na kamione s brašnom koji se truckaju pored masovnih grobnica nevešto prekrivenih peskom i blatom.

A to je od početka sve bilo dobrovoljno, za nas.

Kratka verzija: sedamnaestogodišnjakinja i dvadesetogodišnjak sreću se u standardno uparloženoj diskoteci u standardno uparloženom malom gradiću. Dvoje ljudi bez planova, isti ali različiti, s par dodirnih ali važnih tačaka, s idejama s kojima se oboje slažu. A onda, posle dve godine, događaj koji je trebalo izbeći po svaku cenu ipak se ostvario. Tanka, gumena membrana je pukla i dete je počelo da raste.

„Moramo da ga se otarasimo.“

„Ne, to je ono što sam oduvek želela.“

Njihove reči su se mimoilazile. Vreme je prolazilo i došla je njihova ćerka, sunce nad suncima, i oni su glumili srećnu porodicu. Prošlo je nekoliko godina i nad njih se nadvila tišina. Stvari su krenule drugačije od onoga što su planirali, ako su išta i planirali, i svako od njih dvoje je krenuo svojim putem, iz čista mira.

Nije bilo eksplozije, samo mokra živuljka koja ostavlja trag u sećanju, a još dublje trag u duši.

Robovanje ljubavi, mislila je Malin.

Gorko i slatko u isti mah. Kao što je mislila i onda,

pošto su se rastali, kada je kombi za selidbe nosio stvari u Stockholm na Policijsku akademiju, kada je Jane otišao u Bosnu: Ako postanem zaista dobra u odupiranju zlu, tada će me obasjati dobrota.

Jesi li sigurna da je to tako jednostavno?

Onda bi i ljubav bila ponovo moguća? Zar ne bi?

Na izlasku iz stana Malin oseća kako joj pištolj pritiska karlicu. Pažljivo otvara vrata Tuvine sobe. Može da vidi zidove u pomrčini, redove knjiga na policama, može da oseti Tuvino nezgrapno, tinejdžersko telo ispod tirkizne perine. Tuve spava gotovo nečujno, još od svoje druge godine. Pre toga je nemirno spavala, budila se po nekoliko puta noću, a onda kao da je shvatila da su joj mir i tišina neophodni, barem noću, kao da je dvogodišnje dete instinktivno shvatilo da živo biće mora da oslobodi noć za snove.

Malin izlazi iz stana.

Silazi tri sprata niza stepenice, do vrata zgrade. Svakim korakom oseća kako joj zima prilazi bliže. Na stepeništu je gotovo ispod nule.

Molim te, samo da kola upale. Skoro da je toliko hladno da benzin može da se zaledi.

Stoji na vratima, priprema se. Ledena izmaglica lebdi, nadirući u talasima i presecajući zrake neonske svetlosti uličnih svetiljki. Želi da ustrči uza stepenice, da se vrati u stan, da pobaca odeću sa sebe i uvuče se natrag u krevet. A onda opet dolazi ta njena čežnja za policijskom stanicom. Prema tome: gurni vrata, otrči do automobila, pomuči se s ključem, otvori vrata, ubaci se unutra, upali motor i odvezi se.

Hladnoća je obuhvata u snažan zagrljaj sa svih strana čim izađe napolje; čini joj se da može da čuje kako joj dlake u nosu pucaju svaki put kad udahne vazduh, a suzni kanali postaju lepljivi, ali i pored svega toga može da pročita natpis iznad spoljnih vrata na Crkvi Svetog Laša: „Neka su blagosloveni oni čisti u srcu, jer oni će videti Boga.“

Gde je auto? Metalik-srebrni *volvo* iz 2004. na svom je mestu, nasuprot lođe Crkve Svetog Laša.

Ruke oklopljene debelim, postavljenim materijalom.

Uz velike napore Malin uspeva da uvuče šaku u džep u kome je mislila da se nalaze ključevi kola. Nema ključeva. Sledeći džep, a onda sledeći. Prokletstvo. Mora da ih je ostavila gore. A onda se seti: ključevi su u prednjem džepu farmerki.

Ukrućeni, skočanjani prsti zaboileli su je kad ih je gurnula u džep. Ali ključevi su bili tu.

Otvorite se sada, prokleta vrata. Led je nekako zaobišao i sačuvao bravu, i uskoro se Malin nađe na mestu vozača psujući: hladnoću, motor koji je tandrkao i odbijao da se pokrene.

Pokušala je ponovo i ponovo, nekoliko puta.

Ali auto je odbio poslušnost.

Malin izlazi. Pomišlja: moram da sednem na autobus. Ali gde uopšte ide?

Prokleta hladnoća, jebem ti usrana, jebena kola. Onda joj zazvoni mobilni telefon.

Zgrčena šaka na poludeloj plastičnoj napravi. Ne zamara se da vidi ko je zove.

„Malin Foš, izvolite.“

„Seke, ovde.“

„Ova moja jebena kola neće da upale.“

„Smiri se, Malin. Smiri se. Slušaj me. Dogodilo se nešto veliko. Reći ću ti kada se budemo videli. Biću kod tebe za deset minuta.“

Sekeove reči su ostale da vise u vazduhu. Iz njegovog tona glasa Malin može da čuje da se desilo nešto zaista ozbiljno, da je ova zima, hladnija od bilo koje druge koje se iko živ seća, postala za još stepen ili dva gora, da je ljuti mraz pokazao svoje pravo lice.

Nemačka horska muzika odzvanja kolima dok Saharijus Seke Martinson čvrsto drži volan prolazeći kraj razuđenih kuća u predgrađu Justerbro. Baca pogled kroz bočno staklo, na pročelja građevina kod kojih se nije štedelo na prostoru. Obojene fasade su se zaledile, a drveće poraslo tokom trideset godina, koliko je prošlo otkad su ove kuće građene, deluje iznureno i pot- hranjeno na ovoj hladnoći. Ali, čak i tako čitava oblast izgleda neobično prijatno, dobro je negovana, izgleda prosperitetno.

Lekarski geto, pomisli Seke. Pod tim imenom ljudi u gradu znaju za ovaj njegov deo. I ne može se poreći da nije popularan među doktorima koji rade u bolnicama. Nasuprot, na drugoj strani Sturefoš puta, na daljoj strani velikog parkinga, skrupčali su se beli blokovi stanova u Ekholmenu, domu za hiljade imigranata i Šveđana sa dna društvene lestvice.

Malin je zvučala umorno, ali kao da nije bunovna. Možda je samo loše spavala. Možda bi trebalo da je pitam šta se to dogodilo. Ne, bolje je da je ostavim ovako. Ona samo pređe na drugu temu, ako je pitaš kako je. Seke je pokušao da misli zadrži na onome zbog čega su išli na ovu stranu. Čak nije znao ni kako će to izgledati. Uskoro će videti, ali momci iz patrolnih kola su zaista zvučali potreseno, što nije ni čudo, ako je stvar tako loša kao što su je oni opisali. Godinama je dobar u tome, u odlaganju i zanemarivanju svih mogućih sranja, pa čak i onih koja ga teško pogode.

Johanelund.

Tereni za fudbal, dole pored reke, na kojima su dečaci igrali utakmice svoje lige, bili su pokriveni snegom. Martin je tu igrao za tim *Soba* pre nego što je odlučio da se u potpunosti posveti hokeju na ledu. Nikada nisam bio neki naročiti fudbalski tata, misli Seke, a sada, sada kada

stvari počinju da se odvijaju zaista dobro za dečka, jedva imam energije da idem na njegove utakmice. Sinoć je bilo užasno. Iako su pobedili Ferjestad 4 prema 3. Bez obzira koliko se trudio, ne mogu da zavolim tu igru, koja je za mene samo prenaduvana grubost.

Ljubav, razmišlja Seke, ili jeste ili nije tu. Kao moja ljubav za horsku muziku.

Vežbaju dva puta nedeljno, *Da Kapo*, hor u kome je član od kada se usudio da mu priđe, ima tome već desetak godina. Koncerti su jednom nedeljno, a putovanja na neki od festivala jedanput godišnje.

Seke voli tu nezahtevnu prirodu svog odnosa sa horom; nikoga nije briga šta ovi ostali rade dok nisu u horu, tu se sastanu, razgovaraju, a onda pevaju. Ponekad, kad stoji s ostalima, okružen pesmom u svetloj crkvenoj dvorani, zamišlja da bi možda mogla da postoji mogućnost da pripada nečemu višem nego što je njegovo nebitno ja.

Kao da ima neke jednostavnosti i samosvojnog zadovoljstva u pevanju koje ne može u sebi da sadrži ništa zlo.

Zato što je to pitanje držanja zla po strani, što dalje, i to najbolje što možeš.

Na njihovom putu prema zlu. To je valjda jasno.

Stadion Fulkungavalen. Sledeći stepenik na fudbalskoj lestvici. Stadion je zatvoren, zreo za renoviranje. Ženski tim Linčepinga je jedan od najboljih u zemlji, grupa žena okupljena s ciljem, uključujući i dosta igračica iz nacionalnog tima, koje nikada nisu uspele da pobede stanovnike sopstvenog grada. Onda bazen. Nove zgrade pored višespratnica. Skrenuo je u Hamngatan, prošao velike radnje, *Hemkep* i *Olen*s, i onda je mogao da vidi Malin kako stoji ispred vrata zgrade i drhti od hladnoće. Zašto ga nije sačekala unutra?

Sva se skupila, ali opet izgleda nekako neumorno, puna energije, dok stoji ruku obavijenih oko tela, s celim bićem nekako vezanim za čvrsto tlo uprkos ovoj hladnoći, sa uverenošću da je ovo početak još jednog dana u kome

će se posvetiti onome što najbolje zna da radi.

A najbolje radi policijski posao. Kada bih uradio nešto loše, ne bih voleo da me ona juri, misli Seke, i šapuće sebi u bradu: „Dobro, Malin, jebiga, šta to onda imaju danas za nas u radnji?“

Horska muzika je utišana na minimum. Stotinu šaputavih glasova u kolima.

Sekeov promukli glas ima sirovu grubost kao nijedan drugi koji je Malin čula, neku tvrdoću i zapovednički ton, koji nestane kada peva, a koji postaje još izraženiji kada joj saopšti šta se dogodilo:

„Po svoj prilici je to krvav, užasan prizor“, kaže, a njegov promukli glas čini da ove reči dobiju na oštrini, „bar su tako rekli momci iz patrolnih kola, kada su pozvali. Ali kada je to kod nas nešto drugačije?“

Seke sedi pored nje, iza volana svog *volvoa*, očiju uprtih na klizav put ispred njih.

Oči.

Mi zavisimo od njih. Devedeset odsto naših utisaka pomoću kojih stvaramo viziju sveta oko nas dolazi od naših očiju. Ono što ne možemo da vidimo kao da gotovo i ne postoji. Sve može biti sklonjeno u orman, i onda ga nema. Problem je rešen, samo tako.

„Nikad“, rekla je Malin.

Seke klima sveže obrijanom glavom. Nasađena na neuobičajeno dug vrat, njegova lobanja kao da ne pripada tom kratkom, žilavom telu. Koža mu je zategnuta preko jagodica.

S mesta na kome je sedela, Malin nije mogla da mu vidi oči. Ali se oslanjala na svoju memoriju.

Dobro poznaje te oči. Zna da su duboko usađene u očnu duplju i da su obično blage. U njihovim sumornim sivozelenim tonovima uvek ima i neke izglačane, gotovo neuhvatljive svetlosti, grube i nežne u isto vreme.

U četrdeset petoj godini, ima u sebi dosta smirenosti koju donosi iskustvo, mada su ga godine na neki način

učinile i manje strpljivim, nepomirljivim, ili, kako je rekao tokom božićne zabave u stanici nakon mnogo piva i oštih pića: „Mi protiv njih, Malin. Ponekad, bez obzira kako to nekome zvučalo, mi moramo da upotrebljavamo njihove metode. To je jedini jezik koji ta vrsta ljudi razume.“ Rekao je to bez gorčine ili zadovoljstva u giasu, bila je to samo pijana izjava.

Sekeovo nestrpljenje nije bilo vidljivo, ali je ona umela da ga oseti. Kroz kakve li je muke proiazio dok je gledao Martinove utakmice.

„... krvav, užasan prizor.“

Prošlo je jedanaest minuta od trenutka kada je Seke telefonirao, dok nije stigao po nju ispred stana. Ta njegova otupela, bezobzirna izjava, učinila je da sada još više uzdrhti, ali je u isti mah i protiv svoje volje osećao neko čudno ushićenje.

Linčeping kroz vetrobransko staklo.

Grad kao da se rodio četrdesetih godina dvadesetog veka, grad kao nepouzdan akademik sa prošlošću koja mora da se strpa pod tepih po svaku cenu. Sa ljudima koji žele da budu bolji nego što jesu i subotom oblače svoja odela i haljine da odu da popiju kafu u gradskom centru.

Linčeping.

Izvrstan grad da se u njemu razbolite.

Ili, još bolje, da u njemu izgorite.

Univerzitetska bolnica ima jedno od najboljih odeljenja za opekotine u zemlji i šire. Malin je bila jednom na odeljenju u vezi slučaja koji je imala, obučena u belo od glave do pete. Svesni pacijenti su vrištali ili jaukali, uspavani su sanjali o tome da se nikada više ne probude.

Linčeping.

Obećana zemlja za letače. Dom avio-industrije. Gvozdene ptice grakću u vazduhu i zovu se: Leteće Bure, Draken, Vigen, Jas. Sve to vri i preliva se i iznenada gradom šetaju neki novi bogataši, njihove visokotehnološke kompanije prodate su Amerikancima.

Tu su i okolne ravnice i šume. Dom i utočište za one

čiji geni ne mogu da se prilagode tako brzim promenama, za one koji su kodirani da protestuju, bune se. Za one koji osećaju kao da nikada u životu nisu stali na čvrsto tlo.

Jane. Jesi li ti jedan od njih?

Da li smo mi kodirani da idemo drugačijim putevima?

Indijanci prvobitnih šuma. Ljudi u komunama kao što je Ukna, Nikil i Ledberg. Možeš da vidiš te domoroce u trenerkama i patikama odmah pored doktora, inženjera i probnih pilota svake subote i *Ikei*. Ljudi prisiljeni da žive jedni pored drugih. Ali ako se njihovo genetsko kodiranje buni zbog toga? Ako je voleti svog bližnjeg nemoguće? U tom rascepu između onda i sada, između ovde i tamo, unutra i napolju, ponekad je nasilje jedina mogućnost.

Vozili su se pored Skagertorpa.

Srećne bele zgrade iz vremena graditeljskog buma šezdesetih, oko napuštenog centra, sada naseljene ljudima koji dolaze izdaleka i plaćaju iznajmljene stanove. Ljudima koji znaju kako izgleda kada tvoji uniformisani mučitelji lupaju noću na vrata, koji su čuli kako mačete zvižde kroz vazduh u vreme kada jutro budi uspavanu džunglu, ljudima zbog kojih Kancelarija za imigrante neće mnogo plakati.

„Hoćemo li da idemo kroz Veta Kloster, ili ćemo Ledberškim putem?“

„Ovo i nije baš moja teritorija“, odgovorila je Malin. „Ali trebalo bi da nastavimo pravo, valjda. Pa, kako je bilo sinoć na utakmici?“

„Nemoj... One crvene stolice su mučenje za kičmu.“

Seke prolazi skretanje za Ledberg i ide prema Vreta Klosteru.

Na istočnoj strani puta počelo je da se uzdiže jezero Roksen. Pokriveno ledom, kao izgubljeni glečer, a ispred njih, odmah kraj jezera vile bogataša iz Vreta Klostera u redu se podižu prianjajući uz padine, koje kao da izrastaju iz trske na obali jezera.

Brane duž Geta kanala čekale su na letnje putnike i brodove pune bogatih američkih turista.

Sat na tabli s instrumentima je pokazivao 07.22.

Krvav, užasan prizor.

Htela je da kaže Sekeu da nagazi gas, ali je ipak oćutala i zatvorila oći.

U ovo vreme bi ljudi obićno poćeli da dolaze u stanicu, i ona bi poćelela dobro jutro ostalim slućbenicima u Istraćnom odeljenju linćepinćske Jedinice za kriminal, sa svog mesta za stolom u velikoj otvorenoj kancelariji. Mogla je da proćita njihovo raspoloćenje i da taćno odredi kakav stav će zauzeti tog dana. Pomislila bi, dobro jutro, Berje Sverde. Ustali ste i proćetali svog psa, nikada nije dovoljno hladno da ne biste ukazali bar mrvu ljubavi svom ljubimcu, nemaćkom ovćaru, zar ne. Na vaćem dćemperu su pseće dlake, ima ih i na vaćoj jakni, pa ćak i u vaćoj sve tanjoj kosi. Lajanje vaćeg psa je za vas kao glas ćoveka. I, zaista, kako izdrćavate? Kako li je kada vidite da neko koga volite pati kao ćto vaća žena pati svaki dan?

Dobro jutro, Johane Jakobson. Imali ste problema da sinoć stavite decu na spavanje? Ili su vam deca bolesna? Ćujem da okolo haraju stenice koje izazivaju zimsko povraćanje. Jeste li celu noć bili budni i skupljali ostatke posle dećjeg povraćanja? Ili ste iskusili jednostavno zadovoljstvo ćinjenice da su deca rano i srećno zaspala? Da li ih je vaća žena danas ostavila, a vi treba da ih pokupite? Vi stićete na vreme, vi uvek stićete na vreme Johane, pa ćak i onda kada nema dovoljno vremena. Da, i briga Johane, mogu da je vidim u vaćim oćima, da je ćujem u vaćem glasu, ona nikada ne odlazi. Dobro znam ćta to znaći, jer i ja imam istu boljku.

Dobro jutro, ćefe. A kako je inspektor Sven Šeman danas? Budite oprezn. Taj stomak je suviće veliki i to na potpuno pogrećan naćin. To je pravi stomak za srćani udar, kako kaću doktori u Univerzitetskoj bolnici. Stomak za pravljenje udovica, kako se ćale u sobi za osoblje u odeljenju intenzivne nege pre bajpas operacija. Ne gledajte me tako kao da me preklinjete, Svene; znate da uvek dajem sve od sebe. Budite oprezn. Potrebno mi je da svako

ko veruje u mene veruje i dalje, zato što je tako lako sumnjati, čak i ako je naša pokretačka sila daleko veća nego što to mislimo. A onda njegove reči, savet: *Ti si talentovana za ovo, Malin, zaista si talentovana. Čuvaj to. Na svetu ima mnogo talenata, ali je malo njih i ostvareno. Pogledaj šta je ispred tebe, ali se ne oslanjaj samo na svoje oči, osloni se i na svoj dobar osećaj, Malin. Osloni se na instinkte. Istraga se sastoji od mnoštva glasova, od onih koje možeš da čuješ i od onih koje ne čuješ. A ti moraš da slušaš glasove bez zvuka, Malin. Tu je sakrivena istina.*

Dobro jutro, Karime Akbare. Zna li da čak i najmlađi šefovi policije, koji su najotvoreniji prema novinarima u ovoj zemlji, moraju da stanu na pravu stranu, uz nas koji smo na terenu. Vi klizite kroz kancelarije u svom savršeno ispeglanom, sjajnom italijanskom odelu i uvek je nemoguće pogoditi na koju stranu ste krenuli. Nikada ne govorite o *vašem* Šegetorpu, o blokovima zgrada, spreda obojenim u narandžasto u Naksti, gore u Sundsvalu, gde ste odrasli uz majku i šestoro braće i sestara, nakon što ste pobjegli iz turskog Kurdistanu i nakon što je vaš otac izvršio samoubistvo iz očajja i zbog toga što nije uspevao da pronađe pristojan posao u svojoj novoj domovini. „Malin, o čemu razmišljaš? Izgledaš kao da si kilometrima daleko?“

Sad su Sekeove reči prasak biča i Malin je povučena nazad iz svoje igre, nazad u kola, nazad u njihovo napredovanje ka incidentu, prema nasilju koje postoji u pukotinama, nazad u pejzaž izujedan zimom.

„Ni o čemu“, odgovorila je ona. „Mislila sam o tome kako mora da je lepo i toplo sada u stanici.“

„Tebi je ovo hladno vreme ušlo u mozak, Malin.“

„Kako mogu da ga nemam u mozgu?“

„Ako se postaviš oštro protiv njega, ona će nestati.“

„Hladnoća?“

„Ne, nego pomisao o njoj.“

Prošli su Ševikovu farmu voća. Malin je pokazala kroz prozor prema staklenim baštama pokrivenim ledom.

„Vidiš ovde“, kazala je, „možeš da kupiš lale u proleće. Lale u svakoj boji koju poželiš.“

„Vau“, rekao je Seke. “Jedva se suzdržavam.“

Svetla patrolnih kola sijala su kao blistavo obojene zvezde na osnovi belih polja i jednako obojenog neba.

Prilazili su polako i izgledalo je da auto postepeno, metar po metar, kao na traci koja teče, ulazi u hladnoću, u polje prekriveno snegom, na mesto kao stvoreno za potpunu samoću. Metar po metar, kristal po kristal, oni su se približavali svom cilju, busen, zadebljanje na zemlji, događaj koji potiče od događaja koji traži svu pažnju sadašnjeg trenutka. Vetar udara u vetrobransko staklo.

Točkovi *volvoa* klize preko raščišćenog puta i nekih pedesetak metara od igre svetlosti usamljeni hrast stoji u izmaglici nasuprot horizonta, sivo-beli pipci postaju gmižući otrovni pauk na belom nebu, fino ispisana šara koju su napravile grane postaje mreža sećanja i sugestija. Hrastove hrapave grane povile su se ka zemlji i hladnoća sada lagano, za Sekeove i Malinine oči, diže veo sa onoga što ih je povilo ka tlu.

Ispred patrolnih kola nazire se figura čoveka. Dve glave na zadnjem prozoru. Zeleni *sob* koji se slučajno zaustavio na par rnetara odatle.

Zaštitna barijera podignuta oko drveta gotovo da je dosezala do puta. A onda na drvetu. Ne baš toliko prijatan prizor.

Nešto što tera tvoje oči da se zapitaju šta su to videle.

Nešto za glasove da o tome govore.

Na neki način je lepo visiti ovde.

Dobar je pogled, a moje smrznuto telo se prijatno ljuľuška na vetru. Mogu da pustim svoje misli da slobodno

lutaju kud hoće. Ima neke mirnoće u ovome, koju nikada ranije nisam iskusio, za koju nikada nisam ni pomišljao da postoji. Moj glas je nov, moj pogled takođe. Možda sam sada ona osoba kakva nikada nisam mogao da budem.

Na horizontu postaje sve svetlije i ešetska ravnica je sivobela; izgleda beskrajno, pogled razbija jedino drveće, koje okružuje male farme. Sneg se u talasima namreškao preko livada i polja, sada je to pašnjak umesto gole zemlje, a dole, daleko od mojih stopala koja vise, mladi čovek u sivom kombinezonu stoji pored policijskog automobila, gleda zabrinuto iščekujući, gotovo s olakšanjem prema vozilu koje prilazi. Onda okreće pogled prema meni, nekako me motri, kao da ću da mu pobegnem.

Krv se zgrušala u meni.

Moja krv se zgrušala na nebesima i zvezdama, i u najdaljim od svih dalekih galaksija. A opet sam ovde. Samo što više ne moram da dišem, a to bi bilo malo teže, obzirom na omću oko mogvrata. Kada je čovek izašao iz kola i prišao mi, onako u crvenoj jakni - samo bog zna šta je radio napolju ovako rano -povikao je, a onda je počeo da mrmlja: O jebote, jebote, majku li ti, o bože gospode.

Onda je brzo uzeo telefon u ruke i sada sedi u autu, a glava mu se trese.

Bog: da. Pokušao sam jednom s Njim, ali šta On može da mi ponudi? Svuda vidim to neverničko huljenje koje počinje odmah čim dotaknu bilo šta što bi u njihovoj uobrazilji moglo da ima veze sa tamom.

Sad nisam sam, beskonačan broj ljudi kao što sam ja svuda je uokolo, ali nije gužva, ima mesta za sve, više nego dovoljno mesta; ovde, u mom univerzumu koji se beskonačno širi, sve se u isti mah zajedno skuplja. Postaje jasno, a opet čudesno zamrljano.

Naravno da boli.

Naravno da sam se bojao.

Naravno da sam pokušao da bežim.

Ali duboko u sebi znao sam da je moj život gotov. Nisam bio srećan, ali sam bio umoran, umoran od kretanja

u krugovima oko onoga što sam poricao, što sam, ipored svega toga, negde duboko u svom unutarnjem biću, ipak želeo da se to dogodi, želeo sam da učestvujem u tome.

Ljudski pokreti.

Nikada moji pokreti.

Eto zašto je prijatno posetiti ovde go i mrtav na usamljenom hrastovom drvetu na rubu jedne od najplodnijih ravnica u zemlji. Mislim da su dva svetla na automobilu koji napreduje duž puta divna.

Ranije mi nikada nisu bila divna.

Možda je to samo za nas mrtve.

O, to je tako ljupko, tako lepo kada te ne muče sve one brige onih koji su živi.

Hladnoća nema miris. Golo, krvavo telo iznad Malinine glave lagano se ljulja napred-nazad viseći na hrastu, koji se pretvorio u vešala protiv svoje volje i sad se njegova škripa meša s brujanjem motora automobila, koji su ostavljeni u leri. Opuštena koža u velikim naborima visi preko naduvenog stomaka i duž leđa, a krvavo, smrznuto meso je potpuni kaos tamnih, crvenih tonova. Ovde-onda na ekstremitetima, očigledno bez ikakvog reda, duboke konkavne rane, kao da su izrezbarene nožem, a parčići izvađeni iz tela. Genitalije su izgleda ostale neoštećene. Lice bez obrisa je modra, otekla, smrznuta masa prebijenog mesa. Jedino oči, širom otvorene i s podlivima od krvi, gotovo iznenađene ili gladne, u isti mah pune neodlučnog straha, daju na znanje da se radi o ljudskom biću.

„Mora da je težak bar sto pedeset kila“, kaže Seke.

„Najmanje“, dodaje Malin, razmišljajući kako je i ranije viđala takav pogled kod žrtava ubistava, kako sve opet postaje primalno kada se suočimo sa smrću, kako nazadujemo do novog humanoida, što smo nekada i bili. Uplašeni, gladni, ali od samih početaka sposobni da se iznenadimo.

Obično je reagovala na ovaj način kada se susretne sa

prizorima kao što je ovaj. Racionalizuje ih, pomoću sećanja i stvari koje je pročitala, pokušava da sklopi u jedno ono što su njene oči videle s onim što je naučila na studijama.

Njegove oči.

Ono što vidi u njima je bes, pre svega. I očaj.

Ostali čekaju kod patrolnih kola. Seke je rekao uniformisanom policajcu da sedne u kola i da tu čeka.

„Nema potrebe da stojiš napolju i da se smrzavaš. On će i dalje visiti tamo gde visi.“

„Zar ne želite da razgovarate sa čovekom koji ga je našao?“ Policajac je pogledao preko ramena. „Onaj tamo ga je pronašao.“

„Prvo ćemo da pogledamo.“

Onda to oteklo, smrznuto telo na ovom usamljenom hrastu; džinovska prerasla beba koju je neko, ili više njih, mučio dok joj nije oduzeo život.

Šta ste to hteli sa mnom? Malin se pita. Zašto ste me dovukli ovamo i to baš ovog od boga zaboravljenog jutra? Šta ste to hteli da mi kažete?

Stopala modra, prsti na nogama pocrneli, ljuljaju se naspram sve ove beline oko njih.

Oči, razmišljala je Malin. Tvoje osamljivanje. To je nešto kao kretanje preko zaravni, kroz grad, i u meni.

Prvo ono očigledno.

Grana je na pet metara od zemlje, nema odeće, nema krvi u snegu, nema tragova u tankom pokrivaču oko drveta, osim onih zaista svežih od para čizama.

Od čoveka koji te je našao, zaključila je Malin. Jedna stvar je sigurna: ovde se nisi sam popeo, i povrede na tvom telu mora da ti je naneo neko drugi. I verovatno ih nisi zadobio ovde, inače bi tlo ispod tebe bilo pokriveno krvlju. Ne, ti si duže vreme mrznuo negde drugde, toliko dugo da ti se krv potpuno zgrušala i postala čvrsta.

„Vidiš li ove tragove na grani?“, pita Seke, gledajući u telo.

„Da“, odgovara Malin. „Kao da je tu neko ogulio koru.“

„Kunem se, taj čovek koji je ovo uradio mora da je dovezao dizalicu da bi ga podigao na drvo, a onda mu je posle toga vezao omču oko vrata.“

„Ili ti ljudi“, kaže Malin. „Možda ih je bilo više.“

„Nema tragova odavde do puta.“

„Nema, ali je noć bila vetrovita. Izgled tla se menja iz časa u čas. Sneg je suv, više su to sitni komadići leda. Stalno se menja. Koliko dugo može da traje bilo koji trag? Četvrt sata? Sat? Ne više.“

„Moraćemo ipak da dovedemo tim forenzičara da provere tlo.“

„Za to će im trebati najveća grejalica na svetu“, rekla je Malin.

„Pa, to je njihova stvar.“

„Koliko dugo po tvojoj proceni visi ovde?“

„Nemoguće je to reći. Ali ne duže od prvih sati kada je pao mrak. Neko bi ga sigurno video tokom dana.“

„Mogao bi da bude mrtav mnogo duže od toga“, rekla je Malin.

„To je već posao Johanisonove.“

„Nešto seksualno?“

„Zar nije sve seksualno, Fošova?“

Njeno prezime. Seke ga upotrebljava kada se šali, kada odgovara na pitanje za koje misli da je nepotrebno ili glupo, ili samo glupo formulisano.

„Ma hajde, Seke.“

„Ne mislim da ovde ima ičeg seksualnog. Ne.“

„Dobro, onda smo se oko toga složili.“

Krenuli su prema kolima.

„Ko god da je ovo uradio“, kaže Seke, „morao je da ima prokletu veliki razlog za to, neki duboki smisao. Bez obzira šta mi mislili o svemu ovome, nije lako podići to telo ovde gore i okačiti ga o drvo.“

„Moraš da budeš potpuno blesav“, dodaje on.

„Ili zaista veoma tužan“, odgovara mu Malin.

„Sedite u naša kola. Još uvek su topla.“

Uniformisani policajci su se iskobeljali iz patrolnog automobila. Sredovečni čovek na zadnjem sedištu pogledao je značajno u Malin i pokušao da se pokrene.

„Vi možete da ostanete“, rekla je, a čovek je potonuo, i dalje napet, tankih obrva koje su mu zaigrale. Njegovo čitavo telo izgledalo je kao da kaže jednu jedinu stvar: Kako dođavola da objasnim ovo? Šta sam radio ovde u ovo doba dana?

Malin je sela pored njega, Seke se smestio napred.

„Tako je bolje“, kaže Seke. „Mnogo bolje nego napolju.“

„To nisam ja uradio“, odgovara čovek, gledajući u Malin, plavih očiju natopljenih brigom. „Nije trebalo da stanem, mnogo sam glup, trebalo je da nastavim dalje.“

Malin spušta ruku čoveku na rame. Postava ispod crvene tkanine je utonula pod njenim prstima.

„Uradili ste pravu stvar.“

„Vidite, je sam bio...“

„U redu je“, kaže Seke, okrenuvši se prema zadnjem sedištu. „Samo polako. Možete da počnete tako što ćete nam reći svoje ime.“

„Moje ime?“

„Da, da.“ Malin je klimala glavom.

„Ja, znate imam vezu...“

„Vaše ime.“

„Lidberg. Peter Lidberg.“

„Hvala, Peteru.“

„Sada možete da nastavite.“

„Imam ljubavnicu, znate, bio sam sa njom u Burensbergu i vraćao sam se kući ovim putem. Živim u Maspelesi i ovo je najbrži put do tamo. Toliko priznajem, ali s ovim nemam ništa. Možete s njom da proverite. Ona se zove...“

„Proverićemo“, kaže Seke. „Dakle, posle ljubavisanja ste krenuli kući?“

„Jeste, i pošao sam ovim putem. Redovno ga čiste i onda sam video nešto neobično na drvetu, i zaustavio sam

se i izašao sam napolje i, mislim, jebiga. Jebiga. U tri lepe materine.“

Ljudska kretanja, misli Malin. Farovi sijaju u noći, bleštave tačke svetlosti. Postavlja pitanje:

„Nikoga nije bilo kada ste došli? Jeste li videli nekoga“

„Bilo je tiho kao u grobu.“

„Jeste li se mimoišli s nekim drugim kolima?“

„Ne na ovom putu. Ali kilometar ili nešto više pre skretanja prošao sam pored nekog karavana, ne znam koje je bio marke.“

„Broj tablice?“ Sekeov promukli glas.

Peter Lidberg odmahuje glavom.

„Možete sve da proverite s njom, ona se zove...“

„Proverićemo.“

„Znate. Prvo sam hteo da produžim dalje. Ali onda, razmišljam nešto, znam šta čovek treba da uradi u ovakvoj situaciji. Kunem se, nemam ništa s ovim.“

„Mi i ne pomišljamo da ste vi ovo uradili“, kaže mu Malin. „Mislila sam da kažem da je prilično malo verovatno da biste nas pozvali da ste umešani.“

„A moja žena, da li moja žena mora da zna za ovo?“

„Šta da zna?“

„Rekao sam joj da idem na posao. *Pekara Karlson*, tamo radim noćnu smenu, ali ona je na drugoj strani.“

„Mi joj nećemo ništa reći“, kaže Malin. „Ali će ona verovatno i sama saznati.“

„Šta da joj kažem, onda?“

„Kažite joj da ste malo otišli u vožnju po kraju, pošto ste se razbudili.“

„Neće nikada u to poverovati. Obično sam potpuno iscrpljen. A i ova zima.“ Malin i Seke se pogledaše.

„Da li imate još nešto što bi moglo da bude važno za nas?“

Peter Lindberg odmahuje glavom.

„Mogu li da idem sad?“

„Ne“, kaže Malin. „Forenzičari će doći i pregledati vaš automobil, pa će uzeti otiske vaše obuće. Potrebno nam je

da znamo da li su ono samo vaši tragovi od čizama ili ima i još nekih drugih. A možete našim kolegama da date i podatke o vašoj ljubavnici.“

„Nije trebalo da stanem“, ponavlja Lidberg. „Bilo bi bolje da sam ga ostavio da visi tamo. Mislim, neko bi ga pronašao pre ili kasnije.“

Vetar je sve jači, probija se kroz debelu sintetičku postavu Malinine jakne, kroz njenu kožu, unutrašnje organe, sve do najsitnijih molekula njenog bića. Hormoni stresa su se razbudili i počeli da se ritaju, pomažući mišićima da u mozak pošalju signale bola, i sva se zgrčila. Malin pomisli da se čovek slično oseća kada umire od smrzavanja. Nikada ne umireš od hladnoće, već je to posledica stresa, bol koji telo iskusi kada ne može da održi potrebnu temperaturu uzrokuje preopterećenje, jer organizam vara sam sebe. Kada se zaista smrzavaš, osećaš kako ti se prijatna toplota širi kroz telo. To je strašno blaženstvo: tvoja pluća više ne mogu da snabdevaju krv kiseonikom i ti se daviš i padaš u san u isti mah, ali ti je tako smrznutom toplo; ljudi koji su se vraćali iz ovih stanja kažu da je to kao da su se davili, jer toneš dole, dole samo da bi se odozdo ispeo da lebdiš na oblacima, tako belim i mekim da sav tvoj strah nestane. To je psihološki trik, ta blagost, pomisli Malin. To nas samo smrt uljuljkuje da bismo je lakše prihvatili.

Kola se pojaviše iz daljine.

Već stiže tehnički tim?

Teško.

Pre će biti da su to hijene iz *Ešeta korespondenta*, koje se nadaju da će uspeti da uslikaju sliku godine. *Je li to on?* Malin ima dovoljno vremena da se pita dok vrh hrastovog drveta škripi kao da će se polomiti, i ona se okreće i vidi telo koje visi, i razmišlja kako nije previše zabavno visiti gore.

Samo se ti drži i mi ćemo te spustiti.

„Malin, Malin, šta to imaš za mene?“

Izgleda kao da je hladnoća pojela reči Danijela Hegfelta, zaustavljajući zvučne talase na pola puta. Iako nosi debelo postavljenu jaknu s okovratnikom od krzna, ima nečeg elegantnog u načinu na koji se kreće - to je njegov način da pokaže kako poseduje i upotrebljava moć nad zemljom kojom hoda.

Presreće njegov pogled i vidi u njemu tračak podsmeha, priču koja je izvan ovog trenutka, tajnu istoriju za koju je dobro znao da ona ne želi da je podeli s drugima. I odmah prepoznaje računicu: Ja znam da ti znaš da ja znam, i ja ću to da upotrebim da bih dobio ono što mi treba, ovde i sad. Iznuda, misli Malin. Neće tako moći sa mnom. Kad ćeš da odigraš džokera, Danijele? Sada? Zašto da ne? To je dobra prilika. Ali ja se, bogami, neću povući. Možda mi i jesmo isto godište, ali naše sličnosti tu prestaju.

„Je li ubijen, Malin? Kako se popeo na drvo? Moraš da mi daš nešto.“

Iznenada je Danijel Hegfelt veoma blizu nje; njegov prav nos umalo da ne dotakne njen.

„Malin?“

„Ni koraka dalje. I neću ništa da ti kažem. *Ne moram* ništa da ti kažem.“

Podsmeh u njegovim očima postaje još jasniji, ali Danijel odlučuje da se povuče.

Čuje se kako aparat fotografkinje škljoca, dok se primiče zaštitnoj traci oko drveta i tela.

„Ne tako blizu, idiote.“ Seke povikne, a Malin u uglovima očiju spazi dva uniformisana policajca koja su poletela ka fotografu. Žena polako spušta aparat i vraća se nazad, bliže njihovim kolima.

„Malin, ovo mora da je ubistvo, ako ti čuvaš ovo mesto da ostane čisto, tako da moraš bar nešto da mi kažeš. Ovo

uopšte ne liči na samoubistvo, ako mene pitaš.“

Odgurne Danijela u stranu, osetivši kako njen lakat dodiruje njegov. Požele da to ponovi, ali začu kako je on doziva, i pomisli: Kako sam samo mogla? Kako sam samo mogla da budem tako glupa?

Onda se okreće da bi se suočila s novinarom
Korespondenta:

„Nijedan korak da niste napravili po tom polju. Vratite se u kola i ostanite tamo, ili još bolje, idite odavde. Ledeno je i više ništa se neće događati; imate slike tela, zar ne?“

Danijel se nasmeši uvežbanim dečaćkim osmehom, koji za razliku od njegovih reči uspeva da se probije kroz hladnoću.

„Ali, Malin, ja jedino radim svoj posao.“

„Pojaviće se tim forenzičara i oni će početi da rade svoj posao, i ništa više. Odatle mi preuzimamo.“

„Ja sam završila“, saopštava fotografkinja i Malin shvata da je devojka možda osam ili devet godina starija od Tuve, pa se sa žaljenjem upita kako li je bole njeni goli vrhovi prstiju na ovoj hladnoći.

„Ona se smrzava“, kaže je Malin.

„Rekao bih i ja“, odgovara Danijel. Onda prolazi pored Malin i ide prema kolima, a da se nije ni okrenuo.

Kada mi je prvi put palo na pamet da će mi ona zapravo pomoći da siđem dole, postao sam umoran od toga što visim ovde. Od toga što je to moje trenutno stanje. Ja visim, i ovde sam. Najednom sam mestu i svuda sam. Ali ovo drvo nije mesto za odmor; možda nikada neću imati odmora. To još uvek ne znam.

Svi ovi ljudi u njihovim postavljenim jaknama.

Zar ne vide kako su sujetni i isprazni.

Da li oni misle da tako mogu da se sačuvaju od hladnoće?

Mogu li sad konačno da me spuste dole?

Umoran sam od toga da visim ovako, od igre koju ti igraš sa mnom, ovde dole u snegu ispod mene. Zabavno je

gledati kako tvoji koraci u snegu postaju tragovi, tragovi s kojima se zabavljam dok ih pratim ukrug, ukrug, kao nespokojna sećanja koja se kriju u nedostupnim sinapsama.

„Ne podnosim tog čoveka“, kaže Seke kada *Korespondentova* kola nestanu u ledenoj izmaglici. „On je kao pijavica puna kokaina, koja pati od hiperaktivnosti.“

„I zato je tako dobar u svom poslu“, dodaje Malin.

Sekeove amerikanizovane metafore pojavljivale su se kad si ih najmanje očekivao, i Malin se često pitala odakle one tačno dolaze. Onoliko koliko je ona bila upoznata, Seke nikada nije imao naklonosti prema američkoj popularnoj kulturi, i teško da je znao ko je Filip Marlou.

„Ako je tako jebeno pametan, šta traži onda u lokalnim novinama?“

„Možda je srećan ovde?“

„Jeste, kako da nije.“

Onda Malin pogleda nagore, u telo.

„Šta misliš, kako je visiti gore?“

Reči su ostale da vise u ledenom vazduhu.

„To je samo meso, znaš“, kaže Seke. „Meso ništa ne može da oseća. Ko god da je bila ta osoba, kakva god vrsta ljudskog bića je on bio, on više nije ovde.“

„Sve i da je tako kao što ti kažeš, još mnogo toga mora da nam saopšti“, kaže Malin.

Karin Johanison, analitičar, patolog i istraživač u Nacionalnoj laboratoriji forenzičkih nauka, koja je honorarno radila kao istraživač na mestu zločina u linčepinškoj policiji, lepršala je rukama, tela zarobljenog debelom postavom, elegantna čak i kada pravi nezgrapne pokrete. Delići perjane ispune njene jakne lebdeli su u vazduhu kao promašene pahulje i Malin je samo pomišljala koliko li je ta crvene jakna bila skupa, obzirom čime, kako i koliko je bila postavljena.

Čak i sa krznenom kapom na glavi i obrazima crvenim od februarskog mraza, Karin je bila slika i prilika malo

starije princeze sa francuske Rivijere, kao sredovečna Fransoaz Sagan, bez oblaka na svom nebu, suviše atraktivna za posao koji radi. Boja koju je dobila na božićnom odmoru na Tajlandu i dalje se zadržavala na njenoj koži i Malin je pomislila: volela bih da budem kao Karin, udata za novac i lagodan život.

Oprezno su prišli telu, gazeći po već postojećim tragovima.

Karin se ponaša kao inženjer, gurajući po strani svaku pomisao o golom ljudskom biću na drvetu ispred njih, odbijajući da vidi salo, kožu, ono što je ne- kada bilo lice, suzbijajući svaku saosećajnost sa mislima koje su nekada možda prolazile kroz mozak tog sada nadutog tela i koje sad lagano lebde negde iznad grada, iznad zaravni i šuma kao zloslutni mrmor, kao cviljenje koje možda može biti utišano jedino ako se pronađe odgovor na pitanje: ko je to učinio?

„Šta vidiš, Karin?“

Znam, pomisli Malin. Ti vidiš objekat, šraf ili orah, narativnu mašinu koju treba analizirati i dozvoliti joj da ispriča svoju unutrašnju priču.

„Teško da se ovde gore sam popeo“, zaključuje Karin, stojeći gotovo tačno ispod tela. Upravo je fotografisala tragove stopala uokolo. Postavila je lenjir pored njih, jer je ipak morala da ih proveriti, iako izgledaju kao da su isti, uglavnom njihovi ili tragovi Petera Lidberga.

Malin ne odgovara na njene reči. Umesto toga je pita: „Šta misliš, koliko dugo je već mrtav?“

„Nemoguće je da to saznam samo dok gledam u njega. Moram da radim bez ikakvih prethodnih pretpostavki kada je ovaj slučaj u pitanju. Na ta pitanja ćemo dobiti odgovor nakon obdukcije.“

Odgovor koji je očekivala. Umesto da razmišlja o Karininoj preplanulosti, Malin obraća pažnju na svoju perjanu jaknu i činjenicu da vetar reže kroz nju.

„Moramo dobro da pregledamo tlo pre nego što spustimo telo dole“, kaže Karin. „Moraćemo da donesemo

veliku grejalicu koju vojska ima u Kvarnu. I da podignemo šator, tako da možemo da uklonimo sav ovaj sneg.“

„Zar nećeš tako samo završiti u kaljuzi?“, pita je Malin.

„Samo ako budemo previše grejali“, odgovara Karin. „Mogu ovde da dovezu grejalicu za nekoliko sati. Ako nije već negde drugde uposlana.“

„Ne bi trebalo još dugo da ga ostavljamo ovde da visi“, kaže Malin.

„Ovde je minus trideset“, odgovara Karin. „Telu ništa ne može biti na ovakvoj hladnoći.“

Seke je držao upaljen motor i verovatno je bilo četrdeset stepeni razlike u temperaturi vazduha u kolima i onoga napolju. Topao dah se pretvarao u kristale leda na spoljnim staklima.

Malin sedne na suvozačko sedište.

„Brzo, zatvori vrata“, Seke zapucketa prstima. „I, je li gospođica Johanison preuzela stvar u svoje ruke?“

„Kvarn. Odatle će uzeti veliku grejalicu.“

Došla su još dvojica patrolnih kola i kroz šaru od kristala Malin vidi kako Karin raspoređuje uniformisane policajce po polju iza drveta.

„A mi bismo mogli da pođemo sada“, kaže Seke.

Malin klimnu glavom.

Dok se vraćaju nazad pored *Ševikove farme voća*, Malin uključi radio i okrene P4. Njena stara prijateljica, Helen Aneman, vodi program na tom kanalu svakog dana od sedam do deset sati.

Nežan glas njene prijateljice javlja se u etru dok *A Whiter Shade of Pale* odlazi u fejd-aut.

„Tokom ove poslednje numere pogledala sam *Korespondentov* sajt. Danas nikako nije uobičajen dan u Linčepingu, dragi slušaoci. I pritom ne mislim na hladnoću. Policija je pronašla nešto na hrastu usred zaravni prema Vreta Klosteru.“

„To je bilo brzo“, komentariše Seke, nadjačavši zvuk

radija.

„Danijel nije zabušant“, kaže Malin.

„Danijel?“

„Ako biste dan započeli nečim od čega će vam se prevrnuti stomak“, govori baršunasti glas sa radija, „pogledajte onda slike na veb-sajtu *Korespondenta*. Veoma neobična ptica je na drvetu.“

5

Danijel Hegfelt se naslanja na svoju kancelarijsku stolicu, a ova savremena naprava se prilagodila njegovom položaju i blago utonula ka podu.

Ljulja se napred-nazad, kako je to radio i u dedinoj stolici za ljuljanje na tremu kolibe u Vikbolandet, iste one koja je izgorela ubrzo pošto je baba umrla u bolnici Vrinevis u Norčepingu. Danijel prvo gleda kroz prozor na Hamngatan, onda preko čitave novinske sobe na svoje kolege zgrčene za kompjuterima, od kojih je većina njih potpuno nezainteresovana za svoj posao, srećna s onim što ima, i umorna, tako umorna. Ako postoji bolest koja je gora od svih ostalih za novinare, to je zamor. To potpuno poremeti ljude, uništi ih.

Ja nisam umoran. Ni najmanje nisam umoran.

Pomenuo je Malin u svom članku o čoveku koji visi na drvetu: Malin Foš iz linčepinške policije nije htela da da nikakvu...

Napred i nazad.

Kao i većina istraga koje je pokrивao.

Tipkanje tastatura, zvuk ljudi koji razgovaraju i miris gorke kafe.

Nekoliko njegovih kolega je toliko cinično da to ometa njihov posao. Ali on to nije. To je stvar osnovnog poštovanja prema onima čije su priče i nesreće hleb koji mi jedemo.

Go čovek na drvetu. Obešen.

Blagoslov za sve one koji treba da napune i prodaju novinske strane.

Ali i nešto drugo

Grad će se probuditi. U to nema sumnje.

Ja sam dobar u onome što radim, zato što znam da igram „novinarsku igru“, ali i zato što znam da održavam distancu i kako da igram s ljudima.

Napolju se Hamngatan davi u zimi.

Zgužvana posteljina u apartmanu Malin Foš. Samo dva bloka ođavde.

Naborano čelo Svena Šemana, njegov ispupčeni stomak, džins-košulja nemarno uvučena u pantalone od braon vune. Njegovo lice je beživotno i sivo kao sako koji je nosi, njegova tanka kosa je iste boje kao bela tabla ispred koje stoji. Sven voli da održava sastanke u uskom krugu, a da posle obaveštava onoga koga treba onda kada on misli da treba. Po njegovom mišljenju, veliki sastanci, kakve održavaju u drugim policijskim stanicama nisu produktivni.

Počeo je kao što počinje sve sastanke ovog tipa, kada su ti sastanci u vezi s pokretanjem posla na nekom novom, velikom slučaju. Na pitanje *ko?* mora da se pronađe odgovor, i njegova je odgovornost da to pitanje pokrene, i da odredi smer u kome će se kretati dok ne dođu do odgovora: *on, ona ili oni.*

Tu je varljiva praznina, otrov kaplje u sobi za sastanke. Zato što sve petoro okupljenih policajaca zna da, kada to pitanje počne da lebdi u vazduhu, ono može da utiče i menja čitavo društvo, region, zemlju, čitav svet.

Soba je bila u prizemlju jedne od starih vojnih baraka u A1 distriktu, koji je renoviran da bi se u njega uselila centralna policijska stanica pre deset godina kada je puk rasformiran: vojska napolje, red i zakon unutra.

Iza prozora sa rešetkama nalazi se deset metara širok, snegom pokriveni travnjak; onda igralište, prazno i

napušteno; ljuljaške i penjalice su obojene u šarene i jarke boje, ali ih je mraz sve pretvorio u sličnu nijansu sive. Odmah u nastavku parka, iza velikih prozora obdaništa, Malin vidi kako se deca igraju, trče tamo-amo, rade sve one stvari koje čine njihov svet.

Tuve.

Prošlo je dosta vremena otkad nisi tako trčala.

Malin ju je pozvala iz kola i Tuve je odgovorila na izlasku iz stana: „Naravno da sam ustala.“

„Dobro se obuci.“

„Šta misliš, da sam ja neka glupača, ili tako nešto?“

Seke: „Tinejdžeri. Oni su kao konji na trkama. Nikada ne urade ono što bi ti želeo.“

Ponekad, kada bi radili na izuzetno nasilnim slučajevima, sa slikama okačenim na zidove sobe za sastanke, spuštali bi roletne da poštede decu u obdaništu, tako da ne vide one slike koje verovatno viđaju svako veče na televiziji; treperava prošlost na kućnom aparatu, slika do slike dok dete uči da veruje svojim očima.

Prerezan vrat. Izgorelo telo koje visi sa bandere, naduveni leševi u poplavljenom gradu.

A sada Šemanove reči, iste reči kao i uvek, njegov osoran glas: „Pa, šta mislite da imamo ovde? Ima li neko neku ideju? Nije bilo novih prijava o nestalim osobama, a ako se to i bude dogodilo, dogodiće se upravo sad. I šta mislimo o ovome?“ Pitanje je postavio čovek koji stoji, ljudima koji sede za duguljastim stolom; njegovi prsti pritiskaju *plej* dugme, reči deluju kao muzika, kao note, teške i krte između četiri zida.

Johan Jakobson konačno progovara, i bilo je očigledno da je čekao da čuje svoj glas, da je želeo nešto da kaže, bilo šta, samo da prekine ovo smaranje.

„Svuda po sebi ima ritualna obeležja.“

„Ne znamo sa sigurnošću ni da li je zaista ubijen“, kaže Sven Šeman. „Ne možemo da budemo sigurni sve dok Karin Johanison ne završi. Ali možemo pretpostaviti da je

ubijen. To je bar jasno.“

Ništa ne znaš pouzdano, Malin. Sve dok ne saznaš. A dotle: vrlina neznanja.

„Izgleda kao ritual.“

„Trebalo bi da smo otvoreni i za druga mišljenja.“

„Mi ne znamo ni ko je on“, kaže Seke. „Bio bi dobar početak kada bismo bar saznali ko je on.“

„Možda će nas neko pozvati. Slike su već u novinama“, kaže Johan, a Berje Sverd, koji je dosad ćutao, duboko uzdiše.

„Te slike? Na njima ne možeš da vidiš lice.“

„Koliko ovde u okolini ima tako teških i debelih ljudi? Neće proći mnogo, a da se neko ne zapita gde je nestao taj debeljko.“

„Ne budi tako siguran“, upada Malin. „Ovaj grad je pun ljudi koji mogu da nestanu, a da to niko ne primeti.“

„Ali on izgleda drugačije. Njegovo telo...“

„Ako budemo imali sreće“, Sven prekida Johana, „neko će već pozvati. Za početak ćemo morati da sačekamo rezultate istrage na terenu i rezultate obdukcije. Možemo da krenemo od vrata do vrata u toj oblasti, da istražimo da li je neko čuo ili video nešto, da li neko zna nešto što bi trebalo da znamo. Imamo, kao što ste toga veoma svesni, jedno pitanje na koje moramo da damo odgovor.“

Sven Šeman, misli Malin. Još četiri godine mu treba da napuni šezdeset petu, još četiri godine rizika od srčanog napada, četiri godine prekovremenog rada, četiri godine ukusne i s ljubavlju pripremljene hrane njegove žene, hrane koja je opasno masna. Četiri godine premalo vežbanja. *Stomak za pravljenje udovica.* Ali Sven je i dalje glas razuma u sobi, glas iskustva, ne zauzima jedan ugao gledanja na stvari, senzitivno naglašava, nema interesa, zrela metodologija.

„Malin, ti i Seke preuzećete preliminarnu istragu“, kaže Sven. „Postaraću se da dobijete sve potrebne resurse za rad na terenu. A vas dvojica možete da im pomognete onoliko koliko za to imate vremena.“

„Biću srećan da pomognem u ovome“, dodaje Johan.

„Johane, znaš da imamo i druge stvari za koje smo zaduženi“, upada Berje. „Ne možemo sebi da dopustimo luksuz da se koncentrišemo samo na jedan slučaj.“

„Je li sastanak završen?“, pita Seke, gurajući svoju stolicu i ustajući po lako.

U času kada su se svi osovili na noge, otvaraju se vrata.

„Svi možete ponovo da sednete.“

Karim Akbar izgovara ove reči sa svom važnošću koju je njegovo tridesetsedmogodišnje telo moglo da skupi, a onda staje kraj Svena Šemana i čeka dok ostala četiri policajca ponovo ne utonu u stolice.

„Sigurno shvatate koliko je ovo važno“, kaže Karim, a Malin je pogodilo to što u njegovom govoru nema ni traga stranog akcenta, bez obzira na to što je već deset godina otkada je stigao u Švedsku. Govori čistim, standardnim švedskim, bez primesa.

„Koliko je važno da mi ovo sredimo“, zvuči kao da govori o disertaciji koju treba malo preurediti i našminkati pre usmenog dela ispita.

Težak rad i posvećenost. Ukoliko krenete od minusa, a želite dvostruki plus, ne možete sebi da priuštite da nešto prepustite slučaju. Karim je napisao dva članka sa veoma kontroverznim stavovima u *Svenska Dagbladetu* i *Dagens Niheteru*, perfektno isklesan da se slaže s potrebama ovog doba. Njegovi stavovi su uznemirili mnoge ljude: imigranti moraju da ispune određene zahteve; pogodnosti moraju da budu vezane uz jezičku sposobnost izražavanja na švedskom i to samo posle jedne godine provedene u zemlji. Isključenje može da postane ponovno uključenje uz puno napora.

Njegovo lice se redovno pojavljuje na televiziji u panel-emisijama. Zahtevajte, oslobodite unutrašnji potencijal ljudi. Pogledajte mene, to može biti urađeno. Ja sam živi primer za to.

A šta ćemo sa onima koji su plašljivi? Pita se Malin. Sa onima koji su rođeni nesigurni?

„Mi znamo šta je naš posao. Rešavati zločine kao što je ovaj“, kaže Seke, a Malin vidi Johana i Berjea kako se smeju ispod oka, dok Sven pravi facu koja znači: smiri se, Seke, pusti ga da završi svoj govor; to što ne galamiš ne znači da za njega nisi običan šljaker. *Za ime boga, zar nisi porastao, Martinsone?*

Karim gleda u Sekea kao da kaže: ukaži mi malo poštovanja i nemoj da upotrebljavaš taj ton, ali Seke nije oborio pogled. Tako da Karim nastavlja:

„Štampa, mediji, svi će od ovoga napraviti veliki događaj, i ja ću morati da odgovorim na mnoga pitanja. Moramo brzo da pronađemo rešenje; to je pitanje prestiža i mogućnost da pokažemo koliko je efikasna policija Linčepinga.“ Malin razmišlja kako ovo zvuči kao da Karimove reči izgovara automat. Niko ne govori tako u pravom životu, a sposobna individua ispred nje igra ulogu sposobne individue, a radije bi se odmarao i pokazao... Šta? Svoju ranjivu stranu?

Onda se Karim okreće ka Svenu.

„Jeste li obezbedili resurse?“

„Fošova i Martinson imaju potpunu odgovornost. Imaju sve neophodne resurse na raspolaganju. Jakobson i Sverd će im pomagati onoliko koliko mogu. Andešon je na bolovanju, a Degeštad je i dalje na obuci u Stokholmu. To je trenutna situacija.“

Karim duboko udahne, držeći dugo vazduh u plućima pre nego što izdahne.

„Okej, evo šta ćemo uraditi. Svene, kao i obično, ti ćeš imati potpunu odgovornost kao glavni istražitelj, a vi ostali ćete oformiti tim. Sve drugo će morati da sačeka. Ovo ima najveći prioritet.“

„Ali...“

„Ovako mora da bude, Martinsone. Ne sumnjam da ste ti i Fošova veoma sposobni, ali u ovom času moramo da usredsredimo sve naše resurse.“ Kao da je Svenov

stomak samo još više porastao, brazde na njegovom čelu su se produbile.

„Da li želite da kontaktiram s Nacionalnim institutom za istraživanje kriminala? Mi još uvek formalno ne znamo čak ni da li je ubijen.“

Karim kreće ka vratima.

„Ne, bez Nacionalne kriminalne. Ovo ćemo sami da sredimo. Izveštavaćete me svaka tri sata ili kad god ima nekih novih otkrića.“

Zvuk vrata koja se zatvaraju odzvanja iza njega.

„Čuli ste šta je rekao. Možete da podelite posao među sobom, a meni ćete da podnosite izveštaje.“

Deca koja su se igrala s one strane prozora obdaništa više nisu tu. Žuti automobil, inspirisan Kalderovim visećim skulpturama, ljulja se iza zavesa. Plava koža, prošarana salom.

Prebijen i sam na ledeno hladnom vetru.

Ko si bio ti? Pita se Malin.

Vrati se i reci mi ko si bio ti.

6

Sada su ispod mene podigli šator, njegova trenutno zelena boja do večeri će postati crna. Znam da im je toplo unutra, ali ništa od te toplote ne dopire do mene.

Mogu li uopšte više da osećam toplotu? Da li ću ikada moći? Živim u zemlji s one strane, na neki način slobodan od vašeg sveta, ma kakva bila ta sloboda.

Ali meni više nije potrebna vaša toplota, ne onako kako je vi shvatate; toplota je svuda oko mene. Nisam sam, ili tačnije, ja sam upravo to, sam, ja sam usamljenost, ja sam središte usamljenosti. Možda sam bio to središte usamljenosti kada sam bio živ? Osnovna supstanca usamljenosti, misterija čijem rešenju prilazimo, hemijska reakcija, naizgled jednostavan, ali još uvek nedovršen

proces u našem mozgu koji da je uzgon našem opažanju, a zauzvrat dobija svest, ono pre stvarnosti za koju verujemo da je naša. Lampe dokasno gore u laboratorijama istraživača. Jednom kada budemo provalili taj kod, provalićemo ih sve. Onda možemo da se odmorimo. Smeh ili jauk. Stop. Ali šta dotle?

Pitati se, raditi, istraživati odgovore na sve vrste pitanja.

Nije iznenađujući način na koji vi nastavljate.

Sneg se topi, nestaje, ali vi tu nećete ništa naći, zato sklonite šator, donesite dizalicu i spustite me. Ja sam čudna vočka, ne bi trebalo da visim ovde; to kvari ravnotežu, a i grana počinje da škripi. Čak i drvo se buni, zar ne čujete?

Pa, ako ćemo pravo, vi ste svi gluvi. Samo pomislite, kako brzo zaboravljamo. Pomislite šta može da učini lutanje naših misli, gde sve može da nas odvede.

„Mama, jesi li videla moju senku za oči?“

Tuvin glas iz kupatila je očajan, ljutit i razočaran u isti mah, a u isto vreme pun rešene, usredsređene i gotovo zastrašujuće odlučnosti.

Senka za oči? To se nije događalo već neko duže vreme. Malin ne može da se seti kada se poslednji put Tuve šminkala i pita se šta se to događa večeras.

„Hoćeš li senku za oči?“ Malin joj odgovara, sedeći na sofi. Vesti su upravo počele, sa čovekom na drvetu kao trećom stavkom, posle izjave premijera i meteorološkog eksperta koji kaže da je trenutni talas hladnog vremena uverljivi dokaz promene klime i da idemo ka novom ledenom dobu koje će pokriti celu Švedsku metrima granitno čvrstih kristala.

„Zbog čega bih drugog pitala?“

„Da li se viđaš s nekim dečakom?“

Ne čuje se nikakav odgovor iz kupatila, a onda jedno „prokleta“, kada tašnica sa šminkom, koja je dotle hvatala ravnotežu na ormariću u kupatilu, očigledno padne na pod. Onda: „Ovde je, našla sam je, mama.“

„Dobro.“

Muškarac, reporter iz *Ešetskih novina* stoji na zatamnjenoj sceni zločina, dok svetla reflektora obasjavaju drvo u pozadini i samo možete da nazrete telo na drvetu, i to jedino ako znate da je ono tamo.

„Stojim na smrznutom polju, nekoliko kilometara izvan Linčepinga. Policija ima...“

U celoj regiji ljudi gledaju iste ove slike kao i ja, misli Malin. I čude se istoj stvari: Ko je on? Kako je dospeo tamo? Ko je to uradio.

U očima televizijskih gledalaca, donosim televizijsku istinu, ja sam ta koja će zle ljude staviti i zaključati iza rešetaka. Ja sam osoba od koje se traži da strah pretvori u sigurnost, ali stvari nisu nikada tako jednostavne u stvarnosti, van televizijskih ekrana. Ovde je sve ispit, bogat nijansama, u kojem je nemoguće sve obuhvatiti, gde je značenje svuda i nigde, dok sat otkucava i svi čekaju da dobiju nešto novo, jasnije, bolje.

„Mama, mogu li da pozajmim tvoj parfem?“

Parfem?

Ide na sastanak, misli Malin. A to će joj biti prvi. Onda: Ko? Gde? Kad? Hiljade pitanja, misli, strahova u jatju oblika proleće joj glavom u deliću sekunde.

„Sa kim se viđaš?“

„Ni sa kim. Mogu li da pozajmim tvoj parfem?“

„Naravno.“

„... telo i dalje ovde visi.“

Kamera se pomera i u iznenadnoj tmmini iznad šatora telo se ljulja napred-nazad, pa Malin hoće da promeni kanal, ali u isto vreme želi i da gleda. Rez na popodnevnu konferenciju za štampu. Karim Akbar u savršeno ispeglanom odelu u velikoj sali za sastanke policijske stanice, crna kosa zalizana unazad, ozbiljno lice, ali oči ne mogu da sakriju koliko voli svetlost reflektora, koliko ga sve ovo čini važnim.

„Još uvek ne znamo sa sigurnošću da li je ubijen.“

Mikrofoni TV4 u prednjem planu. Pitanje iz okupljene

mase novinara; prepoznaje glas Danijela Hegfelta:

„Zašto ste telo ostavili da visi?“

Karim samouvereno odgovara.

„Iz tehničkih razloga u vezi sa istragom. Do sada još ništa ne znamo. Sve opcije su otvorene.“

„Mama jesi li videla moj crveni polo džemper?“ Tuvin glas sada dopire iz njene sobe.

„Jesi li pogledala u ormanu?“

Nekoliko sekundi, a onda glas trijumfa.

„Našla sam!“

Dobro je, misli Malin, a onda počinje da razmišlja šta znači to „sve opcije su otvorene“: ići do svake kolibe ili farme u krugu od tri kilometra od mesta zločina, kucati na vrata seljaka, službenika koji svako jutro putuju vozom na posao i zabušanata koji su na bolovanju.

„Zaista? Ne, ja ništa nisam primetio.“

„Ja uvek spavam u to doba dana.“

„Po ovakvoj hladnoći, ja ostajem u kući.“

„Ja gledam svoja posla, tako je najbolje.“

Isti odgovori za Johana i Berjea, kao za nju i Sekea: niko ništa ne zna, niko ništa nije video. Kao da je telo od sto pedeset kila samo odletelo do krošnje drveta i parkiralo se na kraju užeta, da bi skrenulo pažnju na sebe. Natrag u studio.

„Naravno, prat ćemo dalji razvoj događaja u Linčepingu.“ Pauza. „U Londonu...“

Onda se Tuve pojavljuje na vratima dnevne sobe.

„Čitala sam o tome na netu“, kaže. „Da li ti radiš na tom slučaju?“ Međutim, Malin ne može da odgovori na ćerkino pitanje. Umesto toga se zagleda u nju, u dete koje je jutros ležalo u krevetu; u malu devojčicu koja je pre petnaest minuta otišla u kupatilo, a odatle izašla transformisana. Našminkana je, sredila je kosu i dogodilo se nešto, nagoveštaj žene prekrrio je pojavu njene ćerke.

„Mama, mama, halo?“

„Divno izgledaš.“

„Hvala ti, idem u bioskop.“

„Da, ja radim na slučaju.“

„Dobra je to stvar. Idem sutra kod tate, tako da možeš da radiš dokasno.“

„Tuve, molim te. Nemoj da govoriš tako.“

„Otišla sam. Biću kod kuće do jedanaest. Poslednja projekcija se završava otprilike u to vreme, ali ćemo prvo da popijemo kafu.“

„Sa kim ideš?“

„Sa Anom.“

„Ako ti kažem da ti ne verujem, šta bi mi rekla?“

Tuve sleže ramenima.

„Idemo da vidimo novi film Toma Kruza.“ Onda joj kaže ime filma za koji Malin nikada nije čula. Tuve ima slobodu u biranju filmova kao što bira i knjige koje će čitati.

„Nisam čula za taj film.“

„O, mama, ti inače ništa ne znaš o takvim stvarima.“

Tuve se okreće i nestaje joj sa vidika, ali Malin još uvek može da je čuje kako petlja nešto u hodniku.

„Da li ti možda trebaju neke pare?“

»Ne.“

I Malin hoće da ustane i da je prati, jer ne veruje ni u šta od onoga što joj je Tuve rekla, ali zna da ne treba to da radi, ne može, neće. Osim ako ipak to i ne uradi?

„Zdravo!“

Zebnja.

Johan Jakobson, Berje Sverd, Seke: svim roditeljima je poznato šta je to, ta zebnja.

Napolju je hladno.

„Zdravo, Tuve.“

I stan se zatvara oko Malin.

Gasi televizor daljinskim upravljačem.

Naslanja se na sofu i uzima gutljaj tekile, one koju je sipala sebi nakon što su jele.

Ona i Seke su otišli do Burensberga da razgovaraju sa Lidbergovom ljubavnicom. Žena je imala negde oko četrdeset godina, nije bila ni lepa ni ružna, samo jedna od

mnogih normalnih žena sa željom da proživi ispunjen život. Ponudila ih je kafom i domaćim kolačima. Ispričala im je kako je sama i nezaposlena, kako pokušava da ispuni dane tražeći bilo kakav posao za koji se nada da može da ga dobije.

„Teško je“, rekla je ljubavnica Petera Lidberga. „Ili si previše stara, ili nemaš dovoljno kvalifikacija. Ali nešto će se već pojaviti.“ Žena je potvrdila Lidbergovu priču. Onda je zavrtila glavom. „Dobro je što je on tog jutra krenuo tim putem. Ko zna koliko dugo bi taj čovek visio tamo po ovoj hladnoći...“

Malin je pogledala porcelanske figurice poredane na do vratku kuhinjskog prozora. Pas, mačka, slon. Mala porcelanska menažerija za pravljenje društva.

„Da li ga volite?“, pitala je Malin.

Seke je instinktivno zavrteo glavom.

Ali žena nije imala ništa protiv pitanja.

„Koga? Petera Lidberga? Ne, uopšte.“ Smejala se. „Znate, to je samo ono što je nama ženama potrebno, zar ne, samo malo društva.“

Malin tone dublje u sofu. Razmišlja o Janeu, o tome kako je njemu bilo teško da razgovara s njom, kako se ponekad osećao kao crni obris koji je prekrrio njen lik. Kroz prozor može da vidi zvonik Crkve Svetog Laša i čeka da zazvone zvona, pokušavajući da čuje da li ima šaputavih glasova u tami.

Da niste bili gluvi, čuli biste zvuk drveta koje se lomi. Čuli biste zvuk vlakana koja pucaju, čuli biste moje telo kako propada kroz mraz i vazduh; vi koji stojite odmah ispod, bacili biste se u stranu, i ništa od ovoga se ne bi dogodilo. Umesto toga, mnogo mojih kila je sletelo pravo na šator, polomivši aluminijske držače kao da su od šibica, i cela konstrukcija se raspala, a ti koji si stajao dole kada sam pao, ti jadni uniformisani policajče, prvo nisi ni primetio da te nešto udara, a onda si osetio moju težinu, na kraju pritisnut na tlu mojom smrznutom masom, i nešto je u tebi,

ti ne znaš šta, puklo, ali si ti srečkovič, jer to je samo kost, ništa što doktori ne mogu da srede, tvoja ruka će biti dobro. Ja sam potpuno bezopasan povodom toga, čak i sada, kada sam mrtav.

Zato što me niste spustili, uprkos mojim molbama, morao sam da ubeđujem drvo, a da budemo poštteni, i ono se umorilo od toga da visim s njegove najstarije grane. Vreme je da te zbacim, reklo je drvo, i zato samo padaj, padaj na šator, na zemlju, i promešaj malo stvari tamo dole.

I sada ležim ovde na policajcu koji zapomaže, u kaljuzi od reči, šatorskih krila i držača. Grejalica mi brunda u uvo. Ne mogu da osetim njenu vrelinu, ali znam da je tu. Ispod ruku mogu da osetirn zemlju, koja je sada vlažna od te vaše vreline; prijatno mokra i lepa, kao iznutrice nečega, bilo čega.

Malin budi Tuvin glas.

„Mama? Mama, kod kuće sam. Zar ne misliš da bi trebalo da odeš u krevet umesto što ležiš tu?“

„O, da, naravno.“

Malin se sporo budi, u njoj raste sumnjičavost. Kad god bi uradila nešto nepromišljeno, Tuve bi uvek budila tatu da kaže kako je sve u redu. Ali pre no što Malin ima vremena da nešto posumnja, Tuve, njena ćerka, pita:

„Jesi li ti to pila, mama?“

Malin trlja oči.

„Ne, samo gutljaj tekile.“

Flaša ispred nje, pola litre tekile odležale u buretu, kupljene na povratku kući, prazna za trećinu.

„Okej, mama“, kaže Tuve. „Hoćeš li da ti pomognem da odeš u krevet?“

Malin odmahuje glavom.

„To se samo jednom dogodilo, Tuve. Samo jednom si to morala da uradiš. JEDNOM.“

„Dvaput.“

Malin odobrava.

„Dvaput.“

„Pa, laku noć, onda“, kaže Tuve.

„Lepo spavaj“, otpozdravlja Malin.

Sat na vitrini pokazuje petnaest do dvanaest. Otpozadi Malin može da vidi da je Tuve raspustila kosu i tako ponovo izgleda kao mala devojčica.

Nešto tekile je ostalo u čaši. Mnogo više u flaši. Još jednu malu? Ne. Nema potrebe. Malin s naporom ustaje i tetura se do sobe.

Ne zamara se skidanjem odeće i pada na krevet. I sanja snove koje bi možda bilo najbolje ne sanjati.

7

Petak, 3.februar

Džungla je najživlja noću.

Vlaga, insekti, proklete divlje životinje, lišće, zmije, pauci, stonoge i plesan koja raste, svi se noću usele u vreću za spavanje.

Onda sleću na aerodrom, beskrajna količina malih svetiljki, zvezdano nebo na zemlji i ruski *tupoljev*, koji poput olova silazi dole kao helikopter, krila se raspadaju i on lebdi dušom u skućenom prostoru, dete i majka stoje tamo, Tuve, tada mala, a sad: Šta radiš ovde, tata? Treba da si kod kuće sa mnom. Ja dolazim, ja dolazim, a oni istovaruju iznutrice aviona: hranu, vodovodne cevi, i prilaze im u tami; možeš jedino da im vidiš oči, hiljade očiju u mraku, oči koje veruju, i gladno, uplašeno mrmljanje i salve iz automatskih pušaka. Odbij, ili ćemo da završimo ono što su Hutui započeli. Odbij, i stonoga gmiže preko moje noge, a buđ narasta, Kigali, Kigali, Kigali, neizbežna mantra snova.

Sklanjaj ovu jebenu stonogu sa mene.

Jane, neko više. Tuve? Malin? Melinda? Per?

Sklanjaj ovu...

Neko seče nogu nekome ko je živ, baca je u lonac vrele vode i onda prvi jede pre nego što neko drugi dopusti svojoj deci da pojedu ostatak. Niko ne mari, ali, ako ukradeš mleko od nekoga ko je još uvek sasvim živ, kazna je smrt.

Ne pucaj u njega, kažem. Ne pucaj.

On je gladan, ima deset godina, oči su mu krupne i žutobeke; zenice se šire u trenutku kada shvata da se sve završava ovde i sad. *Ja čak ni tebe ne mogu da spasem.*

Onda pucaš.

Pas, pas, pas, Hutu, Hutu, Hutu, vaši uzvici odzvanjaju, i vaša pohlepa, vaša jebena kopilanska humanost tera me da vas udavim u klozetu koji smo ovde izgradili za vas, da vas tifus i kolera i ostala sranja ne ubiju u količinama sa kojima se ni Hutui ne mogu takmičiti.

Jane. Tata. Dođi kući.

Da li se to probušilo šatorsko krilo?

Tako je jebeno mokro. Kako se stonoge bore s ovolikim kapima?

Jebiga, to ujeda, jebeni divljaci, jebeno sve ovde.

Ne diži tu mačetu na mene, ne udaraj me, ne udaraj me, ne, ne, ne, i vrisak je u sobi sada izvan snova, iznad spavanja, na javi u njegovoj sobi, u njegovoj samoći i čaršavima natopljenim snovima.

Sedi u krevetu.

Vrisak odzvanja po zidovima.

Njegove ruke na tkanini.

Mokar je od znoja. Bez obzira koliko je hladno napolju, izgleda da je unutra dovoljno toplo da bi mogao da bude gola voda.

Nešto mu puzi preko noge.

Poslednji ostaci snova, Jan-Erik Foš pomišlja, pre nego što ustane da uzme novu posteljinu iz komode s vešom u hodniku. Komoda je deo porodičnog nasleđa. On i Malin su kupili ovu kuću na izolovanom mestu u šumi, nekoliko kilometara severno od Linčepinga, nedaleko od

Malmštata, ubrzo pošto se Tuve rodila.

Daske na podu škripe dok se kreće, sam, iz spavaće sobe napolje, u ostatak kuće.

Psi laju oko nogu Berjea Sverda.

Za vučjake ne postoji takva stvar kao što je jutarnji mraz, čak ni u pet sati ujutro; srećni su što ga vide, uzbuđeni što mogu da trče po bašti, jureći za štapom koji im baca na sve strane.

Potpuno bezbrižni.

Nesvesni golih, prebijenih mrtvih ljudi na drveću. Svi razgovori s ljudima u okolini, juče, bili su besplodni. Tišina i slepilo. Kao da su ljudi nezahvalni što imaju čula koja funkcionišu.

Vala.

Naselje s kućama građenim četrdesetih i pedesetih, drvene kutije sa odabranim dodacima, koje ilustruju način života u kome je sve bolje i bolje i bolje; kad je grad i dalje radio za obične ljude, pre nego što je fabrički radnik bio prinuđen da ima fakultetsko obrazovanje da bi mogao da upravlja robotom.

Ali neke stvari funkcionišu.

Unutra u kući sada su negovateljice zauzete oko nje. jednom su došle kasno uveče da je okrenu, i od tada su ovde, u Berjeovoj i Aninoj kući, u njihovom domu, čitav bogovetni dan sve do večeri, postajući s vremenom manje-više normalna stvar kao nameštaj, tapete ili tepisi.

MS. Multipla skleroza. Nekoliko godina pošto su se venčali, Ana je počela nejasno da govori. Bolest je brzo napredovala posle toga. A sad? Tretmani koji su mogli da modifikuju bolest pojavili su se prekasno za nju. Trenutno je ne sluša ni jedan jedini mišić i Berje jedini razume šta ona pokušava da kaže.

Draga Ana.

Ovaj posao sa psima je budalaština, zaista. Ali mora nekako da udahne vazduh, da ima nešto svoje, nešto što nije komplikovano, nešto puno sreće. Čisto. Komšije su se

žalile na štenaru, na lajanje.

Neka se žale.

A deca? Mikael se odselio u Australiju još pre deset godina, Karin je otišla u Nemačku. Da pobegne? Gotovo sigurno. Ko bi mogao da gleda majku u takvom stanju. Kako ja izdržavam.

Ali ti to izdržavaš.

Ljubav.

Dobro, kažu da ona može da ima mesta u kući kad god vi to hoćete.

Kad *ja* hoću?

Psi, pištolji. Koncentrisanje na metu. Streljana kao čin pročišćenja.

Ali, Ana, za mene si ti ostala ti. I onoliko dugo koliko si ti to za mene, možda možeš da podneseš da to budeš i za sebe.

„A onda otvaramo garažu.“

Kašika s ovsenim pahuljicama izgleda da bezuspešno traži put do usta jednogodišnjaka, i na trenutak Johan Jakobson postaje odsečan, držeći čvrsto dečakovu glavu jednom rukom dok drugom trpa kašičicu u nevoljna usta, i dečak na kraju guta zalogaj.

Ovde.

Njihova terasasta kuća je u Lingemu. To je ono što su mogli da priušte, i što se tiče linčepinških sela za spavanje, Lingem nije najgori. Homogen, ruralan, srednja klasa. Ništa izuzetno, ali takođe i ništa vidljivo ružno.

„Tuu-tuu, dolazi kamion.“

Iz kupačila može da čuje kako njegova žena pere zube njihovoj trogodišnjoj ćerkici, dok ova vrišti i opire se, i kako glas njegove žene odaje činjenicu da je na samoj ivici da izgubi strpljenje.

Pitala ga je juče da li radi na slučaju čoveka sa drveta i šta je trebalo da odgovori? Da je laže i da kaže „ne“ da bi je smirio, ili da joj kaže onako kako jeste: da, ja radim na tom slučaju.

„Izgleda tako usamljeno gore na drvetu“, kaže njegova žena.

„Usamljeno“, i nije u stanju da smisli ništa što bi rekao na to. Zato što ne možeš biti više sam od toga.

„Brrm-brrm, evo ga dolazi *pasat*“

Posle toga se naljutila, zato što više nije hteo da razgovara o tome. Deca su bila umorna, potpuno van kontrole, dok se nisu onesvestila preko noći.

Deca: zbog njih se oseća kao da je neko njime obrisao pod, od njihovog potpunog usisavanja energije je iscrpljen, neverovatno umoran. U isto vreme ona čine da se oseća živim i odraslim. Život po sebi kao da na neki način prolazi pored porodice. Kao da zločini koje je istraživao nemaju ništa s decom. Ali imaju. Deca su deo društvenog tela u kom se zločini odigravaju.

„Otvori široko...“

Jutarnji program na televiziji u pozadini. Prvi pregled vesti tog dana. Slučaj su samo pomenuli.

Nedostajaće mi ovi trenuci, razmišlja Sven Seman, odmarajući se od šmirglanja u svojoj stolarskoj sobi u podrumu svoje kuće u Hakefošu. Nedostajaće mi ovaj jutarnji miris drveta kada se penzionišem. Naravno, mogu da nastavim sa tim mirisom i kasnije, ali to neće biti isto kad ne budem imao policijski posao pred sobom. Znam to. Nalazim smisao u tome što podupirem ostale. Dobro je imati mlade policajce kao što su Johan i Malin, koji još nisu potpuno formirani. Mogu da osetim kako imam određeni uticaj na njih. Malin, posebno, izgleda da je u stanju da prihvati ono što kažem i da napravi nešto od toga.

Obično se išunja do svoje radionice ujutro, pre nego što se Elizabet probudi. Šmirgla nogu stolice, izlakira neki deo. Uradi nešto malo i jednostavno, tek da započne dan pre prve jutarnje kafe.

Drvo je jednostavno i očigledno. Sa svojim umećem može od drveta da napravi šta hoće, za razliku od ostalih

stvari.

Čovek na drvetu. Zastrašujuće truplo koje pada na jednog od njegovih policajaca. Izgleda kao da situacija konstantno postaje sve gora. Kao da granice nasilja nezadrživo napreduju, kao da su ljudi u svom očaju, strahu i besu sposobni svašta da urade jedni drugima.

Lako je biti ogorčen, misli Sven. Ako odlučiš da oplakuješ činjenicu da su sva pristojnost i čast, po svoj prilici, nestali u tmini istorije.

Ali ne možeš dovek da plačeš za takvim stvarima. Bolje je radovati se svakom novom danu, činjenici da su obzirnost i solidarnost i dalje u stanju da drže najgori cinizam podalje od nas.

Maske.

Sve ove maske koje moram da nosim.

Karim Akbar stoji sveže obrijan ispred ogledala u svom kupatilu. Njegova žena se priprema za školu s njihovim osmogodišnjim sinom, kao što to uobičajeno i čini.

Mogu da budem mnogo ljudi u jednom, misli Karim, u zavisnosti od toga šta traži situacija.

Menja izraz lica. Besno se zaklinje, smeje se, izgleda iznenađeno, pažljivo, rezervisano, radoznalo, budno.

Ko sam ja, zaista, od svih ovih?

Kako je lako izgubiti sopstveni izgled kada pomisliš da možeš biti bilo ko.

Mogu da budem opasni policajac, uspešni imigrant, medijski manipulator, nežni otac, mogu da budem čovek koji hoće da se mazi sa svojom ženom, da oseti toplotu njenog tela ispod čaršava.

Da oseća ljubav.

Umesto hladnoće.

Mogu da budem čovek koji se pravi da debelo telo na drvetu nikad nije postojalo, ali moj zadatak je trenutno drugačiji: ja sam čovek koji će mu doneti pravdu. Ako je ima u smrti.

„Šta ste planirali?“

Malinino pitanje Janeu i Tuvi odzvanja u njenoj glavi.

Tek je nešto posle osam. Dan se uveliko probudio.

Do sada još uvek nisu zvali iz stanice, ali Malin svakog časa očekuje poziv. Jučerašnji debakl na mestu zločina, kada je telo palo sa drveta, nalazi se na naslovnoj strani *Korespondenta*.

Cela ova stvar je kao farsa, pomislila je Malin kada je bacila pogled na papire pre petnaest minuta, previše umorna da bi ih pročitala kako treba.

Jane stoji u predsoblju pored Tuve. Izgleda umorno, koža mu je zategnuta preko oštih jagodica, a njegovo visoko, mišićavo telo izgleda kao da visi s nekih lelujavih vešala. Da li je oslabio? I nije li to par prikrivenih sedih dlaka na njegovom čelu, skriven između kovrdžavih lokni, boje čilibara.

Tuve ne ide u školu, dan za učenje, rani odlazak iz škole umesto kasnijeg. Promena smena. Veoma komplikovana slagalica.

Poslala je Janeu pismo u Bosnu, kada je spakovala svoje i Tuvine stvari i preselila se u mali stan u gradu, stanici na putu za Stockholm.

„Možeš da uzmeš kuću. Više ti odgovara nego meni, imaš mesta za kola. Zaista mi se nikada nije mnogo dopadalo na selu. Nadam se da si dobro i da nisi prisustvovao nečem groznom. Ili da nisi trpeo nešto grozno. Sve ostalo možemo kasnije da sredimo.“

Njegov odgovor je stigao na dopisnici.

„Hvala. Kad se budem vratio, podići ću kredit za kuću i isplatiću te. Radi šta hoćeš.“

Radi šta hoćeš?

Volela bih da stvari budu kakve su bile ranije. Na početku. Pre nego što je sve postalo rutina.

Zato što postoje događaji i dani koji mogu da razdvoje ljude, prelomne tačke. Bili smo mladi, tako mladi. Vreme, šta smo znali o njemu onda, osim da je ono naše.

Malin razmišlja o njegovim snovima, o onima o kojima

je uvek želeo da razgovara kada su se nalazili, ali koje ona nikada nije uspevala da čuje, a on nikada nije mogao da ih artikuliše, čak ni kada se ona trudila da ga sluša.

Umesto toga čuje Janeov glas:

„Izgledaš umorno, Malin. Zar ne misliš, Tuve?“

Tuve odobrava.

„Suviše radim“, kaže Malin.

„Tip na drvetu?“

„Mmmm.“

„Moraćeš da napraviš malu pauzu za vikend.“

„Jesi li došao u *sobu*?“

„Ne, uzeo sam *volvo*. Ima zimske gume. Nisam menjao gume na ostalima.“

Muškarci su fanatici za kola. Većina njih. Jane posebno.

Ima četiri automobila u garaži pored kuće. Četiri automobila u stanju raspada, ili restauracije, kako bi on to rekao. Nikada nije razumela to sa kolima, čak ni na početku; nije shvatala šta ona predstavljaju. Šta? Nedostatak volje? Ili imaginacije? Nemar? Grubo sistematsko razmišljanje. Ljubav traži nešto više.

„Šta ste planirali?“

„Ne znam“, kaže Jane. „Nema mnogo toga što možeš da radiš po ovakvoj hladnoći. Šta ti misliš, Tuve? Hoćemo li da iznajmimo neke filmove, da kupimo tonu slatkiša i zaključamo se? Ili hoćeš da čitaš?“

„Filmovi dobro zvuče. Ali imam i neke dobre knjige, takođe.“

„Izađi malo na svež vazduh“, kaže Malin.

„Mama, to nije tvoja stvar.“

„Možemo do vatrogasne stanice“, kaže Jane. „Da igramo malo vatrogasnog hokeja unutra. Tuve, zar ne misliš da bi to bilo zabavno, zar ne?“ Tuve gleda u plafon, a onda dodaje, kao da se ne usuđuje da poveruje u očev sarkazam: „Ni za milion godina.“

„E, pa dobro. Onda filmovi.“

Malin umorno gleda u Janea, i njegove sivozelene oči

se susreću s njenima. Ne sklanja pogled, nikad i nije. Kada nestane, odnosi svoju perfektnu građu i dušu, i onda ide na mesta gde je nekom drugom možda potrebna pomoć; misli da ne može da živi bez davanja.

Pomoć.

Tim imenom nazvao je odlazak.

Kada stan, kuća... kada sve postane suviše tesno. I tako ponovo i ponovo iz početka.

Zagrlila ga je kada je došao danas, držala ga je čvrsto i on je odgovorio, kao što uvek odgovara na to, i želela je da ga drži čvrsto uz sebe, da ga privuče sebi i tako ostane dugo, da mu ponudi da sedne i nešto pregrize s njima, da ostane tu.

Ali umesto toga, prizvala se pameti, nalazeći način da ga se oslobodi, kao da je on započeo zagrljaj. Učinila je to tako što su njeni mišići tiho pitali: „Šta radiš to? Mi nismo više u braku i znaš dobro, kao i ja, da to više nije moguće.“

„A šta je s tobom, da li spavaš dobro?“

Jane je klimnuo glavom, ali Malin je mogla da primeti da u tom pokretu ima i pomalo laži.

„Samo se mnogo znojim.“

„Bez obzira što je ovako hladno?“

„Bez obzira.“

„Jesi li sve uzela, Tuve?“

„Mmm, sve.“

„Potrudi se da udahneš i malo svežeg vazduha.“

„Mama.“

Otišli su. Jane će je vratiti sutra, u subotu uveče, tako da možemo nedeľju da provedemo zajedno.

Šta ću sada?

Da čekam da zazvoni telefon? Da čitam novine? Razmišljam?

Ne. Razmišljanje može da te odvede u veoma gustu šumu.

„Umro je od povreda glave. Napadač je upotrebio tup predmet i to više puta, skoro kao u pomami, da polomi lobanju i uništi lice dok nije postalo bezoblična masa različitih tkiva, kakva je sad. Bio je živ dok je primao udarce, ali je po svoj prilici brzo izgubio svest. Napadač ili napadači su, kako izgleda, upotrebili i nož.“

Karin Johanison stoji pored modrog tela, koje leži na hladnom čeliku u laboratoriji za patologiju. Ruke, noge i glava vire iz tela kao gomila iskrivljenih panjeva. Torzo je isečen i otvoren, sa kožom i salom složenim u četiri nivoa, i otkriva zbrkanu gomilu unutrašnjih organa. Lobanja je istesterisana i otvorena, savesno, sa zadnje strane glave.

Izgleda metodično i nasumično u isto vreme, pomišlja Malin. Kao da je ovo neko planirao dugo vremena, a onda izgubio pribranost.

„Morala sam da pustim da se otkrivi pre nego što sam započela', rekla je Karin još preko telefona. „Ali, kad sam počela, išlo je prilično dobro.“

Seke ćuteći stoji pokraj Malin, naizgled bezbrižan; video je smrt mnogo puta ranije i dobro zna da je to nemoguće pojmiti.

Karin se svakodnevno susreće sa smrću, ali je ne shvata. Verovatno je ne shvata niko od nas, misli Malin. Ali većina nas poštuje ono što smrt obuhvata. Karin, misli Malin, ne shvata mnogo toga zbog čega ova prostorija postoji; ona je ovde korisna, funkcionalna, precizna kao instrumenti koje upotrebljava u poslu. Precizna kao i soba sama po sebi.

Najpraktičnije lice smrti.

Belí zidovi, mali prozori u visini tavanice, ormarići od nerđajućeg čelika i police duž zidova na kojima su priručnici, zavoji, komprese, hirurške rukavice i ostalo. Linoleum plavkaste boje, lak za čišćenje, praktičan, jeftin.

Malin se nikada nije privikla na ovu sobu, na njenu ulogu i funkciju, ali je i pored toga vezana za nju.

„On nije umro od konopca?“, kaže Karin. „Bio je već mrtav u vreme kada je okačen za drvo. Da je umro od gušenja, krv mu ne bi jurnula u glavu kao što jeste. Prilikom vešanja, krvni sudovi se odmah isključuju, laički rečeno, ali ovde su fizički udarci naterali srce da pumpa brže, što je dovelo do nenormalne količine krvi u glavi.“

„Koliko dugo je bio mrtav?“, pita Malin.

„Misliš sada?“

„Ne, pre nego što je obešen od drvo.“

„Rekla bih najmanje pet sati, možda i nešto duže. Uzimajući u obzir da nema velikih količina krvi u nogama, iako je pronađen da visi.“

„Šta je sa ranama po telu?“, pita Seke.

„Šta s njima?“

„Šta imaš da kažeš u vezi s njima?“

„Nema sumnje da su bile veoma bolne, ako je on u to vreme bio svestan, ali nisu fatalne. Na nogama ima tragova koji ukazuju na to da su ga vukli, da je neko cimao telo preko vlažnog terena. Rane u sebi imaju prljavštine i komade tkanine. Neko ga je skinuo pošto ga je pretukao i onda je pomerio telo. U najmanju ruku, to je ono što mislim da se dogodilo. Dovršen je nožem.“

„A zubi?“, pita Seke.

„U previše lošem stanju da bi bili upotrebljivi, većina zuba je polomljena.“ Karin prihvata jedan od njegovih članaka. „Vidite li ove otiske ovde?“ Malin klima glavom.

„Ovo su otisci od lanaca. Tako su ga podigli na drvo.“

„Oni?“

„Ne znam. Ali, da li možete sa zamislite da jedan čovek može da uradi ovo, uzimajući u obzir količinu fizičke energije koja je za to potrebna?“

„Nije nemoguće“, kaže Malin.

Seke odmahuje glavom.

„To još ne znamo.“

Pod snegom se ništa nije krilo.

Jedina stvar koju su Karin i njene kolege pronašle bilo je nekoliko opušaka od cigareta, omot kutije kekisa i omot sladoleda, koji nekako nije pripadao ovom polju. Sladoled? Teško u ovo doba godine. Omoti i opušci su delovali prilično staro, kao da se tu nalaze već godinama. Oni, ili on, ili ona, nisu ostavili iza sebe nikakve tragove na tlu.

„Jeste li još nešto pronašli?“

„Nema ničega ispod noktiju. Nema znakova borbe. Što sve skupa sugeriše da je bio zatečen. Imate li vi kakve informacije, dojave? Da li je neko nešto rekao?“

„Potpuna tišina“, kaže Malin. „*Nada, niente*“

„Dakle, nikome ne nedostaje“, kaže Karin.

„Ni to još uvek ne znamo“, odgovara Seke.

Da još uvek mogu da govorim tako kako vi možete da govorite, da samo mogu da ustanem i kažem vam, izlečite svoju gluvoću, rekao bih vam da prestanete sa svim tim pitanjima.

Čemu ona služe?

Tako je kako je, i biće onako kako će biti. Ja znam ko je ovo uradio - uhvatio samga u trenutku, krajičkom oka, imao sam vremena da vidim smrt kako dolazi, polako, naglo, crno.

Onda je postala bela, smrt.

Bela kao svež sneg, koji je tek pao. Belo je boja kada se mozak gasi, vatromet optimizma, kraći odjednog daha. A onda, kada su mi se vizije ponovo vratile, sve sam mogao da vidim, bio sam slobodan i sputan u isto vreme.

Dakle, želite li zaista da znate?

Da li zaista želite da znate ovu priču? Ne verujem. Ona je gora, pokvarenija, crnija, nemilosrdnija nego što to možete da zamislite. Ako nastavite dalje, birate put koji vodi pravo na mesto gde jedino telo, ali bez duše, može da živi i diše, gde smo mi hemija, gde smo kod, mesto izvan, gde reč osećanje nepostoji.

Na kraju puta, u pomrčini ogrnutoj u belo, koja miriše

na jabuke, pronaći ćete budne snove tako crne da će vam ova zima postati topla i srdačna. Ali znam da ćete odabrati taj put. Zato što ste ljudska bića. I to ste što ste.

„Koliko će ti trebati da ga središ?“

„Kako da ga sredim?“

„Bilo bi idealno da mu nekako sklopiš lice“, kaže Malin. „Tako da možemo da objavimo njegovu sliku u novinama. Tako će možda neko shvatiti da je nestao, ili će ga bar prepoznati.“

„Shvatam. Nazvaću Skoglunda iz pogrebnog preduzeća *Fonus*. On verovatno može da mi pomogne u rekonstrukciji lica. U svakom slučaju bi trebalo da izađemo s nečim pristojnim.“

„Nazovi Skoglunda. Što pre dobijemo sliku, to bolje.“

„Okej, idemo“, kaže Seke, i na osnovu tona njegovog glasa Malin zna da mu je dovoljno. Dovoljno mu je tela, sterilne sobe, ali najviše Karin Johanison.

Malin zna da Seke misli kako je Karin puna sebe, a možda je potaknut i činjenicom da ga ona nikada ne pita za Martina, kao što svi ostali pitaju u svakom trenutku. A za Sekea je ta ravnodušnost koju Karin oseća prema hokeju i njegovom sinu samo znak čiste arogancije. Jasno je da je umoran od tog silnog zapitkivanja o Martinu, ali ne voli kada se ljudi ne raspituju.

„Da li upotrebljavaš sprej za samopotamnjivanje?“, pita Seke Karin dok idu ka laboratoriji.

Malin se smeje, protiv svoje volje.

„Ne, idem u solarijum da bih zadržala crnilo sa Tajlanda, gde sam bila tokom božićnih praznika“, kaže Karin. „Ima jedno mesto na Drotningatanu gde upotrebljavaju sprej za samopotamnjivanje, ali ne znam. Meni je to nekako vulgarno. Možda ipak samo za lice.“

„Tajland? Za Božić?“, kaže Seke. „Nije li u to vreme najskuplje tamo? Čuo sam da ljudi koji zaista poznaju Tajland obično idu u neko drugo vreme.“

„Malin, jesi li zalila cveće? Ako ne zalivaš redovno, neće izdržati preko zime.“ Pitanje je tako očigledno, misli Malin, da zaista nema potrebe da ga postavlja. A i objašnjenje je takođe nepotrebno: njegova tendencija da kroz zvaničnu pedagogiju promoviše sopstvene interese.

„Na putu sam do vašeg stana, gde upravo idem da to uradim.“

„Nisi to već uradila?“

„Otkad smo poslednji put pričali, nisam.“

Primila je poziv upravo pošto je napustila centralu policije, dok je čekala na zeleno svetlo na uglu groblja i stare vatrogasne stanice. *Volvo* se udostojio danas da upali, iako je bilo jednako hladno.

Nekako je znala da to tata zove, po načinu na koji je telefon zvonio. Od one vrste, nervoznih, ljubaznih, zahtevajućih, egocentričnih poziva: pokloni mi svu svoju pažnju, neću odustati dok se ne javiš, ne prekidam te u nečemu, zar ne?

Sastanak istraživačkog tima bio je obeležen čekanjem.

Čekanjem na Berjea Sverda koji je kasnio, zbog nečega što ima veze s njegovom ženom.

Čekanjem na nekoga da pita kako je Nisverdova slomljena ruka, koju je povredio kada je telo palo s drveta.

„Biće na bolovanju dve i po nedelje“, rekao je Sven Šeman. „Zvučao mi je prilično veselo kada sam se čuo s njim, možda malo uzdrman, ali to je sve.“

„To je dozlaboga jezivo, da ti sto pedeset kila težak smrznuti leš padne na glavu“, rekao je Johan Jakobson.

Onda, čekanjem da neko kaže šta su sve saznali. Da nemaju ništa za šta bi mogli da se uhvate. Čekanjem na Skoglunda, direktora pogrebnog preduzeća, da završi posao, pa da uslikaju leš i pošalju fotografije.

Berje:

„Šta sam vam rekao? Niko ga neće prepoznati na osnovu tih prvih slika.“

Čekanjem radi čekanja, sa energijom isisanom iz umornih policajaca koji znaju da je slučaj izuzetno važan, ali koji ne mogu da urade ništa drugo nego da prekrste ruke i kažu: „Videćemo!“ U trenutku kada svaki građanin, svaki novinar, hoće da čuje policijski izveštaj o onome što se dogodilo i ko je to uradio.

Čekanjem na Karima Akbara, koji je kasnio po običaju, iako je samo trebalo da odgovori na telefon u svojoj vili u Lambohovu. Čekanjem da utišaju stereo-zvučnike njegovog sina u pozadini, čekanjem da se utiša mikrofonija spikerfona.

„Ovo nije dovoljno dobro i siguran sam da ste i vi toga svesni. Svene, moraćeš sutra da organizuješ još jednu pres-konferenciju, gde ćeš ih obavestiti dokle smo stigli. To će ih sigurno smiriti.“

A i ti ćeš imati prilike da se ponovo slikaš, misli Malin. Onda: ali ti stojiš tamo i upijaš pitanja, agresiju i staraš se da mi možemo da radimo u miru i tišini. I ti se zalažeš za nešto, Karime. Shvataš snagu grupe u kojoj svako ima jasno definisanu ulogu.

Svenove umorne reči nakon što je Karim prekinuo vezu.

„Kad bi kod nas bilo kao u Stokholmu. Da imamo sopstvenog čoveka za štampu.“

Smeh. Olakšanje. Sven:

„Ja sam blizu penzije, a ti Seke hoćeš da me baciš hijenama? Mnogo ti hvala.“

Crveno svetlo je prešlo u zeleno, *volvo* je oklevao, a onda se duž Drotningatana otkotrljao u grad.

„Šta radi mama? Tata? Biljke su sasvim dobro, garantujem ti.“

„Otišla je da dremne. Ovde je dvadeset pet stepeni, a sunce je veličanstveno. Kako je tu kod vas?“

„Ne želiš da znaš.“

„Da, želim.“

„Pa, neću da ti kažem, tata.“

„Kako hoćeš, ovde na ostrvu je ionako sunčano? Kako je Tuve?“

„Ona je sa Jan-Erikom.“

„Malin, moram da prekinem, inače će me poziv koštati brdo para. Ne zaboravi na biljke.“

Biljke, Malin razmišlja dok prolazi pored oker zgrada u Ulici Elsa Brenstrem, gde njeni roditelji imaju četvorosoban stan. Biljke nikada ne smeju da čekaju.

Malin šeta kroz stan svojih roditelja, a to je duh iz njene prošlosti. Nameštaj s kojim je odrasla.

Da li sam zaista toliko stara?

Mirisi, boje, oblici, sve me to razdražuje, tera me da se setim nekih stvari zbog kojih se onda sećam nekih drugih stvari.

Četiri sobe: jedna gostinska, trpezarija, dnevna soba i spavaća. Nema mesta da njihova unuka ostane preko noći. Uspeli su da kupe stan kada su prodali vilu u Sturefošu pre trinaest godina. U to vreme je tržište nekretnina u Linčepingu bilo potpuno drugačije. Ako su ti poslovi bili u redu i ako si mogao da priuštiš pristojnu mesečnu ratu, imao si mogućnosti. Danas ne možeš ništa, samo neki mutni dogovori mogu da ti obezbede ugovor o stanu. Ili neverovatno dobre veze.

Malin gleda kroz niski prozor.

Sa trećeg sprata dobro se vidi Infektivni park, koji je dobio ime po klinici koja je ranije bila smeštena u barakama koje su sada pretvorene u stambene zgrade.

Fotelja u koju nikada nije smela da sedne.

Braon koža i danas sija kao da je nova. Sto, tada divan, sada je zastareo. Police pune knjiga iz *Riders dajdzesta*. Maja Andželu, Laš Jarlestad, Laš Viding, En Tajler.

Sto za ručavanje i stolice. Kada su dolazili prijatelji, deca su morala da sede i jedu u kuhinji. U tome nema ničega čudnog. Svi su isto postupali, a deca ionako nisu

volela da sede za okruglim stolom.

Tata je bio zavarivač, unapređen je u vođu tima, onda je postao suvlasnik firme za postavljanje krovova. Mama je bila sekretarica u oblasnoj administraciji.

Miris ljudi koji stare. Čak i da Malin otvori prozor i da provetri, taj miris ne bi nestao. Možda bi, pomišlja, ova hladnoća uspjela da uništi sve mirise.

Biljke su se osušile i pale. Ali nijedna od njih zapravo nije bila mrtva. Ona nikada ne bi dopustila tako nešto. Gleda uramljene slike na radnom stolu, nijedna njena ili Tuvina, samo njeni roditelji u različitim okruženjima: plaža, grad, planina, džungla. „Možeš li da zaliješ cveće?“

Naravno, mogu da ga zalijem.

„Možeš da dođeš ovde dole kod nas kad poželiš.“

A kako to sebi da priuštimo?

Sela je u stolicu u hodniku i sećanja na tiha proleća su odjednom tu, u njenom telu: ponovo ima pet godina, klati stopalima u sandalama; nedaleko od nje je voda, a iza sebe može da čuje mamine i tatine glasove, oni baš i ne viču jedno na drugo, ali u tonu njihovog glasa je ponor, i ta provalija između njih raste; sve je to bolno, sve to oseća petogodišnje dete u stolici blizu vode, ali ne zna kako bi ga nazvalo.

Nemogućnost ljubavi. Hlađenje nekih brakova.

Da li to ikada ima ime? To osećanje?

Onda se vraća.

Kanta za zalivanje je u njenim rukama.

Biljka po biljka. Metodično, na način koji bi pozdravio njen otac, vođa građevinskog tima.

Ne usisavam, razmišlja Malin. Gužvice prašine su na podu. Kada je kao mala usisavala, što je bila jedna od dužnosti kojima je zarađivala za džeparac subotom, mama bi išla za njom po kući i gledala da nije negde usisivačem dokačila nameštaj ili okvir vrata. Kada bi završila, njena mama bi ponovo čistila, usisavajući ista mesta, kao i ona, i to ispred nje, kao da je to najnormalnija stvar na svetu.

Šta dete može da uradi?

Šta dete zna?

Dete je formirano.

A onda je završeno.

Sve su biljke zalivene. Sada će živeti još malo duže.

Malin je sela na krevet njenih roditelja.

To je *duks*. Imali su ga godinama, ali da li bi mogli da spavaju u njemu kada bi znali šta se događalo u ovom krevetu, da je to mesto na kom je izgubila, ili bolje rečeno gde se rešila nevinosti?

Nije Jane.

Neko drugi.

Ranije. Imala je četrnaest i bila je sama kod kuće, dok su njeni roditelji bili na nekoj žurki, ostala je preko noći sa prijateljima iz Tošhale.

Nije važno. Bez obzira na to šta se dogodilo na ovom krevetu, on nije njen. Ona ne može da se kreće kroz ovaj stan, bilo da je sama ili s drugim ljudima, bez osećanja gubitka. Ustaje s kreveta, prisiljava se da prode kroz debele zastore čežnje, koji kao da vise u vazduhu. Šta nedostaje.

Njeni roditelji u slikama bez okvira.

Na ležaljka u kući na Tenerifama. Tri godine je otkako su je kupili, ali ona i Tuve još uvek nisu bile tamo.

„Da li zalivaš?“

Naravno da zalivam.

Ona je živela s ovim ljudima, ona dolazi od njih, ali su i pored svega toga ljudi na slikama stranci. Mama pogotovo.

Ispraznila je kantu za zalivanje u kuhinjski slivnik.

Ima skrivenih tajni u tim kapima, iza zelenih vrata kuhinjskih ormarića, u zamrzivaču koji tutnji pun prošlogodišnjih lisičarki.

Da uzmem torbu?

Ne.

Poslednja stvar koju vidi pre nego što zatvori vrata roditeljskog stana iza sebe jesu debeli vuneni ćilimi na podu primaće sobe. Vidi ih kroz dvostruka, otvorena vrata

iz hodnika, prosečnog su kvaliteta. Nisu tako dobri kao što ih mama uvek hvali. Cela soba, ceo stan je pun stvari koje zapravo nisu ono što se čini da jesu, samo glazura koja prikriva drugačiju glazuru.

Ovde je i dalje samo osećaj, misli Malin, da nikada nisi dovoljno dobar i da ništa nikada nije dovoljno dobro. Da mi nismo, da ja nisam, dovoljno dobra.

Do dana današnjeg imala je problem sa svim stvarima koje su zaista dobre, u kontaktu s ljudima koji su nekako po prirodi dovoljno dobri. Ne samo bogati kao Karin Johanison već doktori, ljudi iz više klase, advokati, takva vrsta dobrih. Suočena s takvim ljudima, ponekad je osećala kako njene predrasude i osećanje niže vrednosti isplivavaju na površinu. Unapred zaključuje da takvi ljudi uvek s visine gledaju ljude kao što je ona, i zauzima odbrambeni stav.

Zašto?

Da bi izbegla razočaranje?

Na poslu je bolje, ali u privatnom životu to može da bude stresno.

Misli lete po Malininoj glavi dok žurno silazi niza stepenice napolje, u rano, žalosno večer petkom.

Petak uveče; subota, 4.februar

Samo jedno malo, jedno malo pivo: zaslužujem ga, hoću da gledam kondenzovane, gotovo smrznute kapi na ledenoj čaši. Mogu ovde da ostavim kola. Mogu da dođem po njih sutra.

Malin mrzi taj glas. Obično kaže sebi, kao da se davi u tome: Nema ničeg goreg od jutarnjeg mamurluka.

Najlakše je tako.

Ali ponekad mora da se preda.

Samo jedno malo, jedno malo...

Hoću da se urolam kao tepih. A za to je alkohol mnogo dobar.

Restoran *Hamlet* je otvoren. Koliko je to daleko? Bože, kako je hladno. Tri minuta, ako trčim.

Malin otvara vrata bara. Buka i para je udaraju. Miriše na meso sa roštilja. Ali najviše miriše na obećanje, na smirivanje.

Telefon zvoni.

Da li zvoni?

Da nije nešto drugo? Televizija možda? Ili crkvena zvona? Vetar. Pomagajte. Moja glava. Ispred glave mi je nešto što zvoni li zvoni, a moja usta, trebalo bi da pričam njima, a ona su tako suva, gde sam ja?

Onda prestane da zvoni.

Hvala bogu.

Ali odmah ponovo počne.

Nedovoljno budna da prepozna mobilni telefon. Pod predsoblja. Prostirka. Kako sam dospela ovde? Jakna leži pored mene, jedino ako to nije šal, a ne jakna. Krupni plan odozdo. Jakna. Džep. Mobilni. Kao da mi je neko šmirglao usta. Moj puls, cista koja pulsira, električni globus koji se okreće ispred moje glave. Malin kopa po džepu. Ovde, ovde, evo ga. Drži glavu drugom rukom, žmirkajući zaslepljena, prislanja telefon na uvo i go- tovo nečujno kaže:

„Foš, Malin Foš.“

„Ovde Šeman. Znamo ko je.“

Ko je to on ili ona? Tuve, Jane. Čovek na drvetu. Onaj koji nikome ne nedostaje.

„Malin, jesi li tu?“

Jesam. Verovatno. Ali ne znam da li ću biti.

„Jesi li u redu?“

Ne, nisam u redu. Juče sam se predala.

„Tu sam, Svene. Tu sam. Samo sam se tek probudila, to je sve. Sačekaj trenutak.“ čuje još neke reči dok se

pridiže iz ležećeg u sedeći položaj: „... jesi li mamurna, ah...“ Glava joj je uspravna, crna magla joj je pred očima, podiže se, vraćajući se kao vibrirajući pritisak na čelu.

„Mamurluk? Mali, maleni. Jedan od onih kakve ljudi imaju nedeljom ujutro.“

„Subota je, Malin. A mi znamo ko je on.“

„Koliko je sati?“

„Pola osam.“

„Sranje. Svene. O, sranja li. Pa onda?“

„Juče su sredili sliku. Onaj tip iz pogrebnog, Skoglund, uradio je izgleda mnogo dobar posao. Poslali smo u *Korespondent* i novinskim agencijama, a *Korespondent* je u jedanaest sati stavio na svoj sajt i odmah ih je neko pozvao, a od jutros i mi imamo nekoliko poziva. Svi oni pominju isto ime, tako da smo ga proverili. Zove se Bengt. Prezime Andešon. Ali, ovo je zabavno, svi ga zovu po nadimku; jedino je jedna osoba znala njegovo pravo ime.“

Njena glava. Pulsira. Ne palite svetla, ni po koju cenu. Fokusiraj se na bol nekog drugog umesto na svoj bol; to bi trebalo da pomogne. Grupna terapija. Ili šta je onomad neko rekao? Bol je uvek nov, uvek različit. *Personalan?*

„Loptasti Bengt. Zvali su ga Loptasti Bengt. Na osnovu onoga što nam je do sada poznato, život mu je bio jednako bedan kao i smrt. Možeš li da dođeš za pola sata?“

„Daj mi četrdeset pet minuta“, kaže Malin.

Četvrt sata kasnije, pošto je upravo izašla ispod tuša, u čistoj odeći, sa hrpom lekova za bolove u stomaku, Malin pali kompjuter. Ostavlja navučene roletne, iako je napolju još uvek mrak. Kompjuter je na stolu u njenoj spavaćoj sobi, tastatura skrivena u gomili prljavog veša i jakni, plaćenih i neplaćenih računa, slipova od kartica. Čeka, kuca svoju šifru, opet čeka, otvara pretraživač, ide na *Korespondentov* veb-sajt.

Od svetla sa ekrana nešto joj kljuje u glavi.

Danijel Hegfelt je odradio dobar posao.

Čovek na drvetu. Njegovo lice u krupnom planu na naslovnoj strani veb-sajta. Izgleda kao ljudsko biće, otekline i modrice su sada samo senke sivog na ovoj crnobeloj fotografiji, kao mrlje na koži pokrivena šminkom, a ne tragovi fatalnog napada. Ko je da je, taj Skoglund skoro da vraća ljude u život. Nešto malo masnoće je vratilo ovom čoveku, Bengtu, Loptastom Bengtu Andešonu, oblik njegovog lica. Njegova brada, obrazi i obrve zajedno u mekoj, okrugloj grudvi preko njegovih kostiju prave veliku, debeljuškastu, uobličenu masu. Oči su mu zatvorene, usta tanka linija, njegova gornja usna puna, ali donje usne gotovo da nema. Jedino nos štrči, čvrst, naočit jedini pogodak na genetskoj lutriji Loptastog Bengta.

Mogu li da čitam?

Rečnik Danijela Hegfelta.

Zadovoljno. Ništa za onoga ko se oseća loše i ima glavobolju. Verovatno zna više od nas. Ljudi prvo zovu novine. Da dobiju nagradu za dojavu. Da bi se osećali posebno važno. Ali, ko sam ja da im sudim?

Ešetski korespondent vam danas otkriva identitet čoveka koji...

Sama po sebi, slova su kao zapaljene strele koje neko odapinje u njen mozak.

Bengt Andešon, 46, poznatiji kao Loptasti Bengt. Živeo je u jungsbrou, gde su ga smatrali za ekscentrika, usamljenika. Živeo je sam u stanu u okrugu Herna i primao je socijalnu pomoć već nekoliko godina, pošto zbog duge istorije mentalnih bolesti nije mogao da radi. Bengt Andešon je nadimak dobio jer je često išao u sportski centar u Jungsbrou i stajao iza ograde sportskih terena, čekajući da neko prebaci loptu preko ograde.

Lopte, misli Malin. Lopte su u mojoj glavi.

Mogu da je šutnem, tata, mogu da je šutnem sve do drveta jabuke. Mamin glas: Nema lopte u bašti, Malin, možeš da zgnječiš ruže.

Tuve se nije interesovala za fudbal.

Žena koja je želela da ostane anonimna rekla je za Korespondent: „On je bio osoba koju svi znaju, a niko je zaista ne poznaje. Takvih kao što je on ima u svakom društvu“

Bengt Andešon je pronađen u petak...

Direktno citiranje, bez upravnog govora: Danijelov poseban trik za pojačanje efekta.

Dupliranje. Ponavljanje.

Kada ćemo ostaviti mrtve na miru?

Malin izlazi iz zgrade. I danas je vrlo hladno. Zid crkve je samo odraz, daleko, daleko od nje.

Ali danas joj hladnoća prija, preuzima težinu njenih misli, uvija je u maglu.

Kola nisu tamo gde bi trebalo da budu.

Ukradena. Prvo je što joj pada na pamet.

Onda se seća. Stan njenih roditelja.

„Zalićeš cveće, zar ne?“

Hamlet.

Mogu li da dobijem još jedno pivo? Tamo neki anonimusi, neko starije društvo i ja.

Taksi? Ne, previše je skupo. Trebaće mi desetak minuta do policijske stanice, ako požurim.

Malin počinje da hoda. Biće mi bolje od šetnje, razmišlja. Rizla na pločnicima delimično raščišćenim od snega, puca ispod njenih stopala. Može da vidi bube pred očima. Komadići rizle su bube, čitava invazija kojoj se ona suprotstavlja i gazi je svojim *katerpillar* čizmama.

Razmišlja o činjenici da čovek na drvetu sada ima ime. Da sada mogu da započnu posao kako treba i da mu moraju prići oprezno. Ono što su imali tamo preko na otvorenom nije bilo obično nasilje. Bilo je to nešto drugačije, nešto od čega se treba plašiti.

Mraz joj peče oči.

Oštar. Seče.

Da li mi to skakavci igraju pred očima? Jedino ako mi hladnoća ne formira kristale na očima. Kao i na tvojim, Loptasti Bengte. Ko god da si.

11

Šta ovaj svet radi pojedincima, Tuve?

Imala sam dvadeset.

I bili smo srećni, tvoj tata i ja. Bili smo mladi i srećni, i voleli smo se. Ljubav mladih ljudi, nevina i nekomplikovana, čista i fizička, a onda si došla ti, tvoji sunčevi zraci sunca koji su nadvladali sve druge sunčeve zrake.

Nije postojalo ništa drugo osim nas troje.

Nisam znala šta bih da radim drugo u životu, osim da volim vas dvoje. Mogla sam da ignorišem njegove automobile, njegovu metodičnost, to koliko smo različiti. Bilo je to kao da mi je poklonjena ljubav, Tuve; nije bilo sumnje, ni čekanja, iako su svi govorili, sačekaj. Polako, nemoj sebe da vezuješ mnogo, prvo proživi malo, ali ja sam imala smisao života, u svojoj ljubavi prema tebi, prema Janeu, prema našem životu. Bila sam toliko uobražena da sam želela još te ljubavi i mislila sam kako će ona večno trajati. A znaš li zašto, Tuve? Verovala sam u ljubav i još uvek verujem, što je kao neko čudo. Ali tada sam verovala u ljubav u njenoj najčistijoj, najjednostavnijoj formi, koju bismo mogli nazvati porodična ljubav, pećinska ljubav, gde jednostavno grejemo jedno drugo zato što smo ljudska bića koja su zajedno. Prva vrsta ljubavi.

Svađali smo se, naravno. Ja sam, naravno, žudela i za drugim stvarima.

I naravno, nismo imali pojma šta da radimo sa svim tim silnim vremenom. I naravno da sam shvatala kada je rekao da se oseća kao da je zarobljen u rupi u zemlji, iako

je to bio raj.

Onda je jednog dana došao kući sa pismom iz Agencije za pomoć i spasavanje, govoreći mi da mora da se javi pretpostavljenima na Arlanda aerodromu za let za Sarajevo.

Bila sam tako ljuta na njega, na tvog tatu. Rekla sam mu da nećemo biti tu kada se vrati, ako ode. Rekla sam mu da se porodica ne napušta tek tako, ni zbog čega.

Dakle, moje pitanje za tebe, Tuve, glasi: Možeš li da shvatiš zašto tvoj otac i ja tada nismo mogli da se pomirimo?

Znali smo tako mnogo i tako malo u isto vreme.

12

Subotom u obdaništu nema dece.

Prazne ljuljaške. Nema igračkaka, nema lopti. Svetla koja se inače vide kroz prozore su pogašena. Danas nema igranja.

„Jesi li u redu, Malin? Izgledaš mi nešto umorno.“

Ne idi dalje, Svene. Na poslu sam, zar ne?

Seke pravi facu s mesta na kojem sedi, preko puta nje. Berje Sverd i Johan Jakobson ne izgledaju baš mnogo srećno, ali, kad bolje razmisliš, ko bi pa delovao srećno da je na poslu u subotu ujutro, malo posle osam.

„Ma, u redu sam. Sinoćna žurkica, to je sve.“

„A ja sam bio na žurki sa čipsom od sira, hrskavim čokoladicama i DVD- jem *Pipi Duga Čarapa*“, kaže Johan.

Berje ništa nije rekao.

„Imam listu ovde“, kaže Sven, mašući listom papira kroz vazduh. Danas ne stoji na kraju stola. Sedi. „Ovo su ljudi koji su telefonirali da identifikuju Bengta Andešona, Loptastog Bengta. Možemo početi da ih ispitujemo. Da vidimo šta mogu da nam kažu o njemu. Imamo devet imena na listi, sva su u Jungsbrou ili u blizini. Berje i

Johane, vi ćete uzeti prvih pet. Malin i Seke, ostala četiri.“

„A stan? Njegov stan?“

„Forenzičari su već tamo. Koliko smo dosad otkrili, tamo se nije dogodilo nikakvo nasilje. Završiće danas, verovatno negde po podne. Posle toga možete da pogledate, ako vas interesuje. Pre toga nikako. Kada završite sa imenima sa liste, probajte sa komšilukom. Primao je socijalnu pomoć, dakle, mora da je imao negde nekog socijalnog radnika koji je vodio njegov slučaj. Ali verovatno do njih nećemo uspeti da dopremo do ponedeljka.“

„Zar ne možemo njih brže da pročešljamo?“ Sekeov glas zvuči nestrpljivo.

„Bengt Andešon još nije proglašen mrtvim, nije još ni zvanično identifikovan“, kaže Sven. „A dok se te dve stvari ne dogode, nemamo ovlašćenja da pristupimo nijednom registru ili bazi podataka njegovog doktora ili socijalnog radnika. Ali sve te formalnosti trebalo bi da budu sređene do ponedeljka.“

„U redu, onda, krenimo“, kaže Johan i ustaje.

Hoću da spavam, razmišlja Malin. Da spavam onoliko duboko koliko čovek može da spava.

Moja soba je crna, zatvorena. Ali mogu sve da vidim.

Ovde je hladno, ali nije tako hladno kao na drvetu na poljani. Ali, šta je mene briga za hladnoću. I ovde nema vetra, nema oluje, nema snega. Taj sneg i vetar mi uopšte ne nedostaju, ali mi se dopada ova jasnoća koju dobiješ u stanju kao što je moje. Koliko toga znam. Koliko toga mogu da uradim. Kao to što mogu da pronađem prave reči na način na koji ranije nisam mogao.

I nije li to zabavno što su odjednom svi zabrinuti za mene? Kako su videli moje lice i požurili da pokažu da me poznaju? Pre toga su okretali glavu kada bi se sreli u javnosti, prelazili su ulicu da bi izbegli moj pogled, da bi izbegli da priđu blizu mog tela, moje - kako su tada mislili - prljave odeće, koja je po njima smrdela na znoj, na mokraću.

Depresivno i odbojno.

A onda deca koja nikada nisu htela da me ostave na miru. Deca bi me mučila, zadirkivala bi me, vređala bi me. Njihove mame i tate zaista su pustile da na hiljade zlih cvetova cveta u njihovoj deci.

Nisam bio dovoljno dobar ni da bi mi se smejali. Čak i za života bio sam tragičan.

Dimnjak fabrike čokolada *Klueta*.

Ne možete da ga vidite iz kružnog toka pored starog manastira u Vreta Klosteru, ali možete da primetite dim, belji od belog, kako se penje na nebo koje pokušava da bude plave boje. Niski jutarnji oblaci polako iščezavaju i zima postaje plavlja, živin stub i dalje pada, cena koju je potrebno platiti za svetlost.

„Da li skrećemo ovde?“

Znakovi za Jungsbro pokazuju u oba smera.

„Nemam pojma“, kaže Malin.

„Dobro, skrećemo onda“, kaže Seke i okreće volan.

„Moraćemo da proverimo i GPS kada se primaknemo bliže.“

Malin i Seke voze kroz Vreta Kloster. Pored zaštitnih vrata koja se ne koriste i katanaca. Barovi su zatvoreni preko zime. Vile sa ljudima koji se kreću iza prozora, drveće koje je ostavljeno da raste u miru. Jedan ICA supermarket. U kolima nema muzike. Seke nije insistirao, ali Malin poštuje relativnu tišinu.

Prolaze autobusku stanicu i selo se prostire s njihove leve strane, kuće nestaju niz padinu, a u daljini se otvara pogled na jezero Roksen. Auto napreduje duž kratkog dela šumskog zemljišta, onda se s njihove desne strane otvara polje i nekoliko stotina metara niže još kuća koje se penju duž strme kosine.

„Milionerski niz“, kaže Seke. „Kuće doktora.“

„Ljubomorani?“

„Ne, zaista.“

Jungsbro na još jednom znaku, Šernorp, Jungsbro.

Skreću kod konjušnice obojene u crveno i štale za krave, sagrađene od kamena; konja nema na vidiku. Jedino par tinejdžerki u termo-odelima i marsovkama prenosi bale sena između dve sporedne zgrade.

Prilaze su kućama duž milionerskog niza.

Kada dospeju na vrh sledećeg brda mogu da bace pogled na *Kluetin* dimnjak.

„Znaš“, kaže Seke, „kunem se da danas osećam miris čokolade u vazduhu. Od fabrike.“

„Bolje da uključim GPS, tako da pronađemo mesto na koje idemo. Prvo mesto na listi.“

Nije htela da ih pusti unutra.

Pamela Karlson, stara trideset šest godina, plava paž frizura, asistent prodaje u *H&M-u*. Živela je u bloku zgrada iza odvratno belog *Hemkepe* supermarketa. Bilo je samo četiri stana u sivoj, drvenoj zgradi. Razgovarala je s njima, dok je držala sigurnosni lanac na vratima, smrzavajući se u trenerci, očigledno tek što se probudila, pošto ih je čula da kucaju.

„Morate li da ulazite unutra? Takav je nered kod mene.“

„Veoma je hladno ovde na stepeništu“ rekla je Malin, razmišljajući, čovek je pronađen mrtav kako visi na drvetu, a ona se brine zbog malo razbacanih stvari. Pa dobro. Barem je telefonirala.

„Juče sam imala žurku ovde.“

„Još jedna“, rekao je Seke.

„Molim?“

„Ništa“, ubacila se Malin. „Nama zaista nije važno ako je pomalo neuredno. Ionako nećemo dugo.“

„U redu, onda.“ Vrata su se zatvorila, lanac je zazveckao, a onda su se vrata ponovo otvorila.

„Uđite.“

Jednosoban stan, kauč, stočić, kuhinjica.

Nameštaj iz *Ikee*, čipkaste zavese i ogoljena, rustikalna klupa, verovatno nasleđena. Kutije od pice,

konzerve piva, pakovanje belog vina. Na do vratku prozora pepeljara puna do vrha.

Primetila je da Malin gleda u pepeljaru.

„Obično im ne dopuštam da puše unutra. Ali juče nisam mogla da ih nateram da izađu napolje.“

„Oni?“

„Moji prijatelji. Juče smo surfovali po netu, pošto smo pili, i tada smo videli molbu da se ljudi jave. Odmah sam pozvala. Pa, gotovo odmah.“ Sela je na krevet. Nije bila debela, ali se trenerka nadula kako je sela. Seke je seo na stolicu.

„Šta znate o njemu?“

„Ne mnogo, osim toga da je živeo ovde u kraju. I njegovo ime. Osim toga, ništa. Je li to zaista on?“

„Da, gotovo da smo sigurni.“

„Bože, svi živi su sinoć pričali samo o tome.“

Lažna sećanja, pomislila je Mali. Prisećanja na druge ljude su sočna tema za razgovor na zabavama. *Čekaj samo da čuješ šta se desilo jednom prijatelju moga prijatelja...*

„Dakle, vi ne znate ništa o tome ko je zaista on?“

„Ne znam mnogo. Mislim da je bio na bolovanju. I svi su ga zvali Loptasti Bengt. Mislim da je to bilo zato što je tako debeo, ali *Korespondent* tvrdi nešto drugo.“

Ostavili su Pamelu Karlson sa njenim kršom i glavoboljom i otišli su na adresu u Uglebovegenu, do arhitektonski dizajnirane vile na četiri nivoa, gde je po svoj prilici svaka soba imala pogled na polja i jezero Roksen u daljini.

Prodavac osiguranja, upalih očiju, Stig Uning je otvorio vrata pošto su na njih pokucali pozlaćenom glavom lava.

„Moj sin je zvao. Trebalo bi s njim da porazgovarate. Dole je u podrumu.“ Sin, Fredrik, igrao je kompjutersku igricu. Možda trinaest, mršav, bubuljice, obučen u farmerke i narandžastu majicu, koja je bila velika za njega. Patuljici i vilenjaci su u gomilama umirali na ekranu.

„Zvao si nas“, rekao je Seke.

„Jesam“, odgovorio je Fredrik Uning, ne skidajući pogled sa igrice.

„Zašto?“

„Zato što sam prepoznao sliku. Mislio sam da tu ima i neka nagrada. Ima li je?“

„Ne, žao mi je“, rekla je Malin. „Ne dobijaju se pare kada prepoznaš žrtvu ubistva.“

Gnom je bio rasturen u delove, a trolu je rascepana utroba.

„Trebalo je da pozovem *Aftonbladet* umesto vas.“

Bang. Mrtav, mrtav, mrtav.

Fredrik Uning je pogledao gore ka njima.

„Da li si ga poznavao?“, pitala je Malin.

„Ne. Nisam. Mislim, znao sam njegov nadimak i znao sam da smrdi na pišaćku. Ništa više od toga.“

„Ništa više što mi treba da znamo?“

Fredrik Uning je oklevao i Malin je videla kratak odblesak straha u njegovim očima pre nego što je opet uperio pogled u monitor i počeo frenetično da pomera džojstik napred-nazad.

„Ne“, rekao je dečak.

Ti nešto znaš, bila je uverena Malin.

„Jesi li potpuno siguran da nemaš više ništa da nam kažeš?“

Fredrik Uning je odmahnuo glavom.

„Ne, nemam ništa. Baš ništa.“ Crveni gušter je bacio veliki kamen na glavu velikom, trapavom monstrumu.

Treća osoba na listi bio je pentakostalni pastor Sven Garplev, četrdeset sedam godina, koji je živeo u jedva prosečnoj, novosagrađenoj vili na drugoj strani reke Mutale, na periferiji Jungsbroa. Bela cigla, belo drvo, belo pročelje kuće, belo na belom, kao da hoće da oteraju greh. Na putu do kuće prošli su pored fabrike *Klueta*, njen talasasti krov bio je kao ljutita šećerna zmija, njen dimnjak je izbacivao u vazduh obećanja slatkog života.

„Ovde prave čokoladne vafle“, rekao je Seke.

„Ne bih sad odbila jedan“, dodala je Malin.

Iako su žurili, pastorova žena Ingrid ih je ponudila kafom. Njih četvoro je sedelo na zelenim kožnim foteljama u belo okrećenoj sobi za goste, služili su se domaćim biskvitima, kojih je po tradiciji bilo sedam vrsta.

Puter u biskvitima. Upravo ono što joj je trebalo.

Pastorova žena je ćutala dok je on govorio.

„Danas imam službu, ali će parohijani morati da sačekaju. Greh ovako ozbiljne prirode mora da bude iznad ostalog. Oni koji čekaju da bi molili nikada ne čekaju dugo. Zar ne, Ingrid?“

Žena je samo klimnula glavom. Onda je glavom pokazao ka tanjiru sa biskvitima.

Oboje su se poslužili po drugi put.

„On je svakako bio namučena duša. Od onih kojima je bog naklonjen, na svoj način. Jednom prilikom smo u parohiji nakratko razgovarali o njemu i neko je, zaboravio sam ko, pomenuo njegovo ime. Složili smo se da je bio veoma usamljen čovek. Složio bi se sa prijateljem kakav je naš Isus.“

„Jeste li vi sami nekada razgovarali s njim?“

„Izvinite?“

„Mislim, da li ste ga nekad pozvali u vašu crkvu?“

„Ne. Bojim se da se takva stvar nije dogodila nikom od nas. Naša vrata jesu otvorena za sve, mada su možda nešto otvorenija za neke ljude nego za neke druge. To moram da priznam.“

Sada stoje ispred ulaznih vrata Kona Direnesa, trideset devet, koji živi u stanu na Kluetavegenu, odmah pored fudbalskog terena, Kluetavalena. Nije trebalo više od nekoliko sekundi da se vrata otvore.

„Čuo sam da dolazite“, kaže čovek.

Stan je pun igračkaka, čitavo brdo njih. Plastika svih vrsta u različitim, jarkim bojama.

„Deca“, kaže Kon Direnes. „Ovog vikenda su s majkom. Mi smo razvedeni. Inače žive sa mnom.“

Neverovatno vam nedostaju kada nisu tu. Pokušao sam da se izležavam jutros, ali sam se probudio u isto vreme kao i uvek. Ustao sam i surfovao po netu. Hoćete li kafu?“

„Upravo smo je popili, tako da ne bismo, svejedno, hvala vam“, kaže Malin.

„Jeste li sigurni da je Bengt na slikama?“

„Jesam, u to nema sumnje.“

„Da li ste ga poznavali?“, pita Seke.

„Ne, ali je bio deo mog života.“

Kon Direnes ide prema balkonskim vratima, pokazujući im da ga prate.

„Viđite li onu ogradu tamo? Često je stajao tu, čekajući loptu kad god je Jungsbro IF igrao kod kuće. Nije bilo važno da li pljušti kiša, ili je ledeno, ili ti dođe da prokuvaš od vrućine preko leta. On je uvek bio tu. Ponekad bi zimi stajao tu i gledao u prazan, napušten teren. Pretpostavljam da mu je nedostajao. Izgledalo je kao da je sam sebi pronašao posao, nešto što će ga okupirati dok mu protiče vreme ovde na zemlji. Trčao je za loptom kada bi prešla preko ograde. Dobro, možda baš i nije trčao. Gegao se. A onda bi je bacio nazad. Ljudi na tribinama bi se smejali. U redu, izgledao je smešno, ali bi mi taj osmeh uvek nekako zastao u grlu.“

Malin gleda u ogradu: bela na hladnoći, pokrivene tribine i klupska zgrada u pozadini.

„Razmišljao sam o tome da ga jednog dana pozovem na kafu“, kaže Kon Direnes. „Toliko o toj ideji.“

„Izgleda mi kao da je bio veoma usamljen čovek. Trebalo je da ga pozovete na tu kafu“, kaže Malin.

Kon Direnes klima glavom, kreće da kaže nešto, ali i dalje ćuti.

„Šta još znate o njemu?“, pita Malin.

„Ne *znam* baš mnogo toga. Međutim, bilo je mnogo tračeva i ogovaranja u vezi s njim.“

„Tračeva?“

„Da, o tome kako mu je otac bio lud. Da je živeo s njim u kući i da je jednog dana ocu sekirom rascepao

glavu.“

„Zaista?“

„Izgleda da jeste.“

I Danijel Hegfelt nije uspeo to da iskopa?

„Ali to lako može da bude i gomila gluposti. Ima dobrih dvadeset godina kako se to navodno dogodilo. Možda i više. Verovatno je bio potpuno bezopasan. Imao je oči dobričine. Mogao sam to odavde da vidim. Vi to ne možete da vidite na slikama u *Korespondentu*, zar ne?“

13

Malin stoji pored ograde i gleda u fudbalski teren, sivobelo polje sa još sivljim školskim zgradama iza njega. Na levoj strani su klupske prostorije, red crvenih građevina od drveta, sa betonskim stepenicama koje vode do vrata ofarbanih u zeleno i kiosk za viršle na kojem stoji logo *Kluete*.

Miriše vazduh. Možda se u nagoveštajima oseća miris kokosa.

Iza kioska je teniska hala, hram posvećen mudrijem sportu.

Drži se za ogradu.

Kroz njene crne *tinsulat* rukavice ne može da kaže koliko je metal hladan, i oграда joj izgleda samo kao nezgrapna, beživotna žica. Drma ogradu, zatvara oči i može da vidi zeleno, može da namiriše sveže podšišanu travu, očekivanja u vazduhu kada prvi tim istrči na teren, za njih navijaju klinici od osam, devet, deset godina i penzioneri sa pljoskama u džepovima, a ti si, Loptasti Bengte, sam iza ograde, napolju.

Kako neko može da bude toliko usamljen?

Sekirom po glavi?

Proveriće tvoje ime u evidencijama u arhivi; sigurno je da će se ono već nekako pojaviti. Dame iz arhive su vredne

i uporne, dobre su u svom poslu, tako da ćemo te naći. Moći ćemo da te vidimo. Nemoj u to da sumnjaš.

Malin pruža ruke i podiže ih u vazduh. Hvata zamišljenu loptu rukama, pre nego što oteža i ostane bez pokreta, pre no što posrne unazad i u stranu, razmišljajući, oni su ti se smejali, ali ne svi, tebi i tvojim beznadežnim pokušajima da dohvatiš loptu, tvojim pokušajima da budeš deo ove skromne predstave, male stvari koja čini život u nevelikoj zajednici poput ove. Malo njih je shvatalo da si jedan od onih koji ovu zajednicu čine onom što ona jeste. Mora da si bio neprestano prisutan u životima mnogih ljudi, vidljiv, a opet nevidljiv, nekako poznat, a nepoznat, hodajuća tragikomična šala koja prosvetljava potpuno normalne živote jednostavno tako što tu šalu neprestano iznova pričaju.

Nedostajaćeš im kada dođe proleće. Setiće te se. Kada lopta preleti preko ograde, oni će poželeti da si ti i dalje tu. Možda će tada umeti da cene kako je to kada u stomaku imaš taj osećaj da te nešto tišti.

Da li je moguće biti više usamljen od tebe? Predmet podsmeha za života, koji će podsvesno nedostajati ljudima kada ga nema.

Onda joj zazvoni mobilni telefon u džepu.

Može da čuje Sekeov glas iza sebe.

„To je verovatno Šeman.“

A Šeman i jeste.

„Niko više se nije javio, iako je on neka vrsta lokalne ikone. Jeste li vi pronašli nešto?“

„Priča se o sekiri u glavi“, kaže Malin.

„O čemu?“

„Kruži priča da je sručio sekiru svom ocu pravo u glavu, pre možda nekih dvadeset godina.“

„Raspitaćemo se odmah o tome“, kaže Šeman. Onda dodaje: „Možete da odete do njegovog stana ako hoćete. Forenzičari su završili. Sigurni su da nije ubijen u stanu. Uzimajući u obzir nivo izvršenog nasilja, treba da bude bar nekih tragova krvi. Ali luminolski test nije ništa pokazao.“

Edholm i ostali kucaju na vrata u okolini i raspituju se. Hernavegen 21b, prizemlje.“

Četiri već isečene, upakovane vekne *skogaholm* hleba leže na laminiranoj kuhinjskoj ploči, prošaranoj sivom. Neonsko svetlo sa tavanice osvetljava plastična pakovanja tako da izgledaju vlažno i nezdravo, a njihov sadržaj opasan po život.

Malin otvara vrata frižidera i tamo nalazi dvadesetak paketa kobasica, punomasno mleko i nekoliko paklica nesoljenog putera.

Seke gleda preko njenog ramena.

„Pravi gurman.“

„Misliš da je on živeo od ovoga?“

„Jeste“, kaže Seke. „Nije nemoguće. Taj hleb je u osnovi samo šećer. A kobasice su mast, tako da zajedno idu veoma dobro. Tipična samačka dijeta.“

Malin zatvara vrata frižidera. Iza spuštenih roletni nazire obrise nekoliko mališana koji se opiru hladnoći i pokušavaju da stvore nešto u smrznutom snegu. Mora da je poprilično beznadežno, jer se žilava supstanca opire svakom pokušaju da je oblikuju. To su deca imigranata. Ovi dvospratni, beli blokovi opštinskih zgrada, od omalterisanog betona i drveta sa koga ljušti boja, poslednje su rupčage Jungsbroa.

Prigušeni osmeh spolja. Ali i dalje zadovoljan, kao da može ovladati hladnoćom.

Možda ovo i nisu takve rupčage.

Ljudi žive svoj život. Sreća se pojavi, izbije, kao blistave tačke magme u našem svakodnevnom bitisanju.

Kauč presvučen nekom drečavom tkaninom iz sedamdesetih leži naspram zida sa tapetama na kojima su braon šare na žutoj pozadini. Sto na rasklapanje sa zelenom gornjom pločom, nekoliko stolica sa rebrastim naslonima, raspoređen krevet na razvlačenje u uglu, njegov narandžasti prekrivač uredno ušuškano sa svih strana.

Spartanski, ali nije strašno. Nema gomile praznih

kutija od pice, nema opušaka ni gomila đubreta. Čista i uredna samoća.

Na jednom od prozora u dnevnoj sobi nalaze se tri male rupe, zalepljene lepljivom trakom, koja pažljivo prati linije pukotina, nastalih od udarca.

„Izgleda kao da je neko bacao kamenje na prozore“, kaže Seke.

„Da, izgleda tako.“

„Da li misliš da to nešto znači?“

„Na ovakvim mestima uvek ima mnogo dece, i ona su često napolju i igraju se. Možda je neko parče šljunka previše jako bačeno?“

„Jedino ako nije imao nekog tajnog obožavaoca?“

„Da, Seke, kako da ne. Moraćemo da naglasimo forenzičarima da dobro pogledaju taj prozor, ako to nisu već i učinili“, kaže Malin. „Da vidimo da li mogu da pronađu šta je napravilo ove rupe.“

„Čudi me da nisu poneli staklo sa sobom“, kaže Seke. „Ali, ako bih se usudio da kažem, čini mi se da je Johanisonova bila ovde i možda joj samo nije bilo do toga.“

„Da je Karin bila ovde, staklo bi sigurno već bilo u laboratoriji“, kaže Malin i upućuje se prema garderoberu, koji se nalazi u udubljenju u zidu gde je i krevet.

Enormno velike pantalone od gabardena u različitim nijansama boja, poređane u redu, uredno složene na vešalice, oprane, ispeglane.

„Ovo nema mnogo smisla“, kaže Seke. „Sve je uredno, stvari su mu oprane, a on je navodno smrdeo na prljavštinu i mokraću.“

„Znam“, kaže Malin. „Ali, na osnovu čega možemo da znamo da je zaista smrdeo. Možda se samo očekivalo da smrdi. I onda jedna osoba kaže drugoj i tako dalje, sve dok to ne postane prihvaćena istina. Loptasti Bengt smrdi na pišačku, nikad se ne pere.“

Seke klima glavom.

„Jedino ako neko nije bio ovde odonda i nije sve po-
čistio.“

„Forenzičari bi to primetili.“

„Jesi li sigurna?“

Malin trlja čelo.

„Pa, pretpostavljam da bi to bilo teško reći.“

„A komšije? Zar niko od njih nije primetio ništa neobično?“

„Nije, bar prema Edholmu, koji je bio zadužen da ide od vrata do vrata i da se raspituje.“

Poslednji ostaci njene glavobolje iščezavaju. Ostao je samo osećaj da je otečena i prljava, osećaj uvek prisutan kada je alkohol na putu da izađe iz njenog tela.

„Šta je rekla Johanisonova, koliko dugo je bio mrtav? Od šesnaest do dvadeset sati? Pretpostavljam da je za to vreme neko mogao da bude ovde. Ukoliko prljavština nije samo mit.“

Vreli pileći kari je u tiganju, miris belog luka, đumbira i kurkuma širi se kroz stan, a Malin je proždrljivo gladna.

Seckanje na kockice i na tanke parčiče. Prženje i krčkanje.

Sipano je pivo s malo alkohola. Ništa ne ide bolje od piva sa karijem.

Jane je nedavno zvao. Sedam i petnaest je. Oni su na putu. Zatim se čuje zvuk ključa u vratima i Malin izlazi u hodnik da ih dočeka. Tuve je čudno raspoložena, kao da će izvesti neki performans.

„Mama, mama! Pet filmova smo gledali ovog vikenda. Pet, i svi su bili dobri, osim jednoga.“

Jane je u hodniku iza živahne Tuve. Izgleda pomalo smeteno, ali u njemu još uvek ima samopouzdanja. *Kada je sa mnom, ja odlučujem, i ti to dobro znaš. O tome smo odavno razgovarali.*

„A koji su filmovi?“

„Sve je režirao Ingmar Bergman.“

Dakle, to je zaplet današnje predstave koju su po običaju pripremali za nju. Malin nije izdržala a da se ne

nasmeje.

„Vidim.“

„I bili su zaista dobri.“

Jane:

„Da li to praviš kari? Savršeno po ovom vremenu.“

„Dobro, Tuve. Misliš da ću pasti na to! Koje ste filmove zaista gledali?“

„Gledali smo *Divlje maline*.“

„Tuve, film se zove *Divlje jagode*. I ti ga nisi gledala.“

„Okej. Gledali smo *Noć živih mrtvaca*“

Šta? Jane? Jesi li ti lud? Onda joj mozak kreće unazad. Pomišlja: *Živi mrtvaci*.

„Ali smo isto tako bili i u stanici, kaže Jane. „Malo smo dizali tegove.“

„Dizali tegove?“

„Da, htela sam da probam“, kaže Tuve. „Želela sam da vidim zašto misliš da je to toliko dobro.“

„Taj kari izvrsno miriše.“

Sati na pokretnoj traci u teretani policijske stanice. Mučenje na spravama, Johan Jakobson stoji iznad nje:

„Hajde, Malin. Hajde, ti možeš bolje od toga.“

Znojenje. Naprezanje. Sve postaje oštro i čisto. Ništa kao fizičke vežbe ne daje joj takvu novu energiju.

„Šta si ti radila, mama? Kako je na poslu? Da li radiš večeras?“

„Koliko trenutno znam, ne radim. U svakom slučaju, spremila sam nam večeru.“

„A šta ima?“

„Zar ne možeš da prepoznaš po mirisu?“

„Kari. Piletina?“

Tuve ne može da sakrije svoj entuzijazam.

Jane stoji sa opuštenim ramenima.

„Okej, bilo bi bolje da krenem“, kaže on. „Čućemo se tokom nedelje.“

„Okej, čućemo se onda“ odgovara Malin.

Jane otvara vrata.

Trenutak pre njegovog izlaska Malin kaže:

„Ne znam da li vi voleo da ostanesh na kariju, Jane? Ima ga dovoljno i za tebe.“

14

Ponedjeljak, 6.februar

Malin otire san sa očiju.

Želi što pre da započne dan

Musli, voće, obrano mleko. Kafa, kafa, kafa.

„Zdravo, mama.“

Tuve, sva umotana stoji u hodniku, ranije nego uobičajeno, a Malin kasnije nego što to inače čini. Juče su čitavog dana bile u kući, pravile kolače, čitale. Malin je morala da suspregne nagon da ode dole do stanice, i pored toga što je Tuve rekla da može da ide na posao ako to želi.

„Zdravo. Hoćeš li biti kod kuće kada se vratim večeras?“

„Možda.“

Vrata se zatvaraju. Žena koja govori prognozu na TV4 sinoć: „... a biće i sve hladnije. Da, tako je, hladniji vazduh dolazi sa Barenčovog mora, raspoređuje se po čitavoj zemlji, dole do Šenea. Obucite se toplo, ukoliko baš morate da izađete napolje.“

Morate da izađete napolje?

Želim da izađem napolje. Želim da završim s ovim.

Loptasti Bengt.

Ko si ti stvarno?

Šemanov glas čuje se iz njenog mobilnog telefona, dok drži hladan volan jednom rukom.

Ljudi ponedjeljkom idu na posao, drhteći na autobuskim stanicama Baštenskog trga, dok im se dah diže iz usta i nestaje u vazduhu prema neverovatnoj zbirci građevina oko trga: zgrade iz tridesetih godina prošlog veka

sa svojim apartmanima na ceni, blokovi iz pedesetih sa radnjama u prizemlju i kitnjasta kuća iz 1910. na uglu, gde je decenijama bila radnja s pločama, koja je sada zatvorena.

„Zvali su nas iz doma za stara lica *Vretaliden* u Jungsbrou, i kod njih je devedesetšestogodišnji muškarac koji je ispričao jednoj negovateljici gomilu stvari o Loptastom Bengtu i njegovoj porodici. Ona mu je čitala novine, zato što mu vid više nije dobar, i on je iznenada počeo da priča. Zvala je sestra sa odeljenja, misli da treba da popričamo s njim. Možeš s tim da počneš danas.“

„Da li starac uopšte želi da nas vidi?“

„Očigledno.“

„Kako se zove?“

„Gotfrid Karlson. Sestra se preziva Hermanson.“

„A ime?“

„Ona je rekla samo sestra Hermanson. Verovatno je najbolje ići preko nje.“

„Jesi li rekao *Vretaliden*? Odmah krećem tamo.“

„Zar nećeš da povedeš Sekea sa sobom?“

„Ne, otići ću sama.“

Malin je pritisla kočnicu i napravila polukružno skretanje, učinivši sve to ispred autobusa broj 211 koji je bio na putu za Univerzitetsku bolnicu. Vozač je pritisnuo sirenu i podigao pesnicu.

Izvini, misli Malin.

„Jesu li našli nešto u arhivama?“

„Tek su počeli, Malin. Znaš da njega nema u kompjuterima. Tako da sada gledamo na svim drugim stranama. Videćemo da li će se nešto pojaviti tokom dana. Zovi što pre budeš mogla, ako pronađeš nešto.“

Par formalnih ljubaznosti prilikom pozdrava i tišina u kolima, samo se motor napregnuto oglašava kada Malin promeni brzinu.

Vretaliden.

Dom za stare i prihvatilište u jednom, proširivan i

modifikovan tokom godina, striktna arhitektura pedesetih godina dvadesetog veka spojena sa modernizmom osamdesetih. Čitav kompleks je u udolini na nekih sto metara od škole, par slepih ulica i opštinskih kuća crvenih krovova deli ove dve ustanove. Na jug se prostire polje jagoda koje pripada *Vester hortikulturi* i koje se naglo završava s nekoliko staklenika.

Ali sad je sve belo.

Zima ne miriše, razmišlja Malin dok lagano trči preko parkinga ispred doma za stare prema glavnom ulazu, staklenoj kutiji sa kružnim vratima, osetljivim na dodir. Malin zastaje. Radila je u staračkom domu *Alerid* preko leta, kada je imala šesnaest godina, pre nego što je upoznala Janea. Nije joj se dopalo i kasnije je to objašnjavala misleći da je bila previše mlada da bi razumela slabost i bespomoćnost starih ljudi, previše neiskusna dabi pazila na njih. Veći deo praktičnog posla je bio neprijatan. Međutim, volela je da razgovara sa starima. Volela je da se zabavlja s njima, da im pravi društvo i da ih sluša dok govore o svom životu. Mnogi od njih su želeli da pričaju, da zarone u sećanja, naravno oni koji su mogli da govore. Jednostavno pitanje da bi započeli, a kada završe tek pokoji komentar da bi se priča nastavila.

Beli prijemni pult.

Par staraca u pokretnim kolicima koja liče na fotelje. Srčani ili moždani udar? Aklcajmer u poodmakloj fazi?

„Zalićeš biljke, hoćeš li?“

„Dobar dan, ja sam iz policije Linčepinga, tražim sestru Hermanson.“

Starost jako miriše na hemikalije i neparfimisane proizvode za pranje.

Mlada negovateljica, s masnom kožom i sveže opranom kosom boje pacova, gleda u Malin sa simpatijama.

„Treće odeljenje. Liftovi su tamo. Trebalo bi da je u sestrijskoj sobi.“

„Hvala.“

Dok čeka na lift, gleda u starce koji sede u pokretnim kolicima. Jednom od njih slina se cedi s kraja usana. Da li bi trebalo tako da sede?

Malin obilazi pokretna kolica i uzima maramicu iz unutrašnjeg džepa jakne. Naginje se prema starom čoveku, briše pljuvačku s njegovih usta i sa brade.

Sestra iza pulta je gleda, nimalo neprijateljski, a onda se osmehuje.

Lift se oglašava kratkim „ping“.

„Tako“, Malin šapuće starcu na uvo. „Sad je bolje.“

On tiho grgoće, kao da joj odgovara.

Grli ga oko ramena. Onda se okreće i žurno polazi ka liftu. Vrata se zatvaraju; prokletstvo, sad ću ponovo morati da čekam da siđe dole.

Sestra Hermanson ima kratku kosu, sa trajnom frizurou koja izgleda kao izgužvana vuna za pletenje na kockastoj glavi. Oči su joj ogromne iza de belih naočara crnog okvira.

Možda ima pedeset pet, šezdeset godina?

Stoji u belom mantilu u sestrijskoj sobi, malom prostoru smeštenom između dva hodnika duž kojih su bolničke sobe. Stoji raširenih nogu i prekrštenih ruku: moja teritorija.

„Gotfrid Karlson?“

„Ja zaista nisam za ovo. On je star. Po ovako hladnom vremenu, ne treba vam mnogo da se na odeljenju jave strah i uznemirenost. A to nije dobro za naše stare.“

„Mi smo zahvalni na svakoj pomoći koju možemo da dobijemo. A evidentno je da on ima nešto da nam kaže?“

„Sumnjam u to. Međutim, negovateljica koja mu je čitala današnji *Korespondent* naglas insistirala je da vas pozovemo.“

Hermansonova se provlači pored Malin i grabi hodnikom. Malin je prati, sve dok se Hermansonova ne zaustavi pred jednim vratima, tako naglo da đonovi njenih *birkenstok* sandala zaškripe.

„Evo nas.“

Hermansonova kuca na vrata.

Slabašan, ali kristalno jasan glas:

„Uđite.“

Hermansonova pokazuje ka vratima.

„Dobro došli na Karlsonovu teritoriju.“

„Zar vi nećete ući unutra?“

„Ne, Karlson i ja se ne slažemo baš najbolje. A ovo je njegova stvar. Nema veze sa mnom.“

15

Lepo je ležati ovde i čekati, ne želeći ništa posebno, gledajući samo kako vreme prolazi, a sve to dok lebdiš, iako si ovako težak kao ja.

I tako lebdim, izlećem iz skućenog boksa u mrtvačnici, izlazim iz sobe, napolje kroz podrumski prozor (više volim da idem tuda, iako mi ni zidovi nisu prepreka)

A ostali?

Mi vidimo jedni druge samo ako obe strane žele tako. Uglavnom sam sam, iako poznajem ostale, kao molekule u ogromnom telu.

Voleo bih da vidim mamu. Ali ona možda još uvek ne zna da sam ovde. Voleo bih da vidim tatu. Hoću da razgovaram s njima, da im objasnim da znam kako ništa nije lako, da razgovaramo o mojim pantalonama, o mom stanu, o tome kako je on čist, o lažima, o činjenici da sam ja neko, bez obzira na sve.

Moja sestra?

Ona ima dovoljno svojih problema. Ja to razumem, ja to shvatam.

Lebdim tako preko polja, preko Roksenaa, kružim preko plaže i kampa u Sandvikuu, preko dvorca Šernorpa, čije ruševine izgledaju kao da isijavaju svetlost na suncu.

Lebdim kao pesma, kao mala Nemica Nikol na Pesmi

Evrovizije: „Ein bisschen Frieden, ein bisschen Sonne, das wiinsch' ich mir.“

Onda preko šuma, tamnih, gustih i punih najgorih tajni. Dakle, još uvek si tu?

Upozorio sam te. Zmije se penju duž listova žene, njihovi otrovni očnjaci krvavo se ubadaju u njene genitalije.

Stakleni, dom za stare, veliko polje jagoda u kojem sam sedeo kao momak.

Onda letim nadole, pored mesta gde su nevaljala deca. Ne želim tu da se zadržavam, već hitam ka sobi Gotfrida Karlsona, na uglu trećeg sprata najstarije građevine Vretalidena.

On sedi tu u pokretnim kolicima, Golfrid. Star i zadovoljan životom koji je proživeo, i koji će nastaviti da živi još koju godinu.

Malin Foš sedi ispred njega, sa druge strane stola, na stolici s rebrastim naslonom. Prilično je povučena, nije sigurna da li čovek preko puta nje dovoljno dobro vidi da može da uhvati njen pogled.

Ne veruj u sve što Godfrid kaže. Ali mnogo toga će poslužiti kao „istina“ u vašoj dimenziji.

Muškarac nasuprot Malin.

Od doza kreatina koje je primao, nos mu se uvećao i pocrveneo, obrazi su mu sivi i upali, ali je i dalje pun života. Vide se koščate noge koje proviruju ispod tankih bež bolničkih pantalona, košulja mu je bela i dobro ispeglana. Oči.

Koliko dobro vidi? Da li je slep?

Instinkt starih ljudi. Jedino život može da nas nauči. Kada ga Malin vidi, vraćaju joj se sećanja na to leto koje je provela kao negovateljica u domu za stare. Kako su se neki od starih ljudi izborili sa činjenicom da je veći deo života iza njih i kako su pronašli mir dok su drugi izgledali kao da su sasvim besni, jer će se uskoro sve završiti.

„Ne brinite, gospođo Foš. Gospođa Foš, zar ne? Ovih dana jedino mogu da vidim razliku između svetlosti i tame,

tako da nema potrebe da pokušavate da uhvatite moj pogled.“

Jedan od onih mirnih, pomišlja Malin, i naginje se ka njemu, jasno artikulišući reči i govoreći glasnije nego što je uobičajeno.

„Dakle, znate zbog čega sam ja ovde, Gotfride?“

„Sve je u redu s mojim sluhom, gospođo Foš.“

„Izvinite.“

„Pročitali su mi priču iz novina, o tome šta se dogodilo dečaku Čoškastog Kalea.“

„Čoškastog Kalea?“

„Da, tako su svi zvali oca Bengta Andešona. Loša krv u toj porodici, loša krv; sve je u redu bilo s momkom, zaista, ali šta da radiš kada ima takvu krv, sa tim nemirom u krvi?“

„Molim vas, recite mi šta sve znate o tom Čoškastom Kaleu.“

„Kale? Svakako, gospođo Foš. Priče su jedino što mi je ostalo ovih dana.“

„Onda mi, molim vas, ispričajte priču.“

„Čoškasti Kale bio je legenda ovde. Kažu da je bio potomak Cigana koji su nekada živeli na parčetu puste zemlje sa druge strane reke Mutale, s one strane Junga, blizu imanja. Ali za to nisam siguran. Ili je možda istina ono što se govorilo da je sin brata i sestre sa Jungovog imanja, za koje su svi znali da su zajedno. I da je Ciganima plaćeno da ga podignu, i zato je Čoškasti Kale ispao takav.“

„Kad je to bilo?“

„Bilo je to dvadesetih godina, mislim, kada je Kale rođen, ili možda početkom tridesetih. Onda je ceo ovaj kraj izgledao drugačije. Ovde je bila fabrika, velike farme i ogromno imanje. Ništa više od toga. Kale je za nas bio izgubljen slučaj od samog početka. Vidite, bio je najcrnje dete od sve crne dece. Ne po svojoj koži već iznutra. Kao da ga je sumnja zarazila, kao da je njegova nesigurnost postala jad koji ga je doveo do ludila, jad koji bi ga

ponekad naterao da izgubi osećaj o vremenu i prostoru. Kažu da je zapalio vatru na velikom imanju, ali to niko zaista ne zna. Kada je imao trinaest godina, nije umeo ni da čita ni da piše - učitelj ga je izbacio iz škole u Jungu - a tada ga je lokalni žandarm prvi put uhvatio i poslao u zatvor, jer je krao jaja od Turimana, seljaka.“

„Trinaest?“

„Da, gospođo Foš, mora da je bio gladan. Možda ga Cigani nisu hranili dovoljno? Možda su se ti pametnjakovići sa imanja umorili od plaćanja? Ali šta ja znam? Takve stvari je tada bilo teško otkriti, nije to bilo kao danas.“

„Kakve stvari?“

„Očinstvo, materinstvo.“

„Šta se desilo posle toga?“

„Onda je Kale nestao, nije se vraćao dugi niz godina. Bilo je glasina da se otisnuo na more, da je bio u zatvoru, ružne stvari. Ubistvo, silovanje, zloupotreba dece. Niko nije znao istinu. Ali na moru nije bio, inače bih to znao.“

„Kako?“

„Odslužio sam vojni rok u trgovačkoj mornarici tokom rata. U stanju sam da prepoznam mornara kad ga vidim. A Čoškasti Kale nikada nije bio mornar.“

„Šta je onda bio?“

„Pre svega je bio ženskaroš. I pijanac.“

„Kada se vratio ovde?“

„Mora da je to bilo negde sredinom pedesetih. Neko vreme je radio kao mehaničar u fabričkoj garaži, ali to nije dugo potrajalo, onda je neko vreme radio na farmi. Kad je bio trezan, radio je za dvojicu, pa su ga zato i trpeli.“

„Šta su trpeli?“

„To sa ženama i pićem. Nije bilo mnogo zaposlenih žena, spremačica ili seljanki koje nisu znale Čoškastog Kalea. Bio je kralj plesnog podijuma u Narodnom parku. Ono što nije mogao da postigne slovima i brojevima, postizao je svojim telom. Imao je noge đavola kada je igrao. Umeo je da šarmira kao da je sam đavo. Uzimao je šta god

je hteo.“

„Kako je izgledao?“

„Ah, to je verovatno njegova tajna, gospođo Foš. Tajna koja ga je učinila neodoljivim za žene.

Izgledao je kao paklena zver strasti u ljudskoj formi, on je bio glad za fizičkim spajanjem napravljena od krvi i mesa. Plećat, krupan, crne, zbijenih očiju i brade koja je izgledala kao da je isklesana od mermera.”

Gotfrid Karlson je začutao, kao da je dopuštao da slike te surove muškosti padnu na plodno tlo u mladoj gospođi Foš.

„Zašto Čoškasti?“

Gotfrid je spustio svoje uvele ruke pune staračkih pega na naslone za ruke.

„Mora da je bio kraj pedesetih ili početak šezdesetih. Bio sam poslovođa u *Klueti*, onda. Kale se nekako dočepao poveće sume novca i kupio zemljište sa starom drvenom kolibom, obojenom u crveno, dole kod Vestera, samo nekoliko stotina metara odavde, odmah kod krivine pored tunela ispod glavnog puta, kojeg danas zovu Andešov put. Tada nije bilo tunela, a tamo gde je sada put, bila je livada. I sam sam bio ponudio da kupim kuću, zato znam. Bilo je to mnogo novca u to vreme. U Stokholmu su opljačkali neku banku i govorilo se da Kaleov novac potiče odatle.

„Tada je upoznao i ženu, Bengtovu majku, Elizabet Teodošon, ženu s obema nogama čvrsto na zemlji da se činilo da ju je nemoguće uzdrmati, kao da će i samu zemlju da nadživi. Ali to se, naravno, nije dogodilo.“

Onda je starac ispred nje uzdahnuo i zatvorio oči.

Bujica reči kao da je presahla.

Možda se umorio od tog silnog napora usled kopanja po sećanjima? Ili ga je sama priča umorila? Onda su se oči otvorile i svetlost u tim magličastim zenicama je ponovo zasijala.

„Od trenutka kada je kupio kuću, nazvan je Čoškasti Kale. I pre toga su svi znali ko je Kale, ali sada je dobio dodatno ime. Mislim da je ta kuća bila početak kraja za

njega; jednostavno nije bio za ono što bismo mi nazvali uobičajenim okolnostima.“

„A onda se rodio Bengt?“

„Da, godine 1961, sećam se, ali u vreme kada se rodio, Čoškasti Kale bio je iza rešetaka.“

Gotfrid Karlson ponovo zatvara oči.

„Jeste li umorni?“

„Ne, nimalo, gospođo Foš. Još vam nisam sve rekao.“

Izlazeći, Malin se zaustavlja kod sestrinske sobe.

Sestra Hermanson sedi na klupi pored zida i ucrtava figure u neku vrstu dijagrama.

Podiže pogled. „Pa, kako je bilo?“

„Dobro“, kaže Malin. „Bilo je dobro.“

„Jeste li saznali nešto novo?“

„Na neki način.“

„Svi ti kursevi na koje je išao na univerzitetu pošto se penzionisao napravili su od njega čudaka. Tako da vam je možda i sam usadio neke ideje u glavu. Pretpostavljam da vam je rekao za kurseve?“

„Ne“, odgovara Malin, „zapravo i nije.“

„Onda i ja treba da začutim“, kaže sestra Hermanson i vraća se svojim dijagramima.

Dole na ulazu više nema staraca u kolicima.

Kada Malin uspe da izađe napolje kroz kružna vrata i kada je hladnoća udari svom snagom, poslednje reči Gotfrida Karlsona joj se vraćaju kao što zna da će joj se neprestano vraćati.

Bila je već na odlasku kada joj je stavio ruku na rame.

„Budite oprezni, gospođo Foš.“

„Molim?“

„Zapamtite jednu stvar, gospođo Foš. Strast je uvek ta koja ubija.“

Zemljište na kojem je kuća, kuća sa ćoška, nekada stajala.

Sadašnja atmosfera; raskoš srednje klase, perfektno osrednja, sumorna kuća. Kada li je sagrađena ova vila obojena u ružičasto, sa svojiin fabrički proizvedenim rezbarijama? Godine 1984? Ili 1990? Tu negde, otprilike. Ko god da je kupio kuću od Loptastog Bengta znao je šta radi; verovatno je kupio jeftinu ruševinu, srušio kuću, sagradio novu, savremenu vilu i prodao je.

Jesi li sagradio i nećiji život?

Nisi.

Jer šta je drugo kuća nego svojina, i šta imovina radi osim što nam nameće odgovornost? Iznajmite kuću, i ništa ne posedujte. Mantra siromašnih ljudi širokih shvatanja.

Malin je izašla iz kola, pustivši vazduh u zagušljivu ustajalost unutar kabine. Kroz krute krošnje breza mogla je da nasluti tunel za pešake ispod linčepinškog puta. Crna rupa na onoj strani gde brdo postaje neprohodna prepreka.

Kuća nasuprot ove je mnogo veća vila iz pedesetih godina, kao i susedna kuća s leve strane. Ko ovde sada živi? Ćoškasti Kale sigurno ne. Nema pijanaca. Ima li ženskaroša? Ima li napuštenih debeljuca, čije duše nikada nisu mogle da odrastu?

Teško.

Prodavci, doktori, arhitekta. Ljudi tog i takvog kova.

Malin šeta gore-dole pored kola.

Glas Gotfrida Karlsona:

„Ćoškasti Kale je prebio čoveka u Narodnom parku. To je često činio. Tuća je bila njegov način života. Ali ovog puta je taj drugi čovek izgubio oko. Za to je dobio šest godina.“

Malin odlazi do tunela i puta, pentrajući se uz nagib do staze za bicikle. Akvedukt u daljini u to vreme nije

postojao. Kola nestaju i pojavljuju se iz magle. Malin može da vidi zelenilo, veličanstveno leto, brodove u kanalu kako klize po vodi na putu u leto. Evo sveta u punoj lepoti! A on nije tvoj, on nije tvoj. Tvoj svet će biti ova mala zajednica. Tvoja samoća, podsmev svih ostalih dok juriš za loptom koja skakuće.

„Elizabet je jedva sastavljala kraj s krajem šijući. Prekrajala je odeću za žene iz Slota i šila za muške krojače odela iz Vasagatana. Išla je na autobus svako jutro, s Bengtom u naručju, i šila sve što treba, a onda bi se autobusom vraćala uveče kući. Vozači su je puštali da se vozi, a da ne plati. Onda se dečko s vremenom ugojio, i ljudi su govorili da mu je redovno davala da jede puter i šećer samo da bi bio miran i da bi čutao dok šije.“

Malin stoji pred ogradom iznad pešačkog tunela, gledajući dole u kuću, u crvenu brvnaru koja je tu nekada stajala. Tako mala, ali za dečaka je bila čitav univerzum, zvezde na noćnom nebu podsećale su kako su prolazni naši životi.

„Kada je Kale izašao iz zatvora, nije prošlo ni nedelju dana, a Elizabet je ostala u drugom stanju. Bio je uvek pijan, ostario je pre vremena. Govorilo se da su ga drugi zatvorenici tukli u zatvoru zbog nečega što je uradio u Stokholmu. Kažu da je policiji jednom prilikom otkucao nekoga od njih. Ali žene su i dalje ludovale za njim. Subote je provodio u parku. Suknje i tuče.“ Crne pločice. Dim iz dimnjaka. Verovatno od otvorene vatre.

„Onda se rodila Bengtova sestra, Lota. I odatle sve počinje. Kale je pio i učestvovao u tučama, tukao je ženu i sina, i devojčicu je tukao kada ne bi prestajala da plače, ali su ipak nekako uspevali da se održe. Nekako. Kale je obično stajao ispred pekare i vikao na ljude koji su prolazili tuda. Policija ga je ostavljala na miru. Ostario je.“

Malin se vraća prema kući, oklevajući pre nego što stane na put. Prastari hrast nalazi se na ivici placa na kome je kuća. Ovaj hrast mora da je bio tu i u tvoje vreme, Loptasti Bengte, jesam li u pravu?

Bio je tamo u moje vreme.

Trčao sam često oko tog hrasta sa mojom sestrom. Igrali smo se tamo, da bismo tatu držali podalje od kuće, da bismo ga svojim smehom, svojom vikom, svojim detinjastim vrištanjem naterali da ne prilazi.

Oh, kako sam ja jeo. Dok sam jeo, bilo je nade; dokle god je bilo hrane, bilo je vere; dok sam jeo, moja tuga i bol su kao nikada pre ostajali u mračnoj rupi. Ali šta je dobroga donelo sve to jelo i sve to trčanje?

Umesto svega toga mama je bila ona koja je nestala. Rak je prvo uzeo njenu jetru, rastala se od nas u roku od mesec dana ili manje, a onda, da, šta se dogodilo onda... dolazi vreme kada počinje beskrajna noć.

„Socijalni radnici trebalo je da uzmu decu, gospođo Foš, kada je Elizabet umrla. Ali oni ništa nisu mogli da urade. Kale je želeo da ih zadrži i to je bio zakon. Bengt je imao dvanaest godina, mala devojčica Lota šest. Što se Bengta tiče, tada je verovatno sve već bilo gotovo. Oštećena roba, podobna jedino za bacanje. Bio je najusamljeniji od svih samih, dete iz ugla, monstrum od koga se trebalo kloniti. Kako da razgovaraš s ljudima koji te gledaju kao da si monstrum? Ja sam iz daljine gledao šta se događa i, ako sam ikada počinio neki greh, to je bilo kada sam tada prolazio pored njega, kada je zaista bio tamo, ako shvatate šta mislim pod tim, gospođo Foš. Onda kada sam mu bio potreban i ja i svi mi ostali ovde.“

Ali majka? Elizabet. Kada je podignuta ruka da bi odbio udarac jedina moć koju poseduješ? Kada su tvoje ruke tako teško pretučene da ne možeš više ni da šiješ?

Malin hoda oko kuće.

Oseća da je iznutra gledaju oči. Oseća kako bulje u nju, pitajući se ko je ona. Dobro je, nastavi da gledaš. Nove sadnice drveta jabuke, idilični mirisi cvetova: da li znaš kako je lako da se sve to raspadne u deliće i nestane, i da se nikada više ne pojavi?

Mama, čak i da nemaš više snage, vrati se.

Je li to bila tvoja molitva, Bengte?

Sada ne mogu više ništa da kažem.

Čak i mi, ja, inuimo ograničenja.

Sad hoću da lebdim.

Da letim i da gorim.

Ali mi ona nedostaje, i bio sam zabrinut zbog moje sestre; možda sam zato uzvratio, ne znam, da bih nas nekako održao zajedno. Možeš da vidiš kuće koje su nas okruživale. Mogao sam da vidim kako je sve trebalo da bude, kako je moglo da bude.

Voleo sam ga, mog oca, zato sam podigao sekiru te večeri.

Upišana deca, prljava deca. Uplašena deca, zadirgivana deca. Deca koja nikada ne idu u školu. Deca alkoholičara.

Devojčica, mala Lota koja je prestala da govori, koja miriše kao maleno detence, koja smrdi na bedu kakvoj nije mesto u novim, uglancanim socijaldemokratskim „narodnim domovima“.

Dve *katerpillar* čizme lome tešku koricu snega u zadnjem dvorištu vile iz snova, vrata se otvaraju i čuje se sumnjičav muški glas:

„Izvinite, mogu li da vam pomognem?“

Mlada policajka, očekujući pitanje, drži i pokazuje svoju iskaznicu.

„Policija. Samo gledam ovaj plac. Neko ko je odavno živeo ovde nalazi se pod istragom.“

„Kada je živeo. Mi smo ovde još od 1999.“

„Ne brinite. Bilo je to odavno, pre nego što je ova kuća čak i sagrađena.“

„Nemate ništa protiv da uđem unutra? Pustio sam unutra mnogo hladnog vazduha.“

Varijanta prodavca. Izvučeni pramenovi u kosi, iako ima gotovo četrdeset.

„Samo izvolite. Ja sam skoro gotova.“

Majka je nestala od raka, otac koji uništava sve što mu dolazi pod ruku. Urlik pun čežnje odjekuje iz istorije ovog mesta, ovih šuma i polja.

Gotfridov glas:

„Uzeo je sekiru, gospođo Foš. Nije imao još ni petnaest u to vreme. Čekao je u kući Čoškastog Kalea da se vrati sa jedne od svojih pijanih tučnjava. Onda, kada je starac otvorio vrata, udario ga je. Dečko je naoštrio sekiru, ali udarac nije bio čist. Oštrica ga je udarila u uvo, gotovo da ga je odvojila od lobanje u jednom potezu. Kažu da je uvo visilo na nekoliko traka kože. I Kale je istrčao iz kolibe, dok mu je krv curila niz vrat, dole niz telo. Njegovi krici su te noći odzvanjali gradom.“

Sneg je beo, ali Malin može da oseti miris alkoholom zasićene krvi Čoškastog Kalea. Može da oseti miris Bengtovog četrnaestogodišnjeg očaja, njegova sestra Lota u krevetu se pomokrila, usta su joj otvorena, oči pune užasa koji verovatno nikada neće iščeznuti.

„On je nikada nije ni pipnuo. Iako se uveliko pričalo o tome.“

„Ko je nikada nije pipnuo?“

„Ni starac, ni Bengt. Siguran sam u to, iako nijedan od njih nije uspeo da izbegne optužbe.“

Tragovi krvi jure kroz istoriju.

Devojčicu su dali na usvajanje. Bengt je proveo godinu i nešto više kod staratelja, a onda su ga poslali natrag Kaleu. Otac mu je ostao bez uveta, sa zavojem oko glave i belim parčetom krpe preko rupe gde je trebalo da mu bude uvo.

Onda je jedne godine početkom proleća starac umro. Posle nekoliko gnevni godina u kojima su on i Bengt provodili najveći deo vremena motreći jedan na drugog. Na kraju se njegovo srce predalo. Našli su Loptastog Bengta, koji tada sigurno nije imao više od osamnaest.

„Živeo je sa lešom više od mesec dana. Izlazio je napolje jedino da kupi hleb.“

„A onda?“

„Socijalne službe su organizovale prodaju kuće. Srušena je, gospođo Foš. A Bengta su premestili u stan u Herni. Pokušavajući da prevuku veo zaborava preko čitave afere.“

„Kako vi znate sve ovo Gotfride?“

„Ja ne znam mnogo, gospođo Foš. Svi ovde znaju ono što sam vam ispričao. Ali mnogi ljudi su umrli, ili su zaboravili. Ko bi želeo da se seća tako groznih ljudi? Da se seća ludaka?“

„A nakon toga, kad su ga smestili u stan?“

„Ne znam. Tih poslednjih deset godina ili više posvetio sam samom sebi. Hvatao je lopte. Ali je bio čist i uredan kad sam ga video par puta, tako da mora da je neko brinuo o njemu.“

Malin se vraća u kola i pali motor.

U retrovizoru tunel brzo postaje crna rupa koja se smanjuje. Ona udiše i izdiše.

Neko je verovatno brinuo, ali ko?

Zatvaram oči i osećam mamine tople ruke na mom trogodišnjem telu, osećam kako gricka moje zaobljene ručice, kako zabada nos u moj okrugli stomak i kako me golica, i oseća se toplina, i želim da ona nikada ne prestane.

Nastavi da tražiš, Malin, nastavi da tražiš.

Sekeove oči su hladne, ljutite, kad je sretne na ulazu u policijsku stanicu. Napada je dok u nekoliko koraka stižu do njenog stola u velikoj, otvorenoj kancelariji. Johan Jakobson pozdravlja glavom iz svog ugla, Berje Sverd nije tu.

„Malin, znaš šta mislim o tome kada sama istražuješ po svome. Pokušao sam da te pozovem, ali ti je mobilni sve vreme bio isključen.“

„Bilo je hitno.“

„Malin, nije ti trebalo više vremena da dođeš po mene nego da nađeš kurvu na Reperbanu. Koliko bi ti trebalo da stigneš ovamo? Pet minuta? Deset?“

„Kurva na Reperbanu? Seke, šta bi dame u horu rekle na to? Prestani da zvočaš. Sedi i slušaj umesto toga. Mislim da će ti se ovo svideti.“

Nešto kasnije, kada mu je Malin ispričala sve o ocu Bengta Andešonova, Čoškastom Kaleu, i svetu koji je ovaj stvorio, Seke vrti glavom.

„Ljudska bića. Ta divna stvorenja, zar ne?“

„Jesu li nešto iskopali u arhivama?“

„Ne, još uvek nisu. Ali sada će sigurno biti lakše. Mogu da se koncentrišu na određene godine. On nema kriminalni dosije, ali to je zato što mu je bilo samo četrnaest kada se sve to dogodilo. Moramo samo da dobijemo potvrdu onoga što je starac rekao. Sad to neće dugo potrajati. I smrtnica je izdata jutros. Tako da sam uspeo da dobijem ime u socijalnom u Jungsbrou, Rita Santeson.“

„Jesi li razgovarao s njom?“

„Samo kratko preko telefona.“

„Nisi išao tamo? Niti si me pokupio. Sada ću sama morati da se vratim tamo.“

„Jebiga, Malin, možda ti teraš po svome i radiš sama, ali ja ne. Ovo radimo zajedno, zar ne? U svakom slučaju, zabavno je ići u Jungsbrou.“

„A ostali?“

„Oni prate poslednje informacije koje su dobili u potrazi od vrata do vrata, i pomažu jedinici za krađe posle provale u vilu jednog od direktora *Soba*, preko vikenda. Izgleda da su ukrali sliku, neki Amerikanac, mislim da se zove Harvul, vredi milione.“

„Vorhol. Dakle, krađa iz direktorove vile je važnija od ovoga?“

„Znaš kako je to, Malin. On je samo jedan debeli, usamljeni čovek na socijalnoj pomoći. Nije baš ministar

spoljnih poslova.“

„A Karim?“

„Mediji su se smirili, tako da se i on smirio. A ukradeni Vorhol će možda dospeti i u *Dagens Niheter*.“

„Okej, porazgovarajmo sa Ritom Santeson.“

Rita Santeson izgleda kao da se raspada pred njihovim očima. Njen svetlozeleni, otvoreni kostim visi s tankih ramena, a noge su joj malo deblje od dva štapića koja vire iz baršunastih bež pantalona. Obrazi su joj upali, oči vodnjikave od neonskog svetla, a kosa je izgubila boju, ako ju je ikada i imala. Reprodukције slika Bruna Lijefoša vise su na žuto obojenim tapetama: jelen u snegu, lisica napada vranu. Roletne su spuštene, kao da hoće da se odvoji od realnosti.

Rita Santeson kašlje, i neočekivanom snagom baca crni registrator, na kome je ime Bengta Andešona i njegov identifikacioni broj, na ishabanu površinu stola od borovine.

„Ovo je sve što imam da vam dam.“

„Možemo li da fotokopiramo?“

„Ne, ali možete da uzmete beleške.“

„Možemo li za to da upotrebimo vašu kancelariju?“

„Imam sastanak sa klijentom. Možete da sednete u sobu za osoblje.“

„Trebalo bi posle toga i sa vama da porazgovaramo.“

„Možemo to i sad da uradimo. Kao što sam već rekla, zaista nemam mnogo toga da vam kažem.“

Rita Santeson se dublje zavaljuje u svoju postavljenu stolicu. Pokazuje prema narandžastim stolicama, koje očigledno služe za goste.

Nakašlje se, duboko iz pluća.

„I šta želite da znate?“

„Kakav je on bio?“, pita Malin.

„Kakav je bio? Ne znam. Par puta je bio ovde i delovao mi je nekako dalek. Bio je na antidepresivima. Nije mnogo govorio. Izgledao je povučeno. Pokušavali smo da ga

registrujemo za invalidsku pomoć, ali je to žestoko odbijao. Pretpostavljam da je i dalje mislio kako negde ima mesta za njega. Zna, nada je poslednja stvar od koje ljudi odustanu.“

„Ništa više? Neprijatelji? Ljudi koji ga nisu voleli?“

„Ne, ništa slično. Nije mi izgledao kao neko ko ima prijatelje ili neprijatelje. Kao što sam rekla...“

„Jeste li sigurni? Pokušajte da se setite.“ Sekeov izgovara snažnim glasom. „Pa, hteo je da zna šta se događa s njegovom sestrom. Ali to nije deo našeg posla. Mislim, pomaganje da održi veze s porodicom. Mislim da se nije usuđivao da sam kontaktira s njom.“

„Gde njegova sestra živi sada?“

Rita Santeson pokazuje na registrator.

„Sve je tu unutra.“

Onda ustaje i pokazuje im na vrata.

„Za nekoliko minuta treba da se vidim sa klijentom. Soba za osoblje je na kraju hodnika. Ako nemate više pitanja?“

Malin gleda u Sekea. On odmahuje glavom.

„U tom slučaju...“

Malin ustaje.

„Jeste li sigurni da nema više ničega što bi trebalo da znamo?“

„Nema ničega u šta bih ja zalazila.“

Rita Santeson iznenada dobija neku energiju, kao bolešljivi tigar, gospodar svog kaveza.

„Ničega u šta biste vi zalazili?“, plane Seke. „On je ubijen. Obešen o drvo kao linčovani crnac. A vi 'nećete da ulazite u nešto'.“

„Molim vas da ne upotrebljavate tu reč.“ Rita Santeson stiska usne i sleže ramenima, od čega joj se protrese čitavo telo.

Mrziš muškarce, zar ne? Zaključuje Malin. Onda pita:

„Koga je viđao ovde pre vas?“

„Ne znam, trebalo bi da je u podacima. U ovoj službi ima nas troje. Niko od nas nije ovde duže od godinu dana.“

„Možete li da nam date telefone ljudi koji su radili ovde?“

„Pitajte na prijemnom pultu. Oni bi trebalo da vam pomognu.“

Oštar miris izgorele kafe i hrane podgrejane u mikrotalasnoj pećnici. Cvetni, impregnirani čaršav na ovalnom stolu.

Sumorno čitanje.

Razmenjuju stranice, čitaju na smenu, prave beleške.

Bengt Andešon. Ulazi i izlazi iz psihijatrijskih bolnica, depresija, usamljenost, različita imena za kontakte, prolazna stanica za radnike socijalnih službi na putu napredovanja.

Onda se nešto dogodilo 1977.

Ton beležaka se promenio.

Počele su da se pojavljuju reči kao „usamljen, izolovan, ima potrebu za kontaktom“.

Isti socijalni radnik tokom ovog perioda: Marija Murval.

Sad se i sestra pojavljuje u zabeleškama. Marija Murval piše: Bengt je tražio sestru. Proverila sam u arhivi. Njegova sestra Lota je prvo smeštena u hraniteljsku porodicu, a onda ju je usvojila porodica iz Jenčepinga. Novo ime, Rebeka Stenlund.

Tako je Lota postala Rebeka, razmišlja Malin, Andešon je postalo Stenlund. Rebeka Stenlund, ime su joj promenili kao što mačka menja ime s novim vlasnicima, pošto su se stari umorili od nje.

Ništa više o sestri osim: *Bengt je zabrinut u vezi s kontaktom sa sestrom*, broj telefona i adresa u Jenčepingu, pribeleženi dole na margini. Onda nezamisliva primedba: *Zašto sam ja toliko zabrinuta?*

Marija Murval.

Prepoznajem to ime. Negde sam ga čula ranije.

„Seke. Marija Murval. Zar ti to ne zvuči poznato?“

„Da, zvuči mi. Zaista.“

Nove reči. U dobrom raspoloženju. Posle svih mojih poseta i konstantnog džvankanja, sredila sam mu stvari oko higijene i čišćenja. Sad je za primer.

Onda iznenadan kraj.

Mariju Murval je prvo zamenila Sofija Svenson, onda Inga Kilborn, na kraju Rita Santeson.

Sve one su formirale isti sud: Isključen, umoran, teško se dopire do njega.

Poslednji sastanak pre tri meseca. Ništa čudno u vezi s tim.

Ostavili su registrator na prijemnom pultu. Mlada devojka sa minđušom u nosu i sjajnocrnom kosom smeši im se i kaže „naravno“, kada su je zamolili za telefonske brojeve socijalnih radnika koji su vodili Bengta Andešona.

Pet imena.

Pet minuta kasnije devojka im pruža listu.

„Izvolite. Nadam se da će vam biti od koristi.“

Pre nego što odu, Malin i Seke oblače jakne, stavljaju rukavice, kape i šalove.

Malin gleda u sat na zidu. Tipičan sat za poslovne prostore, crнке kazaljke na sivo beloj pozadini: 15.15.

Zvoni Sekeov mobilni.

„Da... da... da... da.“

Sa telefonom u rukama Seke kaže:

„Bio je to Šeman. Hoće da se vratimo na zajednički sastanak u petnaest do pet.“

„Nešto se dogodilo?“

„Da, zvao je neki stari momak sa istorijskog odeljenja na univerzitetu. Očigledno ima neku teoriju o tome šta je moglo da podstakne ubistvo.“

Sven Šeman uzima vazduh dok baca kratak pogled na Karima Akbara, koji stoji pored njega ispred table u Sali za sastanke.

„Sredozimno žrtvovanje“, kaže, praveći veliku pauzu pre no što će nastaviti dalje. „Prema Johanesu Sederkvistu, profesoru istorije na univerzitetu, to je evidentno neka vrsta rituala u kome su pre mnogo godina ljudi žrtvovali životinje bogovima. A žrtve su ostavljane da vise na drveću, što predstavlja čistu vezu s našim slučajem.“

„Ali ovo je ljudsko biće“, kaže Johan Jakobson.

„Dolazim do toga. Bilo je, takođe, i ljudskih žrtava.“

„Što znači da se mi možda suočavamo sa ritualnim ubistvom, koje je izvela neka vrsta moderne paganske sekte“, kaže Karim. „To moramo ozbiljno da razmotrimo kao jednu od naših teorija.“

Jednu od teorija? Pita se Malin. Ispred sebe vidi naslove u novinama: SEKTA UBIJA! OTKRIVENA GRUPA MODERNIH PAGANA.

„Šta sam vam rekao?“, kaže Johan. „Ritualno pismo se vidi oko svega ovoga.“ U njegovom glasu nema skrivenog trijumfa, samo puko utvrđivanje činjeničnog stanja.

„Da li znamo za neke sekte te vrste? Paganske sekte?“ Berje Sverd postavlja pitanje svima u sobi.

Seke se zavaljuje u stolicu. Malin vidi da se neverica i sumnja šire kroz čitavo njegovo telo.

„Trenutno nemamo podataka ni o kakvoj sekti te vrste“, kaže Sven. „Ali to ne znači kako odmah treba zaključiti da takve sekte i ne postoje.“

„Ako ih ima“, kaže Johan, „sigurno su prisutne na netu.“

„Ali ići tako daleko“, dodaje Berje. „Mislim, prilično su zastranili.“

„Ima stvari u našem društvu za koje radije mislimo da

su nemoguće, nego da zaista postoje“, kaže Karim. „Do sada sam mislio da sam video većinu njih.“

„Johane i Berje“, kaže Sven, „počnite da tražite po internetu sve u vezi s tim sektama i žrtvama, dok Malin i Seke budu razgovarali sa profesorom Sederkvistom, da vide šta još ima da im kaže. On vas očekuje večeras na fakultetu.“

„Okej“ kaže Johan. „Mogu večeras to da uradim od kuće. Mislim da ćemo dugo tražiti ako se oslonimo samo na surfovanje po internetu. Ali to znači i da ćemo morati da ostavimo rad na slučaju ukradene slike po strani.“

„Ostavite to“ kaže Karim. „Ovo je veće.“

„Kada je ovaj slučaj u pitanju, najbolje je da nemamo nikakve predrasude ili preuranjene zaključke“, kaže Sven.

„U redu, šta još imamo?“, pita Karim ohrabrujuće, gotovo kao da parodira. „Poslali smo prozorsko staklo iz njegovog stana u Laboratoriju forenzičkih nauka na analizu“, kaže Malin. „Ako je moguće, voleli bismo da znamo šta je napravilo rupe na prozoru. Prema Karin Johanison, ivice tih rupa bi mogle da nam daju odgovore.“

Karim se slaže.

„Dobro. Moramo da okrenemo svaki kamen. Šta još imamo?“ Malin im prepričava šta su ona i Seke iskopali tokom dana, uključujući i činjenicu da je tokom vožnje iz službe za socijalnu pomoć zvala tri broja sa spiska koji su dobili, ali se niko nije javio na njih.

„Trebalo bi, svakako, da razgovaramo i sa njegovom sestrom; sada se zove Rebeka.“

„Odvezite se sutra do Jenčepinga i pokušajte da stupite u vezu s njom.“

„Ali ne očekujte mnogo“, kaže Sven. „S obzirom na krvavo tešak početak života, svašta je moglo da joj se desi.“

„Jebeno ne pokušavaš.“

Johan Jakobson stoji iznad nje sa rukama oko šipke. Sedamdeset kilograma.

Onoliko koliko je ona teška. Leđa su joj pritisnuta uz

klupu, šipka je pritiska dole, dole, dole, dok nestaje pod njenom težinom.

Znoj.

„Hajde, slabašna, pokušaj!“

Tražila je od njega da je tako zove, da joj kaže da je slabašna, inače nikada ne bi rekao tako nešto. Prvih nekoliko puta je čak imao problema, primećuje Malin, ali sad već zvuči potpuno prirodno.

... tri puta, četiri, pet, dole, šest, sedam, osam...

Njena energija, tako očigledna još pre par sekundi, sada potpuno nestaje. Zaobljena armatura na tavanici je eksplodirala, soba je pobelela, njeni mišići su beli, utišan Johanov glas kaže: „Jače!“

I Malin gura, ali, bez obzira na to koliko gura, šipka tone ka njenom vratu. Onda se pritisak smanjuje, težina nestaje sa njenog tela i beli zidovi i žuta tavanica se vraćaju u njeno vidno polje, kao i sprave u gimnastičkoj dvorani u zagušljivom podrumu bez prozora.

Ustaje. Sami su u prostoriji. Većina njihovih kolega odlazi u teretane u centru grada. „Bolje su opremljene.“

Johan joj se ceri. „Ta osma izgleda da je problem“, kaže.

„Nije trebalo da ulećeš“, kaže Malin. „Izvukla bih ja to.“

„Polomila bi ti svoju disaljku da sam te pustio još malo.“

„Tvoj red“, kaže Malin.

„Dovoljno mi je za danas“, odgovara Johan i povlači svoju znojavu, ispranoplavu *adidas* majicu s grudi. „Deca.“

„Da, da, okrivu decu.“

Johan se smeje dok odlazi.

„To je samo vežba, Malin. Ni manje, ni više.“ Onda ostaje sama u prostoriji.

Penje se na traku za trčanje. Uključuje brzinu gotovo na maksimum. Onda trči sve dok joj se pred očima ponovo ne zabeli, sve dok svet ne nestane.

Mlazevi tople vode na njenoj koži.

Zatvorene oči, crno oko nje.

Razgovor sa Tuve nekoliko sati ranije.

„Možeš li da podgreješ nešto iz zamrzivača? Ili da uzmeš malo karija koji je ostao preko vikenda. Tata nije mogao da pojede sve.“

„Ne boj se, mama. Snaći ću se već nekako.“

„Da li ćeš biti ovde kada se vratim kući?“

„Možda ću otići da učim sa Lisom. Imamo test iz geografije u četvrtak.“ Da uči, razmišlja Malin. Otkad ona to mora da radi?

„Mogu da te preslišam, ako želiš.“

„Ne treba, hvala ti.“

Šampon u njenoj kosi, sapun na telu, njene grudi neiskorišćene.

Malin zatvara tuš, briše se, baca peškir u korpu za veš pre nego što će izvaditi čistu odeću iz ormana. Oblači se, stavlja na ruku žuto-crveni *svoč* koji joj je Tuve poklonila za Božić. Pola osam je. Seke je sigurno već čeka napolju u kolima. Najbolje da požuri. Profesor koji treba da im ispriča sve o ritualima verovatno ne želi da ih zbog toga čeka celo veče.

Hodaju brzo između kockastih zgrada boje cigle. Ispod nogu im krcka - sivi trotoari su potpuno očišćeni, ali su tu i tamo ostale mrlje leda. Put duž tihih, duguljastih zgrada je kao vazdušni tunel u kome vetar može da prikupi snagu i ubrza pre nego što će udariti u njihova tela. Svetiljke koje vise u redu iznad njih ljuljaju se na vetru.

Univerzitet.

Kao pravougaoni grad u gradu, leži između Vale, terena za golf i Naučnog parka u Mjerdeviju.

„Nisam znao da akademski život može da izgleda tako

sumorno“, kaže Seke.

„Nije sumoran“, odgovara Malin. „Samo je težak.“

Provela je dve godine na vanrednim studijama prava, dok je Tuve puzala oko njenih nogu, a Jane bio negde u nekoj džungli ili na nekom miniranom putu bogzna gde. I njene dužnosti u patroli, i noćne smene, i noćna buđenja zbog deteta, sama, sama s tobom, Tuve.

„Jesi li rekla C-blok?“ Slovo C sija sa najbližeg ulaza. Sekeov glas je pun nade.

„F-blok, izvini.“

„Jebote, ala je hladno.“

„Ova zima je smrdljiva.“

„Možda. Ali i dalje nema nikakav miris, zar ne?“

Usamljeno svetlo sija na drugom spratu F-bloka. Kao prevelika zvezda na nebu koje joj se protivi.

„Rekao je da pritisnemo B 3267 na vratima i on će nam otvoriti.“

„Moraćeš da skineš rukavice“, kaže Seke.

Minut kasnije stoje u liftu koji se penje; glas profesora Sederkvista je bio nejasan i teško su išta mogli da čuju malopre preko zvučnika.

„Je li to policija?“

„Jeste, inspektori Foš i Martinson.“

Šta sam očekivala? Misli Malin i smešta se na neudobnu stolicu u profesorovom kabinetu. Škripavog starca u kardigan džemperu? Profesor istorije ne bi trebalo da se računa u modernu elitu, u one kraj kojih je nesigurna. Ali šta ćemo s ovim ovde?

Mlad je, nema više od četrdeset, i atraktivan je; možda mu je brada donekle slaba, ali nema ničeg lošeg u njegovim jagodicama i bezbrižnim, plavim očima. *Pa, dobar vam dan, profesore.*

On se udobno namešta u svojoj fotelji na drugoj stani pedantno čistog stola, koga kvari jedino nemarno otvorena kutija keksa. Prostorija možda ima desetak kvadratnih metara, prepuna je polica sa knjigama duž zidova, i ima

prozore koji gledaju na igralište za golf, sada prazno i napušteno tamo na daljoj strani puta.

Smeši se, ali samo ustima i obrazima, ne i očima.

Krije jednu ruku, onu kojom se nije rukovao, misli Malin. Drži je ispod stola. Zašto to radite, profesore Sederkvist?

„Hteli ste nešto da nam objasnite?“, pita ga Seke.

Soba miriše na sredstvo za dezinfekciju.

„Sredozimno žrtvovanje“, kaže profesor, naginjući se još više nazad. „Jeste li čuli nekada za to?“

„Mutno“, kaže Malin.

Seke odmahuje glavom i klima ka profesoru, koji nastavlja.

„Paganski ritual, nešto što su ljudi koje biste vi nazvali Vikinzi redovno činili jednom u toku godine, obično negde u ovo vreme. Prinosili su žrtve bogovima za sreću i uspeh. Ili kao pokoru. Da očiste krv. Da se pomire sa mrtvima. Ne možemo da znamo sa sigurnošću. Ima veoma malo pouzdanih izvora o ovom ritualu, ali možemo da budemo sigurni da su prinosili i životinjske i ljudske žrtve.“

„Ljudske žrtve?“

„Ljudske žrtve. I žrtve su besili na drveće, često baš na otvorenim prostorima, tako da bi bogovi mogli da imaju dobar pogled na njih i da ih jasno vide. U najmanju ruku, to je ono što pretpostavljamo.“

„I vi mislite da čovek na drvetu na Ešetskoj visoravni može da bude žrtva modernog sredozimnog žrtvovanja?“, pita Malin.

„Ne, to nije ono što sam mislio.“ Profesor se smeška. „Ali svakako mislim da ima nesumnjivih sličnosti u scenariju. Dopustite mi da objasnim nešto: postoje rezidencijalni kursevi u hotelima u ovoj zemlji koji organizuju bezopasna sredozimna žrtvovanja u ovo doba godine.“

„Bez ikakve veze sa tamnijom stranom žrtvovanja, oni organizuju predavanja o staroj nordijskoj kulturi i služe

hranu za koju se pretpostavlja da je služena i u to vreme. Komercijalni mambo-džambo. Ali ima i drugih, koji, da tako kažemo, imaju manje zdrava interesovanja u okviru svega toga.“

„Manje zdrava interesovanja?“

„Ponekad nailazim na njih tokom mojih putujućih predavanja. To je vrsta ljudi, koja evidentno ima problema da živi u sadašnjosti, u našem vremenu, i koja umesto toga više voli da sebe poistovećuje sa istorijom.“

„Oni žive u prošlosti?“

„Recimo da može da se kaže i tako.“

„Je li to u vezi sa starom nordijskom mitologijom i bogovima predvođenim Odinom?“

„Ne bih ja to baš tako definisao. Ovde govorimo o prenordijskom periodu.“

„Da li znate gde se nalaze ljudi koji se time bave?“

„Ne znam ni da li postoje neka posebna udruženja. Nikada se nisam preterano interesovao za njih. Ali su verovatno tu negde, pretpostavljam da ih ima. Siguran sam da su te lujke dolazile na moja predavanja i slušale me. Da sam na vašem mestu, počeo bih s pretragama na internetu. Oni više vole da žive u prošlosti, ali su ekstremno dobro tehnološki potkovani.“

„A vi i pored toga ne znate nikoga od njih?“

„Ne posebno. Nikada se ne vode evidencije o tome ko sve posećuje moja predavanja. To vam je kao bioskop ili koncert. Dođete, pogledate ili odslušate, i onda odete.“

„Ali znate da su tehnološki pismeni?“

„Nisu li svi na taj način pismeni u današnje vreme?“

„Šta je sa vašim kursevima ovde na univerzitetu?“

„Oh, oni nikada nisu nalazili svoje mesto ovde. I sredozimno žrtvovanje po njima traži nešto više nego da bude samo pomenuto u velikom sledu stvari.“

Onda profesor izvlači ruku koju je čuvao skrivenu ispod stola i češe se po obrazu, a Malin može da vidi sveže ožiljke koji se ukrštaju na spoljnoj strani njegovog dlana.

Izgleda kao da je profesor izgubio sled misli i brzo

ponovo povlači ruku. „Jeste li se to povredili?“

„Imamo mačke kod kuće. Jedna od njih je načisto poludela pre neki dan kada smo se igrali s njom. Odveli smo je kod veterinara i ispalo je da ima tumor na mozgu.“

„Žao mi je što to čujem“, kaže Malin.

„Hvala vam. Mačke su kao deca za Magnusa i mene.“

„Da li misliš da laže u vezi s rukom?“

Malin jedva može da čuje Sekea u onom vazdušnom tunelu između zgrada.

„Ne znam“, viče Malin.

„Da li da ga proveravamo?“

„Možemo da angažujemo nekoga da baci brz pogled.“

Dok je vikala, mobilni telefon je počeo da joj zvoni u džepu.

„Jebiga.“

„Ma pusti ga neka zvoni. Možeš da uzvратиш poziv kada se nađemo u kolima.“

Dok prolaze pored *Mekdonaldsa* na kružnom toku kod Rida, Malin uzvraća poziv Johanu Jakobsonu, ne vodeći mnogo računa što njegova žena možda pokušava da smesti decu u krevet i što će ih zvuk telefona možda probuditi.

„Johan Jakobson.“

U pozadini se čuju deca koja se igraju.

„Malin ovde. U kolima sam sa Sekeom.“

„Dobro“, kaže Johan. „Nisam uspeo da pronađem ništa specifično, ali ideja o sredozimnom žrtvovanju iskače na mnogim sajtovima. Uglavnom rezidencijalni kursevi koji...“

„Znamo sve to. Imaš li još nešto?“

„Do toga i dolazim. Nezavisno od kurseva pronašao sam sajt koji pripada nekome ko sebe naziva gataocem. Gatanje je očigledno neka vrsta stare nordijske magije, i upravo po toj posebnoj tradiciji, svakog februara moraš da izvedeš sredozimno žrtvovanje.“

„Slušam.“

„Onda sam otišao na *Jahuovu* grupu o gatanju.“

„Na šta?“

„Diskusiona grupa na internetu.“

„Okej.“

„Nema mnogo članova, ali čovek koji vodi ovu grupu dao je adresu u okolini Maspesele kao lokaciju na kojoj živi.“

„Maspesele.“

„Baš tako, Fošova. Ne više od deset kilometara od mesta zločina.“

„Hoćeš li da odeš i da razgovaraš večeras sa njim?“

„Zato što ima sajt na internetu? To može da sačeka do sutra.“

„Je li to pametno?“

„Bilo to pametno ili ne, čekaće do sutra, jedino ako vi mangupi usput ne odete sada do Maspesele?“

„Možemo, Johane.“

„Malin, ti si luda. Idi kući, kod Tuve.“

„U pravu si, Johane. Može da sačeka. Idite vas dvojica sutra.“

Radna ploča u kuhinji je hladna kada je dodirne, ali i dalje ima izvesne topline. Gatanje.

Stara nordijska magija.

Zasad neobjašnjive rupe u prozorskom staklu.

Da li je sve to povezano?

Sistem verovanja u stare bogove Esire.

Seke se u početku smejao, a onda je njegovo lice poprimilo nesiguran izgled, kao da ga je pogodilo jasno saznanje da, ako go čovek može da visi u pustahiji u ledeno jutro, onda mogu da postoje i lujke koje žive po obrascu starih nordijskih verovanja.

Međutim, morali su da prate više tragova, prevrćući svaki kamen ispod kog je moglo da bude nešto što bi imalo značaja. Mnoge policijske istrage su brzo bile zaustavljene i prizemljene jednostavno zato što su se policajci slepo

uhvatili za neku od svojih teorija, ili, što je još gore, zato što su se zaljubili u njih.

Malin je pojela dva sendviča od svežeg hleba i bezmasnog sira pre nego što je sela za svoj radni sto i počela da zove ljude sa liste koju je dobila u službi za socijalno staranje u Jungsbrou.

Sat na kompjuteru je pokazivao 21.12. Nije bilo previše kasno za zvanje.

Poruka od Tuve u hodniku.

Idem kod Filipe da učim za test iz matematike sutra. Vraćam se kući do deset, najkasnije.

Matematika? Zar nije rekla geografija? Filipa?

Niko ne odgovara na pozive; ostavlja poruke, svoje ime i telefon, zašto je zvala: *Pozovite me večeras ili sutra rano ujutro, čim dobijete ovu poruku.* Koliko ljudi mogu da budu zauzeti ponedeljkom uveče? A sa druge strane, zašto da ne?

Pozorište, bioskop, koncert, večernji časovi, teretana. Sve stvari koje ljudi rade da bi se sačuvali od dosade.

Broj Marije Murval je nedostupan. Ovaj broj više nije u upotrebi. Pretraga pretplatnika nije izbacila njen novi broj.

Pola deset.

Malin oseća koliko joj je telo umorno posle vežbi, kako se vlakna njenih mišića bune dok rastu. Kako je njen mozak umoran posle susreta na univerzitetu.

Možda će ovo biti mirna noć? Ništa ne drži noćne more podalje od tebe kao dobra vežba i snažna koncentracija, ali je i dalje uznemirena i oseća se teskobno; kako je moguće onda ostati u stanu, iako je napolju tako hladno.

Oblači se, navlači jaknu, po navici uzima futrolu s pištoljem i ponovo napušta stan. Seta duž Hamngatana prema Trgu Filbiter, nastavljajući prema zamku i groblju, gde snegom pokriveni grobovi čuvaju tajne svojih stanara.

Malin gleda spomen-aleju; obično tamo odlazi da bi razgledala cveće, pokušavajući da oseti prisustvo mrtvih i da čuje njihove glasove, pretvarajući se da može da skače između različitih dimenzija, da je superheroj sa fantastičnim, natprirodnim moćima.

Šuštanje vetra.

Drhtanje na hladnoći.

Malin stoji u spomen-aleji.

Hrastovi su se obesili. Zamrznute grane vise u vazduhu kao ukočena, crna kiša. Svetla ugrađena u pločnik osvetljavaju joj put, cvetni venac pravi sivi prsten na snegu.

Jesi li ovde?

Ali sve je tiho, prazno i mirno.

Ja sam ovde, Malin.

Loptasti Bengte.

Veče je razarajuće teško i hladno i ona ostavlja aleju, hodajući duž zida groblja, pa duž Valavegena i niže, prema starom tornju za vodu i Infektivnoj klinici.

Prolazi pored stana svojih roditelja.

„Ne zaboravi da zaliješ...”

Nešto nije u redu. Vidi se crvenkasto svetlo na jednom od prozora stana. Zašto je upaljeno svetlo u stanu.

Nikada ne zaboravim da ugasim svetla.

Stepenište: ona ostavlja svetlo upaljeno.

Uzima mobilni u ruke, da bi pozvala broj svojih roditelja - ko god da je gore, šokiraće se - ali onda se priseća da su njeni roditelji otkazali telefon. Ne ide liftom.

Penje se uz tri niza stepenica onoliko brzo koliko to može u svojim *katerpillar* čizmama, osećajući kako joj znoj curi niz vrat.

Vrata nisu obijena, bar nema vidljivog traga.

Svetlo iza stakla na vratima.

Malin prislanja uvo na vrata i osluškuje. Ništa. Gleda kroz otvor za poštu; izgleda kao da svetlost dolazi iz kuhinje.

Pritiska kvaku.

Da li da izvadim pištolj?

Ne.

Šarke ciče dok otvara vrata, glasovi, prigušeni, iz spavaće sobe njenih roditelja.

Onda se glasovi utišavaju i umesto njih se čuje kako se tela pokreću. Da li su čuli da ona ulazi?

Malin odlučno korača hodnikom, žureći da što pre stigne do sobe svojih roditelja. Otvara vrata.

Tuve je na zelenom prekrivaču. *Ja, to sam ja.* Tuve se muči navlačeći farmerke, pokušavajući da pronađe dugmad na zatvaraču prstima koji su odbili poslušnost.

„Mama.“

Pored kreveta stoji mršav, dugokosi dečko, koji pokušava da navuče crnu majicu sa nekim hard-rok znakom na njoj. Koža mu je neprirodno bela. Kao da celog života nije bio na suncu.

„Mama, ja...“

„Nijednu reč, Tuve. Ni jednu jedinu reč.“

„Ja...“, kaže dečko slomljenim glasom. „Ja...“

„I ti da čutiš, takođe. Oboje da ste učitali. Oblačite se.“

„Obučeni smo, mama.“

„Tuve. Opominjem te.“

Malin napušta spavaću sobu, zatvara vrata za sobom, vičući: „Izađite napolje kada se obučete.“

Dva minuta kasnije oni izlaze. Malin stoji u hodniku stana i pokazuje na sofe u sobi za goste.

„Tuve, sedi ovde. A ti, ko si ti? Kako se zoveš?“

Zgodan, misli Malin, ali bled. Ali, blagi bože, on nema više od četrnaest, a Tuve, Tuve, ti si još uvek devojčica.

„Ja sam Markus“, kaže blede dečak, sklanjajući kosu s lica.

„Moj dečko“, kaže Tuve sa sofe.

„Da, to sam shvatila“, odgovara Malin. „Nisam baš toliko glupa.“

„Idem u školu u Onestadu“, kaže Markus. „Upoznali smo se na žurci pre par nedelja.“

Na kakvoj žurci? Tuve je bila na nekoj žurci?

„Imaš li prezime, Markuse?“

„Stenvinkel.“

„Možeš da ideš sada, Markuse. Ne znam da li ćemo se ponovo videti.“

„Mogu li da se pozdravim sa Tuve?“

„Obuci kaput i idi.“

„Mama, ja sam stvarno zaljubljena u njega.“

Ulazna vrata se zatvaraju dok Tuve izgovara ove reči.

„I to je veoma ozbiljno.“

Malin seda na sofu naspram Tuve. U sobi za goste je mračno. Ona zatvara oči i uzdiše.

Ponovo oseća bes u sebi.

„Zaljubljena? Pa ti imaš trinaest godina, Tuve. Šta ti uopšte možeš da znaš o ljubavi?“

„Ono što i ti, po svoj prilici.“

I bes nestaje jednako brzo kao što je i došao.

„Učenje sa Filipom, Tuve? Da li si baš morala da me lažeš?“

„Mislila sam da ćeš se ljutiti.“

„Zbog čega? Zato što hoćeš da imaš dečka?“

„Ne, nego zato što ništa nisam rekla. I zato što smo ovde. I, da tako kažem, zato što imam nešto što ti nemaš.“

Ove poslednje reči Malin pogadaju pravo u srce, bez upozorenja, i odlučujući se da ne razmišlja o onome što je njena ćerka izgovorila, Malin kaže: „Moraš da budeš oprezna, Tuve. Ovakve stvari mogu da dovedu do beskrajnih problema.“

„Toga sam se plašila, mama, da ćeš ti u svemu videti probleme. Da li misliš da sam toliko glupa da nisam shvatila kako ste ti i tata mene dobili greškom? Mislim, ko

bi inače bio lud da u tim godinama svesno dobije dete?
Nisam baš toliko glupkasta.“

„Šta pričaš, Tuve? Ti nisi greška. Na osnovu čega si ti to zaključila?“

„Ja to znam, mama. Imam trinaest godina, a i trinaestogodišnje devojčice imaju momke.“

„Bioskop sa Sarom, učenje sa Filipom... Bože, koliko sam glupa? Koliko dugo se vas dvoje viđate?“

„Gotovo mesec dana.“

„Mesec dana?“

„Prosto je neverovatno da ništa nisi primetila.“

„Zašto?“

„Šta ti misliš, mama?“

„Ne znam, kaži mi ti, Tuve.“

Ali, Tuve ne odgovara na pitanje. Umesto toga kaže:
„On se zove Stenvinkel. Markus Stenvinkel.“

Onda začuje, sedeći u mraku.

„Markus Stenvinkel.“ Malin se na kraju nasmeje.

„Bože, kako je bleđ. Da li znaš čime mu se bave roditelji?“

„Oni su lekari.“

Bolji soj. Misao je nadošla Malin uprkos njenoj volji.

„Lepo.“

„Ne brini, mama. A, ja sam, u stvari, gladna“, kaže Tuve.

„Pica“, izgovara naglas Malin, udarajući se rukama po kolenima. „Večeras sam pojela samo par krišaka hleba.“

Šalom, na Tredgerdsgatanu ima najveće pice u gradu, najbolji sos od paradajza i najružniji enterijer: gipsani zidovi amaterski oslikani morskim nimfama, jeftini plastični stolovi.

Dele jednu kakonu.

„Da li tata zna za ovo?“

»Ne.“

„Okej.“

„Kako to misliš?“

Malin uzima gutljaj *kuba-kole*.

Njen mobilni ponovo zvoni.

Ime Danijela Hegfelta pojavljuje se na malom displeju.

Okleva, a onda odbija poziv.

„Tata?“

„Čini mi se da je važno što i njemu, takođe, nisi rekla za momka.“

Tuve zamišljeno gleda. Uzima parče pice pre nego što kaže:

„Nastrano.“

Fluorescentno svetlo titra im nad glavom.

U ljubavi uvek postoji takmičenje, Tuve, misli Malin. Takmičenje i gubitak su u svemu.

21

Utorak, 7.februar

Upravo je prošla ponoć.

Danijel Hegfelt pritiska dugme za vrata na zidu i glavna vrata *Korespondentovih* kancelarija se otvaraju uz zvuke manijačkog cviljenja. Srećan je, posao je dobro obavljen.

Gleda niz Hamngatan, dok udiše ledeni vazduh.

Zvao je Malin. Da je pita za slučaj i da je pita za... da, šta je ono hteo da je pita?

Iako mu je debela jakna zakopčana sve do grla, hladnoća pobeđuje u samo nekoliko sekundi i pronalazi put kroz gusto tkanje.

Ide brzo ka kući duž Linegatana.

Kod Crkve Svetog Laša gleda u zamračene prozore Malininog stana, misleći na njeno lice i na njene oči, i na to koliko zapravo malo zna o njoj i kako on mora da joj izgleda - jebeno iritantni novinar, muški šovinista s nekom vrstom neodoljivog seksepila i šarma. Telo koje sasvim

dobro odradi posao kada je njenom sopstvenom telu potrebno zadovoljenje.

Jebanje.

Tvrdo ili meko.

Ali ljudi moraju da se jebu.

Ide pored *H&M* i razmišlja o distanci koju sadrži ta reč „ljudi“; tuđinski entitet u potpunosti odvojen od naših tela.

Današnji poziv iz Stokholma.

Laskanje i pridobijanje, obećanja.

Danijel nije bio iznenađen.

Jesam li završio s ovom korpom koju sam večeras dobio?

Naslovna strana *Korespondenta* sudara se s Malin s poda između kupatila i kuhinje, dok se tetura ka kuhinji na umornim, ukočenim nogama, sveže istuširana i obučena.

Bez obzira na svoje loše raspoloženje, može da pročita naslov, koji na svoj, drečeći, tabloidni način, nepogrešivo nosi potpis Danijela Hegfelta: POLICIJA SUMNJA U RITUALNA UBISTVA.

Uspeo si da stigneš na naslovnu stranu, Danijele. Sve čestitke.

Slika Karima Akbara iz arhive, izjava koju je kasno sinoć dao preko telefona: *Ne mogu ni da potvrdim ni da opovrgnem da istražujemo tajnu mrežu ljudi koji su sledbenici verovanja u Esire.*

Tajne mreže? Verovanje u Esire?

Danijel je intervjuisao profesora Sederkvista, koji tvrdi da ga je policija ispitivala u vezi s tim, i da im je tokom dana objasnio sve što zna o ritualnim ubistvima.

Onda slika skinuta s ekrana o verovanju u Esire i slika iz pasoša Rikarda Skoglefa iz Maspelese, ko je identifikovan kao centralni lik u ovim krugovima. *Rikard Skoglef je sinoć bio nedostupan za komentare.*

Uokvireni natpis o sredozimnim žrtvama.

Ništa više.

Malin savija novine, stavlja ih na kuhinjski sto i kuva kafu.

Njeno telo. Mišići i žile, kosti i zglobovi. Sve je boli.

Zvuk automobilske sirene dole na ulici.

Seke. Zar si već stigao?

Sutra ćemo poraniti u Jenčeping. Sekeove poslednje reči dok ju je ostavljao ispred stana.

Ikea sat na zidu pokazuje petnaest do sedam.

Ja sam ta koja kasni.

Šta mi, stvarno, radi ova zima?

Seke za volanom zelenog *volvoa*. Umorna ramena, opuštene ruke. Nemačka horska muzika u a-molu ispunjava kola. Oboje su jednako umorni. E4 seče kroz polja pod belim pokrivačem i smrznuti pejzaž ravnice.

Mobilija izvan Mantorpa, veliki maloprodajni park, Tuvino omiljeno mesto za izlazak, Malinina noćna mora. Mjelbi. Grena, Jezero Vetern kao traka bele nade na liniji horizonta, gde se nijanse sive sreću s drugim nijansama sive, formirajući smesu hladnoće i tame, večni nedostatak svetlosti. Sekeov glas dolazi kao oslobođenje, dovoljno glasan da nadjača muziku.

„Šta ti misliš o tim staronordijskim stvarima?“

„Karim mi izgleda sasvim pozitivno u vezi s tim.“

„Gospodin Akbar. Šta fabrički napravljen šef policije kao što je on zna o bilo čemu?“

„Seke. Nije on baš tako loš.“

„Ne, pretpostavljam da nije. Gospodin Akbar verovatno mora da ostavi utisak da napredujemo u istrazi. A rupe u prozoru, imaš li neke nove pretpostavke o njima, pošto si prespavala to?“

„Nemam ideju. Možda će nas one nekud odvesti. Ali kuda, nemam pojma.“ Malin razmišlja kako je i ova istraga ista kao sve druge velike istrage, gde su očigledne veze među događajima skrivene negde blizu njih, samo su van domašaja, zavode ih na pogrešan put.

„Kada će Karin završiti analizu stakla?“

„Danas ili sutra.“

„Samo jedna stvar“, nastavlja Seke. „Što više razmišljam o Loptastom Bengtu gore na drvetu, sve više mi to liči na neku vrstu paganskog prizivanja.“

„Osećam isto što i ti“, kaže Malin. „Pa, ostaje nam samo da vidimo ima li u svemu tome nekih veza sa Valhalom ili nekim sličnim mestom.“

Malin zvoni na ulaznim vratima stana Rebeke Stenlund. Ona živi na drugom spratu bloka kuća od žute cigle, na brdima južno od Jenćepinga.

Mora da je pogled iz stana predivan, a leti čitav ovaj kraj buja zelenilom svog tog drveća breze, koja raste uokolo. Čak i garaže, nešto niže prema putu, deluju atraktivno, s narandžasto obojenim vratima, okružene dobro održavanim živim ogradama.

Mesto na kom Rebeka Stenlund živi nije ni jedno ni drugo, nije nešto izuzetno, a opet je dovoljno lepo, na kom deca mogu da rastu u pristojnom okruženju.

Nije ovo mesto za primanje socijalnih slučajeva i imigranata. To je ona vrsta mesta gde ljudi neprimećeno žive svoj život, uglavnom potpuno nezapažen i neželjen, ali dobro promišljen. Život na liniji greške, blizu granice disfunkcije. Malin se iznenadi svaki put kada se nađe na nekom ovakvom mestu, činjenicom da takva mesta još uvek postoje. Tiha sreća starih socijaldemokratskih „narodnih domova“. Dve zarez tri ljuljaške i tobogana po detetu.

Niko ne odgovara.

Tek je prošlo devet sati; verovatno je trebalo da pozovu i da se najave, ali da li ona uopšte zna šta se dogodilo njenom bratu.

„Ne, samo ćemo otići tamo“, rekao je Seke.

„Možda donosimo loše vesti.“

„Zar njoj nije rečeno pre nego što su mu objavili ime u štampi?“

„Tada još niko nije znao da ima sestru, a novine

odavno više nisu toliko uviđavne.“

Malin ponovo zvoni.

Zveckanje lanca na susednim vratima.

Lice starije žene, prijateljsko, smeje se.

„Da li tražite Rebeku?“

„Da, mi smo iz policije Linčepinga“, kaže Malin, a Seke podiže svoju iskaznicu.

„Iz policije. Dragi bože.“ Žena panično koluta očima.

„Nadam se da nije umešana u neke neprijatnosti? Ne mogu da zamislim da jeste.“

„Ne bojte se“, kaže Seke svojim najnežnijim glasom.

„Samo bismo želeli da porazgovaramo s njom.“

„Ona radi dole u ICA Supermarketu. Probajte tamo.

Ona je menadžerka. Nikada niste videli lepšu ICA radnju. To mogu da vam obećam. A trebalo bi da vidite i njenog sina. Sigurno niste sreli ljubaznijeg dečaka. Uvek mi se nađe kad mi je potrebna pomoć.“

Upravo kad dođu ispred automatskih vrata ICA radnje, zvoni Sekeov telefon.

Malin zastaje iza njega, sluša ga kako govori, vidi ga kako se mršti.

„Da, dobro, to je provereno?“

Seke prekida vezu.

„Našli su taj slučaj sa sekirom u arhivama“, kaže on.

„Izgleda da je ono što ti je starac rekao bilo tačno. Lota, Rebeka, sve je videla. U to vreme je imala osam godina.“

Uredno poslagano voće i povrće, i miris hrane od koga je Malin ogladnela. Oznake ispisane urednim slovima, svaki ugao radnje dobro osvetljen, sve jasno ukazuje: *ovo je čista i uredna radnja*.

Starica je bila u pravu, misli Malin. Ništa pohabano ili aljkavo, samo jasna želja da se ljudima pruži nešto lepo i prijatno u svakodnevnom životu. Neko ko želi da uložiti dodatni napor za druge ljude. Brinuti malo više o radnji mora da je dobro za posao. Svako bi pozeleo da se vrati u ovu radnju.

Sredovečna žena za kasom, bucmasta, s plavom, čvrsto uvezanom kosom.

Rebeka?

Sekeov glas:

„Izvinite, tražimo Rebeku Stenlund.“

„Šeficu. Probajte tamo na tezgi kod mesara. Stavljajte cene na pakovanja mesa.“

Iza mesarske tezge čuči mršava žena, tamna kosa uvezana u mrežicu, leđa su joj povijena ispod belog ogrtača sa crvenim logom na kom piše *ICA*.

Izgleda kao da se krije iza te radne uniforme, misli Malin, kao da će je neko napasti otpozadi, kao da joj ceo svet želi zlo, a nikada ne možeš biti dovoljno oprezan.

„Rebeka Stenlund?“

Žena se okreće ka njima u svojim drvenim sandalama. Ljubazno lice: nežni obrisi, smeđe oči sa hiljadu prijateljskih nijansi, obrazi sa kožom koja zrači zdravljem i lagano crnilo od sunca na njima.

Rebeka Stenlund ih gleda.

Onda se podiže jedna obrva, i njene oči svetlo i jasno zasijaju.

„Očekivala sam vas“, kaže ona.

„Šta misliš, da li nas očekuje?“

Johan Jakobson ostavlja reči da opušteno lebde u vazduhu, dok skreću na sporedni put koji vodi do kuće.

„Možeš da se kladiš u to“, kaže Berje Sverd, duvajući kroz nozdrve tako da dlake njegovih smeđih brkova podrhtavaju. „On zna da dolazimo.“

Tri sive, kamene zgrade usred Ešetske ravnice, nekoliko kilometara od uspavane Maspelése. Zgrade izgledaju kao da su se ugušile od snega nagomilanog u nanosima na već ionako nedovoljno velikim prozorima.

Slamnati krovovi pritisnuti su težinom sve te beline. U zgradi s leve strane ima svetla. Novoizgrađena garaža, sa grmljem zasađenim uokolo, stešnjena je između dva velika hrasta.

Jedan jedini problem: Maspelesa se nikada ne budi, misli Johan.

Nekoliko farmi, par izdvojenih stambenih kuća, izgrađenih tamo pedesetih, nekoliko opštinskih zgrada razbacanih na otvorenom: jedno od onih naselja u ravnici koja izgledaju kao da ih je život ostavio za sobom.

Zaustavljaju se, izlaze iz kola, kucaju.

Iz zgrade preko puta čuje se mukanje. Onda se čuje kako nešto pada na metal. Berje se okreće.

Niska, iskrivljena vrata se otvaraju. Glava skoro potpuno pokrivena kosom izviruje napolje iz mraka koji vlada unutra.

„A, ko ste sad, dođavola, vi?“

Čupava, neuredna brada izgleda kao da mu pokriva čitavo lice. Ali plave oči su mu prodorne, oštre kao i nos.

„Johan Jakobson i Berje Sverd, linčepinška policija. Možemo li da uđemo? Pretpostavljam da ste vi Rikard Skoglef.“

Čovek klima glavom.

„Dokumente prvo.“

Počinu da traže po džepovima, moraju da skinu rukavice i da otkopčaju jakne da bi pronašli svoje iskaznice.

„Srećni ste sad?“, pita Berje.

Rikard Skoglef jednom rukoin pokazuje da uđu, dok drugom otvara vrata.

„Mi smo rođeni sa darom. On dolazi u naša tela u trenutku kada dolazi u ovu dimenziju.“ Glas Rikarda Skoglefa je čist kao led.

Johan trlja oči i gleda po kuhinji. Niski plafoni. Lavabo pun prljavih tanjira i kutija od pice. Slike Stounhendža na zidovima, stari nordijski simboli, kame-

nje s runama. A tek Skoglefova odeća: pantalone očigledno kućne izrade od crno obojenog platna, i još crnji gornji deo nalik na kaftan koji mu opušteno visi preko debelog stomaka.

„Dar?“

Johan može da čuje koliko skeptično zvuči Berje.

„Da, dar da se vidi, da se utiče.“

„Gatanje?“

Kuća je hladna. Staro farmersko zdanje iz osamnaestog veka koje je Rikard Skoglef sam renovirao:

„Jeftino sam je dobio, ali i dalje kroz nju duva prokleta promaja.“

„Gatanje je samo reč za to. Ali moraš da budeš oprezan kad upotrebljavaš tu moć. Uzima onoliko života koliko ga i daje.“

„Zašto onda veb-sajt o vašem gatanju?“

„Mom gatanju. U sadašnjoj kulturi smo izgubili znanja o svojim korenima. Ali ja imam drugove.“

Rikard Skoglef se povija i odlazi u sledeću sobu. Oni idu za njim. Ishabana sofa nasuprot zida, veliki kompjuterski ekran ugašen, postavljen na sjajni sto sa staklenom pločom, dva eksterna hard-diska na podu, moderna crna kancelarijska stolica za stolom.

„Drugove?“

„Ljude koje interesuje gatanje i naš staronordijski put.“

„A imate li sastanke?“

„Nekoliko puta godišnje. Uglavnom komuniciramo preko foruma na mreži i preko imejlova.“

„Koliko tu ljudi ima?“

Rikard Skoglef uzdahne. Zaustavi se i gleda u njih.

„Ako hoćete da na- stavite da razgovaramo, moraćete sa mnom u štalu. Moram da nahranim Serimmira i ostale.“

Kokoške trče uokolo i kokodaču u ledeno hladnom prostoru loše okrećenih zidova. Par novih skija za hodanje na skijama stoji u jednom uglu.

„Volite skijanje?“, pita Johan

„Ne, ne volim.“

„Ali imate par novih skija.“

Rikard Skoglef ništa ne odgovara, već nastavlja prema životinjama.

„Ovde je dozlaboga hladno“, kaže Berje. „Stoka može da se smrzne i da umre.“

„Nema šanse“, kaže Rikard Skoglef dok sipa hranu za kokoške iz kante. Dva tora pored zida.

Debela, crna svinja u jednom, mrka i bela krava u drugom. Obe jedu, svinja srećno grokće na zimске jabuke koje je dobila.

„Ako mislite da ću sad da vam dam imena drugova koji obično dolaze na sastanke, grešite. Moraćete sami da ih pronađete. Ali vam to ništa neće pomoći.“

„Kako vi to znate?“, pita Johan.

„Jedino se bezopasna deca i starci u kojima više nema života interesuju za ovu vrstu stvari.“

„A šta je sa vama. Zar vi nemate sopstveni život?“

Rikard Skoglef pokazuje prema životinjama.

„Farma i ove živuljke su verovatno mnogo više od života nego što ima većina ljudi.“

„Nisam na to mislio.“

„Ja imam dar“, kaže Rikard Skoglef.

„I šta je taj dar, Rikarde? U čisto konkretnim terminima?“ Berje intenzivno bulji u figuru obučenu u crno obojeno platno, ispred njih.

Rikard Skoglef stavlja na zemlju kofu s hranom. Kada pogleda u njih, lice mu je zgrčeno od podsmeha. Rukom maše kroz vazduh, odbacujući pitanje kao nesuvislo.

„Dakle, gatalačka moć daje i uzima živote“, kaže Johan. „Da li zbog toga prinosite žrtve?“

Pogled Rikarda Skoglefa postaje još umorniji.

„Oh“, kaže on. „Mislite da sam obesio Bengta Andešona o drvo. Čak ni onaj novinar koji je bio pre vas nije to mislio.“

„Niste odgovorili na moje pitanje.“

„Da li prinosim žrtve? Da, prinosim ih. Ali ne tako kao što vi mislite.“

„A šta mi to mislimo?“

„Da ubijam životinje. A možda i ljude. Međutim, važan je sam čin. Volja da se daje. Vreme, rad. Spajanje tela.“

„Spajanje tela?“

„Da, i sam čin može da bude žrtva. Ako je čovek otvoren.“

Kao što ja i moja žena to radimo svake treće nedelje? Razmišlja Johan. Da li to misliš? Umesto toga pita:

„I šta ste radili u noći između srede i četvrtka?“

„Moraćete da pitate moju devojkicu“, kaže Rikard Skoglef. „Dobro, zasad su sve životinje namirene. Mogu da izdrže malo hladnoće. Nisu one tako razmažene kao druga stvorenja.“

Kada izađu napolje u dvorište, mlada žena stoji bosonoga u snegu s podignutim rukama, udaljenim od tela. Izgleda kao da joj hladnoća ne smeta, nosi samo pantalone i jaknu, i drži oči zatvorene, glavu podignutu prema nebu, a crna kosa joj pada niz beli vrat sve do leđa kao neka duga senka.

„Ovo je Valkirija“, kaže Rikard Skoglef. „Valkirija Karlson. Jutarnja meditacija.“

Johan primećuje da Berje gubi strpljenje.

„Valkirija“, viče. „Valkirija. Vreme je da prekinete taj mambo-džambo. Hoćemo da razgovaramo s vama.“

„Berje, za ime boga.“

„Oh, nemojte da vičete“, kaže Rikard Skoglef. „To vam neće ništa pomoći. Ona će završiti za desetak minuta. Nema svrhe pokušavati da je prekinete. Možemo da sačekamo u kuhinji.“

Prolaze pored Valkirije.

Njene tamnosmeđe oči su otvorene. Ali ništa ne vidi. Ona je milionima kilometara daleko, misli Johan. Onda razmišlja o tom činu, o otvaranju prema nekom drugom,

prema nečemu drugom.

Koža Valkirije Karlson je ružičasta od hladnoće, prsti su joj na neki čudesan način kristalno čisti. Drži šolju vrelog čaja ispred nosa, udišući aromu.

Rikard Skoglef sedi za stolom i zadovoljno grokće, jer im je evidentno otežao da shvate i reše ono zbog čega su došli.

„Šta ste radili sinoć?“, pita Berje.

„Išli smo u bioskop“, kaže Rikard Skoglef.

Valkirija Karlson spušta šolju na sto.

„Novi Hari Potter“, kaže nežnim glasom. „Zabavna besmislica.“

„Da li je neko od vas dvoje poznavao Bengta Andešona?“

Valkirija odmahuje glavom i gleda u Rikarda.

„Nikada nisam čula za njega, dok nisam pročitala ono o njemu u novinama. Ja imam dar. To je sve.“

„A poslednje srede? Šta ste onda radili?“

„Prinosili smo žrtvu.“

„Otvarali smo se kod kuće“, šapuće Valkirija i Johan gleda u njene grudi, teške i lake u isto vreme, dok se opiru zakonima gravitacije lebdeći ispod jakne.

„Dakle, ne znate nikoga u vašim krugovima ko bi ovo mogao da uradi?“, pita Berje. „Iz paganskih razloga, da tako kažem.“

Rikard Skoglef se smeje.

„Mislim da je vreme da počete.“

Kantina u ICA supermarketu je prijatno uređena, nežno osvetljena narandžastim svetlom *bamling* lampe. Miris sveže skuvane kafe ispunjava prostoriju dok se tart od badema prijatno lepi za njihove zube.

Rebeka Stenlund sedi preko puta Malin i Sekea, na

drugoj strani sivo laminiranog stola.

Na ovoj svetlosti izgleda starije nego što jeste, razmišlja Malin. Svetlost i senke joj nekako povećavaju godine, otkrivajući gotovo nevidljive bore. Ali sve ono kroz šta je prošla moralo je negde da se pokaže. Niko ne izlazi iz takvih iskustava bez ikakvih tragova.

„Ovo nije moja radnja“, kaže Rebeka. „Ako je to ono što ste mislili. Ali vlasnik mi dopušta da u njoj radim ono što hoću. Mi smo najprofitabilnija radnja ove veličine u celoj Švedskoj.“

„*Retail is detail*“, kaže Seke na engleskom.

„Tačno tako“, slaže se Rebeka s njim, a Malin gleda dole u sto.

Onda Rebeka zastaje.

Skupljaš snagu, misli Malin. Duboko udišeš vazduh, on ulazi u pluća, pomaže ti da se spremiš i progovoriš.

Onda ponovo počinje da priča:

„Odlučila sam da iza sebe ostavim sve ono što ima veze sa mamom, tatom i mojim bratom Bengtom. Odlučila sam da sam veća od svega toga. Čak i ako sam mrzela svog oca na više načina, shvatila sam konačno, kada sam napunila dvadeset dve, da on nije mogao da me poseduje, da nije imao nikakva prava na moj život. U to vreme sam bila sa pogrešnim momcima, pušila sam, pila, duvala sam lepak, suviše sam jela, a u isto vreme sam radila toliko fizičkih vežbi da je moje telo to jedva moglo da izdrži. Usuđujem se da kažem da bih počela da se fiksam heroinom da nisam donela takvu odluku. Više nisam mogla da budem ljuta, uplašena i tužna. To bi me na kraju ubilo.“

„Odlučili ste. Tek tako?“ Malin je iznenađena kako su ove reči izletele iz nje, gotovo ljutite, ljubomorne.

Rebeka se trgne.

„Izvinite“, kaže Malin. „Nisam želela da zvučim agresivno.“

Rebeka stiska vilicu pre nego što će nastaviti.

„Mislim da to ne može drugačije da se uradi. Odlučila

sam, policajko. Ako mene pitate, to je jedini način.“

„A roditelji koji su vas usvojili?“, interesuje se Seke.

„Prestala sam da ih viđam. I oni su bili deo mog starog života.“

Gde god da nas odvede ovaj slučaj, misli Malin, biće povezan s uvrnutom logikom emocija; s onom vrstom logike koja natera jednu osobu da muči drugu i da je onda obesi o drvo usred smrznute ravnice.

Rebeka ponovo stiska vilicu, a onda se njeno lice opušta.

„Nepравedno je, znam. Naravno da jeste. S njima je sve u redu, ali ovo je stvar života i smrti, i morala sam da nastavim dalje.“

Samo tako, razmišlja Malin. Kako je beše T. S. Eliot napisao.

Ne sa praskom, već cvileći.

„Imate li porodicu?“ Pravo pitanje, misli Malin. Ali je razlog zbog kojeg ga postavljam pogrešan.

„Imam sina. Dugo vremena je prošlo pre nego što sam dobila dete. Ima osam godina i on je razlog zbog koga sam ovde. Imate li vi dece?“

Malin klima potvrdno.

„Ćerku.“

„Onda i sami znate. Šta god da se dogodi, želite da ste tu zbog njih.“

„A otac?“

„Razvedeni smo. Udario me je jednom, stvarno greškom, bar ja tako mislim; ruka koja je poletela nakon zabave na kojoj smo jeli jastoge, ali to je bilo dovoljno.“

„Da li ste imali ikakve kontakte s Bengtom?“

„Sa mojim bratom? Ne, nikakve.“

„Da li je on pokušavao da stupi u kontakt sa vama?“

„Jeste. Jednom me je pozvao telefonom. Ali sam odmah spustila slušalicu, kada sam shvatila ko me zove. To je bilo ranije, a bilo bi tako i sad. Nikada ne bih dopustila da se upozna s mojim detetom. Smešno, zar ne?“

„Pa i nije“, kaže Malin.

„Nekih nedelju dana kasnije pozvala me socijalna radnica Marija, mislim da se tako zvala. Zamolila me je da razgovaram sa Bengtom iako ne želim da se sretnem s njim. Rekla mi je koliko je depresivan i usamljen; izgledalo je kao da zaista brine zbog njega, znate.“

„I onda?“

„Zamolila sam je da me ne zove više.“

„Jedno, i to prilično nezgodno pitanje“, kaže Malin.

„Da li su vas otac ili Bengt ikada seksualno zlostavljali?“

Rebeka Stenlund ostaje izuzetno smirena.

„Ne, ništa slično, nikada. Ponekad se pitam da li možda nešto potiskujem, ali ne, nikada.“

Onda nastupa dugotrajna tišina.

„Ali šta ja znam?“

Seke se grize za usnu.

„Da li je Bengt imao neprijatelja, ili znate nešto što bi trebalo da podelite s nama?“

Rebeka Stenlund odmahuje glavom.

„Videla sam sliku u novinama. Osećala sam se kao da je sve ono što piše tamo zapravo o meni, sviđalo se to meni ili ne. Ne možete da pobegnute, zar ne? Šta god da uradite, prošlost vas zaskoči, ne mislite li i vi tako? Kao da ste konopcem privezani za svoju prošlost. Možete da je se klonite, ali ne možete da joj pobegnute.“

„Izgleda da ste vi veoma dobri u tome“, kaže Malin.

„On mi je bio brat. Trebalo je da čujete njegov glas kada me je pozvao. Zvučao je kao najusamljenija osoba na planeti. A ja sam mu zatvorila vrata.“ Čuje se poziv preko razglasa:

„Rebeka neka dođe na kasu. Rebeka neka hitno dođe na kasu.“

„Šta ste radili u sredu uveče, prošle nedelje?“

„Bila sam sa sinom u Egiptu. U Hurgadi.“

Dakle, odatle je crnilo, povezuje Malin.

„Upali smo u *last-minute* ponudu. Ova hladnoća me izluđuje. U petak smo stigli kući.“

Malin završava kafu i ustaje.

„Mislim da bi to bilo sve“, kaže.
„Da, mislim da je to sve.“

24

Jesam li ti oprostio, sestro?

Nije počelo s tobom, i ne završava se s tobom. Tako da ne znam šta tu ima da se prašta?

Aranžiraj svoje jabuke u redovima, podiži svoje dete na način na koji nas nisu podizali. Daj mu ljubav. Obeleži time svoje telo.

Ne mogu da pazim na tebe. Ali mogu da lebdim, da lutam i da te vidim kad god rešiš da pobegneš.

Proždirao sam naklonost Marije Murval kao sendviče od već isečenih kriški hleba, kao dimljene kobasice, kao nesoljeni puter. Prao sam se onako kako je ona rekla da radim, peglao sam svoje pantalone, slušao sam ono što je govorila, verovao sam u njene teorije o dostojanstvu. Ali koliko je dostojanstveno ono što se dogodilo u šumi?

Koliko je čisto?

Koliko je nevino?

Trebalo bi da lutaš sa mnom, Marija, umesto što sediš tu gde sediš.

Zar ne bi trebalo?

Zar ne bi trebalo svi da plovimo i klizimo, kao taj zeleni volvo dole na auto-putu.

Huskvarna.

Kosilice i lovačke puške. Sačmarice za sve vrste plena i trol koji pazi na jezero Veten. Umetnik Džon Bauer se udavio u ovim vodama kada mu se prevrnuo čamac. Trol ga nije spasao. Da li se sada odmara u jednoj od svojih gustih šuma?

U kolima nema muzike. Malin je odbila. Kašljanje motora je pođeća da upali mobilni telefon.

Odjednom telefon zvoni.

„Imate novu poruku...“

„Ovde je Eba Nilson. Socijalni radnik. Pokušali ste sinoć da stupite u kontakt sa mnom. Čitavo prepodne sam kod kuće, pa budite slobodni da me pozovete kada to budete mogli.“

Bira broj. Poziva.

Zvoni jednom, dva, tri puta.

Opet nema odgovora? Ah.

„Da, halo. Ko je to?“

Kreštav glas, kao da je masno tkivo pritisnulo dušnik. Malin može da stvori sliku Ebe Nilson ispred sebe: niska, okrugla žena, na korak od penzije.

„Ovde Malin Foš, iz linčepinške policije. Stalno se mimoilazimo.“ Tišina.

„I šta želite?“

„Bengt Andešon. Bili ste njegov socijalni radnik neko vreme.“

„Tako je.“

„I čuli ste šta se dogodilo?“

„Nisam to mogla da izbegnem.“

„Šta možete da mi kažete o Bengtu?“

„Ništa značajno, bojim se“, kaže Eba Nilson. „Žao mi je. Dok sam radila u Jungsbrou, on je samo jednom bio kod mene. Bio je izuzetno ćutljiv, ali to nije bilo nešto neuobičajeno. Nije mu baš bilo lako... s obzirom na to kako je izgledao.“

„Nemate li nešto posebno što bi trebalo da znamo?“

„Ne, mislim da nemam, ali devojka koja je došla posle mene dobro se slagala s njim, ili sam bar tako čula.“

„Marija Murval?“

„Da.“

„Pokušavali smo da je pronađemo. Ali broj koji su nam dali je isključen. Da li možda znate gde je ona sada?“

Tišina na drugoj strani linije.

„O, dragi bože“, najzad kaže Eba Nilson.

„Izvinite?“

Seke sklanja oči s puta, gleda u Malin.

„Nešto ste hteli da kažete?“

„Marija Murval je silovana pre nekoliko godina u šumi kod jezera Hultšen. Zar niste znali?“

Rita Santeson: „Nema ničega u šta bih ja zalazila.“

Marija.

Murval.

Ime je bilo poznato.

Slučaj policije iz Mutale. Sada se sećam. Trebalo je ranije da povežem. Marija Murval.

Je li ona bila jedina koja je vodila računa, Bengte?

Čak ti je i rođena sestra okrenula leđa.

Logika emocija.

Sneg kovitla preko puta.

Je li ona bila jedina koja je vodila računa, Bengte?

A ona je silovana.

Šuma Hultšen, kasnjese 2001

Šta radiš u šumi potpuno sama?

Ovako kasno, mala devojčice.

Nema pečurki u ovo doba godine, a kasno je za šumsko voće.

Sumrak pada.

Stabla, žbunje i nisko rastinje, granje, krošnje, lišće, mahovina i crvi. Svi se spremaju za najintimniju zloupotrebu.

Decoubice. Silovatelji. Je li to jedan čovek? Ili ih je više? Žena, žene?

Oni izranjaju i puze prema tebi, dok hodaš šumom i zviždućeš. Te oči. One te vide, ali ti ne vidiš njih.

Ili one čekaju i dalje, te oči?

Mrak sada brzo pada, ali ti nisi uplašena, mogla bi da

prođeš ovom stazom sa povezom preko očiju, mogla bi samo po mirisu da znaš gde si.

Zmije, pauci, sve što mili.

Los?

Jelen?

Okrećeš se, mirna, tišina pada po šumi.

Hodaj. Kola te čekaju na putu, uskoro ćeš videti jezero Hultšen kako ide na počinak okupano poslednjim večernjim svetlom.

Onda sve postaje mračno.

Koraci na stazi iza tebe.

Neko te vuče za nogu, pritiska te dole na mokru zemlju, topao i sladak dah na tvom vratu. Tako mnogo ruku, tako mnogo sile.

Nije bitno ono što ti radiš. Zmijoliki prsti, paukolike noge, oni cepaju tvoju odeću, crno korenje drveća prigušuje tvoje krike, vezujući te zauvek za tišinu na zemlji.

Crvi puze unutar tvoje intime, izbacuju kandže, cepaju ti kožu, tvoju nutrinu.

Koliko je grubo, koliko je kruto stablo drveta?

Meso, koža i krv. Koliko kruto?

Ne.

Ne tako.

Niko ne čuje tvoje krike u crnoj vegetaciji. A i da su čuli tvoje vrištanje, misliš li da bi došli?

Niko ne sluša.

Nema spasa.

Jedino vlaga, hladnoća i bol, nemilosrdna grubost koja gori u tebi, cepajući sve ono što si ti.

Zauvek tiha.

Spavaj, sanjaj, probudi se.

Slatki dah u vazduhu koji udišeš u noći šume. Golo telo, telo koje krvari, osuđeno da luta ivicom šume oko Hultšena.

Mora da si dugo hodala.

Disala si. Noćna hladnoća je pobegla u panici kada si

istrčala na put. Farovi automobila.

Hodala si tako daleko.

Svetla rastu, zaslepljuju, nagrizaju.

Da li to smrt dolazi? Zlo?

Ponovo?

Došlo je juče, zar nije, istrčalo je brzim korakom, odande odakle je čekalo skriveno iza zastrašujućeg žbunja.

26

„Marija Murval.“

Seke je kruži prstom po volanu.

„Znam da sam negde ranije već čuo to ime. Sranje. Ja i imena. To je devojka koja je silovana kod Hultšena pre nekoliko godina. Zaista gadan slučaj.“

„Policija Mutale.“

„Bilo je to na granici, pa su oni preuzeli. Našli su je kako luta po putu skoro deset kilometara od mesta na kome se to dogodilo. Našao ju je neki vozač kamiona koji je utovario šljunak za gradilište u Tjelmeu. Pocepali su je na froncle, a bila je i teško pretučena.“

„I nikada ga nisu uhvatili.“

„Nisu. Mislim da je čitav slučaj bio i na *Krajm čenelu*. Pronašli su njene stvari na mestu na kome se sve dogodilo, ali ništa više osim toga.“

Malin zatvara oči. Sluša zvuk motora.

Čovek visi na drvetu.

Njegova brižna socijalna radnica je silovana pre četiri godine. Dok je lutala šumom.

Ćoškasti Kale. Razvratan, ljudi otac. Prava muškarčina.

I sve to iskače u istrazi, sve nekako pomešano, a opet se nekako uklapa.

Slučajnost.

Pokušaj da smisliš neku teoriju, Seke.

„Bengt Andešon. Mora negde da se pojavi tokom te istrage. Ako je zaista toliko brinula o njemu kao što svi kažu.“

„Moram to da uradim“, kaže Seke, pokazujući na auto koji su preticali. „Razmišljam da ovih dana kupim jednog od ovih *seata*. Ovih dana ih je kupio *Folksvagen*.“

Znam, Seke, misli Malin. Jane mora da mi je to rekao deset ili više puta kada je pričao o kolima.

„Zar ti nisu kola koja već imaš dovoljno dobra?“

„Murval“, kaže Seke. „Nije li to ime poznato i iz nekih drugih razloga?“ Malin odmahuje glavom.

„Ja i imena, Malin“, kaže Seke.

„Zvaću Šemana i zamoliću ga da naruči da nam isporuče fajlove ovog slučaja iz policije Mutale. Nordstrem će ih onda odmah sortirati.“

U trenutku kada se vrate u policijsku stanicu, zove treća socijalna radnica sa spiska, ona koja je preuzela posao posle Marije Murval.

„Užasno je to što se događa. Grozno. Bengt Andešon je bio depresivan, povučen. Na jednom sastanku je samo mrmljao: 'Šta znači održavati čistoću? Šta znači održavati čistoću?'“

„Da budem poštena, nikada nisam mogla da napravim neku vezu sa silovanjem. Ali možda tu negde postoji neka veza? Ali silovatelj? Bengt Andešon? On nije takva osoba. Žena to može da kaže.“

Malin izlazi iz kola, pravi nevoljnu grimasu kad je ledeni vazduh udari po licu.

„U svakom slučaju, nikad s njim nisam bila bliska kao Marija Murval. Ona je evidentno brinula o njemu i van posla, pomagala mu je da se sabere. Gotovo kao da mu je bila starija sestra, kako sam to shvatila.“

Oni ulaze u stanicu.

Šeman stoji za Malininim stolom, maše rolnom faks-papira kroz vazduh. Njihove kolege u Mutali očigledno nije trebalo dva puta da moliti.

Sven Šeman govori napetim glasom. Malin i Seke stoje pored njega. Malin hoće da mu kaže da se smiri, da misli na svoje srce.

„Bengt Andešon je bio jedan od ljudi koje je policija Mutale ispitala u vezi sa silovanjem Marije Murval. Nije imao alibi za tu noć, ali nijedan dokaz na mestu zločina ili bilo šta drugo nije ukazivalo na njega. Bio je samo jedan od dvadeset petoro Marijinih klijenata koji su bili ispitani. To je veoma sumorno štivo“ kaže Šeman, pružajući papire Sekeu.

„Stvarnost je uvek gora od fikcije“, kaže Seke.

„Ona je bila, ili bolje da kažem još uvek je sestra braće Murval“, nastavlja Šeman. „Banda pokvarenjaka iz ravnice koji su uvek pravili probleme. Čak i s obzirom da je to bilo prilično davno.“

„Murvalovi! Znao sam“, kaže Seke.

„Mora da je to bilo pre mog vremena“, ubacuje se Malin.

„Opasni gadovi“, dodaje Seke. „Stvarno pokvareni.“

„Očigledno je da su pronašli odeću u šumi sa tragovima DNK na njoj, ali je to bilo nedovoljno da se napravi profil počinitelja.“

„A na njenom telu?“

„Te noći je padala kiša“, kaže Šeman. „Sve se spere, a evidentno je da je silovana čvornovatom granom. Pakleno je odrana, unutrašnje povrede su veoma teške, kaže se ovde. Nikada nisu uspeli da dokažu da li je izvršen i neki drugi oblik penetracije. Nije bilo načina da se to utvrdi.“

Malin gotovo da oseti bol.

Podigla je dlanove prema Svenu. Misli, to je dovoljno.

Marija Murval. Anđeo jednog usamljenika. Kao da se završio randevu ljubavnika.

Malin može da čuje reči unutar sebe. Želi da pobedi samu sebe, da ne bude cinična. Fošova, ne budi cinična, nikada ne budi cinična... Možda već jesam? Cinična?

„Nikada više nije bila ista“, nastavlja Šeman. „Prema

poslednjim zabeleškama, pre no što su dosije arhivirani, završila je u nekom psihotičkom stanju. Po svoj prilici, nalazi se u osiguranom odeljenju u bolnici u Vadsteni. U svakom slučaju, to je adresa koju smo ovde dobili.“

„Jesmo li proverili?“, pita Malin.

„Nismo još, ali je to lako uraditi“, kaže Seke.

„Recite im da je u pitanju hitan policijski posao, ako doktori počnu da prave probleme.“

„A imamo i poruku od Karin“, kaže Sven. „Imaće nešto za nas danas po podne u vezi s rupama u staklu.“

„Dobro. Sigurna sam da će pozvati kada bude gotova. Šta je sa staronordijskim gledištem?“, pita Malin.

„Berje i Johan rade na tome. Razgovarali su sa Rikardom Skoglefom i njegovom devojkom Valkirijom Karlson dok ste bili dole u Jenčepingu. Oni i dalje istražuju na tom polju.“

„Jesu li izvukli nešto od to dvoje?“

„Nikada ne znaš“, kaže Šeman. „Ako pažljivo slušaš, ljudi mogu da kažu i više nego što misle da su rekli. Sada ćemo malo više obratiti pažnju na njih.“

Čuje se glas doktorke na drugoj strani linije.

„Da, Marija Murval je ovde kod nas. Da, možete da je vidite, ali bi bilo najbolje da nema muškaraca i da dođe što manje osoba. Ah, vi lično dolazite, to mi dobro zvuči.“

Onda duga pauza.

„Ali ne očekujte da vam Marija išta kaže.“

Poziv od Karin Johanson stigao je u trenutku kada je Malin ušla u kola i okrenula ključ.

„Malin? Karin ovde. Znam šta je prouzrokovalo one rupe u staklu.“

Malin tone u ledeno sedište automobila. U sekundi

oseća ledeni vazduh koji se širi kolima i očajnički žudi da se zagreje.

„Izvini, upravo se spremam da se odvezem. Šta si pronašla?“

„Mogu sa sigurnošću da kažem da rupe nisu ni od šljunka ni od kamena, ivice su suviše glatke za tako nešto. Rupe su, takođe, napravile i veoma velike pukotine, s obzirom na njihovu veličinu, tako da mislim da je nemoguće da je nako bacio nešto kroz prozor.“

„I šta kažeš?“

„To su rupe od metka, Malin.“

Rupe u staklu.

Otvaraju se nova vrata.

„Jesi li sigurna?“

„Sigurna sam onoliko koliko to mogu da budem. Oružje izuzetno malog kalibra. Nema ni čađi ni baruta na rupama, ali to je čest slučaj kada je staklo u pitanju. Ali to takođe može da znači i da je u pitanju vazдушna puška.“

Malin sedi u tišini, misli joj lete kroz glavu.

Oružje malog kalibra. Da li je to neko pokušavao da ubije Bengta Andešona?

Vazдушna puška. Momci su se malo zaigrali i pogrešili?

Forenzičari nisu našli ništa neobično u stanu Bengta Andešona. Na njegovom telu nema rana od metaka.

„U tom slučaju, mora da je u pitanju gumeni metak. Može li ta vrsta municije da prouzrokuje neku od povreda Bengta Andešona?“

„Ne, gumeni metak izaziva veoma specifičnu vrstu krvarenja. Viđala sam to ranije.“

Zvuk motora.

Malin sama u kolima, na putu da vidi zanemelu, silovanu ženu.

„Malin, nešto si začutala“, Karinin glas čuje se iz telefona.

„Jesi li krenula na put?“

„Samo razmišljam“, kaže Malin. „Možeš li da se vratiš

u stan Bengta Andešona i da vidiš možeš li pronaći nešto novo? Povedi Sekea sa sobom.“

Karin uzdiše, a onda kaže:

„Znam šta tražiš, Malin. Možeš da se pouzdaš u mene.“

„Možeš li sve ovo da preneseš i Svenu Šemanu?“

„On je već dobio imejl.“

Šta je ono što nam izmiče i što ne možemo da vidimo? Razmišlja Malin dok ubrzava.

Ova policajka, razmišlja starija doktorica Harlot Nima, mora da je deset godina mlađa od mene, a gleda kroz mene, budno i umorno u isto vreme, kao da bi najradije otišla negde na pristojan odmor, daleko od ove hladnoće. Ista stvar je s njenim telom: atletska, ali ima spore pokrete, nekako neodlučne preda mnom. Skriva se iza strogog pridržavanja činjenica.

Lepa je, ali verovatno mrzi tu reč. A iza tih prodornih očiju? Šta vidim tamo? Žalost? Ali to mora da ima neke veze s njenim poslom. Šta sve nije mogla da vidi? Baš kao i ja. Sve je to stvar mentalnog razdvajanja različitih oblasti života, uključivanja i isključivanja poput svakog drugog dela mašinerije.

Naočare crnog okvira daju Harloti Nimi strog izgled, a zajedno s njenom dugom, crvenom kosom s trajnom frizurom, deluju pomalo luckasto.

Možda moraš i sam da budeš pomalo lud da bi radio s ludim ljudima? Osim ako nisi u potpunosti „nelud“?

Ima nečeg manijakalnog u doktorici Nimi, kao da upotrebljava bolest svojih pacijenata da svoje sopstvene probleme drži pod kontrolom.

Predrasude.

Bolnica se nalazi u tri bele zgrade iz pedesetih, u zaštićenom delu na rubu Vadstene. Kroz prozore sobe doktorice Nime vidi se jezero Vatern, smrznuto gotovo do dna: ukočene ribe dahću ispod leda, pokušavajući da

pronađu put kroz sve gušću, izdajničku tečnost. Uskoro neće moći da dišu ovde dole.

Nalevo, iza ograde, može da nasluti zidove manastira od crvene cigle.

Birgita. Molitva. Sveci. Manastirski život.

Ona je tamo sama. Žena sa ženom. Seke se nije bunio.

Stara ludnica, poznata u celoj ravnici kao idealno mesto za odlaganje izgubljenih duša, preuređena je u privatne apartmane. Malin se provezla duž belih art nuvo zgrada na putu u grad. Bele fasade ludnice izgledale su sivkasto, a opuštene crne grane drveća u okolnim parkovima mora da su čule na hiljade ludačkih krikova tokom noći.

Kako neko može da odabere da živi na takvom mestu?

„Marija je ovde već gotovo pet godina. Nije nijednom progovorila za sve to vreme.“ Nimin glas je intiman, pun simpatija, a opet dalek. „Ona ne izražava nikakve želje.“

„Da li vodi računa o sebi?“

„Da, ona se pere i jede. Iđe u toalet. Ali ne govori, i odbija da napusti svoju sobu. Prve godine je bila pod prismotrom i nekoliko puta je htela da se obesi o radijator. Ali sada, koliko možemo da vidimo, više nije suicidalna.“

„Da li bi uz odgovarajuću negu mogla da živi i u stanu izvan bolnice?“

„Opire se kada pokušamo da je izvedemo iz sobe. Nikada nisam videla nešto tako. Potpuno je nesposobna, po našoj proceni, za preživljavanje napolju, u širem društvenom kontekstu. Po svoj prilici, svoje telo doživljava kao neku vrstu proteze, zamenu za nešto što je izgubila. Metodična je u svojoj dnevnoj higijeni i oblači odeću koju joj spremimo.“

Doktorka Nima zastaje pre nego što će nastaviti dalje.

„I uzima tri obroka dnevno, ali nedovoljno da bi dobila na težini. Potpuna kontrola. Ali mi ne možemo da dopremo do nje. Naše reči, čak ni nas kao ljudi, kao da ne postoje. Zapravo, autistični ljudi mogu da pokažu iste simptome.“

„Lekovi?“

„Pokušali smo. Ali nijedan od naših hemijskih ključeva nije uspeo da probije komplikovanu zaštitnu bravu Marije Murval.“

„A zašto ne muškarci?“

„Počinje da se grči. Ne uvek, ali ponekad. Braća je povremeno posećuju. To prolazi dobro. Braća nisu muškarci.“

„Neki drugi posetioci?“

Doktorka Nima odmahuje glavom.

„Njena majka se drži po strani. Otac joj je odavno umro.“

„A njene fizičke povrede?“

„One su zaceljčne. Međutim, morali su da joj odstrane matericu. Stvari koje su gurali u nju, napolju u šumi, napravile su ogromnu štetu.“

„Ima li bolove?“

„Fizičke bolove? Ne verujem.“

„Terapija?“

„Inspektorko Foš, morate da shvatite da je s nekim ko ne govori praktično nemoguće sprovesti bilo kakvu terapiju. Tišina je najmoćnije oružje duše.“

„Dakle, vi mislite da se na neki način naginje i primiće ka sebi kroz tišinu?“

„Da. Kada bi progovorila, izgubila bi taj stisak.“

„Evo, ovde Marija živi.“

Negovateljica pažljivo otvara vrata trećeg od sedam hodnika na drugom spratu zgrade. Fluorescentne sijalice na plafonu daju linoleumu na podu sjaj, a iz jedne od soba dolazi prigušeno, tiho groktanje. Deterdžent za dezinfekciju je ovde drugačiji nego u staračkom domu. Limeta. Kao spa u hotelu *Ekoksen*.

„Pustite da uđem prva i da joj kažem ko je došao da je vidi.“

Kroz otvor na vratima Malin može da čuje glas negovateljice - zvuči kao da govori sa detetom.

„Ovde je devojka iz policije koja želi da razgovara s tobom. Je li to u redu?“

Nema odgovora.

Negovateljica se vraća.

„Sad možete da uđete.“

Malin širom otvara vrata i prolazi kroz malo predsoblje u kom su vrata od tuša i toaleta odškrinuta.

Poslužavnik sa dopola pojedenim obrokom je na stolu, tu je i televizor, zeleno-plava staza na podu, nekoliko motocikala i dragstera na posterima okačenim na zidove.

A na krevetu, na jednom kraju sobe, Marija Murval. Njeno telo kao da ne postoji, njeno celo biće je lice koje nestaje u uvojcima kratko podšišane plave kose.

Ti si kao ja, misli Malin. U velikoj meri kao ja.

Žena na krevetu kao da ne primećuje da je Malin ušla. Mirno sedi, noge su joj preko ivice kreveta, dole na podu; na stopalima su joj žute čarape, glava joj visi napred. Oči su joj otvorene; prazan i čudesno čist pogled, uperen u neku nedefinisanu tačku u vazduhu.

Kaskade snega na prozorskim oknima. Ponovo počinje da pada sneg. Možda će zbog toga biti bar nekoliko stepeni toplije.

„Zovem se Malin Foš. Radim kao detektiv u policiji Linčepinga.“

Nema odgovora.

Samo tišina i nepokretno telo Marije Murval.

„Veoma je hladno danas, vetrovito takođe“, kaže Malin.

Idiot. Lupeta. Bolje da odmah pređe na stvar. Sad ili nikad.

„Jedan od vaših klijenata u socijalnoj službi u Jungsbrou je ubijen.“ Marija Murval trepće, ostajući u istom položaju.

„Bengt Andešon. Pronašli su ga obešenog o drvo. Golog.“

Ona diše. Ponovo trepće.

„Je li Bengt bio taj na koga ste naleteli u šumi?“

Stopalo se pomera ispod žutog pamuka.

„Koliko sam uspela da shvatim, vi ste pomagali Bengtu. Ulagali ste dodatni napor da bi mogao bolje da živi. Da li je to tačno?“

Nove kaskade snega.

„Zašto ste brinuli o njemu? Zašto je on toliko različit? Ili ste takvi bili sa svima?“

Reći u tišini: *Idi sada, nemoj više da dolaziš sa tim svojim pitanjima. Zar ne shvataš da ću umreti, ako ih budem slušala, ili pre, da ću morati da živim, ako budem odgovorila na njih. Dišem, i to je sve. A šta disanje inače može da znači?*

„Da li znate išta o Bengtu Andešonu što bi moglo da nam pomogne?“ Zašto sam ovoliko uporna? Zato što ti nešto znaš?

Marija Murval podiže nogu s ivice kreveta, svojim vretenastim telom zauzima ležeći položaj, pogledom prateći istu onu putanju kojom se telo kreće. Baš kao životinja.

Reci mi ono što znaš, Marija. Upotrebi te reči.

Crna, grabljiva zver u šumi. Isti onaj čovek kao na snegom pokrivenoj, vetrom šibanoj ravnici.

Možda?

Ne.

Osim ako?

Umesto toga:

„Zašto bi po vama neko obesio Bengta Andešona o drvo usred ešetske ravnice, i to najhladnije zime koje se iko seća?“

„Zašto, Marija? Zar nije ionako imao dovoljno problema?“

„I ko je mogao da puca kroz njegov prozor?“

Marija zatvara oči, a onda ih ponovo otvara. Diše rezignirano, kao da su disanje ili nedisanje za nju odavno izgubili smisao.

Da li ti to pokušavaš da me utešiš?

Šta ti to možeš da vidiš, Marija, što drugi ne mogu? Šta to možeš da čuješ?

„Lepi poster“, kaže Malin pre nego što će napustiti sobu.

U hodniku Malin zaustavlja negovateljicu koja prolazi sa gomilom narandžastih peškira u rukama.

„Ti poster na njenim zidovima izgledaju kao da ne pripadaju ovde. Jesu li ih njena braća okačila?“

„Jesu. Pretpostavljam zato da bi je podsećali na kuću.“

„Da li njena braća često dolaze?“

„Samo jedan od njih. Onaj najmlađi, Adam. On dolazi s vremena na vreme, čini mi se kao da se oseća krivim što je ona ovde.“

„Doktorica Nima mi je rekla da dolazi i drugi brat.“

„Ne, samo jedan. Sigurna sam.“

„Da li se oni posebno dobro slažu?“

„Ne znam. Možda, pošto je on jedini koji je posećuje. Mada je jednom prilikom bio ovde i drugi brat, ali nikako nije mogao da uđe u njenu sobu. Rekao je da mu je tu suviše klaustrofobično, toliko da jednostavno ne može unutra. Rekao je da je unutra kao u ormanu, to su njegove reči. Kao u ormanu. Onda je otišao.“

28

„Jesi li tu, Bengte?“

„Tu sam, Marija. Možeš li da me vidiš?“

„Ne, ne mogu da te vidim, ali mogu da te čujem kako plutaš.“

„A ja mislim kako je moje plutanje tiho.“

„I jeste tiho. Ali znaš da mogu da čujem stvari koje niko drugi ne može.“

„Jesi li uplašena?“

„Jesi li ti?“

„Mislim da jesam, ali nakon izvesnog vremena shvatiš

da je strah besmislen i onda on nestane. Tako se stvari odvijaju, zar ne?“

„Jeste. “

„Nije kasno za tebe, Marija. Ne na isti način kao što je to kasno za mene. “

„Negovori tako. “

„Sve se uklapa. “

„Ovde miriše na samoću. Jesi li to ti ili ja?“

„Misliš na miris jabuka? To nije nijedno od nas. To je neko drugi. “

„Ko?“

„Oni, on, ona. Svi mi. “

„Onaj koji je pucao u tvoj prozor?“

„Sećam se da sam došao kući i da sam video rupe, kasno, previše kasno. Znao sam da su to rupe od metaka. “

„Ali ko ih je ispalio?“

„Mislim da su pucali na mene. “

„Ima li više njih?“

„Ako se držimo zajedno, onda uvek ima više nas, zar ne, Marija?“

Seke stoji tri metra iza Karin Johanison, na vratima između kuhinje i dnevne sobe stana Bengta Andešona. Jakna je i dalje na njemu; domar je smanjio grejanje na minimum, taman onoliko da voda ne ledi u cevima, čuvajući ih tako da ne puknu. To se inače događalo na više mesta ove zime, najčešće tokom Božića, kada su mudri ljudi odlazili na Tajland ili već gde takvi idu, i kada su im bojleri ostajali puni vode u stanovima bez grejanja i *bang!* Poplava.

Mislim da će mi zbog toga sada podići premiju osiguranja, misli Seke.

Karin kleči na podu, nagnuta preko sofe, prebirući pincetom po rupi u postavi.

Seke tu ne može da pomogne, ali, kada se ona tako nagne, gledajući otpozadi, izgleda poprilično prihvatljivo, da ne kažem poželjno. Dobre proporcije. Bez pogovora.

Dovde su došli čuteći. Čitavim telom joj je jasno dao do znanja da nikako ne bi voleo da vode neki usputni razgovor. I Karin se koncentrisala na put, mada je izgledalo da želi da razgovara s njim, kao da je jedva dočekala priliku da ostane s njim nasamo.

Rupa koju Karin kopa u direktnoj je liniji od prozora. Ali tu rupu je moglo da napravi bilo šta.

Onda Karin izvrće i povlači ruku, ponavljajući:

„To je to, to je to“, a potom trijumfalno izvlači pincetu.

Okreće se, pruža pincetu prema njemu i kaže:

„Ako budem mogla duže da tražim, obećavam, naći ću još nekoliko ovih malih lepotana.“

Malin stoji u kuhinji svog stana. Pokušava da se otrese slike Marije Murval na krevetu u toj užasnoj sobi.

„Ti i Seke nastavljate istragu u vezi s Murvalovom. Ali, ako esirski pravac istrage bude zahtevao više rada, usredsredićemo se na to.“

Glas Karima Akbara danas na kratkom sastanku zvuči kao da je čitav lanac činjenica koje su dovele do Marije Murval njegova ideja. Mada bi bilo lepo koncentrisati se na jednu stvar.

Sven Šeman:

„Moraćemo da izvučemo tu braću Murval iz policijskih dosijea. A ti, Berje i Johan nastavite sa esirskim aspektom. Nemoj da ostaviš nijedan kamen s runama, a da ga ne prevrneš. A moraćemo ponovo da razgovaramo i sa komšijama Bengta Andešona, da proverimo da li su videli i čuli nešto neuobičajeno, pošto znamo da je pucano u prozor.“

Gumeni meci.

Karin i Seke su pronašli tri zelena metka na sofi. Verovatno po jedan za svaku rupu. Prava veličina za oružje malog kalibra, najverovatnije je u pitanju malokalibarska puška.

Gumeni meci.

Suviše ozbiljno za momke koji vršljaju uokolo. Ali možda i nije baš toliko ozbiljno. Verovatno je namenjeno da prouzrokuje bol. Mučenje. Kao što si ti mučen, Bengte.

Gumeni meci.

Nemoguće je reći iz kakvog oružja su meci ispaljeni, prema Karin: „Nema dovoljno materijala za otisak sa zrna. Guma je mnogo fleksibilnija od metala.“

Malin sipa malo crnog vina u gulaš koji se krčka ispred nje.

„Danas smo ispitali nekoliko esirskih fanatika iz oblasti Kinda. Onoliko koliko smo shvatili, potpuno su bezopasni: oni su neka vrsta *istorijski svesnih* individua. Taj profesor sa univerziteta mora da je jedan od najvećih medijskih magova na koje sam naleteo. A izgleda da je prilično čist. Njegov dečko, Magnus Jupholm, potvrđuje priču o mački.“

Medijski mag.

Ove reči su uticale na Karima Akbara da načulji uši kao da mu saopštavaju da boluje od neke lakše bolesti.

Johan je doneo kopije nacionalnih tabloida *Aftonbladet* i *Ekspressen* na sastanak. Ništa na naslovnim stranama. Ali su unutra cele strane bile posvećene profesoru, velike slike *autoriteta za staronordijske rituale*, opisivanje toga kako bi sredozimno žrtvovanje moglo da bude izvedeno i nagoveštaj da profesor misli kako bi ovo prinošenje žrtve moglo još jednom da se ponovi.

Sven je gotovo sve vreme čutao.

Malin meša gulaš na ringli, udišući miris belog bibera i lovorovog lista.

Njihovo ubistvo je nestalo iz svesti javnosti.

Nova ubistva, novi skandali u koje su uključeni ljudi s televizije, politička previranja.

Šta vredi telo koje visi na drvetu kada više nije „novo“? Loptasti Bengte, ti više nisi vest.

Otvaraju se vrata u predsoblju.

Tuve.

„Mama, jesi li kod kuće?“

„U kuhinji sam.“

„Napravila si večeru? Umirem od gladi.“

„Goveđi gulaš.“

Tuvini rumeni obrazi, divni, najljepši obrazi na celom svetu.

„Videla sam se s Markusom. Popili smo kafu kod njega.“

Velika doktorska vila u Ramshelu. Otac hirurg, jedan od onih u zelenim hirurškim odelima, majka doktorka na klinici. Dvoje doktora; uobičajena kombinacija u ovom gradu.

Zvoni telefon.

„Možeš li da se javiš?“, pita Malin.

„Ne, ti se javi.“

Malin uzima telefon sa zida gde je zakačen.

„Malin, tata je ovde. Kako ide?“

„Dobro je, samo što je ledeno. Bila sam da ti zalijem biljke.“

„Ne zovem te zato. Je li sve u redu?“

„Rekla sam ti. Sve je u redu.“

„Znači da je tu hladno, zar ne. Gledali smo na televiziji kako radijatori pucaju Stokholmu.“

„I ovde se to događa, ne boj se.“

Nešto mu je na pameti, misli Malin. Pitam se da li će uspeti da kaže to što bi hteo. „Jesi li hteo nešto?“

„Pa, znaš... Neka, razgovaraćemo o tome neki drugi put.“

Ne može sada da se trudi i da izvlači iz njega šta je hteo, ne može da se gnjava s tim.

„Kako hoćeš, tata.“

„Je li Tuve tu?“

„Upravo je otišla u kupatilo.“

„Pa, nije ni važno. Čućemo se. Pozdravljam te.“

Malin ostaje da stoji sa slušalicom u levoj ruci. Niko ne može da završi razgovor tako naglo kao njen otac. Nestao je brže nego što se javio.

Tuve se vraća u kuhinju.

„Ko je to bio?“

„Deda. Nešto mi je čudno zvučao.“

Tuve seda za sto, gledajući kroz prozor.

„Sva odeća koju ljudi moraju da oblače u ovo doba godine pravi ih ružnima“ kaže ona. „Svi izgledaju debelo.“

„Znaš šta“, kaže Malin. „Ima ovde dovoljno i za Janea. Hoćemo li ga pozvati i pitati da li bi voleo da dođe?“

Iznenadna želja da ga vidi. Da nešto dotakne. Da ga oseti. Samo hir. Tuve se ozari.

„Zovi ga“, kaže Malin, i Tuvin osmeh nestaje s lica jednako brzo kako se i pojavio na njemu.

„Moraćeš to sama da uradiš, mama.“

Jedan, dva, tri, četiri, pet puta zvoni telefon. Niko se ne javlja.

Možda je dežuran na poslu u vatrogasnoj stanici.

U stanici operater kaže:

„Danas ima slobodan dan.“

Njegov mobilni.

Janeov mobilni telefon preusmerava poziv na govornu poštu: „Zdravo, dobili ste Janea. Ostavite poruku posle zvučnog signala i javiću vam se čim budem mogao.“

Ne ostavlja poruku.

„Nisi mogla da ga pronađeš?“

»Ne“

„Onda samo nas dve, mama.“

Tuve je zaspala u krevetu.

Tek je pola dvanaest. Malin sedi na sofi potpuno budna.

Ustaje, gleda u Tuvinu sobu, u perfektno telo devojčice ispod prekrivača, grudi joj se podižu i spuštaju.

Braća nisu muškarci.

Bujanje života.

Vrela, vrela krv struji. Neko drugo telo u nekom drugom krevetu.

Jane, Jane, gde si ti? Dođi ovamo. Vrati se. Goveđi gulaš je u rerni.

Ne mogu. Vukljam džakove brašna po bosanskim planinama, put je možda miniran. Njima je ovde potrebna moja pomoć.

Nama si potreban.

Malin ide u spavaću sobu. Sedi u tišini na ivici kreveta kad zazvoni njen mobilni telefon.

Trči do predsoblja i pronalazi mobilni telefon u džepu jakne.

„Ovde Danijel Hegfelt.“

Prvo bes, onda rezignacija, a na kraju nada.

„Imaš li nešto za mene?“

„Ne, nemam ništa novo. Šta ti misliš o svemu?“

„Mislim da si dobrodošla ovde, ako želiš.“

„Jesi li kod kuće?“

„Jesam. Dolaziš li?“

Malin gleda u svoj odraz u ogledalu u predsoblju i vidi kako crte njenog lica sve više slabe što više gleda u njih.

Zašto se opirati?

Šapuće u telefon:

„Dolazim, dolazim, dolazim.“

Ispija veliku čašu tekile pre nego što napusti stan. Ostavlja poruku na podu predsoblja.

Tuve,

Zvali su sa posla. Ponela sam mobilni.

Mama

DRUGI DEO

Braća

U mraku

Dolaziš li? Dolaziš li sa ljubavlju?

Skice, beleške i moja mala crna knjiga sa malim crnim rečima, slike sadašnjosti, budućnosti, prošlosti, krvi.

Nisam lud. Samo se deo mene predao, oslobodio se. Kakva je korist od toga, od tog odlaska kod psihologa?

Ona je u ormanu kod kuće, beležnica; ovde su samo mrvice, jabuke i sve ono što treba da se uradi, što je već urađeno i treba da se uradi ponovo.

Pusti me unutra. Čuješ li? Hladno je ovde. Pusti me unutra.

Zašto se smeješ? Tvoj smeh me razdire.

Hladno je i mokro. Hoću da idem kući. Ali ovo je sada verovatno moj dom.

Hoću da se pridružim i da se igram.

Da dobijem malo ljubavi.

To je sve.

Sreda, 8.februar

Spavaća soba Danijela Hegfelta.

Šta radim ovde?

Jesu li ovo njegove ruke na mom telu?

On je nežan, čvrst, miluje, štipka, šljepka. Da li me je to udario? Oh, pusti ga. Pusti ga da te malo zagrebe, možda će te to malo i zaboleti.

Predajem se. Neka bude. Njegovo telo je čvrsto, i to je dovoljno. Baš me briga ko je on.

Sivi zidovi. Moje ruke blizu hromiranog zaglavlja, on balavi po mojim usnama, njegov jezik je u mojim ustima, on gura i gura.

Znoj. Minus trideset četiri stepena.

Tuve, Jane, tata, mama, Loptasti Bengt, Marija Murval.

Danijel Hegfelt na meni, on se pita. Misliš li da sam tvoja, Danijele? Možemo da se pretvaramo, ako tako hoćeš.

Boli. I lepo je.

Ona preuzima kontrolu, prevrće se, prisiljava ga da utone u madrac. Penje se na njega, uzima ga.

Nestajem u slatkom bolu. I divno mi je.

Zar to ne može biti dovoljno?

Malin leži pored Danijela, pomera se i seda u krevetu. Gleda uspavano, mišićavo telo pored sebe. Ustaje, oblači se, napušta stan.

Pet sati je. Linčeping je opusteo.

Ide prema policijskoj stanici.

Čuo sam te, Malin, bio sam budan, ali ti to nisi primetila.

Hteo sam da te zadržim ovde, to sam hteo. Tako je proketo hladno napolju, hteo sam to da kažem, hteo sam

da ostaneš. Čaki oni najgrublji ljudi, oni koji izgledaju čvrsto, imaju potrebe za toplinom, svakome treba toplina. Nema ničeg jedinstvenog u toplini.

A čini se kao da znači sve.

Kopam i iskopavam detalje i događaje iz tuđih života, pokušavam da otkrijem njihove tajne. Nema nikakve topline u tome, ali to ipak volim da radim.

Kako sam postao takav?

Braća Murval.

Adam, Jakob, Elias.

Malin drži njihove podatke ispred sebe na radnom stolu, prelistavajući ih bez nekog reda, čitajući, ispijajući kafu.

Tri čoveka. Izlivena gotovo od istog kalupa.

Policijski dosijeji braće čitaju se kao izveštaj sa bokserskog meča.

Prva runda: krađa po prodavnicama, džeparenje, uzimanje motocikala, vožnja bez dozvole, remećenje uniformisanih lica u obavljanju posla, provale u kioske, krađa iz *Kluetinih* kamiona.

Druga runda: napad, tuče u barovima.

Treća runda: krivolov, iznuđivanje, krađa čamaca, posedovanje nelegalnog oružja. Malokalibarske puške. Huskvarna.

I nakon toga, kao da je meč gotov. Završen.

Poslednje beleške u njihovim dosijeima dodate su pre deset godina.

Šta se to dogodilo s braćom Murval? Jesu li se primirili? Dobili porodice? Postali normalni građani? Postali pametniji? Ništa od svega ovoga. To se ne događa. Jednom kriminalac, uvek kriminalac.

Koji je najgori?

Beleške, delovi saslušanja.

Najmlađi brat, Adam. Puši hašiš, zaluđen za motosportove, sklon nasilju, ako je verovati podacima. Tukao je jednog vozača na trkalištu u Mantorpu, sve dok ovaj nije

bio obliven krvlju, pošto nije pobedio u trci na koju se Adam kladio.

Ilegalno klađenje? Bez sumnje. Tri meseca strogog zatvora u Šeningeu. Dva odstreljena losa u februaru. Mesec dana u Šeningeu. Prebijanje sopstvene devojkice. Osumnjičen za pokušaj silovanja. Šest meseci.

Srednji brat, Jakob. Prema dosijeju, nepismen. Disleksičan. Sklon izlivima nasilja. I šta radi neko kao on? Udara učitelja u sedmoj godini, lomi ruku vršnjaku ispred kioska u Jungsbrou. Ustanova za maloletnike. Diluje hašiš na igralištu za decu kada se vrati, lomi vilicu policajcu koji je došao da ga pokupi odatle. Šest meseci u Norčepingu. Reketiranje trgovinskih radnji u Borensberu, vožnja u pijanom stanju. Jedna godina u Norčepingu. Onda ništa. Kao da je odjednom prestalo sve ono što je pogrešno.

Najstariji brat, Elijas. Savršen primer. Neka vrsta izuzetno talentovanog fudbalera, u rezervnom timu već sa trinaest godina, sve dok nije provalio u kiosk fudbalskog tima i zbog toga bio izbačen iz kluba. Izazvao smrt suvozača zbog opasne vožnje kada je udario u drvo, u pijanom stanju. Šest meseci u Šeningeu. Teške telesne povrede u restoranu *Hamlet*. Udario je pivskom flašom drugog gosta po glavi. Čovek je izgubio vid na jednom oku.

„Praznoglav, lakoveran, nesiguran.“ Psihologove reči. Praznoglav? Nesiguran? Da li ljudi zaista beleže takve stvari!

Mala sestra Marija.

To su dakle tvoja braća, Marija. Oni koji su ti okačili postere u sobi. Adam? Na njihovom jeziku, njegovom jeziku, pretpostavljam da je to znak brige.

Plavo Bengtovo telo na drvetu.

Četvrta runda: ubistvo?

Malin trlja oči. Sipa treću šolju kafe.

Čuje kako se otvaraju vrata kancelarije, oseća hladnu promaju.

Sekeov glas, hrapav i umoran:

„Poranila si danas, Fošova? Ili je samo noć bila previše duga?“

Seke pušta radio.

Utišano.

„Interesantno štivo, zar ne?“

„Izgleda kao da su se smirili“, kaže Malin.

„Ili su postali pametniji.“

Seke zausti da kaže još nešto, ali mu glas u tom času nadjačava zvuk radija. Pesma je otišla u fejd-aut, onda iritirajući džingl, potom glas Malinine prijateljice: „Bio je to...“

Helen.

Ona je tamo odrasla, razmišlja Malin. Gotovo je istih godina kao i braća. Možda ih poznaje? Mogla bih da je pozovem. Pozvaću je.

„Halo, Malin.“

Glas tako mekan i seksi preko telefona kao i na radiju.

„Možeš li da govoriš?“

„Imamo tri minuta i dvadeset sekundi dok se ova stvar ne završi. Ali mogu da nam dam i dvostruko više, ako ne budem pričala pre sledeće numere.“

„Onda ću preći pravo na stvar. Da li si poznavala braću Murval, koja su živela u okolini Vreta Kloстера?“

„Braću Murval. Naravno. Svi su poznavali braću Murval.“

„Popularni?“

„Možeš i tako da kažeš. Oduvek su bili poznati kao *luda braća Murval*. Bili su prilično opasni. Ali, kad pogledaš... ima nečeg tragičnog u vezi s njima. Znaš, oni su ti bili od onih za koje svi znaju da od njih ništa neće ispasti, ali se zato bune i ustaju protiv sistema. Znaš od onih koji su od početka negde na periferiji događaja. Koji su, ne znam, nekako osuđeni da uvek budu izvan normalnog društva i koji moraju da kucaju da bi ušli

unutra. Na neki način su bili obeleženi. Živeli su u Blosvedretu. Najgora, najvetrovitija, đavolja rupčaga od svih rupa u ravnici. To je bila teritorija porodice Murval. Ne bih bila iznenađena da još uvek žive tamo.“

„Da li se sećaš Marije Murval?“

„Da. Ona je uvek bila neko ko se trudi da napravi nešto od sebe. Bila je u susednom razredu, moja generacija.“

„Da li si se družila s njom?“

„Ne, ona je bila nekako po strani. Kao da je bila nekako obeležena, kao da su njene dobre ocene, ne znam, to zvuči grozno, ali kao da su te ocene bile besmislen način da se nečega oslobodi. Braća su je štitila. Neki dečko ju je dirao zbog nečega, zaboravila sam zbog čega, a oni su mu šmirglom oljuštili obraze. Dve strašne rane, ali se nije usudio da kaže ko mu je to uradio.“

„A otac?“

„On je radio neobične poslove. Bleki, tako se zvao. Bio je potpuno svetle puti, ali su ga svi zvali Bleki, kao da je crn. Doživeo je neku nesreću, polomio je kičmu i završio u invalidskim kolicima. Onda se opijao do smrti, mada mislim da je s tim i ranije počeo. Prilično sam sigurna da je polomio vrat kada je pao niza stepenice u svojoj kući.“

„Majka?“

„Pričalo se o njoj da je neka vrsta veštice. Ali bih rekla da je samo jedna obična domaćica.“

„Veštica?“

„Tračevi, Malin. Mala usrana seoska rupa kao Jungsbro živi od glasina i tračeva.“

Glas na radiju.

„A ova sledeća numera je za moju dobru prijateljicu Malin Foš, najsvetliju zvezdu linčepinške policije.“

Seke likuje.

„Samo nastavi dalje, Malin. Uskoro ćeš biti svetski poznata. Trenutno istražuje slučaj Bengta Andešona, za koji se interesuju svi u ovom gradu.“

Ako znate nešto u vezi s ovim slučajem, pozovite Malin Foš iz linčepinške policije. Sve što znate može im pomoći.“

Seke sada već glasnije likuje.

„Imaćeš poplavu poziva.“

Počinje muzika.

„Dečko sa sela“, od grupe *Eldkvarn*.

„Ovo je moja ljubavna pesma. Ovo je moje vreme na zemlji...“

Lepršavi glas Plure Jonsona pun čežnje i sentimentalnosti.

„... Ja sam, o šta sam ja... dečko sa sela, zovi me dečko sa sela...“

Šta sam ja? Razmišlja Malin.

Devojčica sa sela?

Ne bez ljubavi. Možda samo bez obaveze.

30

Kako se pesma na radiju završila, tako je zazvonio telefon na Malininom stolu.

„Ovo je baš bilo brzo“, kaže Seke.

„Može da bude bilo šta“, odgovara Malin. „Ne mora da bude u vezi sa slučajem.“

Izgleda kao da telefon počinje da vibrira prilikom sledećeg zvona, kao da traži da ga ozbiljno shvate.

„Malin Foš, linčepinška policija.“

Tišina na liniji.

Disanje.

Malin žustro gestikulira Sekeu, podižući ruku.

Onda začuje osoran glas, koji se povremeno prekida:

„Ja sam onaj sa kompjuterskom igricom.“

Kompjuterska igrica? Malin skenira po inemoriji.

„Igrao sam *Gnu Warriors*.“

„Molim?“

„Došli ste da me pitate za...“

„Sada se sećam“, kaže Malin, i vidi Fredrika Uninga kako sedi u podrumu velike kuće, s džojstikom u ruci, vidi kako otac posmatra sina, iz daljine. „Da, pitala sam te da li ima još nešto što bi trebalo da znamo.“

„Da, tako je. Čuo sam na radiju.“

Isti onaj strah u glasu, kao što mu je tad bio u očima. Kratko, leteće osećanje koje prhne i nestane jednako brzo kako je i došlo.

„A ti znaš nešto?“

„Možete li da dođete ovamo, vi i taj drugi tip?“

„Kasnije, tokom dana ići ćemo u Jungsbro. Potrajaće, ali ćemo doći.“

„Niko ne mora da zna, zar ne? Mislim, da vi dolazite?“

„Ne mora, ovo može da ostane između nas“, kaže Malin, misleći, to zavisi od toga šta imaš da kažeš, naravno. Pogađa je to kako lako može da slaže, pogotovo mlađu osobu, samo ako to pomaže istrazi. A zna da sama ne bi volela da se tako odnose prema njoj. Međutim, ipak kaže: „Ovo je isključivo između nas.“

„Okej.“

Prekida vezu i susreće Sekeov upitni izraz lica s druge strane stola.

„Ko je to bio?“, pita on.

„Da li se sećaš Fredrika Uninga? Tinejdžera koji igra kompjutersku igricu u onoj nobl kući?“

„Šta, on je zvao?“

„Da, ima nešto da nam kaže, ali prvo moramo da odemo do Murvalovih. Zar ne misliš i ti tako?“

„Murvalovi“, kaže Seke. Pokazujući prema vratima. „I šta sada tebe može da muči, mladi gospodine Uning?“

„Kada pređeš ovaj put, cena nekretnina pada do trideset pet procenata“, kaže Seke kada skrenu kod napuštene *Prem* garaže na put koji vodi do reda kuća, koje čine naselje s grozno prikladnim imenom Blossvedret, „vetrovito vreme“. Hladnoća se probija kroz melanholiju

pejzaža kroz koji prolaze. Izgleda kao da se mraz savija na vetru, skuplja sneg sa nanosa i baca ga u talasima na vetrobransko staklo.

„Bože, kako je vetrovito“, kaže Malin.

„I nebo je belo.“

„Umukni, Seke. Umukni, molim te.“

„Volim kada koristiš otrcane izraze, Malin, baš volim.“

Jezivo mesto. To je prvi osećaj.

Dobro je što je Seke s njom. Zato što reaguje u deliću sekunde kada se nešto dogodi. Kao kada je onaj džanki izvukao skakavac i držao joj ga pod grlom. Nije stigla ni da vidi šta se događa, a Seke je skočio i izbio nož iz ruke narkomanu. Onda je videla kako Seke baca čoveka na zemlju i šutira ga u stomak.

Morala je da odvuče Sekea da bi ga zaustavila.

„Ne boj se, Fošova, izgledaće samo kao da je dobio par udaraca. Ali će više da ga boli. Pokušao je da te ubije, a mi to ne možemo ovde da gajimo, zar ne?“

Još jedan, čak i jači udar.

„Bože, ovo je zaista uvrnuto, na glavnom putu gotovo da nema vetra. Šta je ovo?“

„Blosvedret je Bermudski trougao“, kaže Seke. „Sve može da se dogodi ovde.“

Jedna jedina ulica.

Blostigen, „vetroviti put“.

Pet drvenih kuća, obojenih u crveno na jednoj strani, garaže i radnje na drugoj, zgrada od cementnih blokova sa spuštenim roletnama. Još jedna okrečena zgrada dole, niže, na kraju puta, gotovo nevidljiva od snega koji veje.

Kuće u Blosvedretu koje ne pripadaju porodici Murval su tihe. Ljudi koji žive u njima verovatno su na poslu. Sat na tabli s instrumentima pokazuje 11.30, gotovo da je vreme ručka, i Malin oseća kako joj krče creva.

Hranu, molim vas, ne kafu.

Braća Murval žive jedan do drugoga. Poslednje dve drvene kuće i zgrada od cementnih blokova su njihove kuće, bela zgrada je kuća njihove majke. Prozori na

drvenim kućama su u mraku, a olupine automobila razbacane po placevima pokrivene su snegom i ledom. Međutim, iza zavesa kuće od blokova vidi se svetlo. Polomljena savijena ograda od crnog gvožđa ljulja se na vetru. Radionica na drugoj strani ima teška metalna vrata, a ispred nje stoji stari, zeleni *rejndž rover*.

Seke zaustavlja kola.

„Adamova kuća“, kaže Seke.

„Okej, da vidimo da li je kod kuće.“

Nameštaju jakne, izlaze napolje. Još olupina kola. Ali one nisu kao Janeove. Ove su uništene tako da ih je nemoguće srediti, nijedna pažljiva ruka nikada neće ni pokušati da ih popravi. Na prilazu je zelena pik-ap *škoda*. Seke viri pozadi, rukavicom prolazi kroz sneg, odmahuje glavom.

Hujanje vetra je neopisivo, snažni ljutiti udari sa skrivenim dahom arktičke hladnoće lako i nonšalantno se probijaju kroz tkaninu njihovih jakni i vunu njihovih džempera.

Pesak na betonskim stepenicama. Zvono ne radi i Seke lupa na vrata, ali kuća je tiha.

Malin gleda kroz zeleno staklo na vratima. Mutni obrisi predsoblja, dečja odeća, igračke, ormarić za puške, krš.

„Nema nikoga kod kuće.“

„Verovatno su na poslu u ovo doba dana“, kaže Malin.

Seke klima glavom. „Možda su postali ispravni.“

„Čudno je ovo“, kaže Malin, „da li primećuješ da ove zgrade nekako pripadaju jedna drugoj?“

„One su jedno te isto“, kaže Seke. „Ne u fizičkom smislu, ali, ako kuće imaju dušu, onda ove dele istu.“

„Idemo do majčine kuće.“

Iako je bela drvena vila samo sedamdeset pet metara niz put, nemoguće je razabrati ništa osim obrisa i belog drveta koje ponegde izviruje iz sveopšteg belila.

Koračaju prema kući.

Kako se primiču kući, udari vetra, snega i hladnoće se

smiruju, podiže se ledena izmaglica i vide da je vrt pun starog drveća jabuke. Njihove grane se mračno pokreću na vetru, i Malin diše kroz nos, zatvarajući oči nakratko, pokušavajući da oseti miris pupoljaka jabuke i voća koje ovde raste u leto i u jesen.

Ali ovaj svet je bez mirisa.

Otvara oči.

Zgrada ima oronulu fasadu i krivo drvo izgleda kao da je umorno, ali ipak prkosno. Svetlost dopire kroz prozore.

„Izgleda kao da je mama kod kuće“, kaže Seke.

„Da“, odgovara Malin, ali je naglo prekinuta pre nego što bilo šta drugo može da kaže.

Visok čovek sa najmanje nedelju dana puštenom bradom oko lepo oblikovanih usta. Obučen je u zeleni kombinezon i upravo je otvorio vrata kuće. Stoji na tremu i bulji popreko u njih.

„I ko ste sada, jebote, vas dvoje? Ako napravite još samo jedan korak na ovom imanju, uzeću pušku i razneću vam mozak.“

„Dobro došli u Blossvedret“, kaže Seke sa osmehom punim nade.

„Mi smo iz policije.“

Malin je visoko podiže svoju iskaznicu i pokazuje je dok prilaze čoveku na tremu.

„Možemo li da uđemo unutra?“

I sad ih vidi.

Sve njih, čitavu familiju koja ih gleda kroz prozore bele kuće: umorne žene, decu različitog uzrasta, ženu uvijenu u šal, sa upalim plavim očima, oštrim nosom i tankom belom kosom koja pada preko sjajne kože njenih obraza. Malin gleda njihova lica, polovine tela koje se vide iznad prozora, i razmišlja kako izgleda kao da su oni delovi tela koje ne vidi zajedno izrasli. Da su butine, kolena i stopala ove porodice srasli zajedno, da su nerazdvojni, drugačiji, na neki način superiorni.

„Šta hoćete od nas?“ Muškarac sa trema viče na njih.

„A sa kim imamo čast da razgovaramo?“

Sekeova prividna tupost kao da ima efekta.

„Elijas Murval.“

„Okej, Elijase, pusti nas unutra. Nemoj da stojimo ovde na ovoj hladnoći.“

„Mi nikoga ne puštamo unutra.“

Iz kuće dolazi oštar ženski glas, koji jasno označava nekoga ko je navikao da bude po njegovom.

„Pusti policiju unutra, dečko moj.“

Elijas Murval se pomera i prati ih do predsoblja, gde ih pogodi miris pečenog kupusa.

„Možete da skinete cipele.“ Ponovo ženin glas.

Predsoblje je puno zimskih kaputa, jarko obojenih dečjih jakni, jeftinih perjanih jakni i vojničkih mantila. Ispred sebe Malin vidi dnevnu sobu: stari nameštaj na *vilton* prostirkama, reprodukcije suncem okupanih ešetskih livada Johana Krojthena. Ekran kompjutera kome tu nije mesto, jedan od onih najmodernijih, najtanjih.

Malin skida čizme, osetivši se kao da je izložena ovako samo u čarapama, pred svim ovim ljudima.

Kuhinja.

Okolo ogromnog stola postavljenog za ručak u sredini sobe sedi po svoj prilici cela familija Murval, tiho kao da nešto očekuju, više osoba no što je videla kroz prozor, koje više nisu zajedno izrastale iz poda. Malin je izbrojala tri žene s malom decom, s bebama u naručju, deca različitog uzrasta sede na stolicama; zar ne bi trebalo da su neki od njih u školi? Kućnoj školi? Ili su i dalje suviše mali?

Još dva muškarca su u sobi, jedan od njih sa uredno trimovanom bradom, drugi potpuno obrijan. Obučeni su u istu vrstu kombinezona kao i Elijas, koji ih je pustio da uđu, i imaju jednako moćnu pojavu. Onaj potpuno obrijani, koji izgleda mlađe, mora da je Adam. Kuca salvetom po stolu kao da su to vrata, oči su mu tako tamne da izgledaju kao da su crne, iste majčine. Srednji brat, Jakob, proređene kose, sedi ispred šporeta, stomak mu se jasno ocrtava ispod kombinezona, maglovito gleda u

njih, kao da je do sada naišao na hiljade policajaca koji su hteli nešto od njega, a on je svima rekao samo da mogu da se nose u pakao.

Majka stoji pored Šporeta. Mala, mršava postarija žena je obučena u crvenu suknju i debeo zeleni džemper. Okreće se prema Malin.

„Sredom moja porodica za ručak ima pečeni kupus.“

„Lepo“ kaže Seke.

„Šta ti znaš o tome?“ odgovara majka. „Jesi li ikada probao moj pečeni kupus?“

U isti mah pokazuje prema Elijasu, dajući mu znak kao da mu govori da sedne dole za sto. Odmah.

Nekoliko dece gubi strpljenje, skaču sa svojih stolica i trče iz kuhinje u dnevnu sobu, a onda stepenicama negde gore.

„Pa?“ Stara žena gleda u Malin, a onda u Sekea.

Seke ne okleva, zapravo se i smeška dok izgovara reči kao da ih baca negde uvis:

„Ovde smo zbog ubistva Bengta Andešona. On je bio jedan od ljudi koji su ispitivani u vezi sa silovanjem vaše ćerke Marije Murval.“

I Malin, bez obzira na incident na koji se reči odnose, oseća u sebi kako sija iznutra. Ovako to treba da izgleda. Seke je potpuno nesputan, ide pravo u srce ovog legla pacova. Zahteva poštovanje. Ponekad zaboravljam, ali u suštini dobro znam zašto mu se divim.

Niko za stolom se ne pomera.

Jakob Murval se malaksalo naginje preko površine stola, uzima cigaretu iz kutije *blenda* i pali je. Beba u krilu jedne od žena kmeči.

„Mi ne znamo ništa o tome“, kaže žena. „Zar ne, momci?“

Braća oko stola odmahuju glavom.

„Ništa.“ Elijas se ceri. „Ništa pod milim bogom.“

„Vaša sestra je silovana. I neko ko je ispitivan u vreme istrage pronađen je mrtav“, kaže Seke.

„Šta ste svi vi radili u noći između srede i četvrtka

prošle nedelje?“ , pita Malin.

„Ne moramo da vam kažemo ni jednu jedinu jebenu stvar“, kaže Elijas, a misli da je ove reči izgovorio preterano čvrstim glasom, kao da nije hteo da ispadne mekušac pred ostalima.

„Zapravo, morate da nam kažete“, izgovara Seke. „Vaša sestra.“

Adam Murval se pridiže, širi ruke i više preko stola:

„Možda je baš taj vaš skot. silovao Mariju. I sad je mrtav, i to je jebeno dobra stvar.“

Boja očiju mu je od plave prešla u crnu, dok je bljuvao po mrtvom čoveku.

„Možda će sada da pronaći svoj mir.“

„Dečko, sedi dole.“ Majčine reči dopiru sa njenog mesta pored šporeta.

Sada već plače nekoliko beba, a žene pokušavaju da ih uteše, dok Elijas Murval vuče brata natrag na stolicu.

„To je već bolje“, kaže njihova majka kada ponovo zavlada tišina. „Mislim da je kupus gotov. A i krompir.“

„Stara esirska verovanja“, kaže Malin. „Da li ste vi sledbenici?“

Smeh odraslih se širi oko stola.

„Mi smo ljudi na svom mestu“, kaže Jakob Murval. „Nismo Vikinzi.“

„Imate li oružje u kući?“ , pita Malin.

„Svi imamo lovačke puške“, odgovara Elijas Murval.

„Kako ste uspeali da dobijete dozvole za njih sa takvim dosijeima?“

„Šta, gresi iz naše mladosti? To je već odavno prošlo.“

„Imate li malokalibarsku pušku?“

„To kakvo mi oružje imamo nije vaša briga.“

„Dakle, vi niste upotrebili malokalibarski pušku da pucate kroz prozor stana Bengta Andešona?“ , pita Malin.

„Zar je neko pucao u njegov prozor?“ , pita Elijas Murval. „Mislim da mu to sada neće mnogo smetati, zar ne?“

„Voleli bismo da vidimo vaš ormarić s oružjem“, kaže

Seke. „Pretpostavljam da sve oružje držite na jednom mestu? A imamo i dosta pitanja za vas. Voleli bismo da razgovaramo sa svakim od vas ponaosob. Ili ovde i sad, ili u stanici. Vi odlučite.“

Žene gledaju u mene, misli Malin. Njihove oči pokušavaju da dokuče šta hoću, kao da pokušavam da im oduzmem nešto što duboko u sebi i ne žele, ali za šta bi se borile i branile ga do smrti.

„Možete slobodno da pozovete moje momke na informativni razgovor, a ako hoćete da vidite oružje, morate da se vratite s nalogom“, kaže starica. „Međutim, sad će Murvalovi momci da jedu i vi možete da idete.“

„Mi ćemo sigurno hteti i sa vama da razgovaramo, gospođo Murval“, kaže Seke.

Rakel Murval podiže nos ka tavanici.

„Elijase, pokaži policajcima kako da izađu.“

Malin i Seke stoje napolju na hladnoći, gledaju iza sebe u fasadu kuće i obrise koji se naziru iza sve više zamagljenih prozora. Malin razmišlja kako je lepo što opet ima obuču na sebi.

„U Švedskoj još uvek ima ljudi koji ovako žive“, kaže ona. „Potpuno isključeni iz svega. Anahronizam na neki najbizarniji, mogući način.“

„Ne bih ja to baš rekao“, kaže Seke. Onda poseže za prvim obrazloženjem koje mu pada na pamet. „To su beneficije“, izgovara na kraju. „Sve ti je to zbog jebениh beneficija. Mogu da se kladim da većina njih prima naknadu za nezaposlene, socijalnu pomoć i sve ostalo što ide uz to. A dečji dodatak i dečja socijala na hordu dece koju si videla, pa to mora da je pravo malo bogatstvo svakog meseca.“

„Nisam baš tako sigurna oko beneficija“, kaže Malin. „Možda ništa i ne dobijaju. Ali u svakom slučaju. Ovo je dvadeset prvi vek. U Švedskoj. A evo porodice koja živi potpuno po nekim svojim pravilima.“

„Oni se zezaju s pokvarenim motorima, love i pecaju,

dok nama otpadaju leđa od posla. Da li očekuješ da se još i sažalim nad njima?“

„Možda treba sažaljevati tu decu. Ko zna kakav im je život?“

Seke mirno stoji, očigledno razmišlja.

„Živeti izvan društva i nije tako neobično, Malin. Zapravo, to čak i nije anahronizam. Pogledaj one ljude u Borlengu, Knutbiju, Šejkeu i pola severa koji je pod zelenilom. Ti ljudi su svuda oko nas i, sve dok ne smetaju većini, nikoga nije briga kako žive i šta rade. Pusti neka oni žive svoje jadne živote u miru, i svi ostali onda mogu da žive svoj život. I ko smo mi, s druge strane, da sudimo o tome kako su drugi ljudi odabrali da žive? Možda je to sve mnogo zabavnije nego što mislimo.“

„Ne želim tako da razmišljam“, kaže Malin. „U svakom slučaju, što se Bengta Andešona tiče, oni su imali motiv.“

Idu prema kolima.

„Simpatična vrsta ljudi ovi Murvalovf, kaže Seke dok okreće ključ i pali kola.

„Možeš da vidiš ludački bes u očima Adama Murvala“ kaže Malin. „Ima više njih, tako da su mogli to da obave zajedno. A pucanje u njegov prozor gumenim mecima? Nikakav problem za džentlmene njihovog kova. Moraćemo da nabavimo sudski nalog za proveru njihovog oružja. Ali možda imaju i više oružja za koje nemaju dozvolu. Mogu slobodno da tvrdim da imaju veze preko kojih lako mogu da se dokopaju i oružja i municije za njega.“

„Da li zaista misliš da imamo dovoljno dokaza da bismo mogli da dobijemo nalog? U suštini, pravno gledano, nemamo nijedan dokaz koji bi ukazivao da su umešani u ovo.“

„Možda i nemamo. Videćemo šta Seman ima da kaže.“

„Bio je tako neverovatno ljut. Adam Murval.“

„Zamisli samo da je to tvoja sestra, Malin, zar ne bi i ti bila tako ljuta?“

„Ja nemam braću i sestre“, kaže Malin. A onda

dodaje: „Načisto bih poludela od besa.“

Iz daljine i gledano s uzvišenja kao što je ovo, jezero Roksen izgleda kao spljošteno sivobelo paperje. Drveće i žbunje, gotovo da drhti pritisnuto uz ivice jezera, dok polja ispred njega, ogoljena i opaljena vetrom, čekaju na toplotu za koju je teško poverovati da će ikada doći.

Bele cigle i smeđa drvenarija, naslagane kutije u najboljoj tradiciji sedamdesetih godina, četiri privilegovane građevine koje su zajedno podignute na zaravni prilično strmog brda.

Pokucali su na vrata s lavljom glavom, ispoliranih čeljusti širom otvorenih.

Kada su prvi put razgovarali sa Fredrikom Uningom, Malin je bila uverena da ima da kaže nešto, ali se boji da to ispolji. Sada je u to potpuno sigurna, i svakim korakom koji učini ka kući, očekivanja u njoj rastu.

Šta li se to skriva ovde.

Moraće da budu oprezni. Seke iza nje je poprilično uznemiren, iz usta mu izbija para i magli se, gologlav je, izložen prljavim, inficiranim kandžama hladnoće.

Čuju se muvanje i buka iza vrata.

Prorez se širi do veličine otvora i trinaestogodišnja glava Fredrika Uninga pomalja se iza nje; njegovom debeljuškastom telu nedostaje vežbanje u svetloplavoj *karhart* majici i sivoj trenerci u vojničkom stilu.

„Sto godina vas nema“, kaže. „Mislio sam da ćete odmah doći.“

Kada bi samo znao, misli Malin, kako si dobro sazeo ono što većina ljudi misli o policiji, Fredriče.

„Možemo li da uđemo?“, pita Seke.

Soba Fredrika Uninga nalazi se na trećem spratu

kuće. Zidovi su pokriveni posterima skejtbordinga. Bam Margera iz *Jackassa* visi u vazduhu visoko iznad betonske rampe, a na reprodukciji zimskog postera mladi Toni Alva klizi duž sporednih ulica Los Anđelesa. Tanke bele zavese zaklanjaju pogled s prozora koji se protežu od poda do tavanice, a ružičasti tepih na podu je pun mrlja. U jednom uglu je stereo koji deluje kao da je nov, tu je i ravan KD televizor od bar 110 cm.

Fredrik Uning sedi na ivici kreveta, ovog puta usredsređen na njih. Njegova pređašnja nonšalancija je nestala, a nestali su i njegovi roditelji; njegov otac, prodavac osiguranja otišao je po svoju ženu vlasnicu butika i poveo je na mali put u Pariz.

„Oni tako odu tamo s vremena na vreme. Mama voli da ide u šoping, a tata voli dobro da pojede. Lepo je kad ostanem sam.“

Prazne kutije od pica u kuhinji, polupojedene *gorbi* pite, flaše bezalkoholnih pića i prepuna kesa đubreta nasred poda.

Malin je na krevetu odmah pored Fredrika Uninga, a Seke je pored najvećeg prozora u prostoriji: tamna senka, nasuprot svetlosti.

„Da li znaš nešto o Bengtu Anđešonu što bi i mi trebalo da znamo?“

„Ako vam nešto kažem, niko drugi ne mora da sazna za to što sam vam rekao, zar ne?“

„Ne, ne mora“, kaže Malin i Seke klima glavom kao da potvrđuje njene reči, dodajući: „Ovo će ostati između nas. Niko neće znati odakle nam te informacije.“

„Oni ga nisu nikada ostavljali na miru“, kaže Fredrik Uning, gledajući u zavese. „Uvek su navaljivali na njega. Bilo im je to kao neka opsesija.“

„Navaljivali na Bengta Anđešona?“, pita Seke sa svog mesta pored prozora. „Ko je navaljivao na njega?“

I Fredrik Uning se ponovo uplaši, telo mu gubi čvrstinu, pomera se dalje od Malin i ona razmišlja kako tokom godina strah koji se širi oko nje postaje nešto

sasvim uobičajeno, kako izgleda da osoba za osobom shvata da je ćutanje uvek najsigurnija varijanta, da svaka izgovorena reć za sobom povlaći potencijalnu opasnost. I mođda su oni u pravu.

„Bengt“, kađe Fredrik Uning.

„Ko? U redu je“, kađe Malin. „Mođeš ti to.“

I njene reći pomađu Fredriku da se opusti.

„Joke i Jimi su ga uvek ismejavali, Loptastog Bengta.“

„Joke i Jimi?“

„Da.“

„Koja su njihova prava imena? Joke i Jimi?“

Sveđe oklevanje. Sveđ strah.

„Moramo da znamo.“

„Joakim Svenson i Jimi Kalmvik.“ Fredrik Uning je rekao njihova imena odlučnim glasom.

„I ko su oni?“

„Oni su na devetoj godini u mojoj školi, pravi su mangupi. Opasni su i veoma zli.“

Zar ne treba da si sada u školi? Malin pomišlja na to, ali ništa ne pita.

„Šta su radili Loptastom Bengtu?“

„Pratili su ga, zadirkivali su ga, vikali su na njega, psovali ga. I mislim da su mu pokvarili bicikl, i bacali su stvari na njega, kamenje i ostalo. Mislim i da su u njegovo poštansko sanduće sipali neku vrstu mulja.“

„Mulja?“, pita Seke.

„Brašno, blato, voda, kećap, sve to smučkano zajedno.“

„A kako ti znaš sve to?“

„Nekoliko puta su me prisilili da im se pridruđim. Prebili bi me da ih nisam poslušao.“

„Jesu li te ikada tukli?“

Sramota se vidi u očima Fredrika Uninga, strah:

„Oni ovo neće saznati da sam vam rekao, zar ne? Kreteni muće i maćke.“

„Na koji naćin?“

„Hvataju ih i ljutim senfom im mađu zadnjice.“

Hrabri momci, pomišlja Malin.

„Jesi li ih video da to rade?“

„Ne, ali sam čuo od drugih ljudi.“

Seke s prozora, njegov glas kao udarac biča.

„Da nisu možda pucali u njegov prozor iz puške? Da li si im se i tada pridružio, a?“

Fredrik Uning odmahuje glavom.

„Nikada nisam uradio nešto tako. Uostalom, gde bi oni mogli da nabave pušku?“

Napolju su se oblaci malo stanjili, i kroz par pukotina neodlučni zraci svetlosti šire se po sivobelom tlu, koje je pod njima postalo jasno i treperavo. Malin svojim unutarnjim okom može da vidi kako Roksen izgleda u leto gledano odavde, s visine, u toploj svetlosti, kada zraci sunca imaju pristup potpuno ravnoj površini jezera. Ali nažalost, ovakva zima nimalo ne olakšava razmišljanja o toploti.

„Jebote, čoveče“, kaže Seke. „Ona dvojica stvarno zvuče prilično gadno. Ozbiljni slučajevi.“

„Žao mi je zbog Fredrika Uninga“, kaže Malin.

„Zbog njega ti je žao?“

„Mora da si primetio koliko je usamljen? Verovatno je bio spreman da uradi sve živo, samo da bi mogao da visi sa tim opakim klincima.“

„Dakle, nisu ga prisiljavali?“

„Nema sumnje da jesu. Međutim, nije to baš tako jednostavno.“

„Ne zvuči kao da dolaze iz loših porodica.“

Reći Fredrika Uninga kratko pre toga:

„Jimijev otac radi na naftnoj platformi, a majka mu je domaćica. Jokeov tata je umro, a majka mu radi kao sekretarica.“

Zvoni Malinin telefon. Ime Svena Šemana se pojavljuje na ekranu.

„Malin ovde.“

Priča mu za posetu Murvalovima i o onome što su čuli

od Fredrika Uninga.

„Razmišljamo o tome da odmah odemo i da razgovaramo sa Jimijem Kalmvikom i Joakimom Svensonom.“

„Moramo prvo da održimo sastanak“, kaže Sven. „Oni će morati da sačekaju sat ili dva.“

„Ali...“

„Imamo zajednički sastanak za trideset minuta, Malin.“

Deca se opiru hladnoći.

Igralište sa spoljne strane prozora sobe za sastanke puno je malih usporenih figura koje liče na Marsovcu u svojim debelim, postavljenim kombinezonima. Plava deca, crvena i jedno narandžasto, opominjuće dete: Budi oprezan sa mnom. Ja sam mali i mogu da puknem. Vaspitačice drhte u sivoplavim vunenim pantalonama, njihov dah je kao gusti dim. Skakuću u mestu kada ne pomažu nekome od malenih ko je pao i prevrnuo se, udarajući se rukama po telu.

Ako ova hladnoća uskoro ne prestane, svi će morati da nauče kako da žive s njom. Kao sa bolom u leđima.

Izveštaj Berjea Sverda: ljudi koji imaju veze sa Rikardom Skoglefom. Razgovori s decom koja po svoj prilici žive svoj život ispred kompjuterskih ekrana ili ga poistovećuju s nekim od likova u kompjuterskim igricama.

„Sve osim pravog života.“

Neodlučnost u Berjeovim pokretima. Malin može da je vidi, da je namiriše. Kao da je u čitavom životu koji je proživio naučio samo jednu lekciju: ništa ne uzimaj zdravo za gotovo.

Rezultati provere podataka.

Rikard Skoglef je po svoj prilici imao normalno detinjstvo i odrastanje u običnoj kući pripadnika radničke klase u Otvidabergu; otac mu je radio u *Facitu* dok nije zatvoren, onda na farmi voća *Adelnes*, gde je i njegov sin radio tokom letnjeg raspusta kada je bio u srednjoj školi.

Dve godine šestog stepena. Onda ništa. Valkirija Karlson je odrasla na farmi u Dalslandu. Završila je dve trećine antropološkog kursa na Univerzitetu u Lundu posle završenog šestog stepena u Dals Edu.

Karim Akbar. Takođe neodlučan, ali na kraju ipak kaže;

„Ovaj esirski deo istrage. Samo nastavi da kopaš. Ima tu nečega.“

Glas mu je i previše samouveren, kao da preuzima ulogu šefa do kraja sigurnog u put kojim ide i koji ohrabruje svoje saradnike.

Johan Jakobson upalih očiju. Buba zimskog povraćanja, duge, neprospavane noći, menjanje posteljine. Nove bore oko obrva svakog jutra. Sve dublje i dublje. *Tatice, gde si, tatice? Neću to, neću to.*

Malin zatvara oči. Nema energije za ovaj sastanak. Hoće da izađe i da radi. Da razgovara sa tinejdžerima, siledžijama iz Jungsbroa, da vidi šta oni to znaju. Možda će im oni dati neke sveže tragove, možda su oni držali pušku u rukama i možda su baš oni pucali u stan Loptastog Bengta, možda se njihovo loše ponašanje potpuno otrglo kontroli; ko zna na šta su sve spremna dva maštovita petnaestogodišnja klinca?

Tuve i Markus u stanu njenih roditelja.

Na krevetu.

Malin može da ih vidi ispred sebe.

„A onda imamo i tinejdžere koji su zagorčavali život Bengtu Andešonu“, kaže Sven Šeman. „Ti i Seke moraćete da ih ispitajte. Uхватite ih posle ovog sastanka, dok su još u školi. Trebalo bi da su tamo u ovo vreme.“

Naravno, Svene, naravno, misli Malin, a onda kaže:

„Ako nisu u školi, pronaći ćemo gde žive i uzećemo brojeve njihovih mobilnih telefona.“

Posle ova dva momka, ona hoće da privede braću Murval na informativni razgovor, ali i staricu, i da na nju izvrši pritisak. Da sasluša i njihove žene.

Braća.

Izrazi lica njihovih žena.

Nema predusretljivosti, samo podozrenje, sumnja u *stranca*. Same, iako su zajedno.

Kakva je to vrsta samoće? Odakle ona dolazi? Od ponovljene neljubaznosti sveta oko njih? Od činjenice da uvek prihvataju *ne* kao odgovor? Od svakoga. Ili je to ona vrsta samoće namenjena svakom od nas? Je li ona u svima nama i, ako dobije priliku da poraste, onda nas preplavi i pokrije.

Svesnost o samoći. Strah.

Kada sam prvi put videla tu samoću, tu antipatiju na Tuvinom licu? Kada sam u njenim očima prvi put videla nešto što nije čista dobrota i zadovoljstvo?

Možda je tada imala dve i po godine. Iznenada se između nevinosti i šarma javio tračak kalkulacije i zabrinutosti. Dete je postalo ljudsko biće.

Samoća. Strah. Većina ljudi uspeva da zadrži nešto od te dečje nevinosti i zadovoljstva, kada se susreću s drugim ljudima, kada imaju osećaj pripadnosti. Uspeva da prevaziđe tu verovatno usađenu samoću. Kao što je to Fredrik Uning pokušao da uradi danas. Posegao je rukom kao da je shvatio da vredi više od toga što su ga roditelji ostavili samog s njegovim spravicama i što je bio prinuđen da gluvari sa momcima koji najradije ne bi imali ništa s njim.

Sreća je moguća.

Kao sa Tuve. Kao sa Janeom, bez obzira na sve. Kao sa samom sobom.

Ali one žene oko porodičnog stola Murvalovih? Gde je nestalo to njihovo nikada neodraslo zadovoljstvo? Gde je ono otišlo? Može li ono zauvek da pobegne? Može li to da bude istina, razmišlja Malin, dok Sven zaključuje stanje istrage, da postoji jedna konačna količina sreće, oslobođena lukavstva i prevare, i da svaki put kada se izgubi deo te sreće, ona odlazi zauvek i biva zamenjena ćutanjem, čvrstinom.

I šta se događa kada smo primorani da se predamo

usamljenosti?

Koja vrsta nasilja onda može biti rođena? U toj prelomnoj tački? U tom konačnom isključenju?

Dete pruža ruke ka svojoj majci, ka vaspitačici.

Čuvaj me. Pazi me.

Naravno da ću te paziti.

Neću da te napustim.

„Mama, mislila sam da ostanem kod tate noćas, je li to u redu?“

Tuvina poruka na njenom mobilnom. Malin preslušava poruku dok korača duž kancelarije bez boksova.

Malin je poziva.

„Mama ovde.“

„Mama, dobila si moju poruku.“

„Jesam. U redu je. Kako ćeš da dođeš do tamo?“

„Ići ću dole do stanice. Smena mu se završava u šest, tako da ćemo ići odatle.“

„Okej, ja ću verovatno raditi dokasno.“

Šemanove reči na sastanku:

„Već sam ih pozvao na informativni razgovor. Ako se cela familija Murval ne pojavi ovde sutra, otići ćemo i dovesti ih. Ali nemamo dovoljno za nalog za pretres, bar što se tiče oružja.“

Kada završi razgovor s Tuve, Malin zove Janea. Dobija govornu poštu.

„Je li u redu da Tuve prespava kod tebe? Samo proveravam.“

Onda seda za svoj sto. Čeka. Vidi Berjea Sverda kako neodlučno uvrće vrhove brkova na drugom kraju kancelarije.

Fasada glavne zgrade škole u Jungsbrou je mat siva, niski crveni krovovi od crepova pokriveni su tankim slojem snega; mali kovitlaci smrznutih trenutaka, smrznute šare utisnute u nekoliko većih površina.

Parkirali su pored zanatskih učionica, akvarijuma za rukotvorine u prizemnom redu zgrada duž puta koji vodi u grad.

Malin gleda u učionice, prazne, sa testerama koje ne rade, strugovima, opremom za lemljenje i zavarivanje. Prolaze pored onoga što mora da je tehnička učionica; remeni i lanci vise s plafona, jedan po jedan kao da su spremni za upotrebu, Kada pogleda u drugom pravcu, može da vidi *Vretaliden* dom za stare, a u njenom unutarnjem oku vidi Gotfrida Karlsona kako sedi u svom krevetu, ispod narandžastog pokrivača zdravstvene službe, tiho joj ponavljaajući:

„Šta se dogodilo Bengtu Andešonu? Ko ga je ubio?“

Malin i Seke idu do glavne zgrade, prolaze pored onoga što mora da je školska trpezarija. Iza zamrznutih prozora osoblje pere šerpe, tiganje i radne površine. Seke otvara vrata glavnog ulaza, želeći što pre da pobegne od hladnoće, a u velikom, prostranom holu pedesetak učenika priča uglas; prozori prema školskom igralištu potpuno su zamagljeni od njihovog daha.

Niko ne obraća pažnju na Malin i Sekea, njihova pažnja je potpuno usmerena na konverzaciju svojstvenu tinejdžerima.

Tuvin svet.

Ovako on izgleda.

Malin primećuje mršavog dečaka duge crne kose, bojažljivog izgleda, kako razgovara s lepom, plavokosom devojčicom. Na kraju hola znak iznad vrata pokazuje: Kancelarija upravnika.

„*Vamos*“, kaže Seke pošto je uspeo da vidi znak.

Brita Svedlund, upravnica škole u Jungsbrou, odmah ih je primila - to je možda prvi put da policija dolazi u školu otkad je ona tu.

Ali verovatno nije.

Škola je poznata kao problematična i svake godine nekoliko njenih učenika šalju u reformske škole, negde daleko, na selu, radi daljeg obrazovanja u okruženju niže stope kriminala.

Brita Svedlund prekršta noge, suknja joj se penje uz butine, otkrivajući neobičnu količinu crnog najlona, i Malin primećuje kako Seke ima problema da kontroliše kuda mu oči lutaju. On sigurno ne shvata u potpunosti da je žena ispred njega lepa, izborna od cigareta, pomalo pohabana i sedokosa.

Muška kletva, misli Malin, pokušavajući da se udobno zavalj u stolicu.

Zidovi kancelarije su obloženi policama za knjige i reprodukcijama slika Bruna Lijefoša. Na radnom stolu dominira zastareli kompjuter.

Nakon što sasluša Malinino i Sekeovo objašnjenje njihovog dolaska, Brita Svedlund kaže:

„Oni odlaze ovog proleća, Jimi Kalmvik i Joakim Svenson, Jimi i Joke; ostalo im je još samo par meseci ovde i biće pravo olakšanje kada ih se budemo rešili. Svake godine imamo nekoliko pokvarenih jaja, i neka od njih moramo da pošaljemo dalje. Joakim i Jimi su kvarniji od toga. Ali mi se trudimo da uradimo sve što možemo sa njima.“

Malin i Seke mora da su uspeli u tome da izgledaju zainteresovano, jer Brita Svedlund nastavlja; „Oni nikada ne rade nešto nezakonito, ili, ako i rade, još uvek u tome nisu uhvaćeni. Dolaze iz stabilnih porodica, što ne možete da kažete za mnoge učenike u školi. Oni jednostavno maltretiraju ljude, učenike, osoblje i ostale. I vole da se takmiče. Mogu da se zakunem da je svaka slomljena sijalica u ovoj školi njihov čist pogodak.“

„Biće nam potrebni brojevi mobilnih telefona njihovih

roditelja“, kaže Seke. „Kućne adrese.“

Brita Svedlund kucka po svojoj tastaturi, onda zapisuje njihova imena, adrese i brojeve na parčetu papira.

„Izvolite“, kaže, pružajući belešku Malin.

„Hvala.“

„A Bengt Andešon?“, pita Seke. „Da li znate bilo šta u vezi s tim što su oni mogli da mu urade?“

Brita Svedlund odjednom zauzima odbrambeni stav.

„Kako ste uopšte saznali za to? Ne sumnjam da je to korektno. Ali kako ste saznali za to?“

„Bojim se da to ne možemo da vam kažemo“, odgovara Malin.

„Pošteno da vam kažem, nije me mnogo briga šta rade izvan škole. Kada bih brinula još i tome šta moji učenici rade kada nisu u školi, načisto bih poludela.“

„Znači da ne znate“, kaže Seke.

„Upravo tako. Ali ono što znam jeste da glume zabušante taman toliko koliko je dovoljno da uz to imaju i sasvim dobre ocene, koje su, s obzirom na njihovo ponašanje, možda i iznenađujuće dobre.“

„Jesu li trenutno u školi?“

Brita Svedlund kucka po tastaturi.

„Imate sreće. Upravo im je počeo čas iz obrade drveta. Taj čas obično ne propuštaju.“

Unutar učionice za rad sa drvetom oseća se miris sveže drvene prašine sa notom laka i rastvarača u pozadini.

Po ulasku u učionicu, nastavnik, muškarac šezdesetih godina u sivom kardigan džemperu i s bradom koja ide uz to, ostavlja jednog od učenika za strugom i kreće im u susret.

Pružajući im ruku prekrivenu piljevinom i drvenom prašinom, a onda je povlači sa osmehom, i Malin primećuje njegove tople, plave oči koje očigledno sa godinama nisu izgubile sjaj. Umesto toga, on podiže ruku u znak dobrodošlice.

„Pa“, kaže on, a Malin oseća jak miris kafe i duvana u njegovom dahu, klasičnom učiteljskom dahu. „Moraćemo da se pozdravimo kao Indijanci.

Mats Bergman, nastavnik obrade drveta. A ovo iza mene je razred 9b. Koliko shvatam, vi ste iz policije. Brita me je zvala i rekla da dolazite.“

„Tako je“, kaže Malin.

„Onda znate i koga tražimo. Jesu li oni ovde?“, pita Seke.

Mats Bergman klima glavom.

„Tu su, pozadi, u učionici za bojenje. Rade na dizajniranju rezervoara za gorivo na mopedu.“

Iza nastavnika Malin može da vidi učionicu za bojenje. Stešnjeni u uglu iza trošnih staklenih zidova sa policama na kojima su zelenosive konzerve s bojom, u prostoriji su dva dečaka. Sede, tako da Malin može da vidi samo njihovu plavu kosu.

„Da li vam prave probleme?“, interesuje se.

„Ne, ovde ne“, kaže Mats Bergman, smejući se ponovo. „Znam da napolju umeju da budu nezgodni, ali ovde se lepo ponašaju.“

Malin otvara vrata staklene učionice. Dečaci je gledaju, sedeći na stolicama; oči su im u početku staklaste, a onda obazrive, napete i nesigurne, a ona gleda u njih sa svim autoritetom koji je mogla da skupi. Crvena lobanja naslikana na crnom rezervoaru za gorivo.

Siledžije?

Da.

Oni koji pucaju?

Moguće.

Ubice?

Ko to zna? Moraće to pitanje da ostavi otvoreno.

Onda momci ustaju; obojica su dobro građeni, za glavu viši od nje, imaju na sebi iznošeni hip-hop džins i dukseve s kapuljačom i logom dizajnera.

Simpatične tinejdžerske face, na neki čudan način

slični u svom nevinom izgledu mladih štenaca, koščati obrazi, pomalo veći nosevi, sugerišu požudu u povelju i višak testosterona.

„Ko ste vi?“, pita jedan od njih pošto je ustao.

„Sedi dole“, viče Seke iza nje. „ODMAH!“

Kao udaren tavanicom koja pada, momak se zalepi za umrljanu stolicu. Seke zalupi vratima i oni prave dramsku pauzu pre nego što Malin kaže:

„Ja sam Malin Foš, iz policije, a ovo je moj kolega Saharijus.“

Malin vadi svoju iskaznicu iz zadnjeg džepa farmerki.

Drži je ispred dečaka, koji su sada još nervozniji, kao da se brinu da im se čitav okean nepodopština ne sruči na glavu.

„Bengt Andešon: znamo da ste ga maltretirali, da ste bili nasilni prema njemu i da ste ga ismevali. Hoćemo da znamo sve o tome i hoćemo da znamo gde ste bili u noći između srede i četvrtka prošle nedelje.“

Panika u očima dečaka.

„I ko je ko od vas dvojice? Jimi?“

Javlja se onaj u plavom duksu.

„Okej“ kaže Malin. „Počni da pričaš.“

Drugi dečak, Joakim Svenson, počinje da se pravda.

„Ma šta, jebiga, mi smo se samo zezali s njim. Bio je debeo. Nema ništa loše u tome.“

Jimi Kalmvik nastavlja:

„On je bio, kao, kompletno sjeban, jurio lopte na svakoj utakmici. I smrdeo je. Na pišačku.“

„I to vam je bilo opravdanje da ga maltretirate?“ Malin ne može da sakrije bes u glasu.

„Naravski.“ Ceri se Jimi Kalmvik.

„Imamo svedoke koji tvrde da ste vandalski napali stan Bengta Andešona i da ste ga gađali kamenjem i vodenim bombama. A sada je pronađen mrtav. Mogu da vas odvedem u stanicu na ispitivanje, ako nam ne budete odgovorili na sva pitanja koja vam budemo postavili“, kaže Malin.

Zastaje i pušta Sekea da nastavi:

„Ovo je ubistvo. Može li to da uđe u te vaše tvrde glave?“

„Okej, okej.“

Jimi Kalmvik zabacuje ruke i gleda u Joakima Svensona, koji klima glavom.

„Napadali ga? Bacali smo kamenje na njega i isekli smo mu struju u stanu i, naravno, ubacili smo mu neka govna kroz poštansko sanduče, ali sad je ionako mrtav i zašto je to onda važno?“

„To može da bude veoma bitno u istrazi“, kaže Seke mirnim glasom. „Ko nam garantuje da vi niste preterali jednog dana? Da mu niste prišli previše blizu. Da nije bilo tuče. I da ga niste slučajno ubili? Pokušajte to da vidite iz našeg ugla, momci. Prema tome, šta ste radili u sredu uveče?“

„Kako bismo mi mogli da ga odvezemo tamo?“, kaže Joakim Svenson, a onda nastavlja: „Bili smo kod Jimija i gledali smo DVD.“

„Jes, moja keva je bila kod frajera. Čalac je mrtav, tako da ona sada ima novoga. Ovaj je dobar.“

„Može li to neko da potvrdi?“, pita Malin.

„Da, mi možemo“, kaže Joakim Svenson.

„Niko više?“

„Da li vam treba još neko?“

Tinejdžeri, misli Malin. Skaču iz arogancije u strah i natrag u sekundi. Opasna mešavina preteranog samopouzdanja i nesigurnosti. Ipak: Tuvin Markus izgleda potpuno drugačije. Šta bi Tuve napravila od ove dvojice? Nisu baš heroji po kalupu Džejn Ostin.

„Vi, glupi mali balvani“, kaže Malin. „Ubistvo. Shvatate li. Nije mučenje mačaka. Naravno da nam treba još neko ko će to da potvrdi, možete jebeno da budete sigurni u to. Šta ste gledali?“

„*Lords of Dogtown*, o skejterima“, oba dečaka odgovaraju uglas. „Jebeno dobar film“, kaže Jimi Kalmvik. „To je o momcima koji su moćni kao i mi.“ Joakim

Svenson se ceri.

„I mi nikada nismo mučili mačke, ako ste na to mislili.“

Malin gleda preko ramena.

Napolju su strugovi, šmirglje i testere u akciji kao da se ništa ne događa. Neko frenetično zakucava nešto u konstrukciju nalik na kutiju, kada se ona opet okrene licem prema dečacima.

„Jeste li ikada pucali iz puške na stan Bengta Andešona?“

„Mi? Iz puške? Pa odakle nama puška?“

Nevini kao jagnjad.

„Da li ste zainteresovani za esirski sistem verovanja?“, pita Seke. Obojica izgledaju zbunjeno. Glupi ili krivi, nemoguće je reći.

„Za šta zainteresovani?“

„Esirski sistem verovanja.“

„Šta je to, jebote?“, kaže Jime Kalmvik. „U neke sise verovanja. U sise verujem.“ Veća sad naduvane šovinističke svinje, a tek što su izašli iz kratkih pantalona. Bučno, siledžijski. Ali opasno?

„Mučenje mačaka, to se izbrbljalo ono malo govno Uning“, kaže Jimi Kalmvik. „Taj jebeno nije ni za šta.“

Seke se nagne ka njemu, a oči mu izgledaju kao u zmije. Malin to dobro zna. Čuje njegov glas, njegovu grubu promuklost, ledenu kao što je ledena noć koja dolazi s one strane prozora.

„Ako samo pipnete Fredrika Uninga, lično ću se pobrinuti da pojedete sopstvenu iznutricu. Mislim na creva, govna i ostalo. Samo da znate.“

„Da, može da ostane preko noći.“

Janeova poruka je stigla u 20.15. Malin je umorna, u

kolima je na putu ka kući iz gimnastičke sale na poslu, gde je otišla da bi pročistila glavu od tolikog ljudskog sranja tokom dana.

Nakon razgovora sa malim siledžijama iz Jungsbroa, na sedištu za putnike pored Sekea podvlačila je crtu posle svih ovih događaja.

Bengta Andešona su zadirkivala, maltretirala i verovatno više od toga dvojica mladih siledžija. Moraćemo sutra da razgovaramo s njihovim roditeljima. Da vidimo odakle to dolazi. Zasada ništa ne možemo da im prikačimo. Optužbe, na račun toga da su maltretirali Bengta Andešona, a koje su oni priznali, prestale su da važe njegovom smrću, i ta dela mogu da budu tek mladalački ispadi, ali i nešto mnogo gore.

Pucnji kroz prozor dnevne sobe.

Esirske lujke širom ravnice. Ubistvo po svoj prilici uređeno kao verski ritual.

I, na kraju, familija Murval koja baca svoju dugu senku preko čitave istrage. Oružje u zatvorenom ormanu.

Marija Murval, tiha i nema, silovana. Ko ju je silovao? Bengt?

Malin je htela da odgovori jednim ne na ovo pitanje. Ali je dobro znala da ne može da zatvori nijedna vrata u bilo kom pravcu, prema bilo kojoj sobi. Umesto toga, pokušala je da napravi pregled nečega što je nemoguće pregledati. Slušaj glasove u istrazi.

Šta je još ostalo da se pojavi iz mraka ravnice i šume?
„Da...“

Vidi prvu reč poruke.

Koncentracija joj više nije na putu ispred nje.

Da.

Nekada davno smo se obećali jedno drugom, Jane, ali nismo uspeli da pronađemo put kroz ono što je ležalo pred nama. Koliko čovek može da bude samosvestan.

Malin parkira auto i žuri u stan. Prži nekoliko jaja, tone u sofu i gleda televiziju. Zaustavlja se na emisiji o nekim interesantnim Amerikancima koji se takmiče

pokušavajući da naprave najsavršeniji motocikl.

Emisija je oraspoloži na neki nekomplikovani način, a posle par blokova reklama shvata i zašto.

Jane bi lako mogao da bude jedan od tih Amerikanaca, beskrajno srećnih što su pobjegli od svakodnevnice rutine, od svojih sećanja, i jednostavno se posvetili svojoj jedinoj i pravoj strasti.

Vidi flašu tekile na stolu.

Kako je dospela ovde?

Ti si je stavila tu, Malin, kada si raščistila poslužavnik i ostatke prženih jaja.

Tečnost boje ćilibara.

Da uzmem gutljaj?

Ne.

Emisija s motociklima je završena.

Onda se čuje zvono na vratima i Malin misli da to mora da je Danijel Hegfelt, koji prelazi poslednju granicu i pojavljuje se nenajavljen na njenim vratima kao da su zvanično u vezi.

Teško da je Danijel. Ali možda i jeste.

Malin odlazi do predsoblja i otvara vrata, a da nije ni pogledala kroz špijunku. „Danije, kopile jedno...“

Ne.

Nije Danijel.

Umesto njega muškarac sa modrim očima, miris benzina, ulja, znoja i afteršejva. Oči koje gore. One vrište, gotovo furiozno izbečene na nju.

Stoji ispred vrata. Malin ga gleda: ljutnja, očaj, nasilje? Nekako je mnogo krupniji nego što je bio tamo u kuhinji. Šta dođavola radi ovde? Seke, trebalo bi da si ovde sada. Da li želi da uđe?

Stomak joj se steže, oseća se uplašeno, u deliću sekunde počinje da drhti, nevidljivo. Njegove oči. Vrata, mora da zatvori vrata, nema ničega simpatičnog u odlučnosti ovog čoveka.

Zatvara vrata, ali ne, teška crna čizma je u prorezu, jebena čizma. Udari je, šutni je, zgazi je, ali metalni blokeji

na čizmi jasno pokazuju koliko su njena stopala u čarapama ovde beskorisna, a goli bol je sve što dobija.

On je snažan. Stavlja ruku u prorez i počinje da gura vrata, da bi ih otvorio.

Ne zna kako da pokuša da ga zaustavi.

Marija Murval. Da li će se meni dogoditi ista stvar?

Uplašena je.

Misao koja je sada više od osećaja.

Adam Murval.

Da li si ti povredio svoju sestru? Da li odatle potiče pogled u tvojim očima? Jesi li zato tako ljut danas?

Ništa osim straha. Nateraj ga da se povuče.

Gde mi je jakna s pištoljem? Ali on samo bulji u mene, smeje se, ceri mi se, i onda ponovo samo bulji, rastrojen, povlači svoje stopalo. Ne pokušava da uđe na silu, povlači nazad i ruku, okreće se i odlazi brzo kao što mora i da je došao.

Sranje.

Ruke joj se tresu, telo joj drhti prepuno adrenalina, srce ludački udara.

Malin gleda na stepenište. Na kamenom stepeniku je poruka, drhtav rukopis: *Pusti Murvalove na miru. Trebalo bi da nasjebeno ostaviš na miru.*

Kao da je sve ovo nekakav komad mesa ili parče testa, ili stari umorni čovek. Trebalo bi da...

Sada Malin ponovo oseća strah; nadire polako kako adrenalin napušta njeno telo, postaje panika i brzo, isprekidano počinje da je uzima pod svoje. *Šta da je Tuve bila kod kuće? Zatim paničan bes.*

Kako je dođavola mogao da bude tako jebeno glup?

Muškarac ispred vrata.

Mogao je tek tako da me savlada. Da me polomi.

Bila sam sama.

Vraća se do sofe. Tone u nju. Odoleva iskušenju da popije tekilu. Prolazi pet minuta, deset, možda pola sata pre nego što uspeva da se sabere i da pozove Sekea.

„Upravo je bio ovde.“

»Ko?

Iznenada Malin ne može da kaže njegovo ime.

„Onaj sa modrim očima.“

„Adam Murval? Hoćeš li da ti pošaljem patrolu?“

„Ne, za ime boga. Otišao je.“

„Jebiga, Malin. Jebiga. Šta je uradio?“

„Mislim da mogu da kažem da mi je pretio.“

„Odmah ćemo ga pokupiti. Dođi, čim budeš spremna.

Ili hoćeš da ja dođem po tebe?“

„Biću u redu, hvala ti.“

Troja kola sa plavim svetlom, dvojica više nego pre nekoliko sati. Adam Murval ih vidi kroz prozor, zaustavljaju se ispred njegove kuće; priprema se, zna zašto su došli, zašto je uradio ono što je uradio.

„Moraš da kažeš ne.“

I hiljade drugih stvari. Mala sestra, veliki brat, događaji u šumi; ako ubediš sebe u jednu istinu, onda verovatno drugačija istina ne postoji?

„Idi i poseti tu žensku svinju, Adame. Daj joj ovu poruku i onda je ostavi.“

„Majko, ja...“

„Idi.“

Čuje se zvono na ulaznim vratima. Gore Ana i deca spavaju, njegova braća spavaju u svojim kućama. Četiri uniformisana policajca stoje ispred vrata.

„Mogu li da obučem jaknu?“

„Da li se ti to svađaš s nama, kopile jedno?“

I policajci su na njemu, bori se za vazduh dole na podu, prisiljavaju ga da ostane dole, a Ana i deca stoje na stepenicama, vrište i viču. Tata, tata, tata.

U dvorištu ostali policajci drže njegovu braću, dok ga vode kao vezanog divljeg psa u maricu koja čeka.

Dole niže, na osvetljenom prozoru, stoji majka. Vidi je, uprkos povijenim, ukočenim leđima.

Hladnoća jede poslednje ostatke nesigurnosti i straha, a efekti ogromne količine adrenalina su već nestali. Što bliže prilazi policijskoj stanici, to se više oseća spremnom da se sutra suoči sa Adamom Murvalom i njegovom braćom. Koliko god pokušavali da žive van društva, sada su stupili u njega, a posle tog koraka više nema povratka nazad, ako ga je ikada i bilo.

Dok Malin prolazi pored vatrogasne stanice, počinje da razmišlja o majci i ocu, bez jasne predstave zbog čega su joj misli krenule na tu stranu. Kako je postepeno shvatala da se njena majka uvek trudila da njihova kuća izgleda luksuznije nego što jeste, ali da su iskusne oči koje su imale prilike da pređu preko njihovog praga morale da primete kako su prostirke lošeg kvaliteta, da su motivi na tapetama iz masovne proizvodnje, da je čitav dekor samo pokušaj da se bude važan. Ukoliko to nije bilo nešto drugo?

Možda bi to trebalo da te pitam kada se sledeći put budemo videli, mama? Ali ti ćeš, verovatno, samo odgurnuti moje pitanje u stranu, iako nesumnjivo dobro znaš šta sam mislila.

„Koji idiot“, kaže Seke.

Malin stavlja jaknu na naslon stolice. Cela stanica kipti od iščekivanja, dok se širi miris sveže jutarnje kafe.

„Nije previše pametan, zar ne?“

„Pa, nisam baš sigurna“, kaže Malin.

„Kako to misliš?“

„Oni su ovde odredili tempo. Jesi li razmišljao o tome?“

Seke odmahne glavom.

„Nemoj da komplikuješ stvari više nego što su one komplikovane same po sebi. Jesi li dobro?“

„Oh, biću u redu.“

Dva uniformisana policajca dolaze iz sobe za osoblje, obrazi im sijaju od tople kafe.

„Martinson“ kaže jedan od njih. „Hoće li tvoj momak zabiti par golova protiv *Modoa*?“

„Bio je prokleta dobar protiv *Ferjestada*“ dodaje drugi. Seke ih ignoriše, praveći se da ima posla, pa ih ne čuje.

Karim Akbar se pojavi kao Sekeov spasitelj. Zaustavi se pored njega i Malin.

„Upravo ga privode“, kaže Karim. „Šeman je sredio da ga dovezu u marici. Biće ovde za koji minut.“

„Na osnovu čega možemo da ga zadržimo?“, pita se Malin.

„Pretnja policijskom službeniku u njegovom domu.“

„Pozvonio mi je na vrata i ostavio je poruku.“

„Imaš li tu poruku?“

„Naravno.“

Malin kopa po džepu svoje jakne i izvlači zgužvano parče papira. Pruža ga Karimu, koji ga pažljivo razvija i onda ga čita.

„Nije problem“, kaže. „Očigledan slučaj ometanja istrage krivičnog dela sa elementima pretnje uniformisanom licu.“

„Upravo tako“, kaže Seke.

„Ovo je bila direktna pretnja tebi, Malin. Imaš li uopšte ideju zašto?“

Malin uzdiše.

„Zato što sam žensko. Mislim da je to jednostavno zbog toga. Kreni na ženu koju ćeš lako uplašiti. Zamorno.“

„Predrasude su uvek zamorne“, kaže Karim. „Može li možda da bude nešto drugo u pitanju?“

„Ne, koliko ja znam.“

„Gde je Šeman?“, pita Seke.

„Dolazi uskoro.“

Gužva na prijemnom pultu.

Da li već dolaze? Ne, napolju nema rotacionih svetala.

Onda ga vidi: Danijel Hegfelt, gestikulira, ne prestaje

da priča, ali se kroz neprobojna stakla, otporna i na buku i na metke, koja su postavljena od poda do plafona između velike kancelarije i prijemnog dela, ništa ne čuje; samo poznato lice, figura u kožnoj jakni koja hoće nešto, zna nešto, izgleda ozbiljno, ali koja nekako uvek deluje kao da igra neke igre.

Pored Danijela je mlada fotografkinja. Neprestano fotografiše, slika za slikom Ebe, dežurne na prijemnom, i Malin se pita da li će aparat uhvatiti i njenu minđušu u nosu i hoće li njene rastafarijanske pletenice moći da stanu u oko objektiva. Berje Sverd pokušava da smiri Danijela, a onda rezignirano odmahuje glavom i odlazi.

Danijel gleda u pravcu Malin. Samozadovoljstvo mu silazi s lica. Možda i on čezne? Možda je samo nestašan? Nemoguće je reći.

Stalni izraz lica, misli Malin.

„Upoznajte gospodu novinare“, kaže Karim, smešeci joj se, pri čemu koža lica kao da mu postaje potpuno nova. Onda dodaje: „Između ostalog, Malin. Izgledaš kao da te je to dobro pogodilo. Je li sve u redu?“

„Pogodilo me? To nikada ne kažete muškim kolegama“, Malin odgovara i okreće se ka svom kompjuteru, pokušavajući da deluje zauzeto.

Karim se ponovo smeška.

„Ali, Fošova, bila je to samo jedno nevino zapažanje, nema nikakve štete.“

Berje im prilazi. Na licu mu je zadovoljni smešak, kao da zna nešto što niko drugi ne zna, ali neće da kaže.

„Ponos novinarskih odreda. Hteo je da zna da li je Adam Murval osumnjičen za ubistvo ili ga privodimo zbog nečeg drugog. Bio je veoma ljut kada sam rekao da nemam komentar.“

„Nemojte da nervirate novinare bez razloga“, kaže Karim. „I ovako su dovoljno neprijatni.“ Onda: „Kako on uopšte zna da se kod nas nešto događa?“

„Osam policajaca, osam mobilnih telefona“, kaže Seke.

„I još deset drugih“, kaže Malin.

„Uz smešno male plate“, dodaje Karim, pre nego što ih napusti i krene prema Danijelu.

„Šta je to bilo?“, pita Berje. „Pokušaj da se pokaže solidarnost sa prašinarima?“

„Ko zna?“, kaže Seke. „Možda je imao neko bogojavljenje koje je bilo nešto više od želje da reklamira sopstveno lice.“

„Ma, u redu je on“, kaže Malin. „Prestanite više da se zezate.“

Onda su plava svetla počela naizmenično da blešte ispred ulaza i veoma brzo su njihove dobro građene, mišićave kolege, koje nisu izlazile iz gimnastičke sale otvorile vrata policijske marice.

Mišići.

Čelične šake na ramenima Adama Murvala, savijena leđa i podizanje, metalne lisice mu se usecaju u zglobove, zatim iznenadan udarac i on se instinktivno naginje napred, da bi se zaštitio. Glava mu je povijena nadole, i njihove noge u plavom, crne čizme i magnetno plavo svetlo na snegom pokrivenoj stazi ostavljaju utisak neba pokrivenog prahom zvezda. Sevaju blicevi. Otvaraju se automatska vrata. Jedna vrsta hladnoće je zamenjena drugom.

Vrištav glas, muškarac ili žena?

„Adame Murvale, da li znate zašto ste uhapšeni?“

Mislite li da sam glup?

Onda još jedna vrata, ispod njegovih nogu plavo i bež, glasovi, lica, mlada devojka, par brkova.

„Vodite ga odmah u sobu za ispitivanje.“

„U koju?“

„U jedinicu.“

„Čekamo Šemana.“

Čvrst muški glas. Verovatno misli da mu je akcenat dobro sakriven. Ali on je samo jebeni dođoš.

Kroz prozor sobe za ispitivanje Malin vidi kako Sven Šeman uključuje kasetofon, čuje ga kako izgovara datum, mesto, svoje ime i ime osobe koja će biti ispitana, kao i broj slučaja.

Vidi kako Šeman seda na crno lakiranu metalnu stolicu.

Soba.

Četiri sa četiri metra.

Sivi zidovi perforirani akustičnim pločama. Veliko ogledalo koje nikoga ne može da prevari: iza tog ogledala me posmatraju. Plafon je obojen u crno, sa ugrađenim halogenim sijalicama. Stvara se poverenje, krši se, prepoznaje se krivica, priznaje se. Istina će izaći na videlo, a istini su potrebni tišina i mir.

Niko nije smireniji od Svena.

On ima dar.

Sposobnost da potpune strance uveri da imaju poverenja u njega, da od neprijatelja napravi prijatelja. Na brifingu:

„Kako je tamo gde oni žive? Unutar njihovih kuća? Detalji, dajte mi detalje!“

Na drugoj strani stola: Adam Murval.

Smiren.

Ruke u liscicama ispred njega na politiranoj, srebrnoj ploči stola, začeci rana odmah iznad metalnih prstenova. U relativno zamračenoj prostoriji njegove oči blede i po prvi put Malin primećuje njegov nos kako izazivački strši u korenu, onda se sužava u oštar vrh, tek nešto ublažen vatrenim nozdrvama.

U suštini to i nije nos seljaka.

Nije slavina, kako imaju običaj da kažu u ravnici.

„Pa, Adame“, kaže Sven. „Nisi mogao da izdržiš?“

Lice Adama Murvala ne pomera se ni za milimetar, samo premešta ruke, dok lisice na njima cvile usled trenja.

„Ne moramo sada o tome da govorimo. A ni o tvojoj sestri, takođe. Možemo da razgovaramo o automobilima, ako hoćeš.“

„Možda ne moramo uopšte da razgovaramo“, kaže Adam Murval.

Sven se naginje preko stola. Glasom koji je prava esencija prijateljstva i poverenja kaže mu:

„Reci mi nešto o tim kolima koja držite tamo dole kod vas u dvorištima. Mogu da se kladim da dobro zarađujete na njima kada ih rastavljate u delove?“

35

Sujeta, Malin. Pronađi put u njihove priče kroz sujetu. Onda će se oni otvoriti, a kada se jednom otvore, stvari obično budu okej.

Sven Šeman.

Majstor u kuvanju na laganoj vatri, da bi naterao ljude da progovore.

Adam Murval misli da je ovaj policajac već dugo u službi, ali nije odavno u ovom gradu, zato što bi ga se onda sigurno sećao. Zato što ne bi mogao da ga zaboravi. Oni obično ne zaboravljaju. Ili se pretvara? Sada stoje iza ogledala, bulje u mene; fino, samo vi stojte, baš me briga? Mislite da ću da progovorim, ali kako to možete samo i da pomislite? Ne mučite se oko kola, ali, naravno, ako se interesujete za te automobile, uvek mogu da vam pričam o tome; nema tajne kada su kola u pitanju.

Adam nevoljno oseća kako antipatija u njemu polako splašnjava.

„Ti nisi bio ovde pre deset godina“, kaže Adam Murval. „Gde si onda radio?“

„Veruj mi“, kaže Sven, „moja karijera je poprilično dosadna. Pre deset godina bio sam detektiv-inspektor u Karlstadu, ali onda je moja žena dobila ovde posao i morao sam to da iskoristim.“

Adam Murval klimne glavom i Malin može da vidi da je zadovoljan odgovorom. Zašto ga interesuje Šemanov CV? Onda Malin u trenutku shvata: da je Šeman ovde duže vreme, morao bi da se seća braće.

Sujeta, Malin, sujeta.

„I šta je onda stvar s tim kolima?“

„S kolima? To je ono što mi radimo.“

Adam Murval zvuči samouvereno, njegov glas je dobro podmazana mašina.

„Rastavljamo ih u delove i prodajemo one koji su dobri.“

„Da li svi živite od toga?“

„Imamo benzinsku pumpu. Dole na putu kod akvedukta. *Prem garaža.*“

„I od toga živite?“

„Manje-više.“

„Da li ste poznavali Bengta Andešona?“

„Znao sam ko je on. Svi su to znali.“

„Da li misliš da je imao nešto u vezi sa silovanjem tvoje sestre?“

„Začepi u vezi s tim. Nemoj to ni da mi pominješ.“

„Moram da te pitam, Adame. To i sam znaš.“

„Nemoj ništa da mi pričaš o Mariji, vaša sorta ne bi smela da uzima njeno ime u usta i da ga prlja.“

Sven se udobno namešta, ništa u njegovom govoru tela ne daje nikakav znak da ga je makar i izdaleka pogodila ova uvreda.

„Jeste li ti i tvoja sestra bliski? Čuo sam da si ti onaj koji je posećuje.“

„Ne pominji Mariju. Ostavi je na miru.“

„Dakle, zato si napisao onu poruku?“

„Ovo nema nikakve veze s vama. Mi ćemo to sami da sredimo.“

„A šta si radio u noći između srede i četvrtka?“

„Bili smo na večeri kod majke. Onda sam sa porodicom otišao kući.“

„Dakle, to je ono što si radio? Nisi obesio Bengta gore

o to drvo? Jeste li vi i to sami sredili?“

Adam vrti glavom.

„Svinja.“

„Ko je svinja? Ja ili Bengt? I jesi li ti ili je možda neko od tvoje braće pucao kroz prozor njegove dnevne sobe? Jesi li se i njemu prikrao jedne noći, kao što si se prikrao stanu inspektorke Foš sinoć? Da mu ostaviš poruku?“

„Pojma nemam ni o kakvom pucanju kroz proklete prozore. Ništa više neću da vam kažem. Možete da me držite ovde i da pokušavate cele noći. Odsad pa nadalje neću više ništa da vam kažem.“

„Kao tvoja sestra?“

„Šta vi znate o mojoj sestri?“

„Znam da je imala veliko srce. Svi to kažu.“

Mišići na licu Adama Murvala lagano se opuštaju.

„Znaš, ovo sve zajedno ne izgleda dobro kada si ti u pitanju, shvataš to? Pretnja policajcu, opiranje hapšenju, ometanje istrage. Sa tvojim dosijeom, ovo su veoma ozbiljne optužbe.“

„Ja nikome nisam pretio. Samo sam joj predao pismo.“

„Znam koliko možeš da se razbesniš, Adame. Jesi li bio mnogo ljut na tog odbojnog debeljka, Bengta? Na čoveka koji ti je silovao sestru? Na čoveka koji je uništio to dobro i nežno srce. Je li? Adame? Jesi li ti obesio...“

„Trebalo je.“

„Dakle, ti...“

„Ti misliš da sve znaš.“

„Šta je ono što ne znam?“

„Idi dođavola.“ Adam Murval prošapće ove reči i polako stavi prst preko usana.

Sven gasi kasetofon i ustaje. Izlazi iz sobe, ostavljajući samog Adama Murvala iza sebe. On sedi savršeno uspravnih leđa, kao da mu je kičma čelični stub, koji je nemoguće saviti.

„Šta mislite?“ Sven Šeman gleda u njih.

Karim Akbar oprezno stoji pored vrata.

„Ovde se nešto ne uklapa“, kaže Malin. „Nešto.“ Ali njen mozak ne može da dokuči šta je to.

„On to ne poriče“, kaže Johan Jakobson.

„Oni su čvrsti ljudi“, dodaje Seke. „Poricanje, priznanje? Nikada se nijedan od njih neće predati. Za ljude kao što su oni to jednostavno nije opcija.“

„Sven je odlučio da ga zadrži. Strpaćemo ga noćas u našu najhladniju ćeliju, da vidimo hoće li bar to malo da ga omekša“, kaže Karim i svi se učute; niko ne zna da li je ozbiljan ili se samo šali.

„To je bila šala“, kaže on. „Šta ste mislili? Da ću da pretvorim ovu stanicu u neku kurdsku buvaru, gde je bog rekao laku noć?“

Karim se smeje. Ostali se smeškaju.

Sat na zidu sobe za posmatranje. Crne kazaljke pokazuju jedanaest i dvadeset.

„Mislim“, kaže Malin, „da bi vredelo razgovarati sa celom familijom Murval. To je ono što ja mislim. Sutra.“

„Njega možemo da držimo nedelju dana. Majka i braća biće sutra ovde. Možemo i žene da dovedemo ako treba.“

Iza blindiranog stakla otpornog na metke Malin gleda kako dva uniformisana čuvara izvode Adama Murvala iz sobe za saslušavanje i vode ga u ćeliju, u zatvorsku jedinicu.

Nebo je kristalno čisto.

Mlečni put se smeška na čovečanstvo; svetlo koje dolazi izdaleka je prigušeno, ali u isti mah donosi utehu i toplinu.

Malin stoji sa Sekeom na parking, iza crnog *mercedesa* Karima Akbara. Uskoro će ponoć.

On puši jednu od svojih retkih cigareta. Prsti mu izgledaju kao da su poplaveli od hladnoće, ali njemu to izgleda da ne smeta.

„Trebalo bi malo da usporiš, Fošova.“

Svetlost zvezda bleđi.

„Šta da usporim?“

„Sve uspori?“

„Sve?“

„Spusti samo za brzinu ili dve, prikoči malo.“

Malin mirno stoji, čekajući da se vrati toplina malopredašnjeg trenutka, ali kao da je to vreme prošlo i više se nikada neće vratiti.

Seke baca cigaretu, traži ključeve kola.

„Hoćeš li da te odbacim?“

„Ne, ici ću peške“, kaže Malin. „Treba mi malo svežeg vazduha.“

Adam Murval leži na svom uzanom krevetu u policijskoj stanici, čebe je obmotano oko njegove mišićave figure, i razmišlja o rečima koje je Bleki često upotrebljavao, neprestano ih ponavljajući kao mantru, kada je pijan sedeo u svojim invalidskim kolicima u kuhinji.

Onog dana kada se predaš, gotovo je. Gotovo je, kapiraš.

Bleki se predao. I nikada to nije shvatio.

Zatim Adam Murval razmišlja o majci, o tome kako ona može da se osloni na njega, kao što je on uvek mogao da se osloni na nju. Ona je na neki način uvek stajala kao zid između njih i svih ovih kretena.

Adam nije od onih koji bi pričali, a deca, ona su sigurno zaspala do sada, čak i ako je Ani trebalo dosta vremena da ih uspava.

Adam Murval vidi kako se tanani grudni koš sedmogodišnje Aneli podiže i spušta, vidi talasastu plavu kosu trogodišnjeg Tobijasa na posteljini sa motivom plavih jedrilica, i vidi malog osmomesečnog momka na leđima u svojoj kolevci. Onda Adam zaspi, sanjajući psa koji stoji ispred vrata i tako glasno laje da se tresu zardale šarke koje drže vrata. A Adam sanja da sedi za lepo postavljenim stolom u kuhinji velike, bele kuće i da ruka prekrivena najfinijim mnoštvom malih vena kida batak sa jednog od

pečenih pilića na stolu, i kako ista ta ruka baca onom psu
batak kroz prozor.

I dalje stoji na snegu i laje.

Batak ga je ućutkao.

Onda lajanje ponovo počinje.

Čuje se glas: pusti me unutra.

Smrzavam se.

36

Četvrtak, 9.februar

Nije to ružan san.

To je onako kako jeste.

Jane hoda gore-dole po sobi. Dečaci iz izbegličkog
kampa u Kigaliju večeras su mu ponovo došli, i to upravo
sad. Nose svoja otkinuta stopala na izvrnutim rukama,
prilazeći njegovom krevetu kao da mu prinose trofeje.
Tamnocrvena krv kaplje po njegovoj posteljini, isparava i
sveže miriše na gvožđe.

Budi se u krevetu natopljenom znojem.

Znoj.

Kao po običaju.

Penje se gore i viri u Tuvinu sobu. Ona je zaspala
unutra, sigurna na toplom.

Markus je zaspao u gostinskoj sobi. Izgleda kao okej
klinac, što je Jane mogao da zaključi tokom zajedničkog
kratkog obroka, pre nego što su Tuve i Markus nestali u
Tuvinoj sobi.

Ništa nije rekao Malin o tome da će Markus ostati da
prespava. Izgleda kao da ona to nije znala, mada bi uvek
mogao da kaže kako je pretpostavljao da ona to zna.
Sigurno bi se bunila, ali to je okej, misli Jane, dok polako
silazi stepenicama natrag u svoju sobu. Bolje da ih držimo
na oku, nego ono drugo što bi bila alternativa, tako da ne

moraju da se iskradaju u stan mog tasta.

Moj tast?

Da li sam upravo to pomislio?

Ali sam pozvao Markusovog oca da vidim da li je to u redu što se njih tiče.

Delovao je prijateljski. Nije bio pun sebe, kao mnogi doktori na koje naletiš u bolnici kada se pojaviš sa ambulantnim kolima.

Ujutro je familija Murval došla u policijsku stanicu.

Došli su u zelenom *rejndž roveru* i *pežo* minibusu ubrzo posle osam. Sunce je obasjalo vozila dok su iz njih kuljali ljudi, kako je Malin pomislila dok je gledala u njih.

Klan Murvalovih: muškarci, žene, dete za detetom, punili su predvorje policijske stanice.

Nespokojno brbljanje.

Ljudi na pogrešnoj strani.

Čekaju da ne urade ono što vlasti traže od njih: da govore. Svesna mešavina tvrdoglavosti i rezignacije u svakom pokretu, svakom izrazu lica, treptaju oka. Pohabana odeća, izbledele farmerke, džemperu u drečecim bojama koje nisu u modi, sve skupljeno zajedno, prljavština, fleke, dečje bale koje kao lepak sve to drže zajedno.

„Cigani“, Berje Sverd šapuće Malin u uvo, dok gledaju tu scenu iz kancelarije. „Oni su kao banda Cigana.“

U sredini grupe sedi majka.

Nekako sama između svih ostalih.

„Imate lepu porodicu“, kaže Sven Šeman, udarajući prstima o sto u sobi za intervjue.

„Držimo se zajedno“, izjavljuje majka. „Kao u stara vremena.“

„To je neobično u današnje vreme.“

„Jeste, ali se mi držimo zajedno.“

„Imate i mnogo lepih unučića, gospođo Murval.“

„Ima ih devetoro.“

„Možda bi ih bilo više, da Marija nije...“

„Marija? Šta hoćete od nje?“

„Šta ste radili u noći između srede i četvrtka prošle nedelje?“

„Spavala sam. To je ono što stara žena obično radi noću.“

„A vaši sinovi?“

„Dečaci. Koliko znam, i oni su spavali.“

„Da li ste poznavali Bengta Andešona, gospođu Murval?“

„Kog Bengta, inspektore? Čitala sam o njemu u novinama, ako mislite na čoveka koga su obesili o drvo.“

„Oni?“

„Da, čitala sam da ih je verovatno bilo više.“

„Kao što vaših sinova ima više.“

Malin gleda u oči Sofije Murval. Kese ispod očiju vise joj gotovo do obraza, ali njena smeđa kosa izgleda kao da je sveže oprana, vezana u uredan konjski rep na potiljku. Soba za sastanke služi kao soba za ispitivanje.

Supruga Jakoba, srednjeg brata. Četvoro dece, od sedam meseci do deset godina. Iznurena od tolike brige o deci, od neprospavanih noći, istrošena do kostiju.

„Četvoro dece“, kaže Malin. „Trebalo bi da budete srećni. Ja imam samo jedno.“

„Mogu li da pušim ovde?“

„Ne može, izvinite, veoma su strogi povodom toga. Ali možda mogu da napravim izuzetak, samo ovaj put“, kaže Malin i gura praznu šolju od kafe preko stola. „Upotrebite to kao pepeljaru.“

Sofija Murval kopa po džepovima svoje sive, perjane jakne, izvlači paklu *blend mentola* i besplatni, reklamni upaljač. Pali cigaretu, a od slatkastog dima s mirisom mentola Malin pripada muka i s naporom se osmeškjuje. „Mora da je teško tamo u ravnici.“

„Nije uvek zabavno“, kaže Sofija Murval. „Ali ko kaže

da treba da bude zabavno sve vreme?“

„Kako ste se vi i Jakob upoznali?“

Sofija gleda preko ramena, povlačeći dim iz cigarete.

„To nema nikakve veze s vama.“

„Jeste li vas dvoje srećni?“

„Zaista, zaista srećni.“

„Čak i posle onoga što se dogodilo Mariji?“

„To nije ništa promenilo.“

„Ne mogu u to da poverujem“, kaže Malin. „Mora da su Jakob i njegova braća bili vrlo besni posle toga.“

„Oni su pazili na svoju sestru, ako je to ono što mislite, i oni to i dalje rade.“

„Jesu li se tako pobrinuli i za osobu za koju misle da je to uradila? Jesu li oni obesili Bengta Andešona o drvo?“

U tom času se čulo kako neko kuca na vrata.

„Mali dečko plače napolju. Kažu da ga treba nahraniti. Je li to u redu?“ Izraz lica Sofije Murval se ne menja.

Malin klima glavom.

Žena koja mora da je supruga Adama Murvala unosi debeljuškastu uplakanu bebu i stavlja je Sofiji u naručje. Dečkić širom otvara usta i koprca se ka najbližoj bradavici, a Sofija Murval ostavlja cigaretu i zadiže duks otkrivajući голу dojku, ružičastu bradavicu ka kojoj se dečak proteže i hvata je.

Da li umeš da ceniš svoju sreću? Da li je osećaš?

Sofija primiče dečakovu glavu.

„Jesi li gladan, dušo?“ Onda: „Jakob nikako nije mogao da ima išta s tim. To je nemoguće. Svake bogovetne noći zaspi kod kuće, a svaki dan provodi u radionici. Mogu da ga vidim s kuhinjskog prozora svaki put kada pogledam napolje.“

„A vaša svekrva, da li se dobro slažete sa njom?“

„Da“, kaže Sofija Murval. „Nećete pronaći bolju osobu od nje.“

Elijas Murval je isključen, njegova sećanja su čvrsto

stegnuta i zatvorena školjka.

„Ništa neću da kažem. Prestao sam da govorim sa policajcima još pre petnaest godina.“

Glas Svena Šemana:

„O, pa nismo mi tako loši, zar ne, posebno za čvrste momke kao što si ti?“

„Ako vam ništa ne kažem, kako ćete znati šta sam uradio ili šta nisam uradio? Da li zaista mislite da sam toliko slab da bi vam se predao?“

„To je to“, kaže Sven. „Ne mislimo da si slab. Ali, ako ništa ne kažeš, stvari nam postaju teže. Da li zaista hoćeš da nam stvari postanu teže?“

„Šta mislite pod tim?“

„Da li si ti pucao...“

Usta Elijasa Murvala zašivena su nevidljivim hirurškim koncem, njegov mlitavi jezik miruje u ustima. U sobi je tišina, čuje se jedino zvuk klima-uređaja.

Sa svog mesta u sobi za posmatranje Malin ne može da čuje taj zvuk, ali zna da je on tu, nežan mehanički šum: svež vazduh za ljude zarobljene unutra.

Jakob Murval se smeje na postavljeno pitanje.

„Mislite da imamo nešto s tim? Vi ste ljudi, mi smo sada poštteni građani, držimo se po strani i sve to u okviru zakona. Mi smo samo obični auto-mehaničari.“

Berje Sverd:

„Šta kažete o glasinama da ste pretili svakome ko je hteo da ponudi kuću na prodaju u Blosvedretu, da ste pretili agentima za nekretnine?“

„Glasine. To je naše mesto boravka, okruženje porodice i, ako budemo dali najveću ponudu, moći ćemo i da kupimo, zar ne?“

„Noć između srede i četvrtka? Zaspao sam u krevetu pored svoje žene. Dobro, nisam baš spavao cele noći, ali sam bio u krevetu sa ženom.“

„Marija. Nemate prava ni da izgovorite njeno ime. Shvataš li to, ti svinjo jebena. Bengt Andešon... Marija...“

Loptasti Bengt, taj jebeni abortus, trebalo je da ga se kloni...“

Jakob Murval nasilno ustaje.

Onda mu se telo opušta, a mišići gube svu snagu.

„Vodila je računa o njemu. Ona je najnežnija, najtoplija osoba kojom je bog ikada blagoslovio ovu jebenu planetu. Samo je vodila računa o njemu, zar ne shvataš to, ti jebena svinjo? Ona je bila takva. Niko nije mogao da je zaustavi. A ako joj se zahvalio tako što joj je uradio ono u šumi, onda i zaslužuje da umre, i da ide pravo u pakao.“

„Ali ti nisi to uradio?“

„Šta ti misliš, svinjo? Šta ti misliš?“

37

Armija u povlačenju, misli Malin.

Klan Murvalovih se evakuše iz predvorja policijske stanice, i seda na svoja mesta u vozilima, drhteći od hladnoće.

Elijas i Jakob pomažu majci da sedne na prednje sedište minibusa, ali je sigurno da bi stara žena to mogla i sama da uradi.

Pre samo minut stajala je na ulazu, sa šalom oko glave, očiju širom otvorenih, kao da će da ispadnu.

Vikala je na Karima Akbara.

„Vodim svog sina Adama kući.“

„Policajac koji je zadužen za preliminarnu istragu...“

Karim je zbunjen izbijanjem staričinog besa, koji je planuo tako naglo i neočekivano kao da je pre toga bio tabu. Njega su odgajili tako da uvek poštuje starije.

„On dolazi kući. Sad.“

Ostatak familije stoji kao zid iza nje; Adamova žena ispred svih, deca oko nje, šmrču.

„Ali...“

„Ako ništa drugo, barem hoću da ga vidim.“

„Gospođo Murval, vaš sin ne može da prima posete. Policajac zadužen za preliminarnu istragu, Sven Šeman...“

„Taj vaš policajac zadužen za preliminarnu istragu može da ide dođavola. Ja hoću da vidim svog dečka. I to je to.“

Onda joj se osmeh brzo pretvara u grimasu, a njeni veštački zubi izgledaju neprirodno beli.

Popuštanje kao pozorište, kao igra.

„Videću šta mogu da učinim...“

„Ti ništa ne možeš da uradiš, možeš li?“ I sa tim rečima na usnama Rakel Murval se okrene, podigne ruku u vazduh i povlačenje počinje.

Sat na zidu predvorja pokazuje 14.50.

Soba za sastanke. Suviše je hladno da bi otvorili prozor da izvetre vonj mentol cigareta, koji se oseća u vazduhu.

„Lisbet Murval je obezbedila alibi za svog muža Elijasa“, kaže Malin. „Oni svi jedno drugome daju alibi“, kaže Seke. „Na ovaj ili na onaj način.“ Johan Jakobson: „I čini se da nemaju nikakve veze sa Bengtom Andešonom, osim činjenice da je bio klijent njihove sestre i da se pojavljivao u istrazi u vezi sa njenim silovanjem“

„I dalje nam ostaje da se pobrinemo oko naloga za pretres u Blosvedretu“, kaže Sven Šeman. „Hoću da znam šta imaju u tim kućama.“

„Zar nemamo dovoljno za nalog?“ Karim Akbar zvuči neodlučno. „Motiv, sumnje, to je sve što imamo.“

„Znam šta imamo, a šta nemamo, ali i to je dovoljno.“

„Ići ćemo samo da pogledamo“, kaže Berje Sverd. „Neće biti tako loše. Zar ne?“

Samo što se tvoj svet okrenuo naglavačke, misli Malin. Inače nije tako loše. Kaže: „Obezbedite te naloge.“

„Okej“, kaže Karim.

„Hoću da razgovaram sa roditeljima Joakima Svensona i Jimija Kalmvika“, kaže Malin. „Neko mora da potvrdi šta su radili u sredu uveče, i možda možemo da

saznamo više o tome kako su mučili Bengta Andešona.“

„Pucnji“, kaže Seke. „Mi i dalje ne znamo ko je ispalio te metke.“

„Okej, evo šta ćemo“, kaže Sven. „Prvo pretres Blossvedreta. Onda možete da razgovarate sa roditeljima dečaka.“

Malin klima glavom, razmišlja kako će im trebati što više ljudi u Blossvedretu. Ko zna šta bi te lujke mogle da urade?

Onda čuje prestrašeni glas Fredrika Uninga:

„Ovo će ostati među nama...“, i razmišlja o svojoj žalosnoj dužnosti da gura tu liniju istrage što dalje može.

„Pa, krećemo za Blossvedret“, kaže Johan, ustajući.

„Ako valjano kopaš po govnama, uvek nešto iskrсне iz njih“, kaže Berje.

Govna? Ti dosta toga znaš o govnama, zar ne, Berje?

U govnama si kada ležiš budan pored svoje žene, slušajući kako joj je teško da diše, kada njena oslabljena dijafragma teško podiže pluća.

Osećaš kako te govna prekrivaju, usisna cevka između tvojih prstiju noću u slabo osvetljenoj sobi, kada ona želi da baš ti povedeš računa o njoj, a ne neka od bezimernih negovateljica.

Da, ti znaš mnogo toga o govnama, Berje, ali takođe znaš da iza toga ima još mnogo drugih stvari.

Na svoj način, i ti čekaš da ti lopta preleti preko ograde, tako da možeš da je vratiš natrag. Ali se tebi niko zbog toga nije smejao.

Ti nikada nisi bio stvarno, stvarno gladan, Berje. Zaista usamljen. Opasno usamljen. Toliko usamljen da sručiš tek naoštrenu sekiru ocu u glavu.

Plutam duž ravnica, primičem se Blossvedretu. Odavde, odozgo, mali red kuća izgleda kao nekoliko crnih tačkica na beskrajnom, belom platnu, drvo na kome sam visio je mrlja pepela desetak ili više kilometara na zapad. Propadam malo niže, vidim automobile, smrznute policajce, kako su se

Murvalovi skupili u kuhinji Rakeline kuće, čujem njihove psovke, bolestan bes. Da li shvatate princip rada ekspres lonca, reaktora bez hlađenja koji eksplodira? Nasilje može biti suzdržano veoma dugo, a vi sada balansirate na toj tankoj liniji. Da li vi to umišljate da četiri uniformisana stražara ispred vrata mogu da zadrže sve to nasilje unutra.

U radionici, najvećoj, velikoj kući od bele cigle.

Malin i Saharijus, tako se on zove, otvaraju vrata jedne od unutrašnjih prostorija. Tu je hladno, samo deset stepeni, ali možeš da osetiš miris.

Sujeta vas je dovela ovde.

Ili je to radoznalost?

Ili možda oprostaj, Malin?

Čudićeš se zašto Murvalovi nisu bolje očistili, i tvoje čuđenje će posaditi sumnju u tebe. Šta je ovo? Koja se to životinja ne koprca na kraju?

Videćeš lance koji vise sa plafona, koturove koji pomažu ljudima da podignu težak teret, koji bez njih ne bi mogli da dignu na krov, na nebo.

Videćeš zgrušane ostatke.

Osetićeš miris.

A onda ćeš početi da shvataš.

Vidiš li to, Seke?

„Vidim, a osećam i jak miris.“

Smrad motornog ulja, koji vlada prvom, velikom prostorijom radionice, nadjačan je ovde, u unutrašnjoj prostoriji.

„Svetlo, treba nam više svetla.“

Velika klizeća gvozdена vrata koja razdvajaju prostorije samo su se otvorila, lagana i veoma dobro podmazana. Ne osećaš im težinu, misli Malin, primetivši znak u obliku točka koji vodi pravo do vrata.

Pakao lakoće: dobro podmazana klizeća vrata.

A onda, soba bez prozora. Betonski pod pun mrlja, lanci nepokretno vise sa greda na krovu, koji i dalje zveče kao zvečarke, kolutovi, uredne male planete na istom

krovu. Čelične radne ploče duž zidova podmuklo svetlucaju u mraku, a onda smrad, smrti i krvi.

„Ovde.“

Seke pokazuje na zid, na prekidač.

Nekoliko sekundi kasnije prostorija se kupa u svetlosti. Seke i Malin vide zgrušanu krv na podu, na lancima, uredan red noževa poredan na uglancanim čeličnim pločama.

„Jebeni pakao.“

„Dovedi forenzičare ovamo.“

„Okej, povući ćemo se odavde veoma oprezno.“

Malin, Seke i Johan Jakobson stoje pored slivnika u kući Adama Murvala. Uniformisani policajci prazne sadržaj komoda iz dnevne sobe; pod je prekriven novinama, fotografijama, podmetačima za tanjire i priborom za jelo.

„Dakle, cela unutrašnjost radionice liči na klanicu? Mogli su to tamo da urade?“, pita Johan.

Seke klima glavom.

„A šta ste vi našli?“, pita Malin.

„Ceo podrum je pun mesa. Veliki beli zamrzivači. Kese obeležene godinom i i onim što je u njima: mleveno meso 2001, biftek 2004, jelen 2005. Isto je u sve tri kuće. A pretpostavljam da je tako i kod majke.“

„Ništa više?“

„Samo dosta đubreta. Nema mnogo papira. Čini mi se da nisu od onih koji pažljivo čuvaju dokumentaciju.“

Prekine ih uzvik koji dolazi iz garaže sa četvoro kola, koja pripada kući Elizasa Murvala.

„Imamo nešto ovde.“

Srećni glasovi stažista. Da li je i moj glas zvučao tako pre devet godina? Pita se Malin. Kada sam tek diplomirala na policijskoj akademiji i kada sam radila svoje prve smene u patroli, tamo u mom rodnom gradu. *Zauvek tamo?*

Malin, Seke i Johan izleću iz kuhinje Adama Murvala,

trče preko dvorišta napolje na put, a onda do garaže.

„Ovde“, zove jedan od mladih uniformisanih policajaca, pokazujući im da mu priđu. Njegove oči sijaju od uzbuđenja, dok pokazuje na zadnji deo pik-ap škode.

„Zadnji deo izgleda kao da je plivao u krvi“, kaže on. „Neverovatno.“

Teško, misli Malin, pre no što kaže:

„Ne dirajte ništa.“

Ne primećuje kako se lice mladog čoveka menja od izraza ponosa i sreće do neke vrste nervoznog besa, koji može da izazove jedino arogancija nadređenog oficira.

Berje Sverd hoda sa stegnutim mišićima stomaka, osećajući kako se njihova snaga širi po celom telu.

Pumpe za benzin su dobro održavane, bar to mora da prizna ovim idiotima. Ničeg interesantnog ni u radnji, ni u radionici. Dobro vođeno, sa aurom profesionalnosti. Bio bi srećan da svoja kola ostavi ovde.

Iza radnje je mala kancelarija, nekoliko registratora na polici, faks-mašina. I druga vrata. Dva velika i jaka katanca, ali nedovoljno.

U radionici Berje pronalazi tešku gvozdenu šipku. Vraća se natrag u kancelariju, gde postavlja šipku iza katanaca i pritiska svom težinom. Čuje kako se katanac buni, a onda, kada pritisne još jače grudima, metal se predaje.

Gleda unutar sobe. Prvo oseti poznati miris ulja za podmazivanje oružja. Onda vidi puške poređane duž zidova.

Do sto đavola, misli. Onda mu pada na pamet da se u benzinske pumpe uvek provaljuje. A ako čuvaš oružje na svojoj benzinskoj pumpi, uopšte ne brineš da će nešto tako da se dogodi. U suprotnom bi oražje čuvao na nekom drugom mestu.

Mršti se.

Može da zamisli razgovor između dva sitna lopova:

„Šta god da radiš, ne diraj garažu u Blosvedretu. Braća Murval su jebeni ludaci, zato ih se čuvaj.“

Tama je prekrila horizont, a vrtlog aktivnosti je okružio Malin. Uniforme, detektivi u običnim odelima, krv, oružje, smrznuto meso. Porodica se okupila u kuhinji Adama Murvala, pošto policija sada pretražuje kuću stare žene.

Malin razmišlja kako ovde nešto nedostaje. Ali šta? Onda shvata. Danijel Hegfelt. On bi *trebalo* da bude ovde.

Ali umesto njega ovde je neki drugi reporter, čije ime ne zna. Ali foto- reporterka je tu, s prstenom u nosu i ostalim.

Malin hvata sebe u želji da pita za Danijela, ali će to biti nemoguće. Koji bi razlog imala da se raspituje za njega?

Zvoni joj mobilni.

„Zdravo, mama.“

„Tuve, dušo, uskoro ću doći kući. Neke ozbiljne stvari se događaju danas na poslu.“

„Zar me nećeš pitati da li sam se dobro provela kod tate sinoć?“

„Naravno, jesi li...“

»DA«

„Jesi li sada kod kuće?“

„Jesam. Možda ću kasnije uhvatiti autobus i otići do Markusa.“

Kroz žamor glasova čuje Johana:

„Berje je pronašao skladište oružja dole na benzinskoj pumpi.“

Malin duboko udiše ledeni vazduh. „Do Markusa? Dobro... Da li misliš da ćeš moći nešto da pojedeš tamo?“

Obrazi Karin Johanison kao da su upili svetlost neonske lampe i smeđe nijanse njene kože sada su samo pojačane tamnocrvenom bojom njene glamurozne perjane jakne. Nije to ona jakna koju je nosila tamo kod drveta, već neka druga.

Burgundija, misli Malin, tako bi Karin opisala boju.

Karin odmahuje glavom dok prilazi Malin, koja stoji na ulazu u radionicu.

„Onoliko koliko trenutno znamo, to je samo životinjska krv, ali će nam trebati nekoliko dana da proverimo svaki milimetar. Ako me pitaš, mislim da su oni ovde klali životinje.“

„Nedavno?“

„U veoma bliskoj prošlosti, možda pre par dana.“

„Sada i nije neka sezona lova.“

„Ne razumem se u te stvari“, kaže Karin.

„Ali to nikada nije uspevalo da spreči neke ljude da love tokom čitave godine.“

„Krivolov?“ Karin se mršti, kao da joj je pomisao na tumaranje po šumi na minus trideset stepeni sa puškom na ramenu ozbiljno odvratna.

„Nije nemoguće“, kaže Malin. „U tome ima dosta novca. Kada sam živela u Stokholmu, uvek sam se pitala kako uvek ima toliko sveže losovine na pijacama tokom čitave godine.“

Karin klizi dalje, oči su joj uperene u garažu.

„Izgleda da je ista stvar i sa pik-apom. Ali to još uvek ne znamo.“

„Životinjska krv?“

„Da.“

„Hvala, Karin“, kaže Malin i smeška se, a da ne zna zašto.

Karin je uvređena.

Namešta kapu tako da joj ušne resice izviruju ispod

nje, male konkavne minduše sa tri ugrađena dijamanta sijaju sa svake od njih.

„Okej“, kaže Karin, „kada smo počeli da zahvaljujemo jedni drugima samo zato što radimo svoj posao?“

Oružje je poređano u crne kese na podu prodavnice na pumpi.

Nije to uobičajena prodavnica, sa viršlama i potrepštinama, već prava- pravcata garaža, misli Malin. Nekoliko čokoladica i stari, zarđali aparat za hladna pića čuče u uglu kao jedini ustupak napravljen kulturi koja postoji izvan mašinskog ulja, rezervnih delova i kozmetike za automobile.

Jane bi uživao ovde.

Sportske puške iz Huskvarne.

Ugravirani motivi jelena i losa, ljudi koji čekaju u šumskim močvarama, cveće.

Puške *smit i veson*.

Pištolji: *lugeri, kolt i zig-zauer P225*, standardno oružje policije.

Nema *mauzera*. Nema vazdušnih pušaka. Nema oružja koje je moglo da bude korišćeno da bi se pucalo u prozor Bengta Andešona - Malin bar toliko može da vidi. U kućnim ormarićima s oružjem nalaze se samo sačmarice i sportske puške. Da li braća imaju skriveno skladište negde drugde? Ukoliko i pored sveg ovog oružja zapravo nemaju nikakve veze sa pucanjem u prozor. Kao što tvrde.

Najinteresantnije od svega: dve automatske puške i ručna bomba.

Izgleda kao jabuka, misli Malin, promašena jabuka u mutiranoj, zelenoj boji.

„Kladim se da su te automatske puške i ručna bomba iz one provale u skladište oružja u Kvarnu pre pet godina“, kaže Berje. „Ukradeno je deset automatskih pušaka i kutija ručnih bombi. Kladim se u šta god hoćeš da je ovo odatle.“

Kašlje i ide gore-dole po prostoriji.

„Mogli su da započnri rat sa svim ovim“, kaže Seke.

„Možda su ga već i počeli“, dodaje Berje. „Kada su obesili Bengta Andešona o ono drvo.“

Jakob i Elijas Murval sede pored majke u kuhinji njene kuće, naspram otvorenih fioka i pribora za jelo, rasutog po podu.

Braća su fokusirana, kao da čekaju naredbe koje treba izvršiti, pa šta bude. Kao da su u ratu, misli Malin, kao što je Berje rekao, kao da će da se ispnu iz svojih rovova i pojure na neprijateljske linije. Rakel Murval, njihova majka, sedi kao matrijarh između njih, vilice blago izbačene napred, vrata zategnutog unazad.

„Malin i Seke, vi preuzmite“ kaže Sven Šeman. „Napravite pritisak na njih, zapretite im malo.“

Uniformisani policajci su u predsoblju, u dnevnoj sobi.

„Za slučaj da se bilo šta dogodi.“

Seke staje pored Malin, naspram trija. Složili su se pre ovoga da odigraju najstariji prikiz svojih knjiga, dobar policajac, loš policajac. Sekeove oči, vuk u ravnici s dahom smrznute zimske krvi.

„Ja ću biti loš policajac.“

„Okej. Je li i tebi to okej?“

„Kad znam da si pored mene, biću čvrst kao stena.“

Malin se nagine preko stola: prvo gleda u Jakoba, onda u Elijasa, a na kraju u njihovu majku.

„Vi ste u velikoj meri u problemima.“

Niko od njih ne reaguje, samo teško dišu, a s vremenom kao da njihova srca i pluća ulaze u isti ritam.

Seke nastavlja:

„Pet godina svaki. Minimum. Provala i upad, krađa oružja, ilegalno posedovanje vatrenog oružja, krivolov, a ako pronađemo tragove ljudske krvi, onda ćete biti optuženi i za ubistvo. Ako nađemo njegovu krv.“

„Provala i upad? Koja provala i kakav upad?“, kaže Elijas Murval.

Njegova majka:

„Šššš, ni reč.“

„Zar ne mislite da vas držimo u šaci zbog automatskih pušaka?“

„Nikad“, šapuće Elijas. „Nikad.“

Malin može da vidi kako nešto u tonu Elijasa Murvala gura Sekea preko ivice; videla je ona to i ranije, kako se njegove brane otvore i celo biće se pretvori u akciju, mešavinu mišića i adrenalina, kao što je to i sada slučaj. On preleće oko stola u jednom pokretu. Grabi Elijasa Murvala za vrat i prisiljava ga da sagne glavu dole, na drveni sto, pritiskajući ga tako jako da ovome vrat pobeli.

„Jebeni gade, primitivni“, šapuće Seke. „Iščupaću ti to tvoje perje iz dupeta i nabiću ti ga u grlo.“

„Budi miran, Jakobe“, kaže majka. „Budi miran.“

„Jesi li ga ti ubio, stoko jedna, jesi li ti to uradio? Tamo dole, u radionici. Kao nekog jebenog psa, a onda ste ga obesili o drvo da svi vide, da pokažete celoj ovoj jebenoj ravnici šta se dogodi onome ko se zameri Murvalovima, je li tako bilo?“

„Pusti me“, reži Elijas i Seke još jače pritiska. „Pusti me“, cvili on i Seke popušta.

To gvozdeno srce, misli Malin. Ti bi ovako uzeo pod svoje jednog po jednog brata ili sve njih zajedno ako treba, zar ne?

„Ja razumem“, Malin kaže smireno kada se Seke vrati na svoje mesto i sedne pored nje. „Da niste mogli da se otresete pomisli da je Bengt možda silovao vašu sestru, da ste hteli da uradite nešto zbog toga. Ljudi će razumeti.“

„Šta je nas briga šta će ljudi da misle?“, kaže Jakob Murval.

Njihova majka se naginje nazad u svojoj stolici, prekrštajući ruke na grudima.

„Nimalo nas nije briga, majko“, kaže Elijas Murval.

„Nije li sve ovo sad otišlo predaleko?“, kaže Seke. „Mi ćemo se potruditi da nađemo Bengtovu krv u pik-apu i onda ćemo imati dovoljno dokaza da vas optužimo.“

„Tu nećete naći njegovu krv.“

„Mora da ste bili veoma besni. Jeste li se konačno predali tom besu prošlog četvrtka? Je li došlo vreme za osvetu?“, pita Malin najnežnijim glasom, sa svojim najsamilosnijim pogledom.

„Optužite momke za krivolov i posedovanje vatrenog oružja“, kaže majka iznenada. „Ali oni ništa ne znaju o svemu ostalom.“

Ali ti znaš, zar ne? Misli Malin.

„Ali vi znate, zar ne?“

„Ja? Ja ništa ne znam. Ali ispričajte joj za lov, dečaci, ispričajte joj o kolibi pored jezera, ispričajte joj sve to, da možemo da stavimo tačku na ove besmislice.“

39

Koliba, Malin.

Šuma.

Stvorenja puze između trupaca napolju u hladnoći.

Braća i majka.

Jesu li oni ti koji su me povredili, Malin? Ko je pucao kroz moj prozor, ko me je obesio o drvo? Ko je naneo sve te povrede mom telu?

Oni pružaju otpor. Pokušavaju da zadrže ono što je njihovo.

Je li to vaše, mladi momci?

Vernici?

Pitanja nikada ne prestaju.

Razgovaraj s roditeljima malih dečaka, Malin, znam da je to sledeće što ćete ti i Saharijus uraditi. Razjasni stvari. Priđi bliže istini koju misliš da tražiš.

Odgovor je tu negde.

Negde, Malin.

Sledi plan.

Pokreći se u skladu s unapred pripremljenim planom. Ne odustaj ni od čega dok nisi potpuno siguran da treba odustati.

Bez prethodnih konstrukcija, Malin.

Omiljene reči Svena Šemana.

Širom otvorena vrata, zatvorena vrata, kao ova ispred nje sada.

Sekeov prst na zvonu, mali hodnik koji vodi do stana obojen je u crveno iznad njih, svetlo na prozoru odmah pored vrata, kuhinja, nema nikoga unutra.

Palasvegen.

Trideset ili više sličnih blokova, sudeći po stilu sagrađenih u kasnim sedamdesetim, skrivenih od puta, na parčetu ravnog zemljišta iza komunalnog kupališta Jungsbroa, ledene staze posute šljunkom, oivičene smrznutim žbunjem, male snegom pokrivena površina trave ispred svakog ulaza.

Kao da su vile, samo što to nisu, misli Malin. Kao bajagi kuće za ljude koji ne mogu da priušte prave. Način života koji nije ni jedno, ni drugo. Da li ljudi postaju ni jedno ni drugo kada žive na ovakvim mestima? Čak i garaže iznad parkinga oivičenog žbunjem odaju konfuzan, opušten utisak.

Mama Joakima Svensona. Margareta.

Ona je kod kuće, misli Malin. Zašto onda ne otvara vrata?

Seke ponovo zvoni na vrata, iz usta mu izlazi para - belo u kontrastu s bojom večeri koja nadolazi.

Sat u kolima je pokazivao 17.15 kada su stali na parking. Veče, a verovatno i noć biće dugi.

Braća u pritvoru.

Koliba u šumi.

Onda Malin čuje korake, kako silaze niza stepenice iza vrata. Čuje bravu koja škljoca, vidi uzani otvor između vrata i dovratka.

Svi ovi ljudi, razmišlja Malin, koji vire napolje u svet, kroz uske otvore na vratima. Čega se toliko plaše?

Onda vidi telo Bengta Andešona na drvetu.

Braća Murval.

Rakel.

Razmišlja, kako je možda najbolje da držiš svoja vrata otvorena, Margareta. Onda pita:

„Margareta Svenson? Mi smo iz linčepinške policije i voleli bismo da vam postavimo neka pitanja u vezi s vašim sinom. Možemo li da uđemo?“

Žena klima glavom i otvor se širi. Umotana je u beli peškir, kovrdžava, kovrdžava, plava kosa joj je mokra i sa nje voda kaplje na pod. Upoznavanje i rukovanje.

„Bila sam u kupatilu“, kaže Margareta Svenson. „Ali uđite unutra, uđite. Možete da sačekate u kuhinji, dok se ne obučem.“

„Je li Joakim kod kuće?“

„Ne, Joke je otišao negde.“

Kuhinja vapi za ozbiljnim preuređenjem: bela boja otpada sa kuhinjskih elemenata, a tiganji na šporetu izgledaju kao da su odradili svoje. Međutim, cela prostorija deluje prijatno, politirani braon sto i različite stolice dodaju smirujuću dostojanstvenost jednostavnosti kuhinje i, kada je hladnoća popusti pritisak na njen nos, Malin može da oseti miris bibera sa Jamajke.

Skidaju jakne, sedaju za kuhinjski sto i čekaju. Na radnoj površini je flaša maslinovog ulja i činije za voće pune različitih kutija kekisa.

Pet minuta.

Deset.

Onda se Margareta Svenson vraća.

Obučena u crvenu trenerku, sa gornjim crvenim i donjim belim delom; nema više od trideset pet godina, najviše četrdeset, samo nekoliko godina je starija od Malin, i veoma je atraktivna, dobro građena - verovatno vežba.

Seda za sto i ispitivački gleda u Malin i Sekea.

„Direktorka je zvala i rekla da ste bili u školi.“

„Pa, kao što možda i znate, vaš sin i Jimi Kalmvik maltretirali su Bengta Andešona, žrtvu ubistva“, kaže

Malin.

Margareta Svenson pušta da reči potonu.

„To je isto i direktorka rekla. Nemam pojma o tome. Ali nije nemoguće. Ko zna šta oni sve rade zajedno?“

„Oni dosta vremena provode zajedno?“, pita Seke.

„Da, oni su kao braća“, kaže Margareta Svenson.

„I ne znate ništa o tome šta su radili Bengtu Andešonu?“

Margareta Svenson odmahuje glavom.

„Da li su možda imali pristup ikakvom oružju?“

„Noževi i te stvari, mislite? Kuhinjske fioke su ih pune.“

„Puške“, kaže Malin.

Sada Margareta Svenson izgleda iznenađeno.

„Ne verujem. Apsolutno ne. Gde bi oni mogli da nabave pušku?“

„Esirska verovanja“, pita Seke. „Da li se Joakim ikada interesovao za ta- kve stvari?“

„Mogu da vam garantujem da on pojma nema šta je to. Tekvondo i skejtbording, s druge strane, o tome zna sve što može da se zna.“

„Ume li da vozi?“, pita Malin.

Margareta Svenson duboko uzdiše i prolazi rukom kroz još uvek mokru kosu.

„Njemu je petnaest godina. Njih dvojica su svašta u stanju da urade.“

„Rekli su nam da su prošlog četvrtka ovde gledali filmove, ali da vi niste bili kod kuće?“

„Kada sam otišla posle sedam, bili su ovde, a kada sam se vratila, Joke je već zaspao. Film se završio, ali je televizor i dalje bio upaljen. Oni često gledaju taj film o skejtbordingu.“

„Gde ste...“

„Idem na akva-aerobik u lokalnom bazenu. Onda sam svratila do jednog prijatelja. Mogu da vam dam njegov broj ako hoćete. Vratila sam se oko pola dvanaest.“

„Prijatelj?“

„Moj ljubavnik. Zove se Niklas Niren. Daću vam njegov broj.“

„Dobro“, kaže Seke. „Da li on ima kontakte sa vašim sinom?“

„Trudi se. Verovatno misli da bi momak trebalo da ima muški uzor.“

„Joakimov otac je mrtav, zar ne?“ pita Malin.

„Poginuo je u automobilskoj nesreći kada je Joakim imao tri godine.“ Onda se Margareta Svenson ispravi u leđima. „Dala sam sve od sebe da ga podignem najbolje što umem, radeći puno radno vreme kao pomoćni računovođa u dozlaboga groznoj građevinskoj firmi, pokušavajući da od njega napravim pristojnog čoveka.“

Ali nisi uspela u tome, misli Malin. On je u velikoj meri ispao polukriminalizovani, surovi siledžija.

I kao da je pročitala Malinine misli, Margareta Svenson kaže: „Znam da nije najbolje dete na planeti i ponekad ume da bude prilično nesnosan. Ali je čvrst i ja sam to ohrabrivala; on neće dopustiti nikome da pokuša da ga baci na leđa, i ume da se izbori za sebe. A to znači da je dobro pripremljen za sve bitke koje ga čekaju u životu, zar ne?“

„Možemo li da vidimo njegovu sobu?“

„Uza stepenice, pa pravo.“

Seke ostaje za stolom, dok se Malin penje gore.

Soba miriše na plesan. Usamljeno. Skejtbording plakati. Hip-hop zvezde. *Tupak*, *Outkast*.

Krevet, namešten, na svetloplavom tepihu, svetloplavi zidovi. Sto. Malin proverava fioke, nekoliko olovaka, nešto papira, prazna sveska.

Gleda ispod kreveta, ali tamo je prazno, samo nekoliko loptica prašine u uglu, gde se spajaju zidovi.

Samo za spavanje, misli Malin.

Onda razmišlja o tome kako je dobro da Tuve nije upoznala dečka kao što je Joakim Svenson, da je njen doktorov sin san snova u poređenju sa ovim čvrstim momcima iz ravnice.

Sledeća kuća, sasvim drugačiji svet.

Čak i ako je samo petsto metara od stana Margarete Svenson.

Velika betonska kuća iz sedamdesetih sa duplom garažom, smeštena na padini koja vodi do Geta kanala, jedna od deset velikih kuća koje se nalaze u kvadratu oko dobro održavanog igrališta, crni *subaru* terenac parkiran napolju na ulici pored žbunja.

Malinin prst na zvonu na vratima, standardni crno-beli model, njihovo ime napisano drhtavim rukopisom na parčetu papira iza malog plastičnog pravougaonika odmah ispod dugmeta.

Kalmvik.

Mračno je i hladno; veče je došlo u Jungsbro i, kako vreme prolazi, noć se prikrada donoseći još ljući mraz.

Joakim Svenson i Jimi Kalmvik bili su sami u stanu od sedam do pola dvanaest. Kako mogu da budu sigurni da su momci zaista bili u stanu sve to vreme? Da se nisu iskrali i uradili nešto? Da li su oni mogli da povrede Bengta Andešona za to vreme? Da ga obese o drvo? Ili se možda Joakim Svenson iskrao pošto se njegova mama vratila kući?

Ništa nije nemoguće, misli Malin. I ko zna koliko su gledali filmova koji su mogli da ih inspirišu? Da li je cela stvar mogla da bude samo nestašluk obesnih dečaka koji se oteo kontroli?

Henrijeta Kalmvik širom otvara vrata.

Nema malog nesigurnog otvora.

„Vi ste iz policije, zar ne?“

Duga crvena kosa, zelene oči, jasni obrisi. Elegantna bela bluza preko stilskih plavih pantalona: žena u srednjim četrdesetim godinama, koja zna u čemu izgleda dobro.

„Je li to vaš auto?“, pita Malin. „Napolju na ulici?“

„Jeste, lep je, zar ne?“

Henrijeta Kalmvik ih uvodi u kuću, pokazujući im da obese svoje jakne u drugom od dva predsoblja. Dok Malin

skida svoju perjanu jaknu, vidi je kako prosto klizi po parketu do dnevne sobe, gde dve bele kožne sofe okružuju sto čije noge izgledaju kao krupne lavlje šape na crvenom mermeru.

Henrijeta Kalmvik seda na manju sofu i čeka ih.

Na podu je ražičasti, kineski tepih. Na zidu iznad veće sofe visi slika dvoje nagih ljudi na plaži u vreme zalaska sunca. Iza prozora je bazen pokriven snegom, osvetljen reflektorima, i Malin misli kako mora da je lepo započeti dan jutarnjim plivanjem u bazenu kada je napolju toplije.

„Sedite.“

Malin i Seke sedaju jedno pored drugog na veću sof, a koža se uleže pod njima. Oseća se kao da nestaje u njegovoj udobnosti. Primećuje činiju od prevrnutog drveta na stolu, punu sjajnih, zelenih jabuka.

„Pretpostavljam da vas je zvala direktorka škole“, kaže Seke.

„Jeste“, odgovara Henrijeta Kalmvik.

I onda ista pitanja koja su postavljali Margareti Svenson.

Isti odgovori, a opet, ne baš sasvim isti.

Zelene oči Henrijete Kalmvik uperene su u bazen iza prozora dok kaže:

„Odavno sam digla ruke od Markusa. On je nemoguće dete, ali sve dok je ono što radi u granicama zakona, može da radi šta hoće. Ima svoju sobu u podrumu, sa sopstvenim ulazom, tako da može da dolazi i da odlazi kad hoće. Ako mi kažete da je maltretirao Bengta Andešona, ja ću vam reći da verovatno jeste. A oružje? Nije nemoguće. Prestao je da bude poslušan još kad je imao devet godina. Počeo je da me zove glupom jebenom kućkom kada ne bi dobio ono što je hteo. I na kraju sam prestala da pokušavam. Sada dolazi kući da jede. Ništa više. Ja se bavim svojim stvarima, član sam *Lavova* i džez kluba u gradu.“

Henrijeta Kalmvik zastaje, kao da je rekla sve što je imala da kaže.

„Pretpostavljam da biste želeli da vidite njegovu sobu?“

Ustaje i vodi ih niza stepenice u podrum.

Još jednom idu za njom.

U podrumu prolaze kroz vešernicu i još jednu sobu u kojoj je sauna i veliki džakuzi, pre nego što se Henrijeta Kalmvik zaustavi ispred vrata.

„Njegova soba.“

Pomera se.

Pušta da Seke otvori vrata.

Soba je u potpunom neredu, veliki krevet je nerasporemljen, neobično smešten u sredinu sobe. Odeća je razbacana po kamenom podu, zajedno sa stripovima, omotima slatkiša i praznim konzervama pića. Beli zidovi su goli i Malin razmišlja o tome kako veoma malo svetlosti dopire kroz prozore.

„Verovali ili ne“, kaže Henrijeta Kalmvik, „on voli da boravi ovde dole.“ Pretresaju komode i fioke, uzimajući nekoliko stvari s poda.

„Ovde nema ničeg neobičnog“, kaže Seke. „Da li znate gde je sada Jimi?“

„Nemam pojma. Pretpostavljam da gluvare negde, on i Joke. Njih dvojica su kao braća.“

„A Jimijev otac? Ima li šanse da razgovaramo s njim?“

„On radi na naftnoj bušotini gore na Severnom moru. Negde oko Narvika. Tri nedelje je na terenu, a onda je dve nedelje kod kuće.“

„Mora da je usamljen“, kaže Seke, zatvarajući sobu Jimija Kalmvika.

„I nije baš“, kaže Henrijeta Kalmvik. „Oboma nam odgovara da ne dišemo jedno drugom za vratom. A zarađuje i ogromnu količinu novca.“

„Ima li mobilni tamo?“

„Ne, ali možete da pozovete naftnu platformu, ako je nešto zaista hitno.“

„Kada će doći kući?“

„U subotu ujutro. Jutarnjim vozom iz Osla. Ali

pozovite platformu, ako vam je hitno.“

40

Glas sa druge strane linije, smetnje i pucketanje utiču da norveški zvuči nečisto, kao u snu, dok Seke vozi unazad sa prilaza kući Kalmikovih.

„Da, halo. Vi ste hteli Jerana Kalmvika? Ima već nedelju dana kako nije ovde. Smena mu se završila prošlog četvrtka. I ne očekujemo da se vrati još dve nedelje. Ne mogu dobro da vas čujem, ne... Gde može da bude? Kod kuće... oh, vidim sad... u tom slučaju, nemam pojma... da, on radi dve nedelje, a slobodan je tri.“

„Dođavola“, kaže Malin kada prekine vezu.

„Kalmikov otac nije na platformi. Nije tamo gotovo nedelju dana.“

„Čini mi se da Henrijeta o tome ništa ne zna“, kaže Seke. „Šta misliš, šta to može da znači?“

„To može da znači bilo šta. Može da znači da je bio kod kuće prošle nedelje kada je Bengt Andešon ubijen i da je mogao da pomogne dečacima ako su otišli predaleko u svojim nestašlucima. Ili možda vara ženu i ima ljubavnicu, ili nešto još sočnije i interesantnije negde drugde. Ili možda odvaja vreme samo za sebe.“

„On beše u subotu dolazi kući?“

„Da.“

„Biće nam teško da dopremo do njega pre toga. Da li misliš da Henrijeta laže? Da se samo pretvara da ništa ne zna? Da pokušava da zaštiti muža i sina?“

„Nije mi izgledala tako“, kaže Malin, „ne bih rekla.“

„Okej, hajde da ostavimo Kalmika zasada, Fošova. Nego, da mi hrabro zanemarimo hladnoću i mrak i da odemo da bacimo pogled na tu kolibu Murvalovih u šumi. Tako ćemo i malo da se odmaknemo od svega ovoga.“

Malo da se odmaknemo, misli Malin, zatvarajući oči i

opuštajući se i dopuštajući da slike u njenoj glavi promiču kako im se sviđi.

Tu ve na sofi kod kuće u stanu.

Danijel Hegfelt, golih grudi.

Janeova slika pored kreveta.

A onda slika koja primorava sve ostale da se povuku, koja se širi i gori u njenoj podsvesti, slika koju je nemoguće promeniti: Marija Murval na krevetu u sobi u bolnici, Marija Murval između mračnih panjeva, jedne ranjave, vlažne noći.

Farovi automobila osvetljavaju put kroz šumu, oko njih drveće izgleda kao smrznute figure iz filma strave i užasa, napuštene letnje kolibe pretvorene su u crne obrise, sputani snovi lepih dana na vodi sada su zamrznuti kao svetlosive mrlje na bleđoj mesečini koja se probija kroz proreze na velovima oblaka.

Uputstva koja im je ranije tog dana dao Elias Murval u kući svoje majke:

„Hultšen, onda posle Jungsbroa pravo prema Olstorpu, pored terena za golf i onda put za Čelmo. Posle deset kilometara stići ćete na jezero; put do drugih koliba je uvek raščišćen, posle toga morate da pešačite. Staza je obeležena. Ali tamo ništa nećete pronaći.“

Pre svega toga, Jakob Murval se iznenada raspričao, kao da je njegova majka pritisla *plej* dugme. Nastavio je o organizovanju lova za grupe, o prodaji mesa, o zamkama za jelene, o tome kako su ruski milioneri ljudi za zamkama za jelene.

„Otići ćemo tamo noćas. Sad. Šeman će srediti sve oko naloga.“

Seke okleva.

„Zar to ne može da sačeka do sutra. Braća su odvedena u pritvor, ništa ne mogu da urade.“

„Ne.“

„Ali ja imam vežbe hora večeras, Fošova.“

„Šta?“

„Okej, okej, Malin. Ali prvo ćemo morati da razgovaramo sa roditeljima Joakima Svensona i Jimija Kalmvika“, i tog puta je grubost njegovog glasa odala da je potpuno svestan da će ga zadirkivati mesecima ako dopusti da mu horska vežba bude važnija od potpuno novog traga koji imaju.

Nalog je stigao, Sven Šeman ih je pozvao da to potvrdi.

I sad Seke drži jednu ruku na volanu, dok neki hor predvođen Čelom Lenom eksplodira kroz *Swing it, Magistern*. Horska muzika: uslov oko koga nije bilo pogađanja da bi mogli da se odvezu do kolibe. Seke se bori sa ledom, sileći auto ubrzavanjem, kočenjem, ubrzavanjem. Jarak duž puta izgleda kao ambis ovičen belinom koji se proteže pored njih. Malin izviruje, tražeći odblesak farova u očima životinja: jelen, los, mužjak koji je rešio da pređe put neposredno pre njihovog dolaska. Mali broj ljudi ume da vozi kao Seke, ne kao beskompromisni samouvereni profesionalni vozač, već sa pažljivom koncentracijom na cilj: stići tamo kuda smo pošli.

Idu okolo, duž jezera, ali treba imati jasnu ideju kako izgleda smrznuta voda koja se nastavlja i prelazi u šumu, sužavajući se u nešto nalik reci što vodi pravo u srce noći i tame.

Sat na komandnoj tabli pokazuje 22.34. Potpuno neodgovarajuće vreme za nešto ovakvo.

Tuve kod kuće, nije uspela da stigne do Markusa: podgrejala sam ostatak gulaša. „Dobro sam, mama.“

„Čim se stvari smire ovde na poslu, radićemo zajedno nešto zabavno.“

Zabavno? Malin razmišlja dok gleda gomile snega ispred njih na kraju puta, kako je neko probio prolaz kroz smetove i kako fluorescentne oznake zakačene na drveće sijaju kao zvezde u liniji koja vodi negde u daljinu.

Šta ti misliš da je zabava, Tuve? Bilo je lakše kada si bila mlađa. Obično smo išle na bazen. A ti si uvek radije s

drugima išla u bioskop. Voliš da ideš u šoping, ali nisi luda za tim kao ostale devojke tvojih godina. Možda bismo mogle da odemo na koncert u Stockholm, to bi sigurno volela. I ranije smo govorile o tome, ali nikada nismo uspele da odemo. Ili možda da odemo na sajam knjiga u Geteborgu? Ali to je u jesen, zar ne?

„Ovo mora da je pravo mesto“, kaže Seke, isključujući motor. „Nadam se da do tamo nema mnogo hoda. Jebiga, kao da je noćas još hladnije.“

Geografija zla.

Kako to izgleda? Koja je to vrsta topografije?

Nedaleko odavde su pronađeni tragovi napada na Mariju Murval, nekih pet kilometara na zapad. Niko od njene braće nije znao šta je radila u šumi, niko tada nije pomenuo kolibu, posed na kojem su imali besplatan zakup i koji im je iznajmio farmer Kvarnstrem iz razloga u koje niko nije hteo da ulazi.

„Idemo to da pogledamo, jednostavno tako.“

Marija u šumi.

Isečena iznutra.

Prohladna jesenja noć.

Svet vlažnih kapi.

Loptasti Bengt na drvetu.

Hladnoća ravnice.

Grane poput zmija, lišće i trule pečurke kao pauci, a onda crvi ispod tvojih stopala, oštro trnje koje se urezuje u tabane tvojih stopala. Ko to visi na drvetu? Slepí miševi, sove, malo svežeg zla.

Je li geografija zla malo kamenja na površini i plitka udubljenja? Još neporasla šuma, žena s dronjcima crne odeće koja visi s njenog tela, koja se vuče šumskim putem u zoru.

Je li zver ovde u šumi?

Malin ima vremena da razmišlja o svemu ovome dok se sa Sekeom probija kroz sneg prema kolibi braće Murval. Osvetljavaju drveće svojim baterijskim lampama,

fluorescentna obeležja sijaju i čini se kao da crno drveće podrhtava u gluvoj noći, dok kristali snega na tlu svetlucaju kao bezbroj opreznih očiju leminga, mali svetionici za navigaciju u nepoznato.

„Koliko još, Fošova? Sigurno je minus petnaest, a ja se kupam u znoju.“

Seke je na čelu, probija se kroz sneg; niko ovuda nije prolazio od kada je poslednji put pao sneg, ako je uopšte i bilo nekih prethodnih tragova koje su mogli da prate. Tragovi električnih sanki pored njih.

Životinje, misli Malin. Mora da su ih tako izvlačili odavde, snežnim sankama.

„Prilično nam teško ide“, kaže Malin, pokušavajući da okuraži Sekea, pokazujući kako i ona deli njegov bol. „Mora da smo do sada isprtili bar jedan kilometar.“

„Koliko bi to trebalo da bude daleko?“

„Nisu nam to rekli.“

Staju jedno pored drugog, tiho dišući.

„Možda je trebalo da sačekamo?“, kaže Malin,

„Hajdemo dalje“, ne popušta Seke.

Posle trideset minuta borbe protiv snega i hladnoće šuma se otvara u omalenu čistinu pred njima, a u njenom središtu stoji mala kuća, verovatno stara nekoliko stotina godina, sa nanosima snega sve do strehe.

Usmeravaju baterijske lampe prema kolibi: duge senke padaju od svetlosti lampi i drveće u šumi postaje zavesa satkana od nijansi tame iza krova pokrivenog snegom.

„Okej, idemo unutra“, kaže Seke.

Ključ visi tamo gde su braća rekla, na kuki ispod donje površine luka. Brava cići na hladnoći.

„Ne verujem da ovde ima struje“, kaže Seke kad se vrata otvore. „Nema svrhe da tražimo prekidač za svetlo.“

Kupa svetlosti igra kroz jedinu, smrznutu sobu. Uredno, misli Malin. Prostirke na podu, šporet na gas na jednostavnoj drvenoj ploči, kamperski sto u sredini sobe, četiri stolice, sveće, nema lampi, i tri kreveta na sprat duž

zidova na kojima nema prozora.

Malin odlazi do stola.

Na površini se vide masne mrlje.

„Ulje za podmazivanje oružja“, kaže ona, a Seke mrmrlja u znak odobravanja.

Na komodi pored kuhinjske radne ploče stoje konzerve graška i ravioli i ćufte, a u kutiji kraj njih su flaše s pićem.

„Na neki način me ovo podseća na radionicu“, kaže Seke.

„Da, veoma je neutralno. Nema osećanja.“

„Šta si očekivala, Fošova? Oni su nas i uputili ovamo tačno zato da ne bismo ništa pronašli.“

„Ne znam. Samo neki predosećaj.“

Soba bez osećanja. Šta je iza toga?

Ako imate pokvarena srca, duboko u vama, vi Murvalovi, kakvu vrstu štete ste napravili?

Onda je Seke ućutkuje i Malin se okreće. Vidi ga kako ruku u rukavici stavlja na usne i onda pokazuje kroz vrata tako da oboje istovremeno šakama prekrivaju sijalice svojih lampi.

Nastaje neprozirna tama.

„Jesi li čuo nešto?“, šapuće Malin.

Seke kaže:

„Hmmm“, i oni stoje u tami i osluškiju.

Do njih dolazi zvuk kao da neko vuče nešto: malaksala životinja? Povređena zalutalim metkom? Vuče se kroz šumu do čistine. Onda ponovo utihne. Da li se životinja zaustavila? Braća Murval su u zatvoru. Starica? Ne ovde, ne sad. Možda može da promeni svoj oblik? Siledžije? Ali šta bi oni radili ovde?

Malin i Seke polako prilaze otvorenim vratima, pažljivo se naginju s obe strane, gledaju jedno u drugo, onda se ponovo čuje isti zvuk, ali sad nešto dalje, i oni iskaču napolje, usmeravajući svoje lampe u pravcu iz koga je došao zvuk.

Nešto crno se brzo pomera ka ivici šume; trenutak

razmišljanja. Osoba?

Žena?

Tinejdžer? Dva tinejdžera?

„Stoj!“, viče Seke. „Stoj!“

Malin trči za obrisom, prateći crnu senku, ali, kako trči, čizme joj seku koru od snega i ona se sapliće, ustaje, trči, pada, ustaje. „Stoj! Stoj! Vрати se ovamo!“

Sekeov viče iza nje, smrtno ozbiljan:

„Stoj ili pucam!“

Malin se okreće. Vidi Sekea kako stoji na tremu ispred kolibe, sa izvađenim pištoljem, nišaneći u praznu tminu ispred njih.

„Nema svrhe“, kaže Malin. „Šta god da je to bilo, već je otišlo.“

Seke spušta oružje, klimajući glavom.

„A došlo je na skijama“, kaže, uperivši bateriju prema uskom tragu skija u snegu.

Petak, 10.februar

Tuve u Malininom naručju.

Koliko si sada teška?

Četrdeset pet kilograma?

Dobro je što mama ponekad ide da vežba, zar ne?

Noge je bole i zatežu, ali je bar toplota počela da joj se vraća u stopala. Dva kilometra su pratili tragove. U međuvremenu je oluja duvala u šumama oko Hultšena i, u vreme kada su stigli na kraj staze, sve je bilo prekriveno belim prahom. Tragovi skija su se završavali na šumskom putu i bilo je nemoguće reći da li je tu čekalo parkirano vozilo ili ne. Na zemlji nije bilo ulja. A svi tragovi guma bili su zbrisani snegom.

„Progutala ga je šuma“, rekao je Seke, a onda je

zabeležio njihovu poziciju u mobilnom telefonu.

„To je samo pet kilometara. Biće brže ako budemo hodali do automobila, nego da čekamo da nam iz stanice pošalju vozilo.“

Kada je Malin stigla kući, Tuve je spavala na sofi. Na televizoru se videla slika koja treperi bez signala i Malin je prvo pomislila da probudi Tuve i da je odvede do kreveta.

Ali onda, kada je videla tu figuru pruženu na sofi, visoku i vitku za svoje godine, njenu ljupku plavu kosu preko jastuka i njene sklopljene oči, smirena usta, o poževela je da oseti težinu svoje ćerke, teret žive ljubavi.

Bilo joj je potrebno da skupi svu snagu da bi je pomerila i bila je sigurna da će se Tuve probuditi, ali i pored toga je stajala tu, u tišini mračne dnevne sobe, sa Tuve u naručju, i sada je posrtala kroz hodnik, otvorivši stopalom vrata Tuvine sobe.

A onda dole na krevet. Međutim, Malin je izgubila ravnotežu ne očekujući toliku težinu, osetivši kako toplota klizi i udaljava se od nje, i telo lagano pade na madrac uz prigušeni zvuk.

Tuve je otvorila oči.

„Mama?“

„Molim.“

„Šta radiš?“

„Samo sam te odnela u krevet.“

„Oh.“ Onda Tuve je sklopila oči i ponovo zaspala.

Malin je izašla u kuhinju. Stala je kraj sudopere i pogledala u frižider. Brujao je u mraku, jedinica za hlađenje je umorno kapala.

Koliko si bila teška, Tuve?

Tri hiljade, dve stotine pedeset četiri grama.

Četiri kilograma, pet i tako dalje, i sa svakim stečenim kilogramom manje zavisna, manje dete, više odrasla.

Možda sam je poslednji put ovako prenela, pomislila je Malin, zatvarajući oči i slušajući zvuke noći.

Da li to telefon zvoni u snu? Ili zvoni u sobi izvan sna?

U svakom slučaju, zvoni, i Malin pruža ruku do stočića pored kreveta, gde bi trebalo da se nalazi slušalica, s druge strane vakuuma u kome se sada nalazi, na granici između jave i sna, gde sve može da se dogodi, gde nekoliko trenutaka ništa ne može da se uzme zdravo za gotovo.

„Malin Foš.“

Pokušava čvrsto da zvuči, ali njen glas je promukao, tako promukao.

Njihova noćna šetnja je pronašla put do njenih pluća, ali se uglavnom oseća dobro, telo joj je tamo gde treba da bude, kao i glava.

„Jesam li te probudila, Malin?“

Prepoznaje glas, ali u početku ne može da ga poveže s licem koje mu pripada. Ko je ovo? Često čujem ovaj glas, ali ne preko telefona.

„Malin, jesi li tu? Zovem te između dve pesme i nemam puno vremena.“

Radio. Helen.

„Ovde sam. Samo sam još uvek pomalo pospana, to je sve.“

„Onda ću pravo na stvar. Sećaš se kada si me nazvala u vezi s braćom Murval? Ima nešto što sam tada zaboravila da ti kažem, nešto što bi ti možda volela da znaš. Čitala sam u jutrošnjim novinama da ste uhapsili tri brata, i ne znam da li je ovo u vezi sa istragom ili nije, ali onda sam se setila: postoji i četvrti brat, tačnije polubrat. On je nešto stariji, pravi usamljenik; otac mu je bio neki mornar koji se utopio, mislim. Šta god. Sećam se da su se ostali držali zajedno, ali je on bio po strani.“

Četvrti brat, polubrat.

Tišina kao zid.

„Da li znaš kako se zove?“

„Pojma nemam. Bio je malo stariji. Zato valjda nikada nisam mislila da pripada ostalima. Nikada nisi mogla da ga vidiš. Bilo je to odavno. Možda ništa od ovoga nije tačno. Možda sam nešto i pomešala, ne znam.“

„Ovo nam je od velike pomoći“, kaže Malin. „Šta bih ja bez tebe? Vreme je da se uskoro nađemo negde na pivu.“

„Bilo bi to sjajno, ali kad? Izgleda mi kao da obe previše radimo.“

Završile su razgovor. Malin čuje Tuve u kuhinji i ustaje iz kreveta, osećajući iznenadno čežnju za svojim detetom.

Tuve doručkuje za kuhinjskim stolom, čitajući *Korespondent*.

„Ta braća, mama, oni su izgleda sasvim uvrnuti“, kaže zevajući. „Jesu li oni to stvarno uradili?“

Crno ili belo, misli Malin.

Učinjeno ili nije učinjeno.

Na neki način Tuve je u pravu, to je jednostavno, a opet je neverovatno komplikovano, nejasno i dvosmisleno.

„To još uvek ne znamo.“

„Pa, dobro. Pretpostavljam da će biti u zatvoru zbog oružja i krivolova? A ta krv, je li to samo životinjska krv, kao što kaže ta doktorica?“

„Ni to još uvek ne znamo. U laboratoriji rade na tome.“

„Ovde piše da si baš ti ispitivala dva tinejdžera. Ko su oni?“

„Ne mogu to da ti kažem, Tuve. Uzgred, jesi li se lepo provela kod oca pre neko veče?“

„Jesam, rekla sam ti to preko telefona, zar se ne sećaš?“

„Šta si radila?“

„Markus, tata i ja smo jeli, a onda smo gledali televiziju dok nismo otišli u krevet.“

Malin je osetila kako joj se steže stomak.

„Markus je bio tamo?“

„Da, ostao je da spava.“

„OSTAO DA SPAVA?“

„Da, ali ne ono kao da spavamo u istom krevetu ili nešto tako slično. Nisi valjda to mislila?“

I Tuve i Jane su tog popodneva razgovarali s njom. Nijedno od njih nije pomenulo Markusa. Ne da nisu ništa rekli o tome da će ostati da spava, ni da će večerati s njima, nego nijedno od njih dvoje nije ni uzgred spomenulo da je Jane svestan njegovog postojanja.

„Nisam čak znala ni da je tvoj otac čuo za Markusa.“

„A zašto ne bi?“

„Rekla si mi da ne zna ništa o njemu.“

„Ali sada zna.“

„Zašto mi niko nije rekao ništa o ovome? Zašto mi ti nisi rekla?“

Malin i sama inože da čuje koliko glupo su zazvučale njene reči. „Trebalo je samo da pitaš“, kaže Tuve.

Malin odmahuje glavom.

„Mama“, kaže Tuve. „Ponekad si neverovatno detinjasta.“

42

„Postoji još jedan brat.“

Sedeći za svojim stolom, Johan Jakobson maše svežnjem papira, kada vidi da Malin ulazi u njihovu veliku kancelariju bez pregrada. Glavom joj još uvek prolaze delovi razgovora koji je vodila s Janeom preko mobilnog telefona.

„Mogao si da mi kažeš da će on prespavati kod tebe.“

Jane se upravo probudio, pošto je kasnije zaspao, jer je radio noćnu smenu. Ali bio je bistar i usredsređen.

„Ono što se događa u mojoj kući, Malin, moja je stvar, a ako ti ne paziš dovoljno na Tuve tako da ona može da sakrije ovakve stvari od tebe, možda bi trebalo da porazmisliš o svojim prioritetima.“

„Da li mi ti to držiš moralne pridike?“

„Sada ću da prekinem vezu, u redu.“

„Dakle, misliš da je to Tuvina odgovornost, a ne

tvoja?“

„Ne, Malin. TVOJA odgovornost, a ti pokušavaš da je prebaciš na Tuve. Doviđenja. Pozovi me kada se smiriš.“

„Nacionalni registar matičnih podataka“, zove je Johan. „Dobio sam njihov fajl iz nacionalne službe matičnih podataka i u njemu stoji da Rakel Murval ima četiri sina; njen najstariji sin se zove Karl Murval. Mora da je polubrat, zato što po ovome otac nije u registru. Podataka o Karlu ima u telefonskom imeniku, živi u Taneforsvegenu.“

„Znam za njega“, kaže Malin. „Što pre bi trebalo da razgovaramo s njim.“

„Sastanak je za tri minuta“, kaže Johan, pokazujući na vrata sobe za sastanke.

Malin se pita da li će deca biti danas napolju. Nadajmo se da hoće; nije li danas za par stepeni prijatnije?

Deca se ne igraju izvan obdaništa, umesto toga su prazne ljuljaške, penjalice, bazeni s peskom, tobogani.

Karim Akbar im se pridružuje na sastanku, obučen u strogo, sivo odelo. Sedi pored Svena Šemana, na čelu stola.

„Do sada su pronašli jedino krv losa i jelena“, kaže Sven.

„Ali u laboratoriji i dalje naporno rade na tome. Dok ne završimo, moramo da držimo sve opcije otvorene što se tiče braće Murval. Ako ništa drugo, bar smo iskopali gomilu sranja kod njih.“

„Automatske puške i ručne bombe su više od gomile sranja“, kaže Berje Sverd.

„Kad već govorimo o oružju“ kaže Sven, „prema ekspertima za oružje u Nacionalnoj laboratoriji forenzičkih nauka, nijedno oružje koje smo pronašli kod Murvala nije moglo da bude upotrebjeno da bi se ispalili gumeni meci u stan Bengta Andešona.“

„Automatske puške i ručne bombe nisu sranje. Ali to nije ono na šta smo mi fokusirani“, kaže Karim. „Time može da se bavi kriminalističko odeljenje.“

„Koga ste vi to videli u šumi?“, pita Sven.

„Ne znamo“, odgovara Malin.

„Ko god da je bio, ima veze s ovim o čemu pričamo“, kaže Seke. „Johane, ispričaj nam sve o tom četvrtom bratu“, dodaje Sven.

Kada im Johan ispriča šta su saznali o njemu, nastaje tišina za stolom. Pitanja vise u vazduhu, sve dok Seke ne kaže:

„Niko od Murvalovih nikada, ni jedan jedini put nije pomenuo polubrata. Da li je on uopšte odrastao sa njima?“

„Izgleda kao da jeste“, kaže Malin. „Helen bar misli tako.“

„Možda je on prekinuo sa njima“, dodaje Johan.

„Neki ljudi možda više vole drugačiji način života od onoga koji im se nudi“, dodaje Berje.

„Da li znamo još nešto o tom Karlu Murvalu?“, pita se Karim. „Da li, na primer, znamo gde radi?“

„Još uvek ne“, odgovara Malin. „Ali do kraja dana ćemo znati.“

„I uvek možemo da pitamo braću Murval i njihovu šarmantnu majku“, ceri se Seke.

„Mogu da pokušam“, dodaje Sven i smeje se.

„Šta je sa esirskim uglom?“ Karim gleda ljude u timu sa iščekivanjem. „Uzimajući u obzir mesto zločina i način njegovog izvršenja, ne možemo to tek tako da ispustimo.“

„Ako ćemo pošteno“, kaže Johan, „bili smo zauzeti na drugoj strani. Ali ćemo sigurno i to malo bolje pročešljati.“

„Nastavite i s tim onoliko koliko trenutno možete“, kaže Sven. „Malin i Seke, kako su prošli razgovori sa roditeljima Joakima Svensona i Jimija Kalmvika?“

„Sa njihovim majkama“, kaže Malin. „Otac Joakima Svensona je mrtav, a Jeran Kalmvik radi na naftnoj platformi. Ništa novo nismo saznali, zaista. Još uvek nije jasno da li dečaci imaju alibi za sredu uveče. Takođe, konfuzno je i to gde je trenutno Kalmikov otac.“

„Konfuzno?“, pita Sven. „Dobro znaš šta ja mislim o tome.“

Tako Malin objašnjava zašto je alibi dečaka sumnjiv, da su bili sami u Joakimovom stanu i da Jeran Kalmik nije tu, a da njegova žena misli da je on i dalje na naftnoj platformi na Severnom moru.

„Ali on će sutra doći kući. Rano. Mislili smo da ga onda uhvatimo.“

„A ljubavnik Margarete Svenson? Možda bi on imao da kaže nešto o tome šta je sve njen sin sposoban da uradi? Ako već pokušava da uspostavi neki odnos sa njim?“

„Razgovaraćemo danas sa Niklasom Nirenom. Sinoć nam je na prvom mestu bila koliba Murvalovih.“

„Dobro. Ali neka vam četvrti brat Murval bude prioritet zasad. Ja ću razgovarati s porodicom.“

„Šta, Karl? On se odselio daleko u grad“, kaže Raket Murval preko telefona.

Odselio se daleko u grad? To je samo desetak kilometara od njihove kuće, ali je ona to rekla kao da je na drugoj strani sveta, misli Sven Šeman. „Ništa vredno pomena“, kaže Raket Murval i prekida vezu.

„Evo nas“, kaže Seke, parkirajući kola ispred bele trospratne zgrade u Taneforsvegenu, blizu fabričkog kompleksa *Soba*. Zgrada je verovatno sagrađena četrdesetih, kada je *Sob* bio u ekspanziji i kada su u ovom gradu pravili na stotine vojnih aviona. Picerija u prizemlju je obećavala kapričozu za trideset devet kruna, a ICA supermarket preko puta imao je specijalnu ponudu kuvane kafe. Sa žutog znaka picerije gulila se boja i Malin je jedva pročitala: *Konija*.

Probijaju su se kroz mraz, hodajući širokim trotoarom, povlače nezaključana vrata zgrade i stižu do stepeništa. Na spisku stanara: treći sprat, Andešon, Ridgren, Murval.

Nema lifta.

Na odmorištu drugog sprata Malin može da čuje kako

joj srce ubrzano lupa i počinje da dahće, a kada su stignu do trećeg sprata, gotovo da ne može da dođe do daha. Seke dahće pored nje.

„Ovo je uvek šok za organizam“, kaže on. „Koliko su jebeno odvratne ove stepenice.“

„Da, jučerašnji sneg nije ništa u poređenju s ovim.“

Murval.

Zvone na zvono, čuju kako se ono oglašava s druge strane vrata. Tišina koja zvuči kao prazan stan. Ponovo zvone, ali se ništa ne dešava.

„Mora da je na poslu“, kaže Seke.

„Hoćemo li da probamo s komšijama?“

Ridgren.

Posle dva zvona vrata otvara stariji čovek sa povelikim nosom i duboko usađenim očima, i sumnjičavo ih gleda.

„Nisam zainteresovan“, kaže on.

Malin vadi svoju iskaznicu.

„Tražimo Karla Murvala. Nije kod kuće. Da ne znate gde on radi?“

„Ne znam ništa o tome.“

Čovek je oprezan.

„Da li znate...“

„Ne.“

Čovek tresne vratima, zatvarajući ih.

Ispalo je da je jedina osoba koja je još bila kod kuće postarija dama koja misli da su oni iz restorana brze hrane i da su joj doneli ručak koji je naručila.

Braču su izveli jednog po jednog iz njihovih ćelija, odvevši ih u sobu za ispitivanje, gde su odgovarali na pitanja Svena Šemana.

„Ja nemam brata koji se zove Karl“, kaže Adam Murval, trljajući čelo. „Možete da tvrdite da smo familija, ako hoćete, i sa vaše tačke gledišta na to verovatno ste u pravu, ali ja to ne vidim tako. On je izabrao svoj put, a mi smo izabrali naš.“

„Da li znate gde on radi?“

„Ne moram na to da odgovorim, zar ne?“

„Šta ti misliš, Malin? Hoćemo li da ga sačekamo u piceriji i da ručamo, da vidimo hoće li i on doći kući da jede?“ Stoje pored kola i Seke se igra ključevima dok govori. „A prošao je i čitav vek kako nisam jeo picu.“

„Slažem se. Ko zna, možda će moći da nam kažu gde radi.“

Unutar picerije *Konija* oseća se miris osušenog origana i kvasca. Tapeti nisu bili uobičajeni za picerije, sa protkanim dezenom od ružičastog i zelenog materijala. Bauhaus stolice oko politiranih stolova od hrastovine. Crnomanjasti čovek sa neverovatno čistim rukama prima njihovu narudžbinu.

Pitam se da li je on vlasnik? Malin razmišlja. Nije mit da imigranti moraju da otvore neki svoj biznis da bi mogli pristojno da žive. Šta bi Karim rekao o tebi? Verovatno bi te nazvao dobrim primerom. Primerom nekoga ko nije prebacio svoju odgovornost zarađivanja za život na druge ljude, već aktivno pokušava da brine sam o sebi.

Neprekidan krug kome se svi nadamo. Tvoji sinovi, misli Malin, ako ih uopšte imaš, bez sumnje su među najboljima na svojim predmetima na fakultetu. Bar se tome nadam.

„Šta biste želeli da popijete? Uključeno je u cenu ručka.“

„Kola“, kaže Malin.

„I ovde isto“, kaže Seke i, kada vadi novčanik da plati, vadi i svoju iskaznicu.

„Da li slučajno znate Karla Murvala koji živi u jednom od stanova iznad?“

„Ne“ kaže vlasnik restorana. „Ne poznajem ga. Je li on uradio nešto glupo?“

„Ne, koliko znamo zasad“, kaže Seke. „Samo želimo da razgovaramo s njim.“

„Izvinite.“

„Je li ovo vaš lokal?“, pita Malin.

„Da, zašto pitate?“

„Samo sam radoznala.“

Sede za stolom sa pogledom na ulaz u stambeni deo zgrade. Pet minuta kasnije čovek spušta dve pice ispred njih; sir se istopio i mast pliva u jezercima pored sosa od paradajza, šunke i pečuraka.

„*Bon appetit*“, kaže on.

„Sjajno“, uzvraća mu Seke.

Oni jedu, gledajući Taneforsvegen, u kola koja prolaze, u ljutite sivobeke izduvne gasove koji padaju na zemlju.

Šta može da prouzrokuje takav raskid između ljudi koji dele istu krv? Pita se Sven Šeman.

Upravo je završio ispitivanje Jakoba Murvala. Njegove reči još mu odzvanjaju glavom.

„On živi svoj život, mi živimo svoj.“

„Ali vi ste i dalje braća.“

„Braća nisu uvek braća, zar ne?“

Šta natera ljude koji bi trebalo da usrećuju jedni druge i da pomažu jedni drugima, da na kraju okrenu leđa jedni drugima? Da umesto toga postanu neka vrsta neprijatelja? Ljudi mogu da padnu na mnogim stvarima: novac, ljubav, verovanja, gotovo sve. Ali porodica? Unutar porodice?

Ako ne možemo da održimo zajedništvo u malom, kako ćemo ga onda, pobogu, imati u velikim stvarima?

Polu dva je.

Pica im je pala na stomak kao laki beton i oni su se zavalili u naslone stolica od pletenog pruća.

„Neće se pojaviti“, kaže Malin. „Moraćemo da se vratimo večeras.“ Seke klima glavom. „Mislio sam da odem do stanice i da napišem izveštaj o onome juče“, kaže on. „Nemaš ništa protiv da ti odeš do Jungsborna i da sama razgovaraš sa Niklasom Nirenom?“

„Okej, ima i nekoliko drugih stvari koje bih htela da

proverim“, kaže Malin. „Da li ti je potrebna pomoć?“

„Srećna sam što idem sama.“

Seke klima glavom.

„Kao što si išla da vidiš Gotfrida Karlsona u staračkom domu?“

Mahnuli su vlasniku restorana dok su odlazili.

„Veoma dobra pica“ pohvaljuje ga Seke.

Karl Murval je ljudsko biće, ali jasno je da za članove njegove porodice kao da ne postoji.

„Karl?“

Elijas Murval bledo gleda u Svena Šemana.

„Nemoj da me pitaš za tog prevrtljivog plačljivka.“

„Šta je uradio?“

Elijas Murval izgleda kao da razmišlja o tome, da malo popušta. Onda kaže:

„Uvek je bio drugačiji, nije bio kao mi.“

Slika pred Malininim očima postaje jasnija što se više približava polju.

Ne može da poveruje u ono što vidi.

Usamljeno drvo na polju nije više tako usamljeno. Zeleni karavan sa gepekrom na krovu je parkiran na putu, a na snegu, tamo gde je po svoj prilici palo telo Bengta Andešona, stoji žena obmotana belim čaršavom, ne, ona nema ništa na sebi, pružila je ruke u stranu, oči su joj sklopljene.

Ne otvara oči čak ni kada joj je Malin priđe.

Na ženinom licu se ne pomera nijedan mišić, koža joj je belja od snega, njene pubične dlake su neverovatno crne i, kad Malin zaustavi auto, žena i dalje uopšte ne reaguje.

Smrzla se i ostala ovako?

Mrtva?

Tako stoji uspravno, ali onda Malin vidi kako joj se rebra lagano pomeraju, i izgleda kao da se polako ljulja na vetru.

Malin oseća kako zima širom otvara svoja vrata da je primi kada izađe iz kola, kako vreme preuzima kontrolu nad njenim čulima, kao da resetuje njeno telo i kondenzuje razliku između utisaka, misli i dela. Gola žena u polju. Ovo postaje sve luđe i luđe.

Vrata automobila se zatvaraju uz prasak, ali kao da taj zvuk nema veze sa naporom koji je uložila da ga ostvari.

Žena mora da se smrzla, i Malin joj prilazi u tišini.

Bliže i bliže, a i uskoro je na samo par metara od žene, koja stoji sklopljenih očiju, dišući, držeći raširene ruke. Lice joj je potpuno mirno, a kosa, crna poput gavrana, visi joj niz leđa, skupljena u pletenicu.

Ravnica oko nje.

Prošlo je samo nedelju dana otkad su pronašli Loptastog Bengta, ali je policijska zaštita povučena i sneg koji je padao nije mogao da pokrije ono što su iza sebe ostavili radoznali posetioци: opuške cigareta, flaše, omote čokoladica, kutije od hamburgera.

„Hej!“, kaže Malin.

Nema reakcije.

“Hej!”

Tišina.

I Malin je umorna od ove igre, ona zna ko stoji ispred nje, seća se šta je Berje Sverd ispričao nakon što su on i Johan Jakobson otišli da vide Rikarda Skoglefa.

Ali šta ona radi ovde?

Malin skida debelu rukavicu i tapše ženu po nosu. Jako, dva puta, žena se trza, skače nazad, pre nego što poviče:

„Šta radiš, kog đavola?“

„Valkirija? Malin Foš iz policije Linčepinga. Šta vi radite ovde?“

„Meditiram. A sada ste me prekinuli pre nego što sam

završila. Imate li jebenu ideju koliko je to iritirajuće?“

Izgleda kao da je Valkirija Karlson odjednom svesna hladnoće. Obilazi oko Malin i ide prema kolima. Malin je prati.

„Zašto ovde, od svih mogućih mesta, Valkirija?“

„Zato što su ga ovde pronašli mrtvog. Zato što ovo mesto poseduje posebnu energiju. Mora da i vi to osećate.“

„Malo je neobično, zar ne mislite i vi tako, Valkirija, morate to da priznate?“

„Ne, uopšte nije neobično“, kaže Valkirija Karlson, ulazeći u zeleni karavan *pežo*, i navlači bundu od ovčijeg krzna preko gole kože.

„Da li ste vi ili vaš partner imali neke veze s ovim?“

Glupo pitanje, misli Malin. Ali glupa pitanja mogu da dovedu do dobrih odgovora.

„I da smo imali, teško da bih vam to rekla.“

Valkirija Karlson zatvara vrata automobila i uskoro Malin gleda dim koji se podiže iz auspuha put neba, dok kola polako nestaju na horizontu.

Malin se vraća prema drvetu.

Udaljeno trideset pet metara.

Pokušava da izbriše sliku gole Valkirije na snegu iz svoje svesti, sa njom će kasnije srediti račune; sada ide da uradi ono zbog čega je došia ovde.

Jesi li ovde, Bengte?

I ona vidi telo, oteklo i modro, namrtno prebijeno, usamljeno, kako se ljulja na vetru.

Šta su ti radoznalci, koji su se okupljali ovde, mislili da mogu da vide?

„Duh koji luta?“

Leš? Da osete smrad nasilja, smrti, da vide kako izgledaju njihove najgore noćne more kada se ostvare?

Turisti u odajama strave.

Malin oprezno prilazi drvetu, srce joj usporava, isključuje sve zvuke, puštajući da dan oko njen izbledi i da bude zamenjen onim što se ovde događalo, pokušavajući

da sklopi čitavu scenu u svom umu: osoba bez lica koja se bori sa čekrcima, lanci oko tela, stopala, koturovi kao crni meseci na zvezdanom nebu.

Malin stoji tačno tamo gde se grana polomila, tamo gde je Valkirija Karlson meditirala.

Neko je položio buket cveća na zemlju, kartica unutar plastičnog omota privezana je za buket.

Malin podiže cveće, smrznuto je i sivo, i čita: „Šta ćemo sada da radimo, kada nema nikoga da nam hvata i vraća lopte?“ *Jungsbros IF* fudbalski tim.

Sada vam nedostaje.

Sa smrću dolazi zahvalnost, a posle zahvalnosti vatra.

Malin zatvara oči.

Šta se dogodilo, Bengte, gde si ti umro? Zašto si umro? Ko te je toliko mrzeo? Ako je to uopšte bila mržnja?

Koliko god da vičem, ti ne možeš da me čuješ, tako da i ne pokušavam, Malin Foš. Ali stojim ovde kraj tebe, slušajući tvoje reči, i zahvalan sam na svim tvojim naporima, na svim teškoćama koje zbog mene imaš. Ali, je li to zaista toliko važno?

Je li to zaista najbolja stvar na koju možeš da potrošiš svoje vreme?

Njeno golo belo telo.

Ona može sebe da dovede u stanje da bude neosetljiva na hladnoću. Ja to nikada nisam mogao.

Znam ko je imao toliko mržnje.

Ali, je li to mržnja?

Tvoje pitanjeje opravdano.

Moždaje to beznađe? Usamljenost? Ili Ijutnja? Ili radoznalost? Žrtva zločina? Greška?

Ili je možda nešto drugo, nešto mnogo gore.

Mogu li nešto da učinim da moje reči dopru do tebe? Jedna mala usamljena reč? U tom slučaju bih voleo da to bude ova reč.

Mrak.

Mrak koji se podiže kada duša nikada ne stigne da

vidi svetlost u drugoj osobi, kada usahne i na kraju pokuša da spase samu sebe.

Malin se ljulja na vetru, posežući rukom za polomljenom granom. Deo je još uvek zakačen za drvo, ali ne može da ga dohvati, i u procepu, u prostoru između onoga što želi i onoga što je sposobna da učini, njoj postaje jasno. Ovo nije gotovo za tebe, zar ne?

Ti želiš nešto, ti želiš da dobiješ nešto, i ovo je način kako to pokazuješ. Šta je to što hoćeš?

Šta je ono što hoćeš od golog tela na drvetu u polju namučenom od zime? Šta je vredno ovakve žudnje?

Naspram impozantne fasade od žute cigle *Kluetinog* čokoladnog raja, na drugoj strani malog parka, nalazi se red manjih kuća građenih tridesetih godina prošlog veka: same kuće su pomešane s blokovima zgrada u kojima su stanovi, koji imaju ulaze sa trema na koji vodi stepenište.

Niklas Niren živi u bloku na kraju ulice, u srednjem od tri stana.

Malin zvoni jednom, dva, tri puta, ali nema odgovora.

U kolima na povratku od drveta zvala je na oba njegova mobilna telefona, na mobilni i na kućni broj; niko se nije javio, ali je ona i dalje želela da pokuša. Nije bilo svrhe. Nije bio kod kuće.

Margareta Svenson im je rekla da on radi kao putujući trgovac, prodaje biskvite za jednu od ćerki firmi koncerna *Klueta*.

Verovatno je negde napolju, posećuje mušterije, misli Malin. I verovatno je isključio mobilni telefon.

Ostavila je poruku na govornoj pošti.

„Halo, ovde Malin Foš iz policije Linčepinga. Volela bih da razgovaram s vama i da vam postavim neka pitanja. Pozovite me na telefon 070-3142022 čim čujete ovu poruku.“

Na putu nazad u grad Malin sluša P1 na radiju.

Televizijska zvezda Agneta Šedin napisala je još jednu knjigu o indijskom guruu koji joj je mnogo značio.

„U njegovom društvu“, kaže Agneta Šedin, „postajem potpuno duga osoba. Upoznavanje s njim je kao otvaranje vrata u samu sebe.“

Reporter, agresivni alfa mužjak, sudeći po njegovom glasu, ismeva Agnetu, a da ona to ne primećuje.

„I koga ste pronašli u sali ispunjenoj mirisom tamjana i štapića, Agneta. Nekog lajf-kouća, možda, indijski odgovor na Runara?“

Onda kreće muzika.

Ispred nje izgleda kao da se Linčeping odupire ranom dolasku mraka, svetlucanje toplih svetiljki na horizontu obećava sigurnost, bezbedno mesto za podizanje dece.

A ima gorih mesta, gorih gradova, razmišlja Malin. Dovoljno je mali da bi bio siguran onoliko koliko danas to grad može da bude, ali ipak dovoljno veliki i razvijen da bi u njemu mogao da osetiš vetrove spoljnog sveta.

Osetila sam ja taj vetar. Htela sam da ostanem u Stokholmu. Bila bi to verovatno prava odluka za mene na duge staze. Ali samohrana majka koja radi u policiji i živi u Stokholmu? Bez roditelja, sa ocem deteta i njegovim roditeljima dvesta kilometara daleko, bez pravih prijatelja?

Maloprodajne radnje poređane pored *Ikee*. *Babyland*, *Car-World*, *BR Toys*. Znak za Skegetorp. Svetla su me uzela pod svoje, svetla koja bez svoje volje prerastaju u osećaj toplog doma.

Malin i Seke zvone na vrata Karla Murvala negde posle sedam sati. Kada je stigla u stanicu, ispričala je Johanu Jakobsonu i Berjeu Sverdu sve o svojoj poseti mestu zločina, i kako je Valkirija Karlson stajala tamo i meditirala na hladnoći.

Onda je pozvala Tuve:

„Večeras ću opet kasnije da dođem.“

„Može li Markus da dođe kod mene?“

„Naravno, ako bi to volela.“

Ne želim da stojim ovde ispred ovih vrata, misli Malin. Hoću da idem kući i da se upoznam sa dečkom moje ćerke. Da li će se uopšte usuditi da se pojavi? Sve što zna o meni jeste ono kada smo se sreli u maminom i tatinom stanu, a koliko sam tada bila prijateljski nastrojena? A možda je čuo i Janeovu verziju moje ličnosti. Na šta bi to moglo da liči?

U stanu je i dalje tišina. Nema broja mobilnog telefona na internetu, nema čak ni telefonske sekretarice kod njega u stanu.

Sven Šeman o svom ispitivanju:

„Oni kao da poriču samo njegovo postojanje. Šta god da se krije iza toga, to na površinu iznosi ono najgore u Murvalovima. Mislim, potrebno je dosta da bi se majka odrekla rođenog sina. To je protiv prirode, zar ne?“

„On može da bude bilo gde“, kaže Seke, dok stoje na stepeništu ispred vrata.

„Na odmoru?“

Seke širi ruke.

Okreću se i, pre nego što će krenuti niza stepenice, čuju kako kola usporavaju i staju ispred ulaznih vrata.

Malin se naginje i viri dole u kola kroz jedan od prozora na stepeništu: tamnozeleni *volvo* karavan sa gepekrom za skije na krovu, koji izgleda neverovatno ružičasto na svetlosti ulične lampe. Čovek retke kose u crnoj jakni otvara vrata kola, izlazi iz njih i žuri ka zgradi.

„Karl Murval“, kaže Seke, držeći visoko svoju iskaznicu. „Mi smo iz policije, i voleli bismo da popričamo s vama, ako je to u redu.“

Čovek se zaustavlja. Smeška se.

„Da, ja sam Karl Murval“, ponavlja. „Svakako, izvolite, uđite.“

Karl Murval ima isti onaj izražen, jak nos kao i njegova polubraća, samo što je njegov još oštiji.

Nizak je, s naznakama pivskog stomaka, i čitava njegova pojava daje utisak da bi najradije propao kroz pod, a u isto vreme isijava neobičnu, primitivnu snagu i moć.

Karl Murval stavlja ključ u bravu i otvara vrata. „Čitao sam u novinama o mojoj braći“, kaže. „Shvatio sam da ćete pre ili kasnije želeti i sa ninom da razgovarate.“

„Niste mislili sami da stupite u vezu s nama?“, pita Seke, ali Karl Murval izgleda kao da ga ova primedba ne dotiče.

„Sačekajte malo i pustiću vas unutra“, kaže umesto toga, sa osmehom na licu.

44

Stan Karla Murvala.

Dve sobe.

Neverovatno uredno. Oskudno opremljeno.

Izgleda kao stan Bengta Andešona, misli Malin. Jednako funkcionalan, polica za knjige, sofa, sto pored prozora.

Nerna ornamenata, nema biljaka, nema dekoracije, ništa što bi poremetilo jednostavnost, ili radije prazninu, ako isključimo činiju punu jarkožutih i crvenih zimskih jabuka na stolu.

Knjige o kompjuterskom programiranju, matematika, Stiven King. Inženjerska polica za knjige.

„Kafa?“, pita Karl Murval, a Malin shvata da je njegov glas daleko blaži od glasa braće Murval, i da ostavlja neki mekši, a na neki način jači utisak. Kao neko ko je prošao mnogo toga, ko je video mnoge stvari. Nešto kao Jane, način na koji gleda dok neko govori o teškoćama koje su pretrpeli tokom vikenda pešačeći po planinama, ta mešavina podsmeha i simpatija, i nagoveštaj od onoga „budi srećan što ne znaš o čemu govoriš“.

„Suviše kasno za mene“, kaže Seke. „Ali inspektorka Foš bi rado popila jednu šolju.“

„Molim vas.“

„U međuvremenu se slobodno raskomotite i sedite.“

Karl Murval pokazuje prema sofa, i oni sedaju, slušajući ga kako vršlja po kuhinji, da bi se nakon pet-šest minuta vratio s punim šoljama iz kojih se uzdiže para.

„Ipak sam doneo i treću, za svaki slučaj“, kaže Karl Murval, spuštajući poslužavnik na sto za posluživanje pre nego što će sesti u kancelarijsku stolicu za svojim radnim stolom.

„Lep stan“, kaže Malin.

„Pa, kako mogu da vam pomognem?“

„Jeste li čitavog dana bili na poslu?“

Karl Murval klima glavom.

„Jeste li pokušali ranije da me potražite?“

„Jesmo“, kaže Malin.

„Dosta radim. Ja sam IT menadžer tamo u fabrici *Kolins* u Vikingstadu. Tri stotine pedeset zaposlenih i povećani obim kompjuterizacije.“

„Dobar posao.“

„Jeste. Završio sam kompjuterski inženjering na univerzitetu i to se isplatilo.“

„Mogli ste sebi da priuštite nešto veće“, kaže Malin.

„Materijalne stvari me ne interesuju. Svojina nosi samo veću odgovornost. Nije mi potrebno ništa veće od ovoga.“

Karl Murval uzima gutljaj kafe pre nego što će nastaviti.

„Ali to nije ono zbog čega ste ovde.“

„Bengt Andešon“, kaže Seke.

„Čovek na drvetu“, Karl Murval tiho izgovara. „Užasno“.

„Da li ste ga poznavali?“

„Znao sam ko je on još od detinjstva u Jungsbrou. Cela porodica je znala za njega.“

„Ali ništa više od toga?“

„Ne.“

„Niste znali da je bio ispitivan tokom istrage u vezi sa silovanjem vaše sestre?“

Bez promene tona u glasu, Karl Murval odgovara:

„Pa, to je sasvim normalno. On je bio jedan od njenih klijenata, a ona je brinula o svima njima, naterala ga je da se brine o ličnoj higijeni.“

„Jeste li vi i vaša sestra bliski?“

„Veoma je teško biti blizak sa njom.“

„A ranije?“

Karl Murval gleda u stranu.

„Da li je posećujete?“

Ponovo tišina.

„Izgleda kao da vi i vaša braća imate veoma zategnut odnos“, pita Seke.

„Moja polubraća“, kaže Karl Murval. „Nemamo nikakav kontakt. I to je u redu.“

„Zašto je to tako?“, pita Malin.

„Ja sam obrazovan. Imam dobar posao i plaćam porez. To je vrsta stvari koja se baš i ne dopada mojoj braći. Pretpostavljam da su besni zbog toga. Verovatno misle kako umišljam da sam bolji od njih.“

„I vaša majka takođe?“, nastavlja Seke.

„Možda moja majka i najviše od svih.“

„Vaša polubraća. Na vašoj krštenici piše da je identitet vašeg oca nepoznat.“

„Ja sam prvo dete Rakel Murval. Moj otac je bio mornar koji je nestao kada je brod potonuo dok je ona bila trudna. To je sve što znam. Onda je upoznala njega, njihovog oca, Blekija.“

„Kakav je on bio?“

„Za početak, običan pijanac. Onda bogalj pijanac. I nakraj mrtav pijanac.“

„Ali vas je prihvatio?“

„Ne shvatam kakve veze ima moje detinjstvo s ovim, inspektorko Foš, zaista ne shvatam.“

I Malin može da primeti promenu u očima Karla Murvala, kako govor činjenica prelazi u tugu, a onda i u bes.

„Možda bi vas dvoje trebalo da budete terapeuti, umesto što ste policajci. Oni ljudi u ravnici žive svoj život,

ja živim svoj, i to je to, u redu?“

Seke se naginje prema njemu.

„Čisto iz formalnih razloga: šta ste radili u noći između srede i četvrtka prošle nedelje?“

„Bio sam na poslu. Imao sam veliki apdejt sistema koji sam morao da instaliram preko noći. Ljudi iz obezbeđenja u *Kolinsu* to mogu i da vam potvrde. Ali, je li to zaista i neophodno?“

„Još uvek ne znamo, ali ne, verovatno ne.“

„Jeste li radili sami?“

„Da, uvek radim sam kada je tako težak posao u pitanju. Da vam pošteno kažem, niko osim mene i ne razume šta treba uraditi, i veoma brzo se predaju. Ali ljudi iz obezbeđenja mogu da vam potvrde da sam bio tamo čitave noći.“

„Šta znate o poslovima vaše braće?“

„Ne znam ništa. A i kada bih znao nešto, ne bih vam rekao. Oni su moja braća, bez obzira na sve. A ako ne pazite jedno na drugo u okviru svoje porodice, na koga ćete onda paziti?“

Dok oblače jakne i pripremaju se da napuste stan, Malin se okreće ka Karlu Murvalu.

„Primetila sam gepek na kolima. Da li skijate?“

„Imam ga zbog prenošenja stvari“, kaže Karl Murval, pre nego što će nastaviti. „Ne skijam. Sport nikada nije bio nešto što bi me interesovalo.“

„Pa, hvala vam na kafi“, kaže Malin.

„Hvala“, pridružuje se i Seke.

„Ali vi vašu niste ni taknuli“, kaže Karl Murval.

„Možda, ali hvala u svakom slučaju“, odgovara Seke.

Malin i Seke stoje jedno kraj drugoj pored karavana Karla Murvala. Zadnji deo kola je pokriven ćebadima, a na vrhu je velika kutija za alat.

„Nije mu bilo lako dok je rastao tamo među njima“, kaže Malin.

„Nije, od same pomisli na to čini mi se da imam noćne more.“

„Hoćeš li da odemo i da potražimo Niklasa Nirena?“

„Malin, mora da smo ga zvali bar deset puta. To će morati da sačeka do sutra. Idi kući i odmori se. Idi kući Tuve.“

45

Subota, 11.februar

Jeran Kalmvik leži na krevetu u svojoj kabini. Pušta da mu misli lete.

Kad će se dogoditi to da više nema čemu da se vrati kući? Možeš da budeš toliko van kuće da ti to tamo daleko postane dom. A ja, u najmanju ruku, skupljam stvari usput.

S druge strane prozora voza je i dalje mračno, ali on ne može da spava, uprkos redovnom podmazivanju kojim se neutrališe kloparanje točkova na zglobovima šina, uprkos činjenici da je sam u prvoj klasi, uprkos tome što su čaršavi novi, još topli i meki, i mirišu na omekšivač i sveže opeglano.

Naftna platforma naplaćuje svoj dug.

Pita se koliko dugo još ovo može da izdrži?

Vreme je da malo živi. Ima četrdeset osam godina i već deset godina živi dvostruki život, lažući Henrijetu u lice svaki put kada dođe kući.

Ali ona kao da nikada ništa ne sumnja. Izgleda srećno zbog novca koji imaju, zadovoljna što ne mora da radi, već samo kupuje stvari.

Sa dečkom je mnogo gore. On se sve više udaljava svaku put kada se vrati na platformu.

A tek priče iz škole. Da li je moguće da se zaista tako ponaša?

Mala blenta, razmišlja Jeran, dok se prevrće po krevetu. Da li je zaista toliko teško ponašati se pristojno? Ima petnaest godina i uvek je imao sve što je želeo.

Možda bi bilo bolje da se ipak spakuje i ode. Da se odseli u Oslo. Da pokuša.

Posao je užasan u ovo doba godine. Tako je hladno da se nešto duboko unutar tebe smrzne čak i ako se neprestano krećeš po ledenom vetru platformom na vrhu bušotine, i tvoje telo nikad nema vremena da se zagreje između smena, i nikome ne pada na pamet da razgovara s tobom dok radite.

Ali plata je dobra.

Isplati se imatiiskusne ljude napolju na opremi za bušenje, uzimajući u obzir koliko košta kada se proizvodnja zaustavi. Cevi kao hladne zmiije pune crnih snova.

Uskoro Norćeping. Onda Linćeping.

Onda kuća.

Petnaest do šest.

Henrijeta ga neće sačekati na železničkoj stanici. To je odavno prestala da radi.

Kuća.

Osim ako njegova kuća sada nije daleko.

Spavaća kola iz Osla preko Stokholma idu prema Kopenhagenu; spor, trom voz pun ljudi koji sanjaju ili će se uskoro probuditi.

Trenutno je 6.15. Voz kasni petnaest minuta, a jutro tek što je svanulo. Čak je i hladnije nego prethodne noći. Ali ona je uspela da ustane, htela je da proveri da li je Jeran Kalmik zaista u tom vozu, kako im je rečeno, i ako jeste, da razotkrije kakve tajne krije.

Zvala je obezbeđenje u Kolinsu. Proverili su podatke i

potvrdili da je Karl Murval bio u fabrici od 19.15 u sredu uveče do 7.30 sledećeg jutra. Cele noći je radio na velikom apdejtu, koji je bio organizovan po planu. Pitala je da li postoji i neki drugi izlaz, ali je čuvar zvučao prilično samouvereno: „Bio je ovde čitave noći. Glavna kapija je jedini izlaz. A ograda ima senzore koji su direktno povezani sa našom kancelarijom. Odmah bismo приметili da se neko motao oko ograde. I gde se taj mota. A on je bio u serverskoj sobi kada smo išli u obilazak.“

Večera sa Tuve sinoć. Razgovarali su o Markusu. Onda su desetak minuta gledali film *Pink Panter*, pre nego što je Malin zaspala na sofi.

Sada će jedva uspeti da stigne na voz koji prelazi preko Sotonuan mosta.

Klueta centar kao NLO spreman za poletanje na drugoj strani, a dimnjak *Tekniska Verkena* tvrdoglavo se bori protiv dima, logo sa slovima crvenim kao oči na neuspehoj fotografiji.

Voz se pojavljuje, raste kako se približava, lokomotiva je sada na kraju perona, poput grandioznog projektila koji su umetnički oblikovali inženjeri.

Malin je sama na stanici. Obgrlila se rukama preko postavljene jakne i namestila kapu.

Nema Henrijete Kalmvik, misli Malin. Ja sam jedina koja je došla da sačeka nekoga. A ja lovim ubicu.

Otvaraju se samo jedna vrata, dvoja kola dalje, i Malin žuri prema njima, osećajući kako joj ledeni vazduh nadire u pluća. Samo jedan čovek silazi na peron, noseći dva velika crvena kofera. Po jedan u svakoj ruci.

Lice opaljeno vetrom i telo koje jeste teško, ali je i dalje mišićavo, dok čitavo njegovo biće govori da je srođeno s hladnoćom i teškim uslovima; njegov plavi kaput čak nije ni zakopčan.

„Jeran Kalmvik?“

Čovek izgleda iznenađeno.

„Ja sam, a ko ste vi?“

Vrata kola se zatvaraju i zvuk kondukterove pištaljke gotovo da pokriva Malinin glas dok izgovara svoje ime i zvanje. Kada zvuk pištaljke izbledi i voz napusti peron, ona brzo objašnjava zašto je tu.

„Dakle, pokušavali ste da stupite u kontakt sa mnom?“

„Jesmo“, kaže Malin. „Potrebna su nam neka objašnjenja.“

„Onda znate da nisam bio na bušotini.“

Malin klima glavom.

„Možemo da razgovaramo u mojim kolima“, kaže ona. „Toplo je, ostavila sam motor da radi.“

Jeran Kalmvik naginje glavu. Na licu mu je izraz olakšanja, pomešan s krivicom.

Minut kasnije sedi pored nje na suvozačevom sedištu, a dah mu jako miriše na kafu i pastu za zube. Počinje da priča pre nego što ga je ona išta pitala.

„Imam jednu ženu u Oslu već deset godina. Lažem Henrijetu već deset godina; ona i dalje misli da radim tri nedelje i da imam dve nedelje slobodno. Tu nedelju provodim u Oslu, sa Norom i njenim klicem. Sviđa mi se klinac, ispravniji je nego Jimi. U suštini, nikada nisam uspeo da shvatim tog momka.“

Zato što nikada nisi kod kuće, misli Malin.

„A oružje? Imate li neku ideju gde bi Jimi mogao da nabavi pušku?“

„Ne, nikada nisam bio zainteresovan za takve stvari.“

„I ne znate šta je uradio Bengtu Andešonu?“

„Izvinite.“

Zato što nikada nisi kod kuće, ponovo misli Malin.

„Potreban mi je telefon te žene u Oslu.“

„Da li Henrijeta mora da sazna nešto od ovoga? Ja ne znam šta želi. Pokušavao sam da joj kažem, ali znate i sami kako to može da bude. Pa, ako ona mora da sazna...“

Malin odmahuje glavom. Kao odgovor, kao pokušaj da učutka Jerana Kalmvika, i kao refleksija na povremeno neizlečive bolesti suprotnog pola.

Malin sedi u kolima, gledajući kako taksi Jerana Kalmvika nestaje prema Jungsbrou, prolazeći pored mizerne kocke supermarketa sa zidovima od cigle.

Razmišlja.

Pušta da mogućnosti slobodno lutaju njenom glavom, a onda uzima mobilni i zove Niklasa Nirena na sve njegove brojeve. Ali on ne odgovara, i pita se da nije kod Margarete Svenson. Bira njen broj sa liste, a onda se zaustavlja kada vidi vreme: 6.59. Subota ujutro.

To može da sačeka.

Treba da postoje neke granice, čak i u istrazi ubistva. Neka umorna samohrana majka spava.

Onda se Malin vozi kući. Leže u krevet, pošto je proverila Tuve. I pre no što zaspi, vraća joj se slika Valkirije Karlson, gole u polju kao anđeo. Verovatno jedan od đavolovih anđela.

Kada se ovaj slučaj pretvorio u crni san na javi?

Kada je traganje za istinom počelo da se kreće u krugovima? Kada se prvi put među policajcima koji rade na istrazi ovog zločina pojavila sumnja, osećanje da ovaj slučaj možda nećemo rešiti, da će nas ovoga puta istina zaobići?

Malin zna.

To može da se desi odmah ili pri kraju slučaja, može da bude kao sumnja posle prvog telefonskog poziva. Može da se desi iznenada ili da postepeno raste, malo-pomalo. Može da se dogodi jednog umornog subotnjeg jutra u sobi za sastanke, gde petoro od posla umornih policajaca, koji bi trebalo da su kući i da spavaju umesto što piju odvratnu crnu kafu, počinju dan lošim vestima.

„Upravo smo dobili konačan izveštaj od forenzičara u vezi s akcijom kod Murvalovih. Radili su bez prestanka na

ovome, i šta nam je to donelo?"

Sven Šeman deluje jadno stojeći tako na začelju stola.

„Ništa“, kaže on. „Ništa osim životinjske krvi: los, jelen, divlja svinja, zec. Životinjske dlake u radionici. Ništa drugo.“

Sranje, misli Malin, iako je duboko u sebi znala da će biti tako.

„Dakle, zaglavili smo se“, kaže Johan Jakobson.

Seke klima glavom.

„Zaglavljani u čvrstom betonu, rekao bih.“

„Imamo druge linije istrage. Esirsld. trag, Berje?“, pita Sven. „Nešto novo? Da li si razgovarao s Valkirijom Karlson nakon što ju je Malin našla tamo ispod hrasta?“

„Pokušali smo da je dobijemo na telefon, i nameravamo danas da stupimo u vezu s njom“, odgovara Berje Sverd. „Razgovarali smo takođe i sa dvadesetoro drugih ljudi koji imaju veze s Rikardom Skoglefom, ali izgleda da niko od njih ni na koji način nije povezan sa Bengtom Andešonom.“ Ali i dalje postoji jedno veliko pitanje koje traži odgovor: šta je ona radila tamo na mestu zločina? I to onako? I zašto?

„Poremećeno ponašanje“, kaže Johan. „Zar meditacija bez odeće na sebi na javnom mestu ne spada u to?“

„Nikome nije naudila“, kaže ona. „Zvala sam tu ženu Jerana Kalmvika u Oslo i ona je potvrdila njegovu priču. Nadam se da ću danas razgovarati sa Niklasom Nirenom. Izgleda da je on jedini kamen koji još uvek nismo prevrnuli u ovoj liniji istrage.“

„U redu, jednostavno moramo nastaviti dalje“, kaže Berje i samo što su te reči izašle iz njegovih usta, neko je pokucao na vrata. Pre nego što iko stigne da kaže „slobodno“, policajka pripravnica Marika Gruvberg otvara vrata i gleda unutra.

„Izvinite što vas prekidam. Ali seljaci su pronašli leševe životinja koji vise sa grana na drvetu u polju. Upravo smo primili poziv.“

Krugovi, misli Malin.

Sedam krugova.
Sve pokazuje nadole.

Nijanse sivkastobele neprestano se menjaju i zamagljuju, nemoguće ih je razlikovati golim okom, tako da je teško reći gde je razlika između neba i zemlje.

Životinje vise na jednom od tri bora u malom redu zimzelenog drveća nasred polja između Geta kanala i crkve u Jungu. S druge strane kanala drveće bez lišća u dugoj liniji odaje poštu u tišini, a nekih osamsto metara niže preina istoku bela zgrada crkve koja liči na kovčeg izgleda kao da isparava u atmosferu i da je drže jedino sumnjive boje okolnih zgrada, škola ofarbana u oker, žuta zgrada direktora škole, boje ljutića.

Izgleda kao da je sva krv istekla iz tela koja vise obešena za vratove sa najniže grane najmanjeg bora. Sneg je natopljen smrznutom krvlju koja je istekla iz rana na telima i vratovima životinja. Doberman, svinja i jednogodišnje jagnje. Usta psa su vezana crno-žutom izolir-trakom.

Ispod drveta, u krvi i snegu, leže opušci i ostalo đubre, a Malin u snegu može da vidi i tragove merdevina.

Seljak, Mats Knutson, stoji pored nje u postavljenom zelenom kombinezonu.

„Vozio sam se u kolima po imanju. Obično to radim u ovo doba godine, čisto da bacim pogled na zemlju, a onda sam video ovo na drvetu; izgledalo je veoma jezivo iz daljine.“

„Ništa niste dirali, zar ne?“

„Nisam im prišao ni blizu.“

Seke je iznenada podozriv povodom celokupnog života napolju u ravnici.

„Mnogima od njih ovo kao da je nešto prirodno“, reži u kolima kraj mesta zločina. „Šta li ovo, jebem li ga, može da znači?“

„Braća Murval sigurno nisu.“

„Ne, oni su u pritvoru.“

„Mogli bi ovo da budu Jimi Kalmvik i Joakim Svenson?“

„Moguće je. Prema Fredriku Uningu, oni su i ranije mučili mačke.“

„Moraćemo ponovo da razgovaramo s njima.“

„Isti slučaj je sa Skeglofom i Valkirijom Karlson.“

Nekoliko metara iza grane na kojoj su bile obešene životinje, neko je napisao SREDOZIMNO ŽRTVOVANJE neravnomernim slovima u snegu. Nije upotrebljena krv životinja, već crvena boja u spreju; Malin je to mogla da vidi golim okom. Karin Johanison, koja je tek stigla, klečala je prebirući po zemlji, sa koleginicom koju Malin nije viđala ranije, mladom devojkom sa pegama i razbarušenom crvenom kosom ispod tirkiznog kačketa.

Pored crvenih slova neko se pomokrio po snegu, ispisujući mlazom slova VAL, ali mu se bešika po svojoj prilici ispraznila, pa nije dovršio.

Seke, pored drveta, pokazuje gore ka životinjama. „Presekli su im vratove i odatle su im ispustili krv.“

„Misliš da su bile žive kad su obešene?“

„Pas nije. Oni mogu da naprave veliki problem kada im se uključe instinkti.“

„Tragovi merdevina“, kaže Malin. „Između tela. Ovi jasni otisci u snegu mora da su od metalnih merdevina, a ove rupe na površini skorelog snega su mesta gde je neko gazio.“

Berje Sverd hoda levo-desno dok govori preko mobilnog telefona.

Završava poziv.

„Vidite tog psa na drvetu. Mora da je bio potpuno jebeno bespomoćan do samog kraja. Kreteni nisu mogli ni usta da mu ostave na miru. Koliko mogu da procenim, to je izvanredan primerak svoje vrste, što znači da je kupljen u nekoj uzgajivačnici i da je verovatno čipovan, pa ćemo lako moći da dođemo do njegovog vlasnika preko registra. Zato ga skidajte dole. Odmah!“

„Moram prvo da završim ovde“, kaže Karin, gledajući

odozdo u njih sa osmehom na licu.

„Požuri onda“, kaže Berje. „Ne bi trebalo da visi ovde.“

„Hoće li nam i ovaj put biti potrebna grejalica?“, pita Karin.

„Bez jebene grejalice“, viče Berje.

„Za životinje nam ne treba“, kaže Seke. „Šta ti misliš, Malin?“

Malin odmahuje glavom.

„Mislim da ćemo i bez nje skupiti sve ono što nam treba.“

Čuju vozilo koje prilazi. Svi prepoznaju zvuk policijskog kombija i okreću se. Kombi silazi s puta i prilazi im najbliže što može, i oni vide Karima Akbara koji izlazi napolje i govori u njihovom pravcu.

„Znao sam, znao sam. Da ima nešto u tom esirskom verovanju. U onome što je profesor rekao. U tim vernicima.“

Neko tapše Malin po ramenu i ona se okreće.

Knutson, seljak, stoji pored nje, očigledno nesvestan cele ove zbrke.

„Da li vam ja još trebam ovde, ili mogu da idem? Znate, krave...“

„Idite slobodno“ kaže Malin. „Pozvaćemo vas, ako nam bude još nešto trebalo.“

„A životinje?“, seljak je pokazao prema drvetu.

„Mi ćemo ih spustiti dole.“

Tek što je završila rečenicu, vidi kola iz *Korespondenta* u daljini.

Danijele, misli, gde si ti dosad?

Ali iz kola ne izlazi Danijel. Umesto njega izlazi foto-reporterka sa prstenom u nosu i od nikotina sparušeni novinar sede kose, koga Malin prepoznaje: Bengston, stara garda, upotpunjen lulom i urođenim prezrenjem prema kompjuterima i programima za obradu teksta.

Pa, misli Malin, Karim može da ga preuzme, s obzirom da je ovde.

Da li da ga pitam za Danijela? Razmišlja Malin. Ali još

jednom odbacuje pomisao. Kako bi to izgledalo? I koliko je mene zaista briga?

„Odmah spustite tog psa“, kaže Berje.

Malin može da primeti frustraciju i bes kako se ocrtavaju na njegovom telu, sve emocije koje je usredsredio na mrtvog psa na drvetu.

Htela bi da mu kaže da se smiri, jer on ništa ne oseća dok visi tamo gore, ali ćuti, razmišlja, sve što je taj pas osećao odavno je nestalo.

„Završili smo ovde“, kaže Karin, a iza nje Malin čuje škljocanje foto-aparata i kako Bengston intervjuiše Karima svojim promuklim glasom.

„Kakve zaključke ste...“

„Grupa... u vezi... tinejdžeri...“

Onda se Berje upućuje ka životinjama, pruža se i pokušava da dograbi psa, ali ne može da dohvati njegove mlitave šape, umrljane grudvicama zgrušane krvi.

„Berje, za boga miloga“, kaže Malin, ali on poiiovo skače i još jednom, i još jednom, pokušavajući da pobedi silu Zemljine teže u svom nastojanju da psa spase tog bespomoćnog ljuljanja na drvetu.

„Berje“, viče Seke. „Jesi li poludeo? Uskoro će doći sa merdevinama, a onda ćemo spustiti psa.“

„Začepi.“

I Berje hvata psa za zadnje šape, izgleda kao da su se njegove ruke zalepile za telo psa i mrtvi doberman nevoljno prati težinu Berjeovog tela, grana se savija u luk i čvor kojim je pas privezan za drvo popušta. Berje viče, uzdišući, dok pada na leđa u krvavi sneg.

Pas pada pored njega, beživotne očiju širom otvorenih.

„Ova zima će sve da nas izludi“, šapuće Seke.

„Potpuno jebeno ludilo.“

Sa polja Malin može da vidi šumu u kojoj je Marija Murval napadnuta i silovana. Vrhovi drveća su kao crna traka naspram belog neba. Ne može da vidi vodu, ali zna da reka Mutala teče tamo, bistra kao zarasli potok ispod debelog ledenog pokrivača.

Na mapi šuma ne izgleda nešto naročito, traka dugačka možda trideset ili četrdeset kilometara, proteže se od jezera Roksen pa nagore prema Čelmu i Finspongu, a prema Mutali u drugom pravcu. Ali unutar šume je moguće nestati, izgubiti se, naleteti na stvari koje su nepojmljive ljudskim bićima. Moguće je biti zbrisan s lica zemlje i ostati u blatu, među lišćem koje se raspada i neubranim pećurkama na njihovom putu da postanu nevidljiva struja ispod površine šume. Nekada davni ljudi u ovim krajevima su verovali u trolove, vile, goblini i monstrume s kopitama umesto nogu, koji su svi lutali između drveća i pokušavali da namame ljude u propast.

U šta ljudi veruju danas? Pita se Malin, gledajući preko crkvenog tornja umesto preko šume. U hokej na ledu i *Pesmu Evrovizije*?

Onda joj pogled pada na tela životinja u snegu.

Berje Sverd sa svojom slušalicom u uvetu. Zapisuje broj na parčetu papira, a onda zove s mobilnog telefona.

Seke je na drugom telefonu.

Denis Hamberg, farmer u predgrađu Klokrika, prijavio je provalu na farmi, veoma uznemiren:

„Dve organski uzgojene životinje su ukradene, mlada svinja i godinu dana staro jagnje. Ovde sam se doselio iz Stokholma, da bi se bavio organskom proizvodnjom, a sada mi se ovo dešava.“

Šuma.

Crna i puna tajni, devojčica sa slike Džona Bauera gleda u svoj odraz u jezeru. Da li je tu neko ko joj se šunja iza leđa?

Zatim svi sede u policijskom kombiju, prigušen zvuk motora čuje se u pozadini, izdajnička vrućina ih tera da skinu svoje postavljene jakne, da se otope, da se ponovo otvore. Na brzinu održan sastanak na terenu: Malin, Seke, Berje i Karim; Sven Seman je u stanici, zatrpan gomilom papira.

„Onda?“, kaže Karim. „Šta ćemo sada da radimo?“

„Ja ću se pobrinuti da uđemo u trag psu“, kaže Berje. „To ne bi trebalo dugo da potraje.“

„Uniformisani policajci mogu da idu od vrata do vrata“, kaže Seke. „A Malin i ja ćemo otići da vidimo tog organskog farmera i da proverimo gde su Kalmvik i Svenson bili prethodne večeri. Zasada ništa ne možemo da zanemarimo.“

„Iako je povezanost prilično očigledna“ kaže Karim sa vozačevog sedišta. „Ritual, jasna svrha počinjenog dela i nemarnost.“

„U slučajevima kao što je ovaj nivo nasilja obično se povećava“, kaže Malin. „Iskustvo ukazuje na to. A prelazak sa ljudskog bića na životinje teško da je povećanje nasilja.“

„Možda“, dodaje Berje. „Ko zna šta je u glavi nekim ljudima?“

„Svakako proverite Rikarda Skoglefa i Valkiriju Karlson“, kaže Karim. „Esirski pečat je jasno stavljen na ovo.“

Po završetku sastanka Malin ponovo posmatra šumu. Zatvara oči, vidi golo, nezaštićeno ljudsko telo položeno na škripavu mahovinu.

Otvora oči, pokušavajući da otera tu sliku.

Karin Johanison prolazi pored nje, noseći veliku, žutu sportsku torbu. Malin je zaustavlja.

„Karin. Šanse da se analizira DNK u tragovima krvi su porasle u proteklih nekoliko godina, zar ne?“

„I sama znaš da jesu, Malin. Ne moraš da mi laskaš pretvarajući se da ti to nije poznato. U glavnoj britanskoj laboratoriji u Birmingemu napravili su veliki iskorak. Neverovatno je šta mogu da pronađu gotovo ni iz čega.“

„Šta je sa nama?“

„Mi još uvek nemamo takve resurse. Ali im ponekad šaljemo materijal na analizu.“

„Ako bih imala uzorak, da li bi to onda mogla da mi središ?“

„Naravno. Imam tamo poznanika. Inspektora Džona Stjuarta, koga sam upoznala na konferenciji u Kelnu.“

„Imaću nešto za tebe, onda“, kaže Malin.

„Slobodno“, ljubazno odgovara Karin, a onda nastavlja sa torbom u rukama preko dubokog snega i, uprkos težini tereta koji nosi, uspeva da izgleda elegantno kao manekenka na modnoj pisti u Parizu.

Malin se udaljava od ostalih niže niz put, vadi svoj mobilni i zove radio-telefonsku službu u policijskoj stanici.

„Možete li da me povežete sa Svenom Nordstremom iz policije Mutale?“

„Naravno“, kaže dežurna žena policajac.

Zvoni tri puta, a onda se začuje Nordstremov glas:

„Nordstrem.“

„Ovde Fošova iz Linčepinga.“

„Zdravo, Malin. Prošlo je dosta vremena.“

„Jeste, ali sad mi je potrebna tvoja pomoć. Sećaš li se slučaja silovanja Marije Murval? Žene čija su braća umešana u slušaj na kome trenutno radimo? Da li je na sebi imala neke delove odeće kada ste je pronašli?“

„Imala je, ali je krv na njima bila tako zaprljana da su forenzičari rekli da ne mogu da izvuku ništa iz toga.“

„Prema Johanisovoj, forenzičari su u međuvremenu razvili dosta novih tehnika. A ona ima i poznanika u Birmingemu, koji je neka vrsta čarobnjaka za ovu vrstu stvari.“

„Dakle, hoćeš da pošalješ delove odeće u Birmingem?“

„Hoću. Možeš li da se pobrineš da materijal stigne do Karin Johanison u Nacionalnoj laboratoriji za forenzičke nauke?“

„To bi moralo da prođe kroz zvanične kanale.“

„Reci to Mariji Murval.“

„Imamo uzorke u arhivi. Karin će danas da ih dobije.“

„Hvala, Svene.“

Samo što Malin prekine vezu, Karin u kolima prolazi pored nje. Malin je zaustavlja.

Karin spušta prozor.

„Dobićeš danas neki materijal od Nordstrema iz Mutale. Pošalji ga u Birmingham što pre možeš. Hitno je.“

„Šta je to?“

„Odeća Marije Murval. Ili ono što je ostalo od nje.“

Margareta Svenson izgleda umorno kada otvori vrata svog stana. Iz kuhinje se oseća miris kafe i ona ne izgleda nimalo iznenađeno što ponovo vidi Malin i Sekea, već im samo pokazuje da uđu unutra i da sednu za kuhinjski sto.

Da li je Niklas Niren ovde? Pita se Malin, ali kad bi bio tu, verovatno bi već sedeo za stolom u dnevnoj sobi. Verovatno bi već mogli da ga vide.

„Jeste li za kafu?“

Malin i Seke su se zaustavili u predsoblju čim su zatvorili vrata iza sebe.

„Ne, hvala“, odgovara Malin. „Imamo samo nekoliko brzih pitanja za vas.“

„Izvolite.“

„Da li znate šta je vaš sin radio sinoć i tokom noći?“

„Znam, bio je kod kuće. On i ja smo večerali s Niklasom, a onda smo zajedno gledali televiziju.“

„I uopšte nije izlazio napolje?“

„Nije, to znam sigurno. U trenutku je zaspao gore. Možete da ga probudite i da ga pitate.“

„To nije neophodno“, kaže Seke. „Da li je Niklas ovde?“

„On je kod kuće. Otišao je kasno sinoć.“

„Zamolila sam ga da me pozove, ostavljala sam poruke.“

„Rekao mi je. Ali je imao mnogo posla.“

Istraživanje ubistva, razmišlja Malin. Jebena istraga

ubistva, a ljudi se ne udostoje ni da uzvrate poziv. A onda se žale da je policija spora? Malin ponekad poželi da ljudi shvate da je policija smo poslednja nit u mreži koja pokriva čitavo društvo. Gde svako, svaki pojedinac, mora da pruži doprinos onome što nas sve drži zajedno na okupu.

Međutim svi se oslanjaju na to kako će neko drugi da doprinese. I onda sam ne uradi ništa. PND, kako se to zove u *Autostoperskom vodiču kroz galaksiju*: Problem nekog drugog.

„Šta ti misliš?“, kaže Seke dok idu prema kolima.

„Govori istinu. Bio je kod kuće sinoć. A Jimi Kalmvik bi teško to mogao sam da uradi. Sledeća stanica je farmer.“

Grupa zgrada na polju, nekoliko kilometara izvan Klofrika, pokrivena je snegom i ledom, a okolni redovi breza i lep zid od poslanog kamenja slaba su zaštita bašti ispred novoizgrađene farmerske kuće.

Kuća je izgrađena od peščara, sa zelenim kapcima na prozorima. Ispred trema, obojen u mediteranskoplavo, stoji *rejdž rover*.

Trebalo bi da miriše na ruzmarin, timijan i lavandu, ali umesto toga sve miriše na led. Na kraju prilaznog puta koji vodi do kuće nalazi se kapija na koju je neko stavio znak sa natpisom *Finca de Hambergo*.

Otvaraju se vrata kuće, ofarbana u zeleno i čovek četrdesetih godina sa ofarbanom kosom pušta ih unutra.

„Hvala vam što ste došli tako brzo. Izvolite, uđite.“

Prizemlje kuće je velika otvorena prostorija, predsoblje, kuhinja i dnevna soba u jednom. Kada Malin vidi kamene zidove, oslikane pločice, otvorene kuhinjske ormane, podove od terakote i zemljane boje oseća kao da ju je neko prebacio u Toskanu ili na Majorku. Ili možda u Provansu?

Bila je jedino na Majorki i zgrade nisu izgledale kao ova. Stanovi u kojima su boravile ona i Tuve izgledale su

više kao uvećana verzija opštinskih blokova u Šegetorpu. Ali i pored toga, ona je iz časopisa o uređivanju stanova znala kako san o jugu izgleda za mnoge ljude.

Denis Hamberg je primetio da pažljivo razgledaju.

„Želeli smo da izgleda kao mešavina andaluzijskog finca stila i umbrijske vile. Preselili smo se ovamo iz Stokholma da osnujemo farmu organske hrane. Želeli smo da odemo dalje, ali su deca htela da idu u švedsku školu, tako da su u višoj školi u Jungsbrou. A moja žena je dobila dobar posao kao glavni PR za *Nigaš Anu* u Linčepingu. Ja sam prošao pakao tokom devedesetih i hteo sam samo malo mira i sigurnosti.“

„Gde vam je porodica sada?“

„U gradu, u šopingu.“

A ti imaš potrebu da razgovaraš s nekim, ovde u pustoj zimskoj ravnici, misli Malin.

„A provala u štalu?“

„Naravno. Pođite za mnom.“

Denis Hamberg oblači crnu *kanadijan gus* jaknu sa kapuljačom, vodi ih preko dvorišta do štale ofarbane u crveno i pokazuje im tragove gvozdene poluge na okviru vrata.

„Ovde su ušli.“

„Bilo ih je više?“

„Da, ima mnogo različitih tragova unutra.“

„Okej, pokušaćemo da ne stajemo na njih“, kaže Seke.

Otisci patika i teških čizama. Vojničkih? Malin se pita.

U štali je nekoliko kaveza sa zečevima. U oboru je jedno jagnje, a u pravougaonom odeljku od betona oko crne krmače leži desetak malih prasića.

„Iberijske. Pata negra iz Salamanke. Od njih nameravam da pravim šunku.“

„Jesu li odavde uzeli svinju?“

„Da, uzeli su jednu od mladih. Jagnje takode“

„I ništa niste čuli?“

„Ni najmanji zvuk.“

Malin i Seke razgledaju uokolo, onda se vraćaju u dvorište, a Denis Hamberg ide za njima.

„Mislite li da postoji ikakva šansa da dobijem životinje nazad?“, pita on. „Ne“, kaže Seke. „One su jutros pronađene obešene na drvetu u okolini Junga.“

Mišići na licu Denisa Hamberga kao da se povlače i odumiru, drhti celim telom, a onda uspeva da se sabere i da stekne kontrolu nad nečim što je njemu potpuno neshvatljivo.

„Šta ste rekli?“

Seke ponavlja ono što je rekao.

„Ali takve stvari se ne događaju ovde.“

„Izgleda kao da se ipak događaju“, kaže Malin.

„Poslaćemo tim forenzičara da nastavi istragu.“

Denis Hamberg gleda preko polja, navlačeći kapuljaču preko glave.

„Pre nego što smo se doselili ovde“, kaže, „nisam imao predstavu šta znači živeti na vetrovitom mestu. Sigurno je vetrovito i u Egiptu, na Kanarskim ostrvima, na Tenerifama, ali ne kao ovde.“

„Imate li psa?“, pita Malin.

„Ne, ali ćemo pre leta nabaviti mačke.“ A onda se Denis Hamberg zamisli na trenutak, pre nego što upita: „Životinje, da li ću morati da ih identifikujem?“

Malin gleda u stranu, preko polja, i može u Sekeovom glasu da čuje kako jedva uspeva da suspregne smeh.

„Ne brinite, Denise“, kaže on. „Pretpostavljamo da su to vaše životinje. Ali, ako želite da ih identifikujete, to možemo da vam sredimo.“

Berje Sverd steže pesnice u džepovima, osećajući da nešto prilazi, nešto neopipljivo, neodređeno. Tu je, u vazduhu koji udiše, i on ga prepoznaje. To je osećanje da

će se nešto dogoditi, da neki događaj za njega ima značenje koje prevazilazi njegovo poimanje.

Kondenzacija na vetrobranu sve je veća sa svakim njegovim dahom.

Prema registru, vlasnik dobermana je Sivert Norling, a on živi u Olstorpsvegenu u Jungsbrou, na obali reke otkuda putevi vode dalje ka šumama u blizini Hultšena. Trebalo je samo nekoliko minuta da nađu ime vlasnika, zahvaljujući nekim predusretljivim ljudima iz Stokholma.

Počeće s ovim.

Svi njegovi policijski instinkti to osećaju. Najbliže što je moguće. Skoglef i Valkirija će morati da pričekaju.

A sada su on i Johan Jakobson tu. Želi da vidi kako izgleda taj kurvin sin, ako je vlasnik psa onaj koji je to učinio. U svakom slučaju, moraš da paziš na svog psa i da ne dopustiš da ga zgrabi grupa ludaka.

Okrečena drvena kuća ukleštena je između sličnih zgrada iz sedamdesetih. Drveće jabuke i kruške je izraslo do pune visine i u leto je ta živa ograda sigurno dovoljna da zaštiti od radoznalih očiju.

„Nema razloga da čekamo“, kaže Berje. „Nikada ne znaš, možda smo se primakli blizu.“

„I kako ćemo to da uradimo?“, pita se Johan.

„Pozvonićemo na vrata.“

„Okej. To će biti početak.“

Izlaze iz kola, otvaraju kapiju na ogradi i penju se uza stepenice. Zvone.

Zvonili su tri-četiri puta, pre nego što su čuli udaljene korake unutar kuće.

Otvora im momak u kasnom pubertetu. Nosi crne kožne pantalone, duga crna kosa mu pada preko grudi s pirsingom. Koža mu je bela kao sneg u bašti ispred i izgleda kao da mu hladnoća uopšte ne smeta.

„Jea?“, kaže i zamagljenim pogledom gleda u Berjea i Johana.

„Jea?“, uzvraća mu Berje. „Jesi li ti Sivert Norling?“, pita, držeći visoko svoju policijsku iskaznicu.

„Nisam, to je moj matori.“

„A ti si?“

„Andreas.“

„Možemo li da uđemo? Hladno je ovde napolju.“

„Ne.“

„Ne?“

„Šta hoćete?“

„Hoćemo tvog psa. Dobermana. Da li možda nedostaje?“

„Ja nemam psa.“

„Prema registru ga imaš.“

„To je pas mog matorog.“

Johan gleda u dečakove ruke. Male crvene tačkice.

„Mislim da je bolje da pođeš sa nama“, kaže on.

„Mogu li da obučem nešto gore?“

„Da...“

Bez ikakvog upozorenja dečak se povuče korak unazad i zalupi vrata iz sve snage.

„Sranje“, viče Berje, navaljujući na vrata. „Ti proveri nazad, a ja ću da preuzmem pročelje.“

Vade oružje, razdvajaju se, prislanjajući se uza zid; jakne im se taru o neravnine na gredama.

Johan kleči, šunja se ispod prozora duž terase; umrljane zelene grede škripe ispod njegovih nogu. Pruža ruku, proba kvaku na vratima terase. Zaključano.

Prolazi pet minuta, onda deset. Tišina unutar kuće, izgleda kao da se niko ne pomera unutra.

Berje izviruje, pokušava da kroz prozor vidi šta se dešava u onome što je verovatno dnevna soba. Unutra je mrak.

Onda Berje čuje zvuk iz pravca vrata pored garaže, a onda se ona iznenadno otvaraju i dečko istrčava iz kuće sa nečim crnim u rukama. Da li da ga skinem? Berje ima vremena da razmišlja, ali ne puca u dečaka. Umesto toga počinje da juri klinca koji beži niz put između kuća.

Berje juri momka sve do centra grada i Mutale, onda skreću u neku ulicu levo. U bašti se igraju deca. Srce mu

sve brže udara u grudima, kao da će pući, ali svakim korakom prilazi sve bliže.

Dečak ispred njega raste u njegovoj viziji. Bašte prvo izgledaju veće, a onda manje, kako prolazi pored njih. Njegove cipele odzvanjaju po ulicama posutim rizlom, leva, desna, leva, desna. Dečko mora da poznađe ove ulice kao svoj džep.

Postaje umoran.

Obojica usporavaju.

Onda se momak zaustavlja.

Okreće se.

Uperi crnu stvar u Berjea, koji se baca na zemlju, prema gomili snega.

Šta radi, jebote, ovaj idiot, da li zna na šta me primorava?

Nagomilani sneg je oštar i hladan.

Ispred sebe Berje Sverd vidi svoju ženu, nepokretnu u krevetu, svoje pse koji su uzbuđeni, jer im prilazi; vidi kuću i decu koja su daleko u nekim stranim zemljama.

Vidi dečaka ispred sebe, koji drži pušku uperenu u njega.

Mučenje pasa. Dete. Čeljusti dobermana vezane izolir-trakom.

Prsti sklopljeni oko oroza. Dečakovi, njegovi.

Nišani u nogu. Cevanica. Onda će pasti i neće biti krvnih sudova koji mogu da prsnu, tako da neće iskrvariti do smrti.

Berje puca i zvuk je kratak ali moćan, i dečak ispred njega pada, kao da mu je neko izmakao nogu.

Johan čuje zvuk s pročelja kuće i trči okolo.

Gde su otišli?

Dva pravca.

Johan trči nagore, pa onda nalevo. Jesu li iza tog ugla?

Teško disanje.

U plućima mu je ledeno, a onda čuje pucanj.

Sranje.

I on trči u pravcu zvuka.

I vidi Berjea kako puzi prema telu koje leži na ulici posutoj rizlom. Krv teče iz noge, ruka kopa po snegu, posežući za ranom. Dečakova crna kosa je kao niz senki na belom snegu.

Berje ustaje i šutne nešto crno dalje od tela.

Onda telo počinje da ispušta zvuke; urlik bola, očaj i strah, možda i konfuzija, probijaju se kroza zidove stambenog naselja.

Johan trči prema Berjeu.

„Stao je i nanišanio na mene“, Berje dahće kroz urlike. Onda pokazuje na oružje u snegu. „Jebena plastična kopija. Vrsta stvari koju možeš da kupiš na hiljadu veb-sajtova. Ali kako sam dođavola to mogao i da pretpostavim?“

Berje klekne pored dečaka govoreći:

„Smiri se sada. Sredićemo to.“

Ali dečak nastavlja da vrišti, držeći se za nogu.

„Moramo da pozovemo hitnu pomoć“, kaže Johan.

Malin gleda napolje na prazno igralište.

Razmišlja: Šta se ovde događa? Zašto se sve ovo sada događa? Ne zna zašto, ali možda je zbog toga što je dostignuta kritična tačka i upravo sada nešto propada u struju nasilja i konfuzije.

Mladi ljudi.

Bujice konfuznih mladih ljudi.

A to se nekako ne uklapa.

„Trenutno ga operišu. Kasnije ćemo da razgovaramo s njim.“ Tegoban glas Svena Šemana. „Njegov otac potvrđuje da je to bio njihov pas, da ga je kupio dečaku.“

„Šta je još imao da kaže njegov otac?“, pita Seke.

„Da dečko nije bio sinoć kod kuće, da je poslednjih nekoliko godina proveo živeći u svetu kompjuterskih igrica, interneta, ded-metala i, kao što je njegov otac rekao

generalno se interesujući za okultno.“

„Jadan klinac“, kaže Seke i Malin može da vidi kako on razmišlja o nečemu. Možda ga je ovo smekšalo i sada razmišlja koliko su njegove zebnje pred Martinove mečeve bespredmetne, i da su njegove brige smešne, i da zaista mora da prevaziđe sve to, jednom zauvek. Ima bar deset hiljada očeva u Linčepingu koji bi voleli da imaju sina kao što je Martin. A kada je sledeći meč kod kuće?

Lako je pretpostaviti da Seke nema pojma.

Verovatno ga dupe odmah zasvrbi na samu pomisao o *Klueta* centru.

„Otac mu je jedan od direktora prodaje u *Sobu*“ nastavlja Sven. „Svake godine je bar trista dana na putu. Mesta kao Pakistan ili Južna Afrika.“

„Ima li prijatelja?“, pita Malin.

„Otac nije mogao da navede nijedno ime.“

„Berje?“, Johan Jakobson kaže sa zebnjom u glasu.

„Znate kako to ide. Suspendovan je iz aktivne službe dok se ne istraži incident.“

„To je otvoren slučaj i odmah zatvoren“ kaže Malin. „Pucao je u samoodbrani. Te replike izgledaju kao pravo oružje.“

„Znam“, kaže Sven. „Ali, je li ikada nešto bilo tako jednostavno, Fošova?“

Deseta soba petog odeljenja Univerzitetske bolnice Linčepinga je u mraku, gori jedino slaba lampa za čitanje iznad kreveta.

Sivert Norling sedi u zelenoj fotelji u mraku pored prozora. On je visok, koščat čovek i čak pri ovom slabom osvetljenju Malin može da vidi da njegove plave oči odaju čvrstinu. Kosa mu pada preko lica, a noge su pružene na pod. Pored sedi njegova žena Birgita. Ona je plavuša, obučena u džins i crvenu bluzu, od koje njeno lice, već crveno od suza, deluje kao da je još više otečeno nego što jeste.

U krevetu leži dečak, Andreas Norling.

On nejasno deluje poznato Malin, ali ne može tačno da se seti odakle.

Dečakova noga je u gipsu, a oči mu neodređeno lutaju pod dejstvom lekova protiv bolova i narkotika, ali prema doktorima, može da odgovori na neka pitanja.

Seke i Malin stoje pored njegovog kreveta, dok uniformisani policajac čuva stražu ispred vrata.

Dečko je odbio da ih pozdravi kada su ušli unutra, a sada je protestno okrenuo glavu od njih; kosa mu izgleda kao da su to umetnički pokreti crnim mastilom na belom jastuku.

„Moraš nešto da nam odgovoriš“, kaže Malin.

Dečak leži i ćuti.

„Mi istražujemo ubistvo. Ne kažemo da si ga ti počinio, ali moramo da znamo šta se događalo noćas kod drveta.“

„Nisam bio ni blizu nekog drveta.“

Dečakov otac ustaje vičući:

„Trebalo bi da budeš dovoljno pristojan i da im kažeš ono što znaš. Ovo je sada ozbiljno. Ovo nije neka tamo glupa igrica.“

„U pravu je“, kaže Malin mirno. „Već imaš dovoljno neprilika, ali, ako budeš razgovarao s nama, možda će ti donekle biti lakše.“

Dečak gleda u Malin. Ona pokušava da ga smiri pokretom očiju, da ga ubedi kako će sve biti u redu, i možda joj i veruje, a možda odlučuje da sve to ionako nije važno.

Počinje da priča.

O tome kako su u novinama čitali o sredozimnom žrtvovanju, i kako je to zvučalo kul, i kako je bio kod kuće s mamom kada je verovatno izvršeno to ubistvo, kako oni nisu imali ništa s tim, naposletku to je ubistvo, i kako mu je dosadio taj naduveni pas, i kako je njegova drugarica Sara Hamberg rekla da mogu od nje da uzmu neke prasiće, i da je njihov prijatelj Henrik Andešon imao stari EPA traktor sa prikolicom koju su mogli da uzmu, i kako

je on pronašao sajt na netu o svim tim žrtvama, i da je Rikard Skoglef, o kome su čitali u novinama, bio čovek iza tog sajta. I da je on neka vrsta esirskog čarobnjaka i da ih je ohrabrivao u nekoliko veoma čudnih imejlova, i da je jedna stvar vodila do druge, i da to više nije moglo da se zaustavi, kao da ih je neka uvrnuta sila terala da to urade.

„Popili smo nekoliko konzervi piva, uzeli neke noževe. Nisam mislio da će isteći toliko krvi. Bilo je to, vau, baš mnogo krvi. Bilo je prilično kul. Ali, bože, kako je samo bilo hladno.“

Njegova mama ponovo počinje da plače.

Njegov otac izgleda kao da bi mu odredio neku korporativnu kaznu. Noć je crna iza bolničkih prozora.

„Je li Rikard Skoglef bio sa vama?“

Dečak odmahuje glavom.

„Ne. Samo oni uvrnuti imejlovi.“

„A Valkirija Karlson?“

„Ko?“

„Zašto si bežao?“, pita Malin. „I zašto si nišanio na inspektora Sverda?“

„Ne znam“, odgovara dečko. „Nisam hteo da me uhvate. Zar nije to nešto što treba da uradiš?“

„Neko bi trebalo da baci bombu na Holivud“, mrmlja Seke.

„Šta ste rekli?“, odjednom se zainteresovao dečko.

„Ništa. Samo razmišljam naglas.“

„Još jedno pitanje“, kaže Malin. „Jimi Kalmvik i Joakim Svenson, da li ih poznajesh?“

„Da li ih poznajem? Jokea i Jimija? Ne, ali naravno da znam ko su oni. Kurvini sinovi, obojica.“

„Da li su oni imali išta sa ovim?“

„Baš ništa. Ako vam je to od pomoći, treba da znate da ja nikada ne bih imao ništa s njima.“

Dok silaze dole, Malin u liftu pita Sekea:

„Hoćemo li da privedemo Skoglefa?“

„Zbog čega? Zbog poticanja na surovost prema životinjama?“

„U pravu si. Ostavićemo ga zasada, ali bi trebalo još jednom da razgovaramo s njim i s Valkirijom Karlson. Ko zna na šta sve mogu da nateraju druge ljude?“

„U pravu si, a Johan može da razgovara sa ostalom decom koja su bila u polju.“

„Okej. Ali moramo samo još jednu stvar da uradimo danas“, kaže Malin.

„A šta to?“

„Idemo da vidimo Berjea.“

Kuhinjski ormari obojeni u belo sijaju, sveže uglancani, sto je pokriven narandžasto-crnim *marimeko* stolnjakom. Iznad njega visi lampa koju su dizajnirali u *PH-u*.

Cela kuća Berjea Sverda odiše mirnoćom, i soba ima estetski kvalitet daleko iznad onoga koji je Malin očekivala. Čitava kuća je uređena u istom maniru: promišljena, pogodna za odmor, divna.

Berje sedi na kraju stola. Pored njega, njegova žena Ana izgleda kao da se klati u plavim invalidskim kolicima koja liče na stolicu za ljuljanje, crte lica su joj na neki način krute. Njeno teško disanje ispunjava sobu, izmučeno, uporno.

„Šta je, dođavola, trebalo da uradim?“, pita se Berje.

„Uradi si pravu stvar“, kaže Seke.

„Svakako“, slaže se Malin.

„I kažete da će biti u redu, neće biti posledica za momka?“

„Potpuno u redu, Berje, metak ga je pogodio tačno tamo gde je trebalo.“

„Mada je i to prokleta gadno“, kaže Berje. „Uraditi tako nešto životinjama.“ Malin odmahuje glavom. „Ludilo.“

„Pretpostavljam da ću par nedelja biti van dužnosti“, kaže Berje. „Obično im je potrebno neko vreme.“

Čuje se krkljanje, praćeno nešto slabijim zvukom invalidskih kolica. Jezik?

„Ona kaže“, objašnjava Berje, „da je vreme da

zaustavimo ove grozne stvari.“

„Da, ovo je zaista vreme povišenog napona“, kaže Malin.

„Šta se to dogodilo danas na tvom poslu, mama? Zaista izgledaš umorno?“ Tuve pruža ruku i dohvata šerpicu s krompir-pireom na kuhinjskom stolu.

„Šta se dogodilo? Neki klinци, ne mnogo stariji od tebe, napravili su gomilu gluposti.“

„Kao šta, na primer?“

„Zaista, zaista glupe stvari, Tuve.“

Onda Malin uzima veliku kašiku krompir-pirea, pre nego što nastavi: „Obećaj mi da nikada nećeš uraditi ništa tako glupo, Tuve.“

Tuve klima glavom.

„Šta će sada biti s njima?“

„Zvaće ih na ispitivanje, a onda će se socijalna služba već nekako pobrinuti o njima.“

„Kako?“

„Ne znam, Tuve. Pretpostavljam da će se samo pobrinuti za njih.“

Nedelja, 12.februar

Sada zvona u crkvi udaraju jedanaest, jedanaest puta, a onda počinje da zvoni, i to da zvoni za mene, obaveštavajući ceo kraj da se Loptasti Bengt Andešon sprema na večni počinak, i ta zvonjava je moja prava životna priča, očigledno protraćen niz udisaja i izdisaja koji nekad behu moji. Ali, ah, ah, kako ti obmanjuješ sebe. Znao sam ja za ljubav, bar jednom u životu, iako sam pomalo sumnjao u nju.

Mada jeste istina: Bio sam usamljen čovek, ali ne i

onaj najusamljeniji od svih.

I sada će oni da razgovaraju o meni. Onda ću goreti. U nedelju i sve ostalo! Napravili su izuzetak za mene, nasilan kao što je bilo i moje uklanjanje.

Ali to više nije važno, taj deo mene je prošlost, samo misterija ostaje, i u ime misterije delovi mene su sačuvani. Ja sam krvna grupa, završeni kod, ja sam osoba koja leži u belo obojenom kovčegu od borovine u narandžastoj kapeli Crkve Uskrsnuća, na drugoj strani Lambohova na putu za Slaku.

Stotinak metara dalje, u podzemnom tunelu, pećnica čeka, ali ja se ne plašim plamena; on nije ni večan ni vreo, to je samo modni detalj koji ću danas da obučem.

Ni na koga više nisam ljut, ali želim da Marija može da nađe mir. Bila je prijateljski raspoložena prema meni, a to valjda nešto znači.

Izgledate tako ozbiljno dok sedite tu u klupama. Samo vas je dvoje: Malin Foš i predstavnik „Fonus' pogrebnih usluga, Skoglund, čovek koji me je ulepšao za sliku u „Korespondentu” Pored kovčega stoji žena, guši je njena sveštениčka kragna, I jedva čeka da završi s ovim; smrt i samoća mog tipa je plaše. Eto koliko vere ima u svog boga, u njegovu ili njenu dobrotu,

Zato nastavimo s tim, završimo.

Ja plutam.

Bol se nije rasuo, i hirovit je kao i uvek, ali naučio sam jednu stvar: u smrti posedujem jezik.

Mogu da šapučem stotine reči, da izvikujem na hiljade njih. Odabrao sam da budem tih. Konačno posedujem sopstvenu priču. Tvoje mrmljanje ne znači mi ništa.

Samo slušaj.

Malin se pozdravila s predstavnikom pogrebnog preduzeća, Konijem Skoglundom, pre nego što je otišla u kapelu. Pozdravili su se ispod lukova boje peska, i nakon uobičajenih ljubaznosti stajali su jedno pored drugog u tihom saučešću, pre nego što su zvona počela da zvone, i

nisu ušli u veliku dvoranu. Svetlost je nadirala u prostoriju, gotovo nepristojno kroz prozore koji su se promišljeno, kao da je neko bio ljubomorani na njihov pogled na park, protezali od tavanice do poda. Mora da je lepo kada je napolju sve zeleno, misli Malin. Sada je to samo neprirodna svetlost.

Seli su na različite strane, kao da su pokušali da popune praznu prostoriju.

Sam u životu.

Još usamljeniji u smrti.

Prošlo je i više od nedelju dana kako su našli Bengta Andešona, a njegova sahrana se tek sad obavlja. Usamljeni venac na kovčegu, od parohije Jungsbroua. Fudbalski klub je mislio da je dovoljno urađeno s buketom sveća na mestu zločina. Malin ima beli narcis u ruci, a zvona zvone i zvone, da ona pomisli da će oglušeti zajedno sa direktorom pogrebnog preduzeća Skoglundom, ako nastave da zvone. I sveštenica s njima, takođe. Ona ima negde oko trideset pet, crvenokosa je, malo krupnija i pegava. Zvona prestaju da zvone i čuje se posmrtni marš umesto njih, a kada se završi, sveštenica počinje da govori.

Govori ono što mora da kaže, a kada dođe na deo gde mora da doda i nešto lično, kaže:

„Bengt Andešon je bio neobična, normalna osoba...“, i Malin hoće da ustane, da joj zatvori usta, dok ove trivijalnosti ne prestanu da se izlivaju iz njih, ali umesto toga se isključuje i, ne znajući kako se to dogodilo, stavlja beli narcis na kovčeg Loptastog Bengta, dok ponavlja u sebi: Uhvatićemo ih, uhvatićemo ga, naći ćeš svoj mir, to ti obećavam.

Malin Foš, ako misliš da je meni potrebna „istina“ da bih pronašao svoj mir, onda grešiš, ali ti i dalje tražiš, zbog sebe tražiš, zar ne?

Ti si ona kojoj supotrebni mir i tišina, a ne ja.

Ali to je u redu, bar mi možemo da budemo iskreni jedno prema drugom, ne moramo da skrivamo svoje namere i ostale dosadne gluposti.

Sada me on na kolicima gura dole niz put, u sanduku je mračno i toplo, a uskoro će biti još toplije.

On se zove David Sandstrem, ima četrdeset sedam godina, i svi se pitaju kako može da radi ovakav posao. Oni koji spaljuju tela nisu baš mnogo poštovani u društvu, ništa više od debeljuca koji su sopstvenom ocu zabili sekiru u glavu. Ali on je srećan na svom poslu, sam je, ne mora da brine o tome kako će da preživi, a ima i drugih prednosti koje sada ne treba pominjati.

Nalazimo se unutar sobe u kojoj je pećnica; velika je i prostrana, sa zidovima obojenim u nebeskoplavo, smeštena je ispod zemlje sa malim prozorima koji su visoko gore, gotovo na tavanici. Peć je potpuno automatizovana, pogrebnik mora da stavi kovčeg na pokretnu traku, onda se vrata otvore, čim pritisne dugme.

Onda ja gorim.

Ali ne još.

Prvo David Sandstrem mora da postavi kovčeg na pokretnu traku, nešto za šta je potreban veliki napor.

Bože, ala je težak. Obično moraš malo da ga poguraš na kraju, da bi s kolica prebacio sanduk na pokretnu traku, i to je obično lako, ali ovaj je prokleta težak.

Bengt Andešon.

David zna kako je on umro, ostavlja ga da leži u kovčegu, ispod pokrivača, neće čak ni da ga pogleda. Idealno je kada su mlađi, on baš te voli, oni ga najviše smiruju.

Tako.

Kovčeg je na pokretnoj traci.

Pritiska dugme na kontrolnoj tabli, vrata peći se otvaraju, pritiska još jedno dugme i plamen gladno liže drveni kovčeg, sa željom da zabije svoje gladne zube u njega.

Još malo, još samo malo.

Onda vatra grabi drvo, i u desetak sekundi ceo kovčeg je u plamenu, a vrata peći se sporo vraćaju u početni

položaj.

David Sandstrem vadi svoju beležnicu iz unutrašnjeg džepa jakne, uzima specijalnu olovku, onda pažljivo piše na jednoj od poslednjih strana: *Bengt Andešon, 61 10 15-1923. No. 12,349.*

Osećam vatru.

To je sveobuhvatan osećaj. Sada se transformišem. Isparavam, postajući dim koji se penje uz dimnjak krematorijuma, čestice koje mirišu na paljevinu plove preko Linčepinga, ima ih u vazduhu koji Malin udiše dok prelazi preko parkirališta ispred policijske stanice.

Ono što ostaje je pepeo koji će isprazniti u memorijalnom parku iza kapele na starom groblju.

Sav naš pepeo tako postaje sećanje, i moj pepeo će biti tamo, tako da svako ko, pored svih očekivanja, hoće da me se seti, ima mesto na koje će otići.

Vraćamo se svojim sećanjima i tako ponovo proživljavamo svoje živote.

Nije baš neka uteha za mrtve, zar ne?

Ali takve su, u današnje vreme, navike živih.

TREĆI DEO

Navike živih

Biljke kojima treba zalivanje, pošta koju treba pregledati, slavine koje treba proveriti. Prašina koju treba obrisati, frižider kome treba odmrzavanje, prekrivači koje treba zategnuti i popraviti, a onda uspomene koje treba ugušiti, događaji koje treba zaboraviti, sumnje koje treba poreći, prekršena obećanja koja treba oprostiti i ljubav koje se treba zauvek sećati.

Da li je to moguće?

Sada je 13.45, nekoliko sati posle sahrane Bengta Andešona.

Malin se šetka kroz stan njenih roditelja. Seća se kada je poslednji put bila ovde. Tuve, kao i ona, na krevetu njenih roditelja, ista neočekivana odlučnost, ista naivna otvorenost povodom sopstvenog tela.

Ipak.

Malin se srneje samoj sebi. Mora da oda Tuve priznanje za njenu ingenioznost u pokušaju da pronađe ljubavno gnezdo za sebe i Markusa po ovoj hladnoći. Njih dvoje su na matineu, gledaju novi akcioni film baziran na odavno zaboravljenim avanturama strip junaka iz pedesetih, prilagođenim današnjem ukusu: više nasilja, više - jednako čednog kao i tada - seksa, i lakše prepoznatljiv, srećniji kraj. Dvosmislenost je neprijatelj sigurnih uverenja, a sigurna uverenja su neophodna za uspeh na blagajnama.

Svako doba, razmišlja Malin, ima priče koje zaslužuje.

Miris stana njenih roditelja.

Miriše na tajne.

Na isti način kao lovačka koliba u šumi, iako je čistije i hladnije u šumskoj noći, i nije tako nepristupačno i lično kao ovde. Možeš da se okreneš oko sopstvene ose, ako provodiš puno vremena u prošlosti. Istovremeno, ako ne smeš ni da je dotakneš, to znači da si potonuo u

gubitništvo. Psihoterapeuti znaju sve o tome.

Malin se pruža na sofi u primaćoj sobi.

Iscrpljena je i žedna. Tata drži piće u kredencu iznad frižidera u kuhinji.

Zavaraj misli.

Lep nameštaj koji zapravo i nije baš tako lep.

„Zalićeš biljke, zar ne?“

„Već sam ih zalila.“

Biljke. Mirisi. Miris prženog kupusa.

Miris laži. Čak i ovde? Isto kao i u kući Raket Murval u Blosvedretu. Ovde je samo slabiji, zamagljen. Mora da odem ponovo tamo, misli Malin, moram da odem tamo i da iscedim tajne iz dasaka i zidova.

Mobilni joj zvoni u predsoblju.

Ostavila ga je u džepu jakne i sad ustaje sa sofe, trči, sapliće se. Međunarodni poziv.

„Halo, Malin.“

„Malin, tata je ovde.“

„Halo, ja sam u vašem stanu. Upravo sam zalila cveće.“

„Ne sumnjam u to. Ali to nije razlog zbog koga zovem.“

On želi nešto, ali se ne usuđuje da kaže, isto osećanje koje je imala i poslednji put kada je zvao. Onda njen otac udiše duboko, a potom izdahne pre nego što počne da govori.

„Znaš“, kaže on, „razgovarali smo o tome da Tuve dođe ovamo, a koliko znam, uskoro će biti na raspustu za polugođe? Možda bi to bilo zgodno vreme?“

Malin sklanja telefon s uвета i drži ga ispred sebe, odmahujući glavom. Onda se ponovo sabere. Vraća telefon na uvo.

„Za dve nedelje.“

„Dve nedelje?“

„Da, polugođe je za dve nedelje. Međutim, ima jedan problem.“

„Koji?“

„Nemamo para za avionsku kartu. Ja nemam ušteđevine, a Jane je morao da kupi novi kotao pre Božića.“

„Da, razgovarali smo o tome, tvoja mama i ja. Možemo da platimo kartu za Tuve. Danas smo bili u turističkoj agenciji i ima jeftinih letova preko Londona. Možda bi i ti mogla da uzmeš slobodno?“

„Nemoguće“, kaže Malin. „Ne u ovako kratkom vremenu. A upravo imamo i izuzetno težak slučaj.“

„Šta misliš o ovome?“

„Zvuči kao dobra ideja, ali prvo moraš da razgovaraš sa Tuve.“

„Ovde može da se kupa i da pliva. Može da jaše.“

„Ona zna šta hoće, a šta neće da radi. Ne boj se ti za to.“

„Hoćeš li da razgovaraš s njom?“

„Pozovi je sam. Trenutno je u bioskopu, ali bi trebalo da se vrati kući do deset sati.“

„Malin, možeš li ti da razgovaraš...“

„Dobro, dobro. Razgovaraću sa njom, pa ću te pozvati. Sutra.“

„Nemoj dugo da čekaš. Rezervacija karte može da istekne.“

Glasovi.

Neka lete.

Slušaj sve glasove u istrazi.

Neka ti kažu ono što imaju da kažu. Onda će te oni povesti do cilja.

Predsoblje stana Niklasa Nirena je puno providnih pakovanja biskvita, okrugli snovi, krem maline, čokoladni

keksići, čokoladne kuglice koje su nekada zvali nigerkugle, a zeleni tepih skroz je prekriven mrvicama kekisa. Plavi *volvo* karavan napolju na putu parkiran je suviše blizu sandučeta za poštu.

Budi oprezna, misli Malin dok zvonj na vrata. Ako su to uradili dečaci, možda im je on pomogao oko tela.

Niklas Niren joj pokazuje da uđe u kuću, u čistu dnevnu sobu, kojom u potpunosti dominira velika, crvena sofa ispred televizora ravnog ekrana, koji je montiran na zid.

Nema ničega u stanu što bi sugerisalo da Niklas Niren nije ništa drugo do kompletno običan čovek srednjih godina.

Na sebi ima džins i zeleni polo džemper, lice mu je okruglo, a stomak pada preko stegnutog kaiša. Previše mirovanja. Previše vožnje i isprobavanja sopstvenih proizvoda.

„Hteo sam da vas nazovem“, kaže Niklas Niren, a glas mu je neobično taman, s obzirom da pripada nekom ko ima problema s težinom; njegov glas bi trebalo da bude viši i malo promukao.

Malin ne odgovara, već seda na imitaciju *miran* stolice za malim stolom za ručavanje pored prozora koji gleda na fabriku *Klueta*.

„Imate neka pitanja za mene?“, pita Niklas Niren, sedeći u sofi.

„Kao što znate, ime Joakima Svensona se pojavilo u vezi sa istragom ubistva Bengta Andešona.“

Niklas Niren klima glavom.

„Teško mi je da zamislim da bi dečko mogao da bude umešan. Potrebno je samo da nauči nekoliko manira, da ima pokoji muški uzor, i to je to.“

„Dobro se slažete sa njim?“

„Pokušavam“, kaže Niklas Niren. „Pokušavam. Imao sam prilično usrano detinjstvo i hteo sam da pomognem momku. Ima ključeve mog stana. Imam poverenja u njega.“

„Usrano u kom smislu?“

„Ne bih voleo o tome da pričam. Ali otac je bio težak pijanac, ako bih to mogao tako da kažem. A majka baš i nije bila mnogo nežna žena.“

Malin klima glavom.

„A u noći između srede i četvrtka prošle nedelje, šta ste radili onda?“

„Margareta je bila ovde i prilično sam siguran da je Joke gledao taj film sa Jimijem. Kao što su i rekli.“

„Jimi? Da li poznajete Jimija Kalmvika?“

Niklas Niren ustaje, ide do prozora i gleda u fabriku.

„Njih dvojica su spojeni kao sijamski blizanci. Ako hoćete da uspostavite pristojnu vezu s bilo kojim od njih dvojice, morate da gradite mostove u različitim pravcima. Ja sam obično pokušavao sa stvarima koje oni vole.“

„A šta oni to vole?“

„Šta dečaci vole? Vodio sam ih na skejtbording-šou u Norčepingu. Bili smo u Mantorp parku. Pustio sam ih da voze moj auto po putu nasutim šljunkom na starom 14. Dođavola, čak sam ih vodio i na strelište prošlog leta.“ Po svoj prilici ne moraš da budeš suviše oprezna, Malin. Niklas Niren odiše nepromišljenošću, ukoliko se samo ne pravi naivan.

„Da li lovite?“

„Ne, ali sam se bavio sportskim streljaštvom. Malokalibarska puška. Zašto?“

„Valjda neću imati problema zbog ovoga?“, Niklas Niren pretura po ormanu u svojoj spavaćoj sobi obojenoj u belo. „Ne morate da imate orman za oružje samo za malokalibarsku pušku, zar ne?“

„Mislim da bi verovatno trebalo.“

„Evo je.“ Niklas Niren drži tanku, skoro vretenastu, crnu pušku, pokazujući je Malin, kojoj se prekinuo tok misli kada je videla oružje. Niko ga neće dotaći dok je forenzičari ne pogledaju.

„Samo je stavite na krevet“, kaže ona, a Niklas Niren

potpuno zbunjen ostavlja pušku na krevet.

„Imate li kese za zamrzivač?“, pita Malin.

„Imam u kuhinji. Tamo držim i municiju.“

„Dobro“, kaže Malin. „Idite i donesite i jedno i drugo. Sačekaću vas ovde.“ Malin sedi na krevetu pored puške. Udiše kiselkast, ustajao vazduh i gleda u slike na zidovima: *Ikeine* fotografije različitih vrsta riba u jeftinim okvirima.

Malin zatvara oči i uzdiše.

Joakim Svenson ima ključ od stana.

Mora da su on i Jimi Kalmvik uzeli pušku kada je Niklas Niren bio na nekom od svojih službenih puteva, a onda su otišli do stana Bengta Andešona i ispalili nekoliko hitaca u njegov prozor, čisto da ga uplaše i da ga zadirkuju. Mali mangupi. Malin razmišlja, a onda se zaustavlja. Testosteron i različite okolnosti mogu da prouzrokuju velike nevolje tinejdžerima, a oni koji sebe vide kao napuštene i odbačene često završe maltretirajući druge.

Malin otvara oči i vidi Niklasa Nirena kako se vraća iz kuhinje.

U jednoj ruci mu je pakovanje kesa za zamrzivače, a u drugoj kutija municije.

„Obično upotrebljavam gumene metke“, kaže on. „Prokletstvo, siguran sam da kutija nije bila otvorena. Ali neko mora da ju je otvorio. Fali nekoliko metaka.“

Razočaranje je preobrazilo lice Niklasa Nirena u smrknutu masku.

Pritisnuti siledžije iz Jungsbroa i naterati ih da priznaju da su pucali u prozor stana Bengta Andešona? Povećati pritisak na njih i naterati ih da kažu nešto više?

Ako imaju da kažu nešto više.

Koliko god želim da pođem u tom pravcu, još uvek je rano, misli Malin.

Jače pritiska papučicu gasa, na putu do Maspese. Već je odlučila da sačeka, da vidi čije otiske će Karin

pronaći na pušci, koja je u gepeku, umotana u ćebe. Ali Malin ne može da prestane da se poigrava idejom. Zar ne treba da se okrenem i da pritisnem Jimija Kalmvika? To mogu i sama da uradim, dečja igra u odnosu na Murvalove. Ne, bolje da pustim Karin da radi svoj posao, da vidi da li su gumeni meci ispaljeni u stan Bengta Andešona došli iz puške Niklasa Nirena, pa ako jesu, da stavi dečake pred svršen čin. Uniformisani policajci mogu da im uzmu otiske prstiju i Karin može da ih uporedi sa onima koje će pronaći na pušci.

Adresa Rikarda Skoglefa je u njenom mobilnom telefonu, ali i pored toga nije lako pronaći kuću, pa Malin se prilično dugo vozi poljima pre nego što uspe da pronađe malu farmu.

Zaustavlja se.

Sive kamene građevine zbijene su da bi se lakše odbranile od hladnoće, sneg je na slamnatim krovovima, a tu je i svetlost koja dolazi kroz prozore glavne zgrade.

Esirske lujke, misli Malin, pre nego što zakuca na vrata. Mogu i sama da izađem na kraj sa njima.

Nakon samo nekoliko sekundi vrata otvara muškarac koji mora da je Rikard Skoglef: na sebi ima kaftan, a duga brada i kosa su mu sjedinjene u bezobličnu masu. Iza njega se pomera ženska figura, obučena u belo, verovatno Valkirija Karlson.

„Malin Foš, policija Linčepinga.“

„Mora da nije na dužnosti, mislim onaj drugi policajac, posle pucnjave“, kaže Rikard Skoglef sa osmehom na licu, dok je pušta da uđe unutra. Vlažna toplota pogađa Malin i može da čuje pucketanje otvorene vatre negde u kući. „Možete da uđete tamo.“

Rikard Skoglef pokazuje nalevo u dnevnu sobu, gde veliki kompjuterski ekran svetluca na sjajnom stolu.

Valkirija Karlson sedi na sofi, stopala podvučenih pod beju spavaćicu. „Vi“, kaže kada Malin uđe unutra. „Ona koja me je prekinula.“

Rikard Skoglef ulazi, noseći na poslužavniku tri šolje

iz kojih se podiže para.

„Biljni čaj“, kaže. „Dobar je za živce. Ako imate problema s njima.“ Malin ne odgovara, uzima šolju i tone u crnu kancelarijsku fotelju ispred kompjutera. Rikard Skoglef ostaje na nogama, pošto je Valkiriji dodao šolju.

„Je li to dobar osećaj“, pita Malin, „ohrabrivati mlade ljude da čine idiotske stvari?“

„Kako to mislite?“, smeje se Rikard Skoglef.

Malin poželi da baci vreću čaja na to iscrereno lice, ali uspeva da se kontroliše.

„Ne pravite se ludi. Znamo da ste slali imejlove Andreasu Norlingu, a ko zna šta još možete da naterate druge ljude da učine.“

„A, to. Čitao sam o tome u *Korespondentu*. Nikada nisam mislio da će zaista to i uraditi.“

„Jeste li ikada imali kontakte sa Jimijem Kalmvikom? Ili sa Joakimom...“

„Ne poznajem nikakvog Jimija Kalmvika? Pretpostavljam da je to jedan od onih tinejdžera koje su novine pomenule, a koji su mučili Bengta Andešona. Želim da izjavim jednom i završim da ja, da nas dvoje, nismo imali ništa s tim.“

„Ništa“, kaže Valkira, pružajući nogu na sofou, a Malin primećuje da su joj nokti na nogama nalakirani svetlonarandžastim lakom.

„Konfiskovaću vaš hard-disk“, kaže Malin. „Ako se budete bunili, u roku od nekoliko sati imaću nalog da pretražimo celu kuću.“

Rikard Skoglef se više ne ceri, već izgleda uplašeno.

„Hajde. Uzmi. Nikada nas nećete uhvatiti, ti kućko policijska.“

Tuve dolazi kući nešto posle šest sati. Zalupi vratima, a nemoguće je pogoditi da li je to zbog toga što je srećna ili neraspoložena.

Veoma uspešan dan, misli Malin, čekajući da Tuve uđe u dnevnu sobu. Puška je u Nacionalnoj laboratoriji

forenzičkih nauka; Karin i njene kolege će odmah ujutro proveriti oružje. Hard-disk Rikarda Skoglefa je na sigurnosti, u policijskoj stanici. Johan Jakobson i kompjuterski eksperti mogu da rade na tome, da provere da li je taj kurvin sin, esirski prorok, nagovarao još nekoga da uradi nešto zaista, zaista glupo, kao što je ubistvo Bengta Andešona. Ako jeste, mora da bude na njegovom kompjuteru, u imejlovima i ostalom. Ko zna koliko će još govana ova zima i ova ravnica izbaciti.

Tuve stoji ispred Malin, smeje se, a njeno lice i oči su smirene, oslobođene svake zebnje i nemira.

„Je li film bio dobar?“, pita Malin sa svog mesta na sofi.

„Beznadežan“, kaže Tuve.

„Ali mi ti izgledaš srećno.“

„I jesam, Markus kaže da bi mogao da večera s nama sutra. Je li to u redu?“ Tuve seda na sofu i uzima bombonu iz činije na stolu.

„On je izuzetno dobrodošao.“

„Šta gledaš?“

„Neki dokumentarac o Izraelu i Palestini, o dvostrukim agentima.“

„Ima li još nečega na televiziji?“

„Verovatno ima. Pogledaj.“

Malin dodaje Tuve daljinski upravljač, a ona trči preko kanala sve dok ne pronade lokalni program. Linčeping je pobedio Modo u gostima, i Martin Martinson je postigao tri gola, a ima glasina da su skauti iz NHL-a bili na meču.

„Bila sam ranije danas kod babe i dede u stanu.“

Tuve klima glavom.

„Deda je zvao. Pita da li bi volela da odeš i da ih vidiš malo preko raspusta.“

Malin čeka na reakciju, želi da vidi kako se osmeh širi preko Tuvinih usana, ali umesto toga, ona izgleda zabrinuto.

„Ali mi nemamo para za avionske karte?“

„Oni će da plate.“

Tuve izgleda kao da se još više zabrinula.

„Ne znam da li želim da idem, mama. Hoće li se naljutiti ako im kažem ne?“

„Možeš da uradiš ono što želiš, Tuve. Baš ono što ti želiš.“

„Ali ja ne znam.“

„Prespavaj, draga moja. Ne moraš da doneseš nikakvu odluku pre sutrašnjeg dana ili čak ni pre utorka.“

„Tamo je toplo, zar ne?“

„Barem dvadeset stepeni“, kaže Malin. „Kao leto.“

Jabuke vise sa drveća i dečak, dva dečaka, tri, četiri dečaka trče po bašti punoj zelenila. Padaju i trava boji njihova kolena u zeleno, i onda samo jedan jedini dečak ostaje, i on pada, ali se podiže i trči. Trči dok ne stigne do ruba šume, onda okleva neko vreme, pre nego što skupi hrabrost i ne stupi u mrak.

Trči između stabala, a oštre grane na zemlji mu se usecaju u stopala, međutim ne dopušta sebi da oseti bilo kakav bol, ne zaustavlja se da bi se borio s monstrumima koji urliču iz dubokih rupa koje su ostale od korena počupanog drveća.

Onda dečak stoji u Malininom krevetu. Pritiska njena rebra gore-dole ravnomernim pokretima, pomažući joj da diše u žutom vazduhu jutra.

Šapuće u njeno uspravano, snevajuće uvo: *Kako se zovem, odakle sam?*

Ponedeljak, 13. februar

Sumorna jutarnja magla nad gradom.

Istraga se praktično kreće u krugovima.

Oružje koje treba pregledati.

Informacije na hard-disku koje treba proveriti ovog jutra.

Nema vetra na opustošenom, snegom pokrivenom polju, ništa se ne događa, samo iscrpljeni policajci spavaju ili se bude. Berje Sverd u svom krevetu, sam ispod ispranih, plavim cvećem oslikanih pokrivača, njegova dva nemačka ovčara puštena iz svoje kućice sada su sa svake strane kreveta, dok u dnu sobe dve noćne negovateljice okreću njegovu ženu, a on se iz sve snage trudi da nekako odbije od sebe zvuke njihovih aktivnosti.

Johan Jakobson u svojoj kući na više nivoa u Linghemu, sedi, drema na sofi sa svojom trogodišnjom ćerkom u krilu, na televiziji crtani film *Lorenga i Masarin*, slušalice na ušima njegove ćerke. Kada ćeš naučiti da je spavanje lepo? Prethodni dan je proveo s ostalim klincima koji su bili u polju radi žrtvovanja životinja. Svi su imali alibi za noć kada je Bengt Andešon ubijen, bili su samo potpuno zbunjeni kao što su mladi ljudi i inače zbunjeni. Pretvorilo se to u još jedan dan rintanja, još jedan dan u kome je morao da ostavi svoju porodicu da se sama brine o sebi.

Saharijus Martinson spava, grleći svoju ženu koja se smrzava, prozor u spavaćoj sobi je odškrinut - scenario koji obećava hladnoću. Sven Šeman na leđima leži u krevetu u svojoj vili, glasno i zvučno hrče, njegova žena u kuhinji, sa šoljom kafe ispred sebe, zagnjurenjena u novine *Svenska dagbladet*; voli ponekad da ustane pre Svena, čak i ako se to i ne događa baš tako često.

Čak i Karim Akbar spava u krevetu, ležeći na boku, udiše i izdiše, onda kašlje i pruža ruku prema svojoj ženi, ali ona nije tu, već sedi u toaletu, lica zagnjurenog u šake, pitajući se kako će sve da razreši, šta će se dogoditi kada Karim sazna.

Forenzički stručnjak Karin Johanison je budna, sedi jašući svog muža, kosa joj se ljulja napred-nazad, dok sama pomaže svom telu i u isti mah uzima njega ispod

sebe, meso koje je više njeno nego njegovo, jer zbog čega bi joj inače trebao?

I Malin Foš je budna. Sedi za volanom svog automobila. Usredsređena.

Treća linija u istrazi ubistva Bengta Andešona mora da se pogura, mora da se bičuje, mora da savije leđa.

Malin se smrzava.

Izgleda kao da auto ne može da se zagreje kako treba kada dođu jutra kao što je ovo. Kroz vetrobran vidi vitku kamenu kulu Vreta Klostera, a iza toga leži Blosvedret, a tu sama u kuhinji sedi Rakel Murval sa šoljom vrele kafe: gleda kroz prozor, razmišljajući da bi bilo dobro da momci uskoro dođu kući, jer radnje ne bi trebalo da stoje ovako prazne.

Malin parkira ispred kuće Rakel Murval. Bela drvena zgrada izgleda umornije nego kada je poslednji put bila ovde, kao da je počela da se predaje, i hladnoći napolju i osobi unutra. Staza koja vodi do kuće bila je očišćena od snega, kao da je svakog časa trebalo prostrti crveni tepih.

Trebalo bi da je budna, razmišlja Malin. Iznenadi je, doći kada se ona tome najmanje nada.

Zalupila je vrata za sobom kao Tuve sinoć, ali je znala zašto: sve je to usmereno ka građenju osećanja odlučnosti, agresivnosti, superiornosti koja će naterati majku da se potčini, navesti je da se otvori, da ispriča svoje priče, one priče koje Malin zna da ima da ispriča.

Kuca.

Pretvara se da Seke stoji pored nje.

Laki, pa opet na neki čudan način otežali koraci iza vrata, i majka otvara: njeni mršavi sivi obrazi okružuju najoštrije oči koje je Malin ikada videla na ljudskom biću, oči koje su joj nekako oduzele energiju, naterale je da se oseća utrnulo, bezvoljno, uplašeno.

Žena ima preko sedamdeset godina, šta to može da mi uradi? Malin razmišlja, ali zna da greši: ova žena je sposobna da uradi baš sve.

„Inspektorke Fos“, kaže Raket Murval tonom dobrodošlice. „Šta mogu da učinim za vas?“

„Možete da me pustite unutra, ovde napolju je hladno. Imam još nekoliko pitanja za vas.“

„Da li očekujete još i odgovore na ta pitanja?“

Malin klima glavom.

„Mislim da imate sve odgovore na ovom svetu.“ Raket Murval se sklanja u stranu i Malin ulazi unutra.

Kafa je topla i dovoljno jaka.

„Vaši momci nisu baš nevina jagnjad“, kaže Malin, nameštajući se udobnije na stolici s rebrastim naslonom.

Prvo vidi sujetu, a onda bes prelazi preko očiju Raket Murval.

„Šta vi znate o mojim dečacima?“

„Ovde sam da bismo porazgovarali o vašem četvrtom dečaku.“

Malin gura svoju šolju s kafom u stranu, gleda u Raket Murval, fiksira je pogledom.

„Karl“, kaže Malin.

„Ko vam je rekao?“

„Karl.“

„Ne znam šta je sa njim, ne čujemo se.“

„Ko je njegov otac? Nije isti otac kao ostalim dečacima. Toliko znam.“

„Vidim da ste razgovarali s njim.“

„Razgovarala sam s njim. Rekao mi je da je njegov otac bio mornar i da se udavio dok ste bili u drugom stanju.“

„U pravu ste“, kaže Raket Murval. „Bilo je to avgusta 1961, u blizini Rta dobre nade. Trgovački brod *Dorijan* je potonuo sa svim članovima posade.“

„Mislirn da lažete“, kaže Malin.

Ali Raket Murval se samo nasmeje, pre nego što je nastavi: „Peder Palmkvist, tako se zvao mornar.“

Malin ustaje.

„Trenutno je ovo sve što želim da znam“, kaže Malin, a starica takođe ustaje i Malin primećuje kako njene oči

preuzimaju kontrolu nad čitavom prostorijom.

„Ako ponovo dođete ovde, tužiću vas zbog uznemiravanja.“

„Samo pokušavam da radim svoj posao, gospođo Murval, to je sve.“

„Brodovi tonu“, kaže Raket Murval. „Tonu kao kamenje.“

Malin prolazi pored benzinske pumpe porodice Murval. Oznaka *Prem* je ugašena, prozori prodavnice zrače crnilom, a zapuštena livnica u okviru stanice prosto kao da moli da je sruše.

Ona prolazi Brunbi i Hernu, ne želeći da vidi zgradu u kojoj se nalazi stan Loptastog Bengta. Sa puta može da se vidi jedino krov, ali ona i ovako zna koja je to zgrada.

Vlasnik je verovatno do sada ispraznio stan; tvoje stvari, onih nekoliko koje su mogli da prodaju, verovatno su otišle na aukciju i novac će biti poslat Državnom naslednom fondu. Rebeka Stenlund, tvoja sestra, bar po srodstvu ako ne zakonski, neće naslediti ni ono malo što si imao.

Je li neko već iznajmio tvoj stan, Loptasti Bengte? Ili su sobe prazne, čekaju da se ti vratiš kući. Možda i jesi najzad kod kuće? Prašina se skuplja na dovratku prozora, česme polako rđaju zatvorene, polako, polako.

Prolazi ispod akvedukta, pored škole, i uzima svoj mobilni, razmišljajući da će morati da preskoči jutarnji sastanak.

„Johane? Ovde Malin.“

„Malin?“

Johan Jakobson preko mobilnog telefona zvuči i dalje uspavano, verovatno je tek stigao zbog sastanka.

„Možeš li nešto da mi proveriš, pre nego što počneš da radiš na hard- disku Rikarda Skoglefa?“

Malin traži od Johana da proverí nestanak broda i imena mornara.

„To je suviše staro da bi bilo u bazi podataka

Nacionalne agencije za plovidbu i navigaciju“, kaže Johan.

„Takvih stvari mora da ima na različitim veb-sajtovima. Neko mora da se interesuje za to?“

„Trebalo bi. Heroji trgovačke mornarice verovatno imaju poštovaoce koji će se pobrinuti da ne budu zaboravljeni. Ako nije tako, informacije bi trebalo da ima Federacija brodovlasnika.“

„Hvala, Johane. Dugujem ti.“

„Nemoj mnogo da obećavaš, dok ne vidiš da sam nešto pronašao. Onda na red dolazi hard-disk.“

Malin prekida vezu dok skreće prema domu za stare *Vretaliden*.

Malin se ne javlja na recepciji, ali, i pored toga što brzo prolazi kroz predvorje, prepoznaje oštar miris sredstva za dezinfekciju i oseća kako njegovo hemijsko, neprirodno dejstvo utiče da čitavo mesto izgleda depresivno. Kod kuće, misli Malin, upotrebljavaš dezinfekciona sredstva koja mirišu na limun ili cveće, ali ovde ne. A i ovo je kuća nekim ljudima. Ljudima koji zaista zaslužuju drugačiji miris od ovog.

Liftom se penje do trećeg odeljenja i ide hodnikom do sobe Gotfrida Karlsona.

Kuca na vrata.

„Da, izvolite.“ Slab, ali i dalje moćan glas.

Malin otvara vrata, ulazi polako, na krevetu vidi mršavo telo ispod žutog ćebeta. Pre nego što ima vremena da bilo šta kaže, starac otvara usta.

„Gospođo Foš. Nadao sam se da ćete se vratiti.“

Malin misli kako svi čekaju da istina dođe i poseti ih, da niko ne dolazi sa istinom i ne pomaže svojevolejno da se do nje dođe. Ali to je verovatno priroda istine: nije li to niz neuhvatljivih, stidljivih pojava, pre nego moćna, sveobuhvatna pretpostavka? U suštini, postoji samo jedno *možda*.

Malin prilazi krevetu.

Gotfrid Karlson tapka po ćebetu pored sebe.

„Dođite i sedite ovde, gospođo Foš, pored jednog starca.“

„Hvala“, kaže Malin i seda.

„Čitali su mi novinske izveštaje o slučaju koji vi istražujete“, kaže Gotfrid Karlson, gledajući u Malin gotovo slepim očima. „Grozne stvari. A braća Murval su izgleda posebno odvratni. Mora da su mi samo promakli pre nego što sam došao ovamo. Ali, naravno, znam dosta toga o njihovoj majci i ocu.“

„Kakva je bila njihova majka?“

„Nikada nije pravila mnogo buke. Ali se dobro sećam njenih očiju i kako sam razmišljao: Evo ide Rakel Karlson, a to nije žena s kojom bi se trebalo kačiti.“

„Karlson?“

„Isto prezime kao moje. Karlson je valjda najčešće prezime u ravnici. Da, to je bilo njeno prezime pre nego što se udala za Blekija Murvala.“

„A Bleki?“

„Pijanac i hvalisavac, ali duboko u sebi valjda je bio samo uplašen. Nije bio kao Čoškasti Kale. Potpuno drugačija narav.“

„A njen sin, imala je sina pre braka s Blekijem, zar ne?“

„Mislim da se sećam nečega, mada mi njegovo ime beži nekako. Mislim da se zvao... Ah, dobro. Neka imena jednostavno nestanu iz sećanja. Kao da je vreme obrisalo neke stvari unutar moje glave. Ali jedne stvari se sećam: dečakov otac se udavio dok je bila u drugom stanju.“

„Kako je ona to pregurala s dečakom? Mora da je bilo teško?“

„Nikada nisi mogao da vidiš dete.“

„Nikada ga niste videli?“

„Svi su znali da postoji, ali nikada niste mogli da ga vidite negde u gradu sa njom.“

„A onda?“

„Mora da je dečko imao dve godine kada se ona udala za Blekija Murvala. Ali, gospođo Foš, bilo je glasina.“

„Kakvih glasina?“

„Ja nisam neko s kim biste mogli da razgovarate o tome. Trebalo bi da razgovarate s Vejneom Andešonom.“

Gotfrid Karlson stavlja svoju staračku ruku na Malininu.

„On živi u staračkom domu u Senorpu. Bio je na *Dorijanu* kada je potonuo. Može da vam ispriča stvari iz prve ruke.“

Vrata sobe se otvaraju i Malin se okreće.

Sestra Hermanson.

Njena kratka kovrdžava kosa izgleda kao da je nakostrešena, a danas, pošto mora da je svoje naočare debelih stakala zamenila kontaktnim sočivima, izgleda deset godina mlađe.

„Inspektorko Foš“, kaže ona. „Kako se usuđujete?“

„Niko, pa čak ni polidžja, ne može da dođe i da bez najave poseti nekog od mojih stanara.“

„Ali...“

„Niko, inspektorko Foš, niko. A to uključuje i vas.“

Sestra Hermanson odvlači Malin do male sestrinske sobe, napolju u hodniku, a onda nastavlja s napadom.

„Ovdašnji stanari mogu da izgledaju jači nego što jesu, ali većina njih je slaba, a u ovo doba godine, kada je najgora hladnoća, često ih gubimo po nekoliko zaredom, a onda stvari postaju veoma zabrinjavajuće za moje...“

U početku se Malin ljuti. Stanari? Zar to nije značilo da je ovo njihov dom. Da oni mogu da rade ono što im se sviđa? Ali onda shvata da je sestra Hermanson u pravu, i ukoliko ne bi brinula o zaštiti starih ljudi, ko bi drugi brinuo o tome?

Malin se izvinjava pre odlaska.

„Izvinjenje je prihvaćeno“, kaže sestra Hermanson, vidno zadovoljna.

„Trebalo bi da promenite vaše sredstvo za dezinfekciju“, dodaje Malin.

Hermanson je ljubopitljivo pogleda.

„Dobra ideja“ kaže i počinje da pretura po papirima na stolu, kako bi naglasila da je razgovor završen.

Malin ide prema svojim kolima koja su preko puta na parkiralištu, kada joj zazvoni mobilni telefon.

Utrčava natrag u predvorje, a unutar topline ispunjene mirisom hemije još jednom oseća kako joj telefon pulsira u džepu.

„Bili smo u pravu, Federacija brodovlasnika ima podatke o nesreći u svojim arhivama.“ Johan Jakobson zvuči veoma zadovoljno.

„Dakle, trgovački brod *Dorijan* je potonuo, a mornar Palmkvist je bio na brodu i udavio se?“

„Tačno tako. Nije bio među preživelim.“

„Dakle, neki od njih su uspeli da se spasu?“

„Izgleda da je tako.“

„Hvala, Johane. Sada ti stvarno dugujem uslugu.“

Ruševine.

I jezero na kome led izgleda kao da se tu zauvek nastanio. Malin za trenutak sklanja pogled s puta, da bi pažljivije osmotrila jezero Roksen. Automobili idu duž probijenog puta, preko leda debelog više od jednog metra, relativno sigurno prelaze na drugu stranu jezera, gde se u daljini izvija dim iz dimnjaka na kolibama koje s ove daljine liče na poštanske marke.

Zamak Šenorp.

U osamnaestom veku je izgoreo do temelja, onda je obnovljen, i do danas je ostao rezidencija porodice Daglas, i još uvek miriše na veliki novac.

Zamak teško da može biti mračniji i depresivniji. To je kamena zgrada na dva sprata, sa fasadom od sivog

maltera i omalenim prozorima, koji gledaju na gotovo bezlično dvoriše okruženo neuglednim pomoćnim zgradama. Ruševine starog zamka dremaju pored, kao večna opomena da stvari mogu da se okrenu na zlo.

Dom za stare se nalazi na kraju imanja, odmah iza krivine gde put konačno izlazi iz šume, i sa njega se otvara pogled na jezero.

Trospratna zgrada je okrečena i Malin procenjuje da ovde ne živi više od tridesetak starijih ljudi, i kako mora da je ovde veoma tiho, jer tek ponekad neki auto slučajno prođe pored doma.

Parkira ispred ulaza.

Na kakvu vrstu sestre Hermanson ću naići ovde?

Onda pomišlja na to večer, kako je Tuve pozvala Markusu na večeru; nada se da će uspeti da se vrati na vreme. Gleda gore u zgradu, razmišljajući, Vejn Andešon, ima šanse da bude problema sa večerom.

Vejn Andešon sedi u kolicima pored prozora sa pogledom na jezero Roksen.

Kada se Malin predstavi na recepciji, starija sestra izgleda kao da je sasvim zadovoljna zbog njene posete. Sestri ne smeta i sigurno je ne brine činjenica da je Malin policajac na dužnosti. Umesto toga kaže:

„To će sigurno da oraspoloži Vejna. On nema mnogo posetilaca.“ Zatim dodaje: „I voli mlade ljude.“

Mladi ljudi, misli Malin. Da li se ja još uvek računam u mlade? Tuve je mlada osoba. Ja nisam.

„Desna strana mu je paralizovana. Moždani udar. Nije uticala na njegov govor, ali mu to dosta smeta.“

Malin klimne glavom i uđe.

Čelavi muškarac ispred nje ima mornarske tetovaže na obe ruke.

Na oduzetoj ruci neko je ucrtao sidro koje visi na užetu i grubo ga osenčio mastilom.

Lice mu je puno bora, a koža pokrivena staračkim pegama, na jedno oko je slep, ali ono zdravo kao da to nadoknađuje svojom bistrinom.

„Da“, kaže on, zdravog oka uperenog u Malin. „Ja sam bio u posadi tog broda. Delio sam kabinu s Palmkvistom. Bilo bi previše reći da smo bili prijatelji, ali smo dolazili iz istih krajeva, tako da je bilo prirodno da smo dosta vremena provodili zajedno.“

„On se udavio?“

„U blizini Rta dobre nade nas je uhvatila oluja. Nije bila ništa gora od ostalih, ali je brod pogodio ogroman talas. Počeli smo da se naginjemo i za pola sata brod je potonuo. Plivao sam prema čamcu za spasavanje i stigao do njega. Proveli smo četiri dana u toj oluji pre nego što nas je spasao trgovački brod *Franciska*. Preživeli smo pijući kišnicu.“

„Kako se niste posmrzavali?“

„Nije bilo hladno. Samo je bilo mračno. Čak ni voda nije bila hladna.“

„A Palmkvist?“

„Nisam ga video. Mislim da ga je udar prvog talasa zatekao u potpalublju. Ono se verovatno odmah napunilo vodom. Ja sam bio na straži na komandnom mostu.“

Malin može sve ovo da vidi pred sobom.

Brod se zanosi.

Mladić se budi uzdrman, onda je sve crno i voda raste, penje se sve više u mraku, kao gomila pipaka velike hobotnice; vidi kako su vrata kabine čvrsto zatvorena usled pritiska s druge strane, kako su njegova usta, nos, glava, prekriveni vodom i kako se na kraju predaje. Udiše vodu i tone u meku izmaglicu, u kojoj nema ničega osim mira i toplije pomrčine od one koju je trenutno napustio.

„Da li je Palmkvist znao da će postati otac?“

Vejn Andešon ne može da suzbije smešak.

„Čuo sam te glasine kada sam se vratio kući. Međutim, mogu prilično sigurno da vam kažem da Palmkvist nije bio otac deteta Rakele Karlson. On nije na taj način bio zainteresovan za žene.“

„Nije želeo decu?“

„Mornari, inspektorko Foš. Koja vrsta ljudi je obično

išla u mornare tih dana?“

Malin klima glavom i zastaje za trenutak, pre nego što nastavi. „Pa ko je onda bio dečakov otac, ako to nije bio Palmkvist?“

„Nakon svega toga sam se dokopao obale. Trećeg dana u oluji, taman što smo pomislili da se smiruje, nevreme je ponovo počelo. Pokušao sam da zadržim Huana, ali je on jednostavno iskliznuo iz mog zagrljaja. Bila je noć i bio je mrak, a vetar je duvao kao najgore zimske noći. More se otvorilo da nas proguta, urlajući od gladi, ščepalo nas je, htelo je da nas zbriše, a čak i tada...“

Glas Vejna Andešona puca. Podiže zdravu ruku do lica, saginje glavu i jeca.

„... Čak i tada sam ga držao najjače što sam mogao, a on mi je klizio iz ruku. Mogao sam da vidim užas u njegovim očima, dok je nestajao dole u crnilu... nisam ništa mogao da učinim...“

Malin čeka.

Pušta da se Vejn Andešon pribere, ali u času kada pomisli da je spreman za sledeće pitanje, stari čovek ispred nje ponovo počinje da plače.

„Posle toga“, kaže on, „nastavio sam da živim potpuno sam, za mene nije bilo drugog izbora... mislim da nije.“

Malin čeka.

Posmatra kako tuga curi iz Vejna Andešona.

Onda, i pre no što ga išta pita, starac nastavlja: „Palmkvist je bio zabrinut zbog tih glasina o Rakeli Karlson. Sve je počelo i pre nego što smo isplovili. Ali i ja i mnogi drugi ljudi znali smo ko je zaista otac deteta koje ona očekuje.“

„Ko? Ko je to bio?“

„Jeste li ikada čuli za Čoškastog Kalea? On je bio otac njenog dečaka, a kažu i da je on bio taj koji je prebio Blekija, tako da je ovaj završio u invalidskim kolicima.“

Malin oseća toplinu koja isijava kroz njeno telo. Toplinu koja je ledeno hladna.

Jungsbro, Narodni park, rano leto 1958

Vidi način na koji se on pokreće.

Napregnuti mišići, tamne oči.

Kako ostali prezaju, kako instinktivno sklanjaju tela u stranu kada on dođe sa njom, njom i njom ili njom.

Kako je on, Kale, beskrajn.

Kako se samo slatki mirisi letnje večeri mešaju sa znojem na telima plesačica, jer težak rad koji umara preko nedelje proteran je odavde, ovde je ostalo samo iščekivanje živog mesa, krv kruži kroz telo, i ono postaje nežno od čežnje.

Video me je.

Ali čeka.

Zagreva se igrajući, da bude spreman. Stani uspravno, Rakel, stani uspravno.

Bend na bini, miris viršli, votke i požude. Jedan, dva, tri... većina ostalih je debela od čokolade koju jedu s pokretne trake, ali ti nisi, Rakel, ti nisi. Ti si popunjena na pravim mestima, zato stoj uspravno, isturi grudi samo za njega, dok igra pored nje ili s njom.

On je zver.

Čista požuda.

On je nasilje. Besciljan, originalan udarac, onaj koji ne zna šta je let, onaj koji ostaje čvrst, tvrdoglav, onaj koji nema glas ili mesto u zemlji čokolade.

A večeras će Kale igrati s tobom, Rakel. Zamisli, igrati s Kaleom... Večeras će Rakel biti ta koja će odigrati poslednju igru s Kaleom, ona će biti ta koja će moći da omiriše znoj na njegovoj košulji.

Onda nastupa pauza. Ljudski miševi plove u noć; raznobojni lampioni i redovi za viršle, ispražnjene flaše od četvrt litra, motocikli blizu ulaza, gotovo opasni momci i njihove ribe, i Kale koji hoda kraj reda, ližući senf sa viršle

i gutajući ga; pored njega leluja devojka debela od čokolade i on me sada vidi, oslobađa se nje i ide ka meni, ali ne još, ne još. Okrećem se, idem prema toaletu, probijam se do ženskog toaleta i sve vreme osećam njegove korake, njegovu želju, mračno disanje iza mene.

Ne još, Kale.

Ja se ne šepurim zbog muškarca.

„Demokratski ples“, kaže znak. Muškarci biraju žene, žene biraju muškarce.

I žene su kod njega, kod muškarca. Jedinog u ovoj prostoriji koji zaslužuje tu titulu.

Ali on ih odbija.

Gleda preko, u mene.

Hoću li? Ja se ne šepurim zbog muškarca. Onda ponovo igra, neko drugo telo je u njegovom naručju, ali ja sam ta koju on vodi preko podijuma za igru.

Sada je vreme da džentlmeni biraju.

Odbijam njega, njega, njega i njega.

Onda dolazi Kale.

Pritisnuta sam uz drveni panel.

Uzima me za ruku. On ne pita, uzima, i ja odmahujem glavom.

„Igranje, Kale“, kažem, „jeste ono što ćeš morati da radiš s običnim čokoladnim devojka.“

I on pušta moju ruku, hvata devojku pored mene i onda ukруг, ukруг, sve dok muzika ne utihne, a ja stojim pored ulaza u park i vidim ga kako hoda, vidim ga kako prolazi podruku s njom, njom ili njom.

Kele, šapućem tiho, da niko ne čuje.

Oklevam, zvuk motora motocikala koji se gubi, pića koje bleđi u snovima i glavoboljama. Lampioni su dogoreli, bend pakuje instrumente u autobus.

Znam da se vraćaš, Kale.

Kanal tiho žubori, sada je crn, noć, i nema zvezda; gore visoko velovi oblaka se pružaju nebom i skrivaju svetlost zvezda, meseca.

Koliko vremena je prošlo?

Sat?

Ti ćeš doći.

Jesi li završio s njom, Kale?

Zato što si tu, dolaziš, obilaziš oko zavoja i izgledaš tako vitak dok ostavljaš iza sebe žutu drvenu fasadu kućice čuvara mosta.

Ali ti nisi dečak.

Ne čekam zato ovde u vlazi sveže junske noći, ne osećam se zato tako toplo, sve toplije kako ti rasteš pred mojim očima.

Košulja ti je raskopčana.

Malje na tvojim grudima, tvoje crne oči, sva snaga tvog tela usmerena je na mene.

„Znači, ti si još uvek ovde.“

„Još uvek sam ovde.“

I ti me uzimaš za ruku, vodiš me duž puta, pored novosagrađenih vila, uvodiš me u šumu koja se nalazi levo od nas.

Šta će se dogoditi?

Šta očekujem?

Tvoju ruku.

Izenada je to ruka stranca. Tvoj miris i tvoja senka su strani. Ne želim da budem ovde, u šumi. Hoću da pustiš moju ruku.

Pusti me.

Ali ti stežeš još jače i ja te pratim u tamu, Kale, čak i ako ne znam više da li to uopšte želim.

Dahćeš.

Govoriš nešto o piću, mrmljaš, i tvoj miris se meša s mirisom šume; pun je života, ali i raspadanja, pun je stvari koje nestaju.

Pusti me, pusti me.

Sada izgovaram ove reči. Ali ti me vučeš, povlačiš, tegliš, i ti si snažan, sirov onoliko koliko sam i očekivala.

Jesi li ti lav? Leopard? Krokodil? Medved?

Želim da pobegnem.

Ja sam Raket.

Previše sigurna u sebe.

Dahtanje.

Onda se zaustavljaš, crno granje je oko nas, i ti se okrećeš, a ja pokušavam da se sklonim, ali me onda hvataš za ruku, podižeš me i nema ničeg ljudskog u onome što si. Nestaje svetlost, nestaje san.

Ćuti, kurvo, ćuti.

I sada sam dole na zemlji, ne, ne, ne, ne sada, ne ovako, ali ti me udaraš preko usta i ja vrištim, i sve što mogu da osetim jeste ukus gvožđa i nečeg teškog i moćnog i dugog što se probija nagore.

Tako, lezi sada mirno, evo dolazi Kale.

Neravno tlo se useca u mene, peče me.

Jesam li ovo tako žarko želela? Žudela za tim?

Ja sam još uvek Rakel, ja se ne šepurim zbog muškarca.

Kale.

Mogu da budem kao ti, samo manje.

Lomiš me, ali se više ne bunim, lepo ležim i neobično je kako mogu da skupim ovaj trenutak u jedno ništa.

Pucam, polomljena sam, i tvoja težina znači da ne mogu da dišem, ali, i pored toga, ti ne postojiš.

Onda si gotov.

Ustaješ. Vidim kako vezuješ pantalone, čujem te kako mrmljaš: Kurve, kurve, sve su one kurve.

Grane pucaju, ti se saplićeš, mrmljaš, onda mi tišina govori da si otišao. Ali noć je tek počela.

Tama se kondenzuje oko moje dijafragme, dve ruke su ispružene uvis, probijaju se kroz čistu, svetlucavu opnu i odlučuju da će ovde, ovde biti život. I onda osećam.

Da u meni rastu sav bol i muka onoga što znači biti čovek.

Puzim po mokroj zemlji.

Grane se previjaju, stabla mi se rugaju, suve grančice, lišće, mahovina jedu me.

Posrćem. Ali onda ustajem.

Stojim.

I moja leđa su prava.

56

Ponedjeljak uveče; utorak, 14. februar „Rukujmo se.“

Markus drži ispruženu ruku i Malin je prihvata. Njegov stisak je čvrst i odlučan, ali umeren, još uvek nije bolno jak.

Dobro istreniran, misli Malin i vidi čoveka u doktorskom, belom mantilu kako stoji vežbajući rukovanje s onim koji bi trebalo da postane perfektan sin.

„Dobro došao.“

„Hvala vam na pozivu.“

„Pretpostavljam da nije prostrano kao kod tebe“, kaže Malin, pokazujući rukom po malom predsoblju, čudeći se što oseća gotovo instinktivnu potrebu da se izvinjava u društvu Tuvinog dečka.

„Veoma je lepo“, kaže on. „Voleo bih da i ja živim tako blizu centra.“

„Moraćeš da mi oprostiš...“

Malin je htela da se ugrize za jezik, i onda je začutala, ali shvata da mora da završi rečenicu.

„... činjenicu da sam bila pomalo neprijatna prošli put kada smo se sreli.“

„I ja bih se ponašao isto tako“, kaže Markus sa osmehom.

Tuve izlazi iz kuhinje.

„Mama je napravila špagete sa sosom koji je sama spremila. Da li voliš beli luk?“

„Prošlog leta smo iznajmili kuću u Provansi. U bašti je rastao mladi beli luk.“

„Mi leti obično idemo na dnevne izlete“, kaže Malin, a onda brzo dodaje: „Hoćemo li odmah da sednemo za sto? Ili bi radije prvo nešto da popiješ? *Koka-kolu*, možda?“

„Prilično sam gladan“, kaže Markus. „Bio bih srećan kada bismo sada jeli.“

Malin ga gleda kako trpa zalogaje. Pokušao je da se odupre, da se ponaša onako kako su roditelji sigurno pokušavali da ga nauče, ali Malin posmatra kako lepo vaspitanje gubi bitku sa glađu tinejdžera.

„Mislim da sam možda preterala s parmezanom...“

„Ovo je izvrsno“, kaže Markus. „Stvarno je dobro.“

Tuve se nakašlje i pročisti grlo.

„Znaš, mama, razmišljala sam o onome što je deda predložio. To sjajno zvuči. Zaista dobro. Međutim, može li i Markus da pođe sa mnom? Razgovarali smo sa njegovim roditeljima i oni mogu da mu kupe kartu.“

„Čekaj malo. Šta je sad ovo?“

Onda vidi sebe i Janea zajedno. Njoj je četrnaest, njemu šesnaest. Leže na krevetu u nepoznatoj sobi, otkopčavajući jedno drugo. Kako smo uopšte uspevali da budemo razdvojeni jedno od drugog više od par sati? Isto osećanje sada vidi u Tuvinim očima.

Sa iščekivanjem, ali i sa prvom sumnjom da je vreme konačno.

„Dobra ideja“, kaže Malin. „Oni taman imaju dve slobodne sobe.“ Onda se nasmeje. Zaljubljeni tinejdžerski par. Sa njenom mamom i tatom. Na Tenerifama.

„Što se mene tiče, u redu je“, kaže ona. „Ali moraćemo da pitamo dedu, šta on misli o tome.“

Onda Markus kaže:

„Mama i tata bi voleli da uskoro dođete kod nas na večeru.“

Upomoć.

Ne. Ne.

Doktorski mantili i ukočena žena za stolom. Uvežbano rukovanje. Izvinjenja.

„Baš divno“, kaže Malin. „Kaži tvojim roditeljima da bih volela da dođem.“

Posle Markusovog odlaska Tuve i Meilin sede za kuhinjskim stolom. Tela im postaju crne siluete koje se ocrtavaju na prozoru s pogledom na crkvu.

„Zar nije sladak?“

„Veoma lepo se ponaša.“

„Ali ne suviše lepo.“

„Ne, Tuve, ne suviše. Ali dovoljno da bi morala da pripaziš na njega. Oni koji se dobro ponašaju najgori su kada veza dođe u krizu.“

„Kako to misliš, mama?“

„Ništa, samo brbljam, Tuve. Dobar je on.“

„Sutra ću pozvati dedu.“

Neki unutrašnji alarm u njoj zvoni i Malin je budna, leži širom otvorenih očiju. Iako sat na noćnom ormariću pokazuje 2.34 i njeno čitavo telo vapi za odmorom.

Malin se prevrće i okreće u krevetu, pokušavajući ponovo da zaspi, i uspeva nekako da ukloni sve misli o istrazi, o Tuve, Janeu i svima ostalima, ali san jednostavno ne dolazi na oči.

Moraš da spavaš. Moraš da spavaš.

Mantra je sve više razbuđuje svaki put kada pomisli na nju, i na kraju ustaje, odlazi do kuhinje, pije mleko pravo iz pakovanja, razmišljajući kako je negodovala kada je Jane to radio, kako je mislila da je to gadno i necivilizovano; a u drugoj kući, izvan Linčepinga, Jane leži budan i pita se da li će ikada prestati da sanja i, da bi se otarasio sećanja na džunglu i na planinske puteve, priziva Malinino i Tuvino lice u misli i postaje smiren i srećan, i tužan, i razmišlja da samo oni ljudi koje voliš mogu u tebi da probude tako suprotna osećanja, pretvara se da njegova ćerka leži ovde, razmišljajući kako je porasla i udaljila se od njih, da on nikada neće hteti da je pusti; a u stanu u gradu Malin stoji pored Tuvinog kreveta i pita se da li je sve moglo da bude drugačije od onoga što jeste ili je sve nekako unapred određeno.

Htela bi da prođe prstima kroz Tuvinu kosu.

Ali možda će je to probuditi? Ne želim da te probudim, Tuve, ali hoću da te držim čvrsto uz sebe.

Rani jutarnji sastanak je juče odložen.

„Nema svrhe ako ti nisi ovde, Fošova“, rekao je Sven Šeman preko telefona.

Dah ostalih prisutnih je teško stajao nad prostorijom za sastanke i svi su izgledali kao da su pod većim naponom od nje.

Možda zato što su imali rezultate iz forenzičke laboratorije?

Gumeni meci iz stana Bengta Andešona ispaljeni su iz malokalibarske puške koju su pronašli u stanu Niklasa Nirena, a otisci prstiju Joakima Svensona i Jimija Kalmvika pronađeni su na oružju.

„Dakle, imamo sledeće“, kaže Sven. „Znamo ko je ispalio hice kroz prozor Bengta Andešona. Sada Malin i Seke mogu dobro da pritisnu naše male grubijane i da vide da li kriju još nešto. Pritisnite ih što pre možete. Trebalo bi da su u ovo doba dana u školi.“

Onda im Malin priča šta je pronašla u vezi s Murvalovima.

Jasno može da oseti skepticizam Karima Akbara dok objašnjava vezu Čoškastog Kalea i porodice Murval. Pa šta ako je on otac Karla Murvala, kakve to ima veze? Šta nam to donosi, a da mi već ne znamo?

„Murvalovi su slepa ulica. Imamo nove linije koje treba istražiti. Moramo više da se potrudimo oko esirskog dela istrage; mora da postoji nešto na tom hard-disku. Johane, kako napreduješ s tim? Vidim da ste uspeli da probijete šifru i da ste pronašli gomilu zaštićenih fajlova.“

Ali Malin insistira:

„To nam pokazuje da je Karl Murval brat Bengta Andešona. Nešto što po svoj prilici ni on ne zna.“

„Ako stari momak iz Šenorpa govori istinu“, kaže Karim.

„To lako možemo da proverimo. Imamo Bengtovu

DNK, i možemo da uzmemo uzorak od Karla Murvala, a onda ćemo znati sa sigurnošću.“

„Polako“, kaže Karim. „Ne možemo da idemo uokolo i da uzimamo kompromitujuće uzorke, koji mogu da ugroze integritet ličnosti, samo zato što je jedan stari čovek nešto rekao. Pogotovo što je značaj svega toga za istragu, da blago kažem, pod znakom pitanja.“

Nakon što su sinoć večerali, pozvala je Svena i rekla mu šta je Vejn Andešon otkrio.

Sven je pažljivo slušao, i nije mogla da otkrije da li je zadovoljan ili ga iritira to što je na istrazi radila i u nedelju. Ali onda je rekao:

„Dobro je, Fošova, još uvek nismo završili sa tom linijom istrage, a braća Murval su ionako u pritvoru, pošto su optuženi za druge stvari.“

I verovatno zbog toga sada kaže:

„Malin, ti i Seke možete da idete i ponovo da razgovarate s Karlom Murvalom, da vidite šta još zna. Ima alibi za noć u kojoj se odigralo Libistvo, ali pokušajte da doznate da li zna možda još nešto o tome. Možda je lagao o tome koliko zna prošli put kada ste razgovarali s njim. Počnite s tim, a onda idite i pritisnite Kalmvika i Svensona.“

„A DNK test?“

„Jedno po jedno, Malin. Prvo ga posetite. Vidite šta ćete time da postignete. A vi ostali, pokušajte da prevrnete svaki pojedinačni kamen, pokušajte da nađete pravce i aspekte ovog slučaja koje do sada nismo razmatrali. Vreme prolazi, a i vi i ja znamo, da što više vremena prođe, imamo manje mogućnosti da uhvatimo počinioca.“

Seke dolazi do njenog stola.

Ljut je, zenice su mu sitne i oštre.

Sada se sigurno naljutio, jer sam juče išla bez njega. Da li će se ikada navići na to?

„Mogla si da me pozoveš, Malin. Da li misliš da Karl Murval zna za ovo? Za Čoškastog Kalea?“

„I ja se to pitam. Mogao bi da zna, ali ne na pravi način, ako shvataš šta mislim.“

„Previše si komplikovana za mene, Fošova. Okej, hajdemo do *Kolinsa*, da porazgovaramo s njim. Danas je utorak i trebalo bi da je tamo.“

Kolins mehaniks AB. Izvan Vikingstada.

Asfaltni parking proteže se na stotinak metara od ivice guste šume do stražarske kućice i prepreke na jakim podupiračima koja stoji na jedinom otvoru deset metara visoke ograde krunisane perfektnim namotajima bodljikave žice.

Kompanija snabdeva delovima *Sob Dženeral motors*. Jedna je od uspešnijih kompanija u ravnici, tri stotine ljudi radi na automatizovanoj proizvodnji auto-delova. Samo pre nekoliko godina bilo je sedamsto zaposlenih, ali je bilo nemoguće takmičiti se sa Kinezima.

Erikson, NAF, Sob, BT-Traks, Printkom: svi su oni skresali i proizvodnju i broj zaposlenih ili su nestali. Malin primećuje promene koje se događaju u onim krajevima u kojima je proizvodna industrija uništena: raste nasilnički kriminal, kao i nasilje u kući. Očaj je, nasuprot onome što bi mnogi političari mogli da kažu, blizak drug sa pesnicama.

Ali, posle izvesnog vremena, sve se opet vrati na staro. Mnogi ljudi dobiju nove poslove. Drugi odu na obuku za nova zanimanja ili ih ubede, ili čak i prisile da odu u ranu penziju. Oni postaju ili veštački potrebni, ili je gotovo s njima, i završe na pogrešnoj strani, na rubovima društva gde porodica Murval ne želi da bude ni po koju cenu. Osim one koju oni sami odrede.

Saznanje da je neko upotrebljen i gotov, pomišlja

Malin. Ne mogu ni da pretpostavim kako to izgleda kada moraš da se suočiš sa takvim zaključkom? Biti nepoželjan, nepotreban.

Iza neprobojne ograde nalaze se fabričke zgrade bez prozora, nalik na hangare.

Izgleda kao zatvor, misli Malin.

Čuvar u kućici je obučen u plavu *falk* uniformu, a na licu nema jasnih granica između obraza, brade i vrata. Usred sve te kože, nalazi se kreacija zamišljena da predstavi par sivih, vodnjikavih očiju koje sumnjičavo gledaju u Malin dok ka njemu pruža visoko uzdignutu policijsku iskaznicu.

„Tražimo Karla Murvala. Koliko znam, on je IT menadžer ovde.“

„U koju svrhu?“

„Uopšte nije važno koja je svrha“, kaže Seke.

„Morate da popunite...“

„Policijski posao“, kaže Malin, a čovek vodnjikavih očiju gleda u stranu, zove nekoga telefonom, klima glavom nekoliko puta pre nego što prekine vezu.

„Možete da idete na glavnu recepciju“, kaže na kraju.

Malin i Seke koračaju duž puta koji vodi do ulaza. Prolaze pored zatvorenih proizvodnih hala, put dug nekoliko stotina metara, a na pola puta je nekoliko otvorenih vrata; stotine pohabanih remena i lanaca visi sa greda na tavanici, kao da su dugo mirovali i sada samo čekaju da ih upotrebe. Pokretna vrata od peskiranog stakla koja klize po metalnim šinama pričvršćenim za tavanicu vode do prijemnog odeljenja. Dve žene sede za pultom od mahagonija; izgleda kao da nijedna od njih nije primetila njihov dolazak. Sa njihove leve strane su široke mermerne stepenice. Soba miriše na sredstvo za dezinfekciju s aromom limuna i na izglandani kožni nameštaj.

Odlaze do pulta. Jedna od žena ih pogleda.

„Karl Murval će sići dole. Možete da ga sačekate na onim stolicama pokraj prozora.“

Malin se okreće. Tri crvene *eg* stolice na braon prostirci.

„Hoće li dugo?“

„Samo minut-dva.“

Karl Murval se spušta niza stepenice dvadeset pet minuta kasnije, obučen u sivi sako, žutu košulju i par suviše kratkih farmerki. Malin i Seke ustaju čim ga primete i idu mu u susret.

Karl Murval ne pruža im ruku, lice mu je bezizražajno.

„Inspektori, čemu mogu da zahvalim za ovu čast?“

„Moramo nasamo da porazgovaramo“, kaže Malin.

Karl pokazuje ka stolicama.

„Ovde, možda?“

„Možda pre u sali za sastanke“, odgovara Malin.

Karl Murval se okreće i počinje da se penje stepenicama, gledajući preko ramena da se uveri da li ga Malin i Seke prate.

Ukucava kod na bravu na staklenim vratima i ona se otvaraju, otkrivajući dugačak hodnik.

Unutar jedne od soba prolaze pokraj nečega što bi moglo da se prepozna kao glasan, vrtložni zvuk ventilatora iza matiranog stakla. Crna senka pored vrata.

„Soba za servere. Srce čitave operacije.“

„A vi ste odgovorni za to?“

„To je moja soba“, odgovara Karl Murval. „Ovde sam ja glavni.“

„I to je mesto na kome ste radili u noći kada je ubijen Bengt Andešon?“

„Tako je.“

Karl se zaustavlja kraj drugih staklenih vrata i ukucava novi kod. Vrata se otvaraju i pred njima je okrugli sto od hrastovine dugačak desetak metara sa tuce *miran* stolica, a na sredini stola činiya puna sjajnih crvenih zimskih jabuka.

„Soba za sastanke odbora“, kaže Karl. „Poslužice

svrsi.“

»Pa?«

Karl Murval sedi naspram njih, leđima snažno oslonjen na naslon stolice. Seke se vrpolji u svojoj.

Malin se naginje napred.

„Vaš otac nije bio mornar.“

Izraz lica Karla Murvala se ne menja, nijedan mišić se ne pokreće, nema zebnje u njegovim očima.

„Vaš otac“, nastavlja Malin, „bio je legenda lungsbroa i zvao se Karl Andešon, takođe poznat i kao Čoškasti Kale. Da li ste znali za to?“

Karl Murval se naginje nazad. Smeje se Malin, ali to nije prezriv, već prazan, usamljениčki osmeh.

„Besmislica“, kaže on.

„A ako je to istina, onda ste vi i Bengt Andešon, mislim, polubrača.“

„On i ja?“

Seke odobrava.

„Vi i on. Zar vam vaša majka to nikada nije rekla?“

Karl Murval stiska vilicu.

„Besmislica.“

„Ne znate ništa o ovome? Da je vaša majka imala vezu sa Kaleom...“

„Baš me briga ko mi je otac. Sve je to iza mene. A vi to morate da prihvatite. Morate da shvatite koliko sam morao teško da se borim da bih stigao ovde gde sam danas.“

„Možemo li da uzmemo uzorak DNK od vas, tako da možemo da ga uporedimo s DNK Bengta Andešona? Onda bismo sigurno znali da li je to istina.“ Karl Murval odmahuje glavom.

„To nije nimalo interesantno.“

„Zaista.“

„Da, zato što znam. Nije potrebno da radite nikakve testove. Mama mi je rekla. Ali zbog toga što sam pokušao da napustim svoju polubraču i njihov način života iza sebe, zaista me uopšte nije bilo briga zbog svih tih stvari.“

„Dakle, vi jeste polubrat Bengta Andešona?“, pita Seke.

„Nisam više. Ne otkad je mrtav. Zar ne? Imamo li još nešto? Imam još jedan sastanak na koji moram da idem.“

Dok se vraćaju nazad u kola, Malin gleda preko ograde u mračnu šumu.

Karl Murval nije želeo da razgovara o svom očuhu, nije želeo da razgovara o tome kako je odrastao u Blossvedretu, nije hteo ništa da kaže o svojim odnosima sa braćom ili sestrom.

„Više nijednu reč. Dobili ste ono što ste želeli. Šta vi znate o tome kako je biti ja? Ako nema više ničega što biste želeli da znate, morao bih da krenem. Dužnost zove.“

„Ali Marija?“

„Šta u vezi s Marijom?“

„Da li je prema vama bila ljubazna kao što je bila prema Loptastom Bengtu? Ljubaznija od Elijasa, Adama i Jakoba. Koliko shvatamo, ona je bila veoma ljubazna prema Bengtu. Da li je znala da ste joj vi polubrat?“

Tišina.

Sivi obrazi Karla Murvala malo su se pomerili ka uglovima njegovih usana.

Zaštitna pregrada na ulazu se otvorila i oni su izašli napolje.

Pozdrav i jedno veliko zbogom ovom zatvoru, misli Malin.

Dužnost.

Kako ona može da ojadi neko mesto.

Karl Murval je takođe i polubrat Rebeke Stenlund, a ona je njegova polusestra.

Ali to nije moja dužnost, misli Malin. Oni će to morati sami da otkriju, ukoliko to već i ne znaju. Rebeka Stenlund bi najverovatnije volela da je ostave na miru.

„Šta misliš, da li je Marija Murval znala da Bengt Andešon i njen polubrat imaju istog oca? I da je to razlog zbog kojeg je više nego uobičajeno vodila o njemu računa?“ Sekeov glas je zagašen hranom koju trenutno jedu. Malin uzima zalogaj svinjske kobasice.

Restoran brze hrane na kružnom toku Vala. Najbolje kobasice u gradu.

Automobil radi u mestu sa uključenim grejanjem, a pored njih su zgrade od žute cigle sa socijalnim stanovima i studentski dom u Ridu, tihi kao da su svesni stambene hijerarhije; ovde žive jedino oni ljudi koji nemaju dovoljno sredstava za izdržavanje, neki na neko vreme, ostali ceo život, osim ako ne dobiju na lotu.

Na drugoj strani je auto-put, a u daljini iza male grupe drveća vide se zgrade univerziteta. Kako mora da podrugljivo deluju ove zgrade mnogim ljudima koji žive u Ridu, misli Malin. Stoje tu svakoga dana kao slike nedostižnih snova, propuštenih prilika, loših izbora i ograničenja. Arhitektura ogorčenosti, verovatno.

Ali ne za sve. Daleko od toga da je za sve.

„Nisi odgovorila na moje pitanje.“

„Ne znam“, odgovara Malin. „Možda je osetila da tu postoji nekakva veza. Instinktivno. Ili je jednostavno znala.“

„Ženska intuicija?“, izvali Seke.

„Pa, ne možemo baš da je pitamo“, kaže Malin.

Igraj se sa škorpijom, i ona će te ubosti. Stavi ruku u zemlju, i jazavac će te ugristi. Zadirkuj zvečarku, i ona će zabosti zube u tebe. Isto je sa mrakom: sateraj mrak u čošak, i on će te napasti.

Ali istina.

Šta je to?

Šapuće ove reči sebi dok sa Sekeom prelazi preko dvorišta do kuće Rakel Murval. Iza njih sunce zalazi na

horizontu, prelazak između svetlosti i tame je nagao i hladan.

Kucaju.

Majka ih je nesumnjivo videla kako dolaze, opet.

Ali ipak otvara vrata.

„Vas dvoje?“

„Voleli bismo da uđemo“, kaže Seke.

„Već ste unutra bili dovoljno dugo.“

Rakel Murval izmiče se svojim tankim telom unazad i staje u predsoblju sa rukama na bokovima, neobično odbojna na neki način. Možete dovesti, ali dalje nikako.

„Preći ću pravo na stvar“, kaže Malin. „Čoškasti Kale. On je otac vašeg sina Karla.“

Njene oči postaju crne, pronicljive.

„Gde ste to čuli?“

„Postoje testovi“, kaže Malin. „Mi znamo.“

„Na taj način ispada da je Karl polubrat žrtve ubistva“, kaže Seke.

„Šta hoćete da znate? Da sam izmislila čitavu priču o tom mornaru sodomitu kada je brod potonuo? Da sam se podala Čoškastom Kaleu u mraku jedne noći? Nisam bila jedina koja je to uradila.“

Rakel Murval gleda u Sekea sa mirnim podsmehom u očima, a onda se okreće. Odlazi u dnevnu sobu i oni idu za njom, dok reči prašte iz njenih usta kao da ih izgovara kraj biča kojim se snažno zamahuje.

„Kale nikada nije saznao da je dečakov otac. Ali Karl, njemu sam to rekla tako da nikada ne zaboravi odakle je potekao.“

Ti, misli Malin, ti mu nikada nisi dopustila da to zaboravi. Na sopstveni način.

Njene oči su sada ledene.

„Šta mislite kako mi je bilo da ovde sama negujem i podižem dečaka. Mornarevog dečaka, on je mornarev dečko, to su mogle da progutaju ove čokoladne veštice ovde.“

„Kako je Karl to otkrio?“, pita Seke. „Jesu li se momci

i Bleki loše ponašali prema njemu?“

„Došao je i seo ovde sa nekom skupom ogrlicom za moj sedamdeseti rođendan. Mislio je da je nešto, tako da sam mu rekla ko je zapravo on, da je njegov otac Čoškasti Kale, to je ono što sam mu rekla. Kompjuterski stručnjak! Tja! Stajao je baš tu gde vi sada stojite.“

Starica se povlači unazad. Podiže ruku prema Malin i Sekeu, mašući kao da tera živinu.

„Ako kažete bilo šta od ovoga dečacima, loviću vas tako i toliko da ćete poželeti da se nikada niste ni rodili.“

Ne plaši se da preti policiji, primećuje Malin. Duhovi koje treba oterati po svaku cenu. A ti si, Rakel, i dalje onaj neko ko pokreće događaje. Šta to znači?

Rakel Murval kroz kuhinjski prozor posmatra dvoje policajaca koji se vraćaju u svoj automobil. Vidi ih kako gaze po sopstvenim tragovima u snegu. Oseća kako joj bes jenjava i kako agresivnost postaje udaljena refleksija. Onda odlazi do hodnika i uzima telefon sa stočića.

Brita Svedlund je stajala, pogleda uprtog u Joakima Svensona i Jimija Kalmvika, koji su upravo ušli u njenu kancelariju u školi u Jungsbrou. Soba je podrhtavala od njenog besa i u njoj se osećao jak miris kafe i nikotina.

Mora da je ponekad pušila ovde, pomislila je Malin kada je ušla par minuta ranije.

Kada su dečaci ugledali Malin i Sekea, trgli su se i povukli. Hteli su da pobegnu, ali ih je direktorkin oštar pogled zadržao tu gde jesu, a i dalje ih tu drži.

Dok su pre toga čekali da Joakim i Jimi dođu u njenu kancelariju sa časa engleskog, Brita Svedlund im je objasnila filozofiju svog načina podučavanja.

„Morate da shvatite da je nemoguće svima pomoći.

Uvek se usredsredim na one koji možda i nisu najtalentovaniji, ali zaista žele da uče i upijaju znanje. Možete učenicima da ulijete želju za znanjem daleko veću od onoga što su ikada zamišljali, ali neki su beznadežni i prestala sam da trošim snagu na njih.“

Još uvek nisi digla ruke od Joakima i Jiimija, misli Malin dok posmatra kako Brita Svedlund pogledom preuzima komandu nad dečacima. I pored toga oni napuštaju školu ovog proleća? I pored toga su oni dovoljno stari da preuzmu odgovornost za ono što rade?

„Sedite dole“, kaže Brita i dvojica dečaka tonu u stolice, povijajući se pred njenim glasom. „Dala sam sve od sebe da vas zaštitim i pogledajte šta ste uradili.“

Pomera se ka dečacima, može da vidi njihove oči.

„Gledajte u mene“, kaže ledenim glasom. „Dosta je bilo laži. Znamo da ste vi ispalili metke kroz prozor stana Bengta Andešona.“

„Mi nismo...“

Glas Brite Svedlund s druge strane stola: „PONAŠAJTE SE PRISTOJNO“, a onda Jimi Kalmvik počinje da priča. Glas mu je kreštav, uznemiren, kao da je iščupan iz adolescencije i vraćen nazad u neko mnogo nevinije doba.

„Da, uzeli smo tu pušku da pucamo u njegov prozor. Ali tada nije bio kod kuće. Uzeli smo pušku, okrenuli par krugova oko kuće i ispalili metke. Bilo je mračno i nije bio kod kuće. Kunem se. Odmah smo pobjegli. Bilo nam je nekako jezivo.“

„To je istina“, kaže Joakim Svenson mirno. „I mi nemamo ništa s onim ludim sranjem koje se posle toga dogodilo Loptastom Bengtu.“

„A kada ste vi to pucali?“, pita Malin.

„Baš pred Božić, u četvrtak.“

„Hoćemo li sada da idemo u zatvor? Samo nam je petnaest godina.“

Brita Svedlund umorno odmahuje glavom.

„To zavisi od toga da li sarađujete ili ne“, kaže Seke.

„Kažite nam sve što bi moglo da nas interesuje, mislim baš sve čega možete da se setite.“

„Ali mi ne znamo ništa više.“

„Mi ta sranja ne znamo.“

„Znači, posle toga niste maltretirali Bengta? Stvari vam se nisu izmakle iz ruke jedne večeri? Je li?“

„Recite nam šta se dogodilo“, kaže Malin. „Moramo to da znamo.“

„Ali mi ništa više nismo uradili.“

„A u noći između srede i četvrtka one tamo nedelje? Pre nego što je pronađen mrtav Loptasti Bengt?“

„Već smo vam rekli, gledali smo *Lords of Dogtown*. Istina je!“ Očaj vlada glasom Joakima Svensona.

„Možete da idete“, kaže Seke, a Malin klima glavom, slažući se s njim. „Da li to znači da smo slobodni?“, naivno pita Jimi Kalmvik.

„To znači“, kaže Seke, „da će vas uskoro posetiti neko od naših. Ne možete da pucate u nečiji prozor, a da ne bude posledica.“

Brita Svedlund izgleda umorno, kao da žudi za viskijem i cigaretom, kao da je srećna što su dečaci izašli iz njene kancelarije.

„Bog mi je svedok da sam zaista sve pokušala s ovom dvojicom.“

„Možda bi trebalo da nauče nešto iz ovoga“, kaže Malin.

„Nadajmo se i da hoće. Jeste li uhapsili nekoga zbog ubistva?“

Seke odmahuje glavom.

„Pratimo nekoliko linija istrage“, kaže Malin. „Moramo da razmotrimo svaku mogućnost, da iskoristimo svaku priliku, ma kako ona bila nepovoljna.“

Brita Svedlund gleda kroz prozor.

„Šta će sada biti sa dečacima?“

„Dobiće pisma u kojima ih pozivaju na informativni razgovor, ukoliko detektiv koji će voditi njihov slučaj

proceni da to ima svrhe.“

„Nadajmo se“, kaže Brita Svedlun. „Neko treba da ih natera da shvate da je ono što su uradili pogrešno.“

Kada se vrate u policijsku stanicu, Karim Akbar ih presreće već na prijemnom odeljenju.

Nervoza kao oblak stoji iznad njegove glave.

„Šta ste vas dvoje to umislili?“

„Mi smo...“

„Znam. Bili ste da vidite Rakel Murval i maltretirali je pitanjima o njenom seksualnom životu od pre četrdeset pet godina.“

„Nikoga nismo maltretirali“, kaže Seke.

„Onako kako je ona to shvatila, jeste. Nazvala je i uložila formalnu žalbu. A zvaće i novine, kako je rekla.“

„Ona nije...“

„Fošova, kako misliš da će ovo izgledati? Nju će prikazati kao bespomoćnu staru gospođu, a mi ćemo ispasti čudovišta.“

„Ali...“

„Nema ali. Nemamo zbog čega više da idemo tamo. Moramo Murvalove da ostavimo na miru. Ako vi, a upravo mislim na oboje, ne prestanete s tim, Jakobson će onda morati da preuzme vašu istragu.“

„Sranje“, šapuće Malin.

Karim joj prilazi bliže.

„Jedan dan mira i tišine, Fošova, to je sve što tražim.“

„Sranje.“

„Sumnje, Fošova, nisu više dovoljne. Prošle su gotovo dve nedelje. Potrebno nam je nešto konkretno. Ne gomila gluposti o tome ko je čiji brat i činjenice da maltretiramo staru ženu u nedostatku nečeg boljeg.“

Otvaraju se vrata zajedničke kancelarije. Sven Šeman. Rezniran pogled.

„Dokazi nisu dovoljno jaki da bismo držali braću Murval zbog provale u skladište oružja u Kvarnu. Moraćemo da ih pustimo.“

„Za boga miloga, pa oni imaju ručne bombe odande. Ručne bombe?“

„Da, ali ko kaže da ih nisu kupili od nekoga iz podzemlja? Krivolov i nelegalno posedovanje oružja nisu dovoljni za izdavanje formalnog sudskog naloga za hapšenje. A oni su i priznali.“

Onda glas iza prijemnog pulta.

„Poziv za tebe, Malin.“

Preuzima poziv za svojim stolom, telefonska slušalica je hladna i teška u njenoj ruci.

„Fošova ovde.“

„Karin Johanison.“

„Zdravo, Karin.“

„Upravo sam dobila imejl iz Birmingema. Nisu uspeli da izvuku ništa iz tog uzorka odeće Marije Murval, suviše je zaprljano, ali će raditi i drugi test. Nešto potpuno novo.“

„Ništa? Čemu možemo da se nadamo od tog novog testa?“

„Zvučiš umorno. Je li pomoglo nešto ono što smo našli na malokalibarskoj pušci?“

„Jeste, poprilično nam je pomoglo da možemo da zatvorimo jedan pravac istrage.“

„I?“

„Šta da ti kažem, Karin. Deca, ili pre da kažemo tinejdžeri, prepušteni sami sebi. To nikada nije dobra ideja.“

60

„Mama, mama.“

Malin čuje da je Tuve zove iz kuhinje, pretpostavljajući da je završila svoj domaći iz matematike. Matematika, bljak. Matematika je poseban jezik kojim se može objasniti svet, jezik koji nikada nije bio moj.

„Mama, dođi ovamo.“

Tinejdžerka.

Dete.

Gotovo odrasla.

Odrasla.

Sve četvoro u jednoj osobi, sa željom da pronađe svoje mesto u svetu, u svetu koji ne čeka na tebe i jedva ti dopušta da zadržiš svoj prostor. Čak i ako stekneš dobro obrazovanje, Tuve, nije sigurno da ćeš dobiti i posao. Da ćeš postati doktor, učitelj, nešto sigurno. Ali, da li postoji nešto sigurno? Prati svoje srce. Postani šta god želiš, sve dok to jeste ono što ti zaista želiš. Tvoj odgovor zasad: ne znam. Možda treba da pišeš knjige. Tako anahrono. Piši umesto toga scenarija za kompjuterske igre, Tuve. Radi nešto, samo nemoj mnogo da žuriš, vidi sveta, sačekaj pre nego što se odlučiš da imaš decu.

Ali, na neki način već znaš sve ovo o čemu ti pričam. Osećaš bolje nego što sam to ja ikada mogla.

„Šta je bilo, Tuve?“

Malin se namešta na sofi, utišava ton na televizoru i spiker pomera usne bez zvuka.

„Jesi li zvala dedu?“

Sranje.

„Ne, zar se nismo dogovorili da ćeš ga ti pozvati?“

„Mislila sam da ćeš ga ti pozvati?“

„Ne znam, ali u svakom slučaju to sada moramo da uradimo.“

„Ja ću da ga pozovem“, odzvanja Tuvina glas iz kuhinje, i Malin čuje kako uzima telefon, otkucava broj i čeka pre nego što kaže: „Deda, Tuve je... da, to zvuči sjajno... karte... kada? Dvadeset i šestog... Pa, ima još nešto. Vidiš, deđa, imam dečka... Markus... dve godine je stariji... i ja... mislila sam da bi i on mogao da pođe... da, da i on bude kod vas... na Tenerifama, njegovim roditeljima je to u redu... oh, vidim... možda bi trebalo da porazgovaraš sa mamom... MAMA, MAMA, DEDA HOĆE DA RAZGOVARA SA TOBOM.“

Malin ustaje i ide u kuhinju. Miris sinoćnje večere i

dalje se oseća u vazduhu.

Uzima slušalicu iz Tuvine ruke i prislanja je na uvo.

„Malin, jesi li to ti?“

Veoma je neraspoložen, glas mu je gotovo u falsetu.

„Šta misliš sa ovim? Da neki Markus dođe sa Tuve? Je li to bila tvoja ideja? Ti moraš da zloupotrebiš i najmanje zrnice vere koje neko ima u tebe. Zar ne shvataš da si sve pokvarila i to sad kada je sve što smo mi želeli bilo da pružimo Tuve šansu da dođe na Tenerife...“

Malin odaljava slušalicu od uвета. Čeka. Tuve stoji pored nje, iščekujući, ali Malin odmahuje glavom, pripremajući ćerku na ono neizbežno. Vidi kako se razočaranje polako gnezdi preko Tuvinog tela, kako joj ramena padaju.

Kada ponovo vrati telefon na uvo, s druge strane slušalice dopire tišina.

„Tata, jesi li tu? Jesi li završio?“

„Malin, šta je moglo da te natera da Tuve daš ovakvu ideju?“

„Tata. Ona ima trinaest godina. Trinaestogodišnje devojčice imaju dečka i one žele s njim da provode svoje slobodno vreme.“

Malin onda čuje prekid veze s druge strane.

Spušta slušalicu.

Rukama grli Tuve oko ramena, šapućući:

„Ne budi tužna, draga moja, ali đeda nije mislio da je to sa Markusom dobra ideja.“

„Onda ću ostati kod kuće“, kaže Tuve i Malin prepoznaje prkos, jak i određen kao njen sopstveni.

U nekim noćima je krevet beskrajno dug, u nekim noćima u njemu je sva samoća ovoga sveta. Neke noći su meke i obećavajuće, kada je čekanje da zaspiš najbolji deo dana. U nekim noćima, kao što je ova, krevet je težak, madrac je neprijatelj koji hoće da prisili tvoje misli da krenu na pogrešnu stranu, i izgleda kao da se ruga što tu

ležiš sama, bez drugog tela uz koje bi mogla da se prisloniš i odmoriš se.

Malin pruža ruku i prazan prostor je hladan kao noć iza prozora, postajući mnogo puta veći zato što ona zna da je prazan prostor upravo tu čak i kada pruža ruku ka njemu.

Jane.

Razmišlja o Janeu.

Kako je počeo da stari, kako su oboje počeli da stare.

Oseća potrebu da ustane, da ga pozove, ali on verovatno spava, ili je u stanici, ili već... Danijel Hegfelt. Ne, ne ta vrsta usamljenosti noćas, mnogo gora vrsta. Stvarna usamljenost.

Malin zbacuje pokrivače sa sebe. Ustaje iz kreveta.

Spavaća soba je u mraku, besmislenom, ispraznom mraku.

Petlja oko CD plejera na stolu. Zna koji će disk staviti unutra. Stavlja slušalice na uši.

Onda ponovo leže i uskoro nežan glas Margo Timins struji kroz njenu glavu. *Cowboy Junkies*. Pre nego što su postali dosadni.

Napuštena žena sama, tuguje, ali u poslednjim stihovima trijumfuje: „... Kao da je još par nogu u mom krevetu...“

Malin skida slušalice, pruža se ka telefonu, ukucava Janeov broj i on odgovara posle četvrtog zvona.

Tišina.

„Znam da si ti, Malin.“

Tišina.

„Malin, znam da si ti.“

Njegov glas je jedini koji joj je potreban, nežan, smiren i siguran. Njegov glas je kao zagrljaj.

„Jesam li te probudila?“

„Bez brige, znaš da ionako ne spavam dobro.“

„Sa mnom je isti slučaj.“

„Hladno je noćas, zar ne? Možda najhladnija noć dosad.“

»Da.«

„Sva sreća pa izgleda da novi kotao radi kako treba.“

„To je dobro. Tuve je zaspala. Na kraju ništa nije ispalo od tog plana o Markusu i odlasku na Tenerife.“

„Da li se naljutila?“

„Jeste.“

„Nikada se neće naučiti.“

„A šta je sa nama, hoćemo li mi?“

Ali to nisu reči koje su prešle preko njenih usana.

Umesto toga, ona kaže:

„Mora da si potrošio dosta nafte ove zime.“

Jane uzdiše s one strane linije. Onda kaže:

„Vreme je da spavamo, Malin. Laku noć.“

Sreda, 15.februar

Nekako se čini da se crkva s vremenom navikla na hladnoću. Navikla se da njen sivkasti malter bude pokriven tankim slojem leda iinja. Ali drveće se buni, a slike u izlogu putničke agencije preko puta, sa motivima dugih plaža i kristalno čistog, plavog neba, kao da mu se rugaju.

Oseća se miris svežeg peciva. Malin je rano ustala i imala je vremena da u rernu stavi polugotove male bagete. Sama je već pojela dva, jedan sa džemom od kajsija i drugi sa mrvljenim sirom, a sada sedi kraj prozora.

Iza nje na kuhinjskom stolu leži primerak *Korespondenta*. Nije se čak udostojila ni da prelista novine. Sve je na naslovnoj strani.

POLICIJA OPTUŽENA ZA UZNEMIRAVANJE U SLUČAJU UBISTVA. Naslov je loša šala, misli Malin dok sipa kafu i gleda prema Oleni i njegovim reklamnim panoima sa perjanim jaknama i kapama.

Ali ako je naslov loša šala, članak je već nešto vrlo loše i predstavlja čistu laž.

... i pored toga što policija nema nikakve dokaze da je porodica Murval umešana u ubistvo Bengta Andešona, oni su u više navrata posećivali sedamdesetdvo godišnju Rakel Murval i ispitivali je više od sedam puta. Pre samo godinu dana Rakel Murvalje pretrpela slabiji moždani udar... ovo u velikoj meri izgleda kao jasan slučaj policijskog uznemiravanja...

Članak je pripisan Danijelu Hegfeltu. Dakle, on uzvraća udarac. U punoj formi. Teško. Gde je bio dosad?

Kratak članak pored toga, o saznanju da su pucnji u prozor stana Bengta Andešona razrešeni i da ih policija ne dovodi u vezu sa samim ubistvom. Citirana izjava Karima Akbara: *Malo je verovatno da postoji ikakva veza. Malin sedi za kuhinjskim stolom.*

Otvora novine.

Rakel Murval opisuje nju i Sekea u jednom navodu:

Bili su ovde sedam puta i ulazili su na silu. Policija nije imala poštovanja čak ni prema jednoj starici... Ali bar su moji momci ponovo kod kuće...

Momci koje gospođa Murval pominje su njeni sinovi, Elijas, Adam i Jakob, koji su juče pušteni iz pritvora kada se pokazalo da optužbe protiv njih nemaju dovoljno jaku osnovu za njihovo dalje zadržavanje...

Slika Karima.

Njegovo lice uhvaćeno u lagano izobličenoj pozi. Oči gledaju pravo u objektiv: *Naravno, mi veoma ozbiljno uzimamo ove pritužbe u razmatranje. Ta slika mu se neće dopasti, razmišlja Malin.*

Izgleda kao da je policija zastala u istrazi ubistva. Šef policije Karim Akbar nije zeleo da komentariše tok istrage, tvrdeći umesto toga da ne može da govori o slučaju u ovom trenutku zbog „osetljive situacije“ u kojoj se istraga nalazi.

Ali prema „Korespondentovom“ izvoru u centrali policije, istraga je dospela u ćorsokak u kome policiji nedostaju novi tragovi koje bi mogla da istraži.

Malin ispija poslednje ostatke kafe.

Izvor u centrali policije. Ko? Možda i više od jedne osobe.

Uspeva da suspregne nagon da zgužva novine; zna da će Tuve želeti da ih pročita. Na radnoj ploči se nalazi pleh za pečenje sa bagetima. Dva za Tuve. Biće srećna kada se probudi i nađe ih.

Lokalne jutarnje novine.

Vole ih gotovo svi u čitavom gradu; oni to znaju iz anketa javnog mnjenja, na osnovu meteža kada novine nisu izašle usled problema na mašinama za štampanje. Ponekad se čini da je ljudima *Korespondent* draži od svega, da nemaju distancu prema onome što se u novinama objavljuje ili jednostavno ne shvataju da novine nisu njihovo lično glasilo.

Danijel Hegfelt sedi za svojim kompjuterom u redakciji. Ljubav i odziv njihovih čitalaca je najpozitivnija stvar. Ako napiše nešto dobro, dobiće deset imejlova u kojima mu odmah na tome čestitaju.

Bio je srećan zbog članaka u današnjim novinama i nagradio je sebe sveže ispečenim testom sa cimetom i iz *Šeline*. Bengston, jedan od onih iz stare garde, nema energije da oživi svoje tekstove, a energija ti je potrebna da bi mogao da pokriješ kriminalističku priču kao što je ova o Bengtu Andešonu. Fino podešena energija koja će povećati već postojeću dramu. Grad može da bude depresivan, da zanemi od hladnoće. Ali, iz imejlova koje je primio nakon tih članaka o slučaju, može da oseti uznemirenost, strah koji je živ i zdrav u Linčepingu, može da nazre početke ljutnje na policiju, jer izgleda kao da ona ne radi ništa.

„Plaćamo porez pedeset odsto, a policija i dalje ne radi svoj posao...“

Danijel je proveo dva dana u Stokholmu.

Odseo je u hotelu *Anglajs* na Stureplanu, sa pogledom na sve te razmetljive budale oko te smešne i sulude betonske pečurke.

Ekspresen.

Sreo se čak i sa glavnim urednikom, ulizicom i psihopatom. Ali čitava stvar mu se čini pogrešnom: naravno, značajnije novine, veća plata, ali šta?

Ekspresen.

Stokholm.

Ne sada. Ne još.

Trebalo bi da sledi primer one žene iz *Mutala pejpera* koja je iskopala skandal u gradskoj većnici za koji je dobila Veliku Novinarsku Nagradu.

Ako već idem u Stokholm, treba da odem tamo kao kralj, ili bar kao princ. Kao što sam i ovde.

Interesuje me šta li Malin Foš sada radi?

Ne bih imao ništa protiv toga da je vidim.

Željan sam da zaboravim na posao, nervozan i napaljen.

Kao što se i uvek osećam kada radim previše i spavam premalo. Ljudski.

Ekspresen.

Poslaću danas imejl glavnom uredniku i odbiću ih.

Trogodišnja devojčica pruža otpor dok Johan Jakobson bezuspešno pokušava da joj otvori usta. Deluje kao da će se plave pločice kupatila obrušiti na njih, ali ta usta će morati da se otvore.

„Moramo da operemo naše zubiće“, kaže on. „Ako ih ne operemo, doći će gadni zubni trol.“ Potrudio se da mu glas zvuči čvrsto i srećno u isti mah, ali shvata da zvuči mlako i umorno.

„Otvori širom“, ali ona umesto toga hoće da se otrgne i pobegne, pa je čvrsto drži, pokušavajući da joj prstima otvori vilicu, ali ne previše jako.

Onda se ona oslobađa. Trči napolje iz kupatila,

ostavljajući Johana da sam sedi na toaletnoj šolji. Jebeš zubnog trola.

Posao. Kada će se ovaj slučaj otvoriti? Kada će nešto iskočiti pred njih? Uskoro će proći kroz ceo hard-disk Rikarda Skoglefa, a da još uvek ništa nisu pronašli. Naravno, ima tu imejlova upućenih deci da obese mrtve životinje na drveće i još nekih uvrnutih imejlova, upućenih drugim poklonicima Esira, ali ništa kriminalno. Imaju da provere još samo nekoliko fajlova zaštićenih šiframa.

Čitav život mu se sada čini kao čvrsto zatvorena usta. I Malin i Seke kao da su sve više i više frustrirani. A Berje je suspendovan. Verovatno je sada sa svojom ženom, ili sa psima, ili je na strelištu. Mada je to možda poslednja stvar koja mu je na pameti.

Karim Akbar pruža novčanicu od petsto kruna preko pulta radnje za hemijsko čišćenje. Obično daje stvari na pranje u radnji koja je u šoping-centru u Ridu iz dva razloga: otvaraju rano i čiste bolje.

Iza njega šoping-centar: ispražnjen i mali. Jedna *Co-op* radnja, novinska agencija, kombinovana radnja za narezivanje ključeva i opravku cipela i gift-šop, koji je ostao netaknut otkad je radnja bankrotirala.

Tri odela na tankim vešalicama, upakovana u najlon. Jedan *kornelijani*, dva *hugo bossa*, deset belih košulja na uredno poslaganoj gomili.

Čovek iza pulta uzima priznanicu, zahvaljuje mu i sprema se da vrati kusur.

„U redu je“, kaže Karim.

Zna da je čovek koji drži radnju iz Iraka i da je pobegao ovde sa porodicom u vreme Sadamovog režima. Ko zna kroza šta je sve prošao? Jednom kada je Karim ostavio svoja odela, čovek se raspričao o sebi, o svojim inženjerskim kvalifikacijama, o onom čoveku koji je mogao da postane, ali Karim se tada pravio kao da žuri. Koliko god da se divi čoveku koji se bori za svoju porodicu, on je deo problema, deo onoga što i njega i sve ostale stranog

porekla čini drugorazrednim građanima, vrstom ljudi koji se bave poslovima koje Šveđani neće ni da dotaknu. Trebalo bi zabraniti imigrantima da otvaraju picerije i radnje za hemijska čišćenja, misli Karim. Oni politički korektni bi se bunili, ali to je realnost. Naravno, to je nemoguće i uraditi. A šta je sa mnom? Ja nisam nimalo bolji od njega, iako bi trebalo da budem.

Otuđenje rađa isključivost.

Isključivost rađa nasilje.

Nasilje rađa... Da, šta ono rađa?

Beskrajnu razdaljinu između ljudi. Familija Murval ne želi ništa drugo nego da bude ostavljena po strani, na miru, a svi ostali sanjaju o tome da budu unutra, da osećaju kako pripadaju negde. Snovi i stvarnost se retko kada podudaraju.

Moj otac, razmišlja Karim dok napušta radnju za hemijsko čišćenje. Njega je pasivno nasilje odvelo u smrt.

Ali ja nikada ni sa kim nisam razgovarao o njemu. Čak ni sa rođenom ženom.

Hladnoća udara Karima kada otvori vrata.

Njegov crni *mercedes* sija čak i na sumornom zimskom svetlu.

A onda razmišlja o ubicama, ili o ubici, kojeg gone. Šta oni hoće? Šta oni žele da postignu?

Seke otvara vrata policijske stanice.

Ulazi na prijemno odeljenje koje miriše na znoj i preterano vruće radijatore, a jedan od uniformisanih policajaca stoji na stepenicama podruma i pita ga: „Kako nam je Martin, hoće li igrati sledeću utakmicu? Zar nije bilo nešto s njegovim kolenom?“

Otac igrača hokeja na ledu.

Da li me tako vide?

„Koliko znam, trebalo bi da igra.“

Martin je imao neke ponude iz NHL klubova, ali do sada ništa nije bilo od toga. Izgleda kao da još uvek ne žele da ga vide u svojim redovima. Seke zna da će momak pre

ili kasnije da se obogati od hokeja na ledu, i da će biti bogat toliko da je to teško zamisliti.

Ali ni nepregledne gomile piratskog blaga ne bi mogle da ga nateraju da zavoli i da poštuje tu igru. Postavljeni dresovi, štitnici, bodiček, ima utisak da je sve to privid.

Zato Bengt Andešon nije privid. Nije privid ni zlo koje je tamo negde napolju.

Možeš da imaš tonu štitnika na sebi, razmišlja Seke, kada udariš u najgore delove ljudskosti. Ono što mi radimo nije igra.

„Jesi li videla kako izgledam?“

Karim Akbar stoji za pultom u sobi za odmor i podiže svoju fotografiju koja je objavljena u novinama.

„Jesu li mogli da odaberu neku goru?“

„Nije toliko loša“, kaže Malin. „Moglo je da bude i gore.“

„Kako? Jesi li videla na šta ličim? Odabrali su fotografije koje odaju utisak da smo očajni.“

„Zaboravi, Karime. Bićeš verovatno i sutra u novinama. U svakom slučaju, mi nismo očajni, zar ne?“

„Nikada očajni, Malin. Nikada.“

Malin otvara svoj inboks. Neki od uobičajenih administrativnih cirkulara, nešto malo spama i poruka od Johana Jakobsona.

„Zasada ništa na hard-disku. Još par direktorijuma koje treba proveriti.“ A onda jedan imejl označen crveno.

„POZOVI ME.“

Od Karin Johanison.

Zašto nije mogla sama da pozove?

Ali Malin zna kako je to. Ponekad izgleda lakše da pošalješ imejl.

Kuca odgovor:

„Jesi li čula nešto novo?“

Pritiska oznaku *send* i ne prode ni minut pre nego što se njen inboks ne oglasi jednim ping.

Otvora novi imejl od Karin.

„Možeš li da dođeš ovamo?“

Odgovara: „Biću u laboratoriji za deset minuta.“

Kancelarija Karin Johanison u Nacionalnoj laboratoriji forenzičkih nauka nema prozore, ako ne računamo staklenu pregradu prema hodniku. Zidovi su od poda do plafona prekriveni policama, a na stolu su hrpe papira. Žuti pod od linoleuma prekriven je debelim, crvenim, visokokvalitetnim tepihom, koji je, koliko je Malin poznato, Karin sama donela ovde. Tepih celu sobu čini luksuznom i prijatnom, uprkos svem kršu u njoj.

Karin sedi za stolom, nemoguće sveža kao i uvek.

Nudi Malin da sedne i ova se smešta na malu stolicu pored vrata.

„Imam rezultate iz Birmingema“, kaže Karin. „I uporedila sam ih sa uzorcima Bengta Andešona. Ne poklapaju se. On nije silovao Mariju Murval u šumi.“

„Je li to bio muškarac ili žena?“

„Ne možemo to da odredimo. Samo možemo da ti kažemo da nije bio on. Da li si mislila da jeste?“

Malin odmahuje glavom.

„Ne, ali sada smo sigurni u to.“

„Sada smo sigurni“, kaže Karin. „A možda bismo to mogli da saopštimo i braći Murval. Da li misliš da je neko od njih ubio Bengta Andešona? I da li bi možda priznao ubistvo ukoliko shvati da je pogrešio?“

Malin se smeje.

„Zašto se smeješ?“

„Dobra si kada je hemija u pitanju, Karin“, kaže Malin. „Ali nisi tako dobra i sa ljudima.“

Dve žene sede u tišini.

„Zašto to nisi mogla da mi kažeš i preko telefona?“, pita Malin.

„Htela sam lično da ti saopštim“, odgovara Karin. „Nekako mi to izgleda bolje.“

„Zašto?“

„Ponekad si tako zatvorena, Malin, napeta. A mi i dalje samo nalećemo jedna na drugu u okviru posla. Nije loše da se ponekad sastanemo i ovako u nekoj opuštenoj, neobaveznoj atmosferi. Zar ne misliš i ti tako?“

Dok izlazi iz laboratorije, Malin čuje kako joj zvoni mobilni telefon.

Malin govori dok ide preko parkirališta, pored garaže sa zatvorenim vratima, prema mestima za parking pored grmlja, gde je ostavila *volvo* pored sivog, sjajnog Karininog *leksusa*.

Tuve.

„Zdravo, draga.“

„Zdravo, mama.“

„Jesi li u školi?“

„Na odmoru sam između matematike i engleskog. Mama, sećaš se da su Markusovi roditelji hteli da te pozovu na večeru?“

„Sećam se.“

„Možeš li večeras? Oni bi voleli da te pozovu večeras.“

Pametni doktori.

Oni bi voleli.

Isto veče.

Zar oni ne znaju da i drugi ljudi imaju svoje obaveze?

„Okej, Tuve. Mogu da stignem večeras. Ali ne pre sedam sati. Reci Markusu da jedva čekam.“

Prekinule su vezu.

Dok Malin otvara vrata automobila, razmišlja o tome šta se događa kada neko laže svoju decu. Kada nanosi štetu svojoj deci. Da li se onda gasi zvezda na nebu?

„Je li ostao neki kamen koji nismo okrenuli?“, pita Seke.

„Ne znam“, kaže Malin. „Ne mogu trenutno dobro da sagledam čitavu sliku. Sve deliće, koji se izgleda ne uklapaju.“

Kazaljka sata na zidu od cigle polako se približava podnevu.

Kancelarija u stanici je gotovo napuštena. Seke sedi za stolom, Malin na stolici pored njega.

Očajni? Mi?

Nismo očajni, nego se saplićemo u mraku.

Kada se Malin vratila iz forenzičke laboratorije, imali su beskrajan sastanak na kome su prošli kroz trenutno stanje istrage.

Prvo loše vesti.

Razočaranje u glasu Johana Jakobsona koji dolazi sa njegove strane stola.

„Zaštićeni direktorijum na disku s kompjutera Rikarda Skoglefa sadrži samo gomilu pornografije u stilu *Haslera*. Prilično oštra pornografija, ali ništa izuzetno. Imamo još jedan folder s nekim ingenioznim sistemom šifriranja, ali radimo i na tome.“

„Nadajmo se da tu ima nekih tajni“, rekao je Seke, a Malin je u njegovom glasu mogla da čuje skrivenu ali vatrenu želju da se ova stvar što pre završi.

Onda su zaglavili zajedno. Pokušavali su da pronađu neki zajednički imenitelj celokupne istrage, neku nit koja bi ujedinila sve napore. Ali bez obzira šta su pokušavali, vraćali su se na početak: čovek na drvetu i ljudi oko njega, Murvalovi, Marija, Rakel, Rebeka; ritual, pagansko verovanje, Valkirija Karlson, Rikard Skoglef; i više nego male šanse da su Jimi Kalmvik i Joakim Svenson mogli da urade nešto zaista glupo tokom nekoliko sati kada su jedino sami mogli sebi da pruže alibi.

„Sve to već znamo“, kazao je Sven Šeman. „Pitanje je da li možemo da uradimo i nešto više sa tim što imamo? Ima li drugih puteva koji mogu biti produktivniji? Možemo li uopšte da vidimo druge puteve?“

U sobi je zavladala tišina, duga, bolna tišina.

Onda je Malin rekla:

„Možda bismo mogli da kažemo braći da Bengt Andešon nije osoba koja je silovala njihovu sestru? Možda bi mogli još nešto da nam kažu kada bi to znali?“

„Sumnjam, Malin. Misliš li da bi na rekli nešto?“ rekao je Sven.

Malin je slegla ramenima.

„A i oni su oslobođeni“, kazao je Karim Akbar. „Ne možemo ponovo da ih privedemo samo zbog toga, a ako odemo tamo i razgovaramo s njima bez ičeg konkretnog u rukama, bez sumnje će nas tužiti za maltretiranje čitave familije. Poslednja stvar koja nam treba je još lošeg publiciteta.“

„Nema novih dojava od građana?“ pokušao je Johan.

„Ništa“, rekao je Sven. „Potpuna tišina.“

„Možemo ponovo da uputimo poziv“, rekao je Johan. „Neko mora da zna nešto.“

„Mediji su nas već potkačili“, rekao je Karim. „Moraćemo zasad da izađemo na kraj sa slučajem bez poziva javnosti. To bi nam donelo samo još više loših natpisa.“

„Nacionalno odeljenje za kriminalne istrage?“, sugerisao je Sven. „Možda je vreme da njih pozovemo da se uključe. Moramo da priznamo da sami nismo napravili nikakav napredak.“

„Ne još, ne još.“ Karim zvuči samouvereno, bez obzira na sve.

Napustili su sobu za sastanke sa uopštenim osećanjem da svi čekaju da se nešto dogodi i da jedino mogu da prate razvoj situacije, da čekaju da se onaj koji je obesio Bengta Andešona na drvo pojavi ponovo.

Ali šta ako se on ili ona ne pojave, nego ostanu pritajeni. Ako čitava ova predstava ima samo jedan čin.

Onda su se zaglavili. Potpuno.

Svi glasovi istrage su začutali.

Međutim, Malin se setila kako se osećala tamo ispod drveta: da tu postoji nešto što nije završeno, nešto što se

kreće napolju u šumama i na snegom pokrivenoj ravnici.

A sada je na satu koji se ugnezdio na zidu od cigle gotovo dvanaest. Kao iz topa, Malin kaže:

„Ručak?“

„Ne“, odgovara Seke. „Imam probu hora.“

„Probu hora? U vreme ručka?“

„Da, imamo koncert u katedrali za nekoliko nedelja, tako da na sve moguće načine gledamo da što više vežbamo.“

„Koncert? Nisi mi ništa pomenuo. Što više vežbanja? Zvučiš kao da si hokejaš.“

„Bože me sačuvaj“, kaže Seke.

„Mogu li i ja da pođem s tobom?“

„Na probu hora?“

„Da.“

„Svakako“, kaže Seke zbunjeno. „Svakako, Malin.“

Skupštinska sala u gradskom muzeju miriše na ustajali vazduh, ali članovi hora izgledaju dovoljno srećno u ovom velikom prostoru. Danas ih je dvadeset dvoje. Malin ih je brojala, trinaest žena i devet muškaraca. Većina njih ima preko pedeset godina, svi su lepo obučeni i na njima su fino ispeglane stvari u tipično provincijalnom stilu. Košulje i bluze pune boja, sakoi i suknje.

Članovi su se zajedno okupili, stojeći u tri reda na sceni. Iza njih visi velika tapiserija sa izvezenim pticama koje izgledaju kao da hoće da uzlete i lebde po sobi, sve do zasvođene tavanice.

Malin sedi u zadnjem redu, pored zida obloženog hrastovinom, slušajući kako se članovi hora raspevavaju, grgolje, ćaskaju i smeju se. Seke nešto veoma živo objašnjava ženi istih godina kao i on, visokoj, s plavom kosom i u plavoj haljini.

Lepa je, misli Malin. I ona i njena haljina.

Onda jedna žena podiže glas i kaže:

„U redu, onda, hajdemo na posao. Poćemo sa

People Get Ready“

Kao po komandi članovi hora staju na svoja mesta, pročiste grla poslednji put i zauzimaju stav duboke koncentracije.

„Jedan, dva, tri.“

A onda počinje pesma, harmoničan zvuk ispunjava salu i Malin je iznenađena njegovom nežnom snagom i time kako to divno zvuči kada dvadeset dva glasa kao jedan pevaju: „... Ne treba ti karta, samo se ukrcaj...“

Malin se udobno namešta na stolici. Zatvara oči, dopuštajući da je muzika obgrli sa svih strana i, kada ponovo otvori oči, vidi da je sledeća pesma već počela i može da primeti da Seke i ostali zaista uživaju što su na sceni, da su nekako ujedinjeni u pesmi, u njenoj jednostavnosti.

A onda iznenada Malin oseća okrutnu samoću koja je pritiska. Nije deo ovoga i oseća da ova samoća nešto znači, da taj osećaj da je autsajder ima značenje koje se prostire i van ove prostorije.

Tamo su vrata.

Ulaz u zatvorenu sobu.

Intuicija, Malin. Glasovi. Šta oni to pokušavaju da mi saopšte?

63

Loša dela.

Kada su ona počela, Malin? Kada se završavaju? Da li se događaju u krugovima? Da li ih s vremenom samo ima više, ili je delovanje zla uvek jednako? Da li se ona smanje ili povećaju kada se nova osoba rodi?

Mogu da razmišljam o svemu tome dok se prelazim preko predela. Gledam u hrast na kome sam visio.

Usamljeno mesto. Možda se drvetu svidelo moje društvo? Lopte. Hvatao sam lopte i vraćao ih nazad, a one

su dolazile ponovo i ponovo i ponovo. Marija?

Da li si znala?

Da li je to bio razlog tvog prijateljstva? Veza među nama? Da li je to važno. Ne mislim da je tako.

Vazduh ispod i iznad mene, prebivam u sopstvenom vakuumu. Svi mrtvi oko mene šapuću, nastavi dalje, Malin, nastavi dalje.

Još uvek nije gotovo.

Ponovo sam uplašen.

Postoji li izlaz?

Mora da postoji.

Samo pitaj ovu ženu dole. Ženu kojoj iza leđa prilazi osoba sa crnom kapuljačom, skrivena iza reda ukrasnog žbunja.

Rano večer je tiho, hladno i mračno. Vrata garaže neće da se otvore, skiče i cvile, izgleda kao da se zvuk zakačio za ledeni vazduh, pa ne pušta. Ponovo pritiska dugme na zidu; ključ je tamo gde treba da bude i ima struje, toliko je mogla da se uveri.

Iza nje su zgrade, duboko smrznuta vegetacija, svetla na većini prozora. Gotovo svi su se vratili kući s posla. Vrata garaže neće da se pomere.

Moraće da ih otvori ručno. Radila je to i ranije. Teško jeste, ali nije i nemoguće, a ona žuri.

Nešto se pomera u žbunju iza nje. Možda je ptica. U ovo doba godine? Možda je mačka? Ali zar one ne ostaju unutra po ovakvoj hladnoći?

Okreće se i tada može da vidi kako crna senka trči ka njoj, treba joj jedan, dva, tri, četiri koraka dok ne stigne do nje i ona se brani rukama, viče, ali iz njenog grla ništa ne izlazi; nešto sa hemijskim ukusom pritisnuto joj je na usta i ona se otima i udara, ali rukavice na njenim rukama umekšavaju svaki dodir.

Pogledajte kroz prozore.

Vidite šta se događa.

On - jer to mora biti on? - ima na sebi crnu fantomku

i ona vidi tamno- smeđe oči, bes i bol u njegovom pogledu, a hemijski miris je sad u njenom mozgu, mekan je i čist, a opet je tera da nestane, da se izgubi; mišići joj se opuštaju i više ne oseća sopstveno telo.

Još uvek vidi. Ali vidi duplo.

Vidi osobu, ljude koji stoje iznad nje. Je li to ima više vas?

Ne, stanite, ne ovako.

Ali nema svrhe boriti se. Kao da se sve već dogodilo. Kao da je poražena. Oči.

Njegove, njene, njihove?

Oni nisu ovde, misli ona. Te oči su negde drugde, daleko odavde.

Sladunjav dah, topao, i trebalo bi da bude poznat, ali nije.

Uskoro to hemijsko osećanje dopire do njenih očiju, onda do ušiju. A slike i zvuci nestaju, svet nestaje i ona ne zna da li je zaspala ili je umrla.

Ne još, pomišlja. Ja sam drogirana, zar ne? Njegovo lice, tamo kod kuće, moje lice.

Ne još, još, još, još...

Svesna je.

Zna to, zato što su joj kapci otvoreni i glava je boli, iako je potpuni mrak. Ili još uvek spava? Konfuzne misli.

Jesam li mrtva?

Je li ovo moj grob?

Ne želim da budem ovde. Hoću da budem kod kuće, kod mojih voljenih. Ali ja se ne bojim. Zašto se ne bojim?

Taj zvuk mora da dolazi od motora. Dobro održavan motor koji obavlja svoj posao bez obzira na hladnoću. Bole je zglobovi i stopala. Ne može da ih pokreće, ali može da udara, napinje se i udara u sve četiri strane prostora u kome je zatvorena.

Da li da vrištim?

Naravno. Ali neko, on, ona, oni, zapušili su joj usta, stavili su joj krpnu u usta. Kakav ukus ima? Keks? Jabuke?

Ulje? Suvo, suvlje, najsuvlje.

Mogu da se borim.

Kao što sam se uvek borila.

Nisam mrtva. Ja sam u prtljažniku automobila i smrzavam se i šutiram, protestujem.

Dam, dam, dam.

Može li iko da me čuje? Da li postojim uopšte?

Ja te čujem.

Ja sam tvoj prijatelj. Ali ništa ne mogu da učinim. Bar ne mnogo.

Možda možemo da se susretnemo kasnije, kada sve bude gotovo. Možemo da plutamo jedno pored drugog. Možda ćemo se dopasti jedno drugom. Možda ćemo trčati uokolo, oko mirisnog drveta jabuke u godišnjem dobu koje je samo jedno beskrajno, večno leto.

Ali prvo: u kolima se oseća tvoje ritanje, tvoje telo u prtljažniku; auto se zaustavlja na usamljenom stajalištu i tebe ponovo drogiraju, tvoji udarci im smetaju; auto onda nastavlja preko polja i dalje u najbliži mrak.

64

Ramshel.

Najsvetlija strana Linčepinga.

Verovatno najbolji deo grada, koji je za mnoge ljude zatvorio vrata, a gde žive neki izuzetni ljudi.

Možda je to problem, misli Malin, što svi, svesno ili nesvesno, pridaju sebi značaj čim im se ukaže prilika, bila ona velika ili mala.

Gledajte, mi živimo ovde.

Mi to možemo sebi da priuštimo. Mi smo kraljevi kraja s pozivnim brojem 013.

Kuća Markusovih roditelja je u Ramshelu, nalazi se

između kuća *Sobovih* direktora, uspešnih preduzetnika, dobro situiranih doktora, i biznismena u usponu. Vile su gotovo usred grada, poredane uz padinu koja gleda na stadion i veliki gradski bazen na otvorenom, za čijim zemljištem žudi svaki trgovac nekretninama u zemlji. Na kraju uspona naselje nestaje u šumi ili se spušta uskim ulicama dole prema veštačkom jezercetu oko kog su poredane prljavožute zgrade bolnice, nalik na kutije. Najbolje je živeti na padini, s lepim pogledom, a blizu grada, i upravo tu su živeli Markusovi roditelji.

Malin i Tuve koračaju jedna pored druge pod čkiljavim svetlom uličnih lampi, bacajući duge senke preko trotoara posutih sitnim šljunkom. Stanari bi najradije stavili ogradu oko čitavog naselja, ili čak i električnu ogradu sa bodljikavom žicom na vrhu i stražarima na ulazu. Ideja o ograđenim zajednicama nije potpuno strana određenim desničarskim političarima u gradskoj skupštini. Tako da oграда oko Ramshela nije baš tako nezamisliva stvar, kao što to možda na prvi pogled izgleda.

Stop. Dovde, ali ne i dalje. Mi i oni. Mi protiv njih. Nas.

Ne treba više od petnaest minuta hoda od njihovog stana do Rainshela, tako da Malin odlučuje da malo prkose zimi, uprkos Tuvinom neslaganju.

„Gledaj, ja dolazim s tobom. Tako da možeš da se prošetáš sa mnom do tamo.“

„Mislila sam da si rekla da će biti zabavno?“

„Biće zabavno, Tuve.“

Usput su prošli pored vile Karin Johanisom. Žuta kuća iz tridesetih sa drvenom fasadom i verandom.

„Hladno je, mama“, kaže Tuve.

„Zdravo je“, odgovara Malin i svakim korakom oseća kako se u njoj smiruje nemir, kako uspeva da se pripremi da nekako preživi i tu večeru.

„Nervozna si, mama“, kaže iznenada Tuve.

„Nervozna?“

„Da, zbog ovoga.“

„Nisam, zašto bih bila nervozna?“

„Ti si uvek nervozna zbog ovakvih stvari. Ići u nečiju kuću i tako to. A i *oni su doktori*.“

„Kao da to ima neke veze.“

„Eno tamo“, kaže Tuve, pokazujući niz ulicu. „Treća kuća s leve strane.“

Malin vidi vilu, dvospratnu zgradu od bele cigle, okruženu niskom ogradom i sa potkresanim grmljem u bašti.

U mislima joj se vila širi. Postaje utvrđeni grad na brdu u Toskani, neosvojiv za svakog vojnika koji se uputi ka njoj.

Unutar kuće oseća se miris topline, lovorovog lista i čistoće koju jedino vredna poljska spremačica može da održava.

Stenvinkelovi stoje u predsoblju, pružaju ruku Malin, koja je sva lepršava, nepripremljena za ovakvu dobrodošlicu.

Mama Birgita, stariji lekar na Ušnoj klinici, kaže im da je slobodno zovu Bigan, a to je taaako leepo što je upoznala Malin naaajzad, pošto su toliko čitali o njoj u *Korespondentu*. Tata Hans, hirurg, kaže im da ga slobodno zovu Hase, nada se da vole fazane, jer je onomad nahvatao nekoliko izvrsnih u Lukulusu. Tipične face iz Stokholma, gornja srednja klasa, došli ovde na krilima karijere, misli Malin.

„Ne znam da li grešim“, pita ona, „ali, koliko sam shvatila, vi ste oboje iz Stokholma?“

„Stokholm? Zar stvarno izgledamo tako? Ne, ja sam iz Borosa“, kaže Bigan, „a Hase je iz Enčepinga. Sreli smo se kada smo studirali u Lundu.“

Već znam njihovu ljubavnu priču, a još se nismo ni pomerili iz predsoblja, misli Malin.

Markus i Tuve su nestali negde u kući, a Hase vodi Malin do kuhinje. Na sjajnoj radnoj ploči od nerđajućeg čelika stoji orošen koktel šejker i Malin se predaje, ne

pomišljajući da pruži otpor.

„Martini?“, pita Hase.

Bigan dodaje:

„Pripazite se. On pravi *veoma* suv martini.“

„Maslinka?“, pita Hase.

„Svakako, molim“, odgovara Malin i nekoliko minuta kasnije stoji sa pićem u ruci i nazdravlja s njima. Alkohol je čist i klizi, a ona pomišlja da Hase zaista dobro zna da napravi ovo piće.

„Obično pijemo aperitiv u kuhinji“, kaže Bigan. „To nekako oživi atmosferu.“

Hase stoji pored šporeta. Jednom rukom maše Malin da mu priđe, a drugom otvara poklopac pocrnele, često upotrebljavane tepsije od livenog gvožđa.

Malin pogađa u nozdrve miris koji se širi dok prilazi.

„Pogledajte“, kaže Hase. „Jeste li ikada videli ovakve lepotice?“

Dva fazana plivaju u sosu boje putera i Malin oseća kako je glad hvata za stomak.

„I?“

„Izgleda predivno.“

„Ooops, ovo je brzo nestalo“, kaže Bigan i u početku Malin ne shvata šta ona misli, ali onda vidi praznu čašu u rukama.

„Napraviću vam novi“, kaže Hase.

I dok Hase mućka koktel, Malin ih pita:

II „Da li Markus ima braću ili sestre?“

Hase naglo prestaje da mućka.

Bigan se nasmeši pre nego što odgovori:

„Nema. Dugo smo pokušavali. Ali smo onda odustali od toga.“

Onda se led ponovo zakotrlja u šejkeru za koktele.

Njena glava.

Teška je, a bol se kao hirurški nož zabio među režnjeve mozga. Ako osećaš takav bol, ne možeš da spavaš. U snovima nema fizičkog bola. Zato ih volimo, snove.

Ne, ne, ne.

Sada se seća.

Ali gde je motor? Auto? Više nije u automobilu.

Stanite. Pustite me. Imam nekoga kome sam potrebna.

Skinite mi ovaj povez s očiju. Skinite ga. Možda možemo da razgovaramo o ovome? Zašto ja?

Da li to ovde mirišu jabuke? Je li to zemlja ispod mojih prstiju, hladna, ali još uvek topla zemlja, mrve od biskvita?

Čuje se kako peć pucketa.

Pomera se u pravcu odakle dolazi toplota, ali ne udara ni u šta metalno; napinje se u leđima, ali nigde ne stiže. Samo tup udar, vibracija kroz njeno telo. Ja sam... Gde sam ja?

Ležim na hladnoj zemlji. Je li ovo grob? A ja sam ipak mrtva? Pomozite mi. Pomozite mi.

Ali oko mene je toplo i, da sam u sanduku, tu bi bilo drvo.

Skinite mi ove konopce, za ime boga.

Krpa u njenim ustirna.

Napni se dovoljno jako i možda ćeš raskinuti konopce. Uvrći napred-nazad. Izgleda da je uspela da smakne tkaninu sa očiju.

Treperenje svetlosti. Nadsvođeni podrum? Zemljani zidovi? Gde sam? Da li se to pauci i zmije kreću oko mene?

Lice. Lica?

Nose skijaške maske.

Oči. Gledaju, pa ipak ne gledaju.

Sada su ponovo otišla, lica.

Boli je celo telo. Ali tu bol i počinje, zar ne?

Voleo bih da mogu da uradim nešto.

Ali ja sam bespomoćan.

Mogu jedino da gledam, I gledaću, zato što ti pogled u moje oči može pružiti neku utehu.

Ostaću, iako bih radije skrenuo pogled i nestao sa svih mesta sa kojih mogu da nestanem.

Ali ostaću u strahu i ljubavi, i svim drugim osećanjima. Još uvek nije gotovo, ali da li to baš moraš da uradiš? Da li misliš da će to na njih da ostavi utisak?

To boli, znam, i ja sam to isto morao da osetim. Stani, stani. Kažem, ali znam da ne možeš čuti moj glas. Da li misliš da će njen bol iskoreniti drugi bol? Da li će njen bol otvoriti vrata? Moj to na kraju nije uspeo.

Zato te molim: stani, stani, stani.

Jesam li rekla stani?

Kako ikakav zvuk može da izađe iz mojih usta kada su vezana trakom, a krpa mi je duboko između zuba?

Ona je gola. Neko joj kida odeću, nožem razdvaja šavove. Sada neko prinosi sveću blizu njenih ramena i ona je uplašena. Glas mumla:

„Ovo mora, mora, mora da se desi.“

Ona vrišti.

Neko prinosi sveću blizu, blizu i toplota je oštra, a ona vrišti kao da ne zna kako da vrišti, kao da su se zvuk paljenja njene kože i bol stopili u jedno. Rita se napred-nazad, izvija se, ali uzalud.

„Hoćeš li da ti spalim lice?“

Da li to izgovara mumlajući glas?

„Možda bi to bilo dovoljno. Možda onda ne bih morao da te ubijem, zato što ne bi postojala na pravi način bez lica, zar ne?“

Ona vrišti, vrišti. Nečujno.

Drugi obraz. Jagođice joj gore. Kružni pokretima crveno, crno, crveno, boja bola, a tu je i miris spaljene

kože, njene kože.

„Hoćeš da uzme nož umesto ovoga?“

„Čekaj malo.“

„Nemoj da mi se onesvestiš, ostani budna“, mrmlja glas, ali bi ona volela da nestane, da ode.

Oštrica sija na svetlu, bol je nestao, telo pumpa adrenalin u krvotok i jedina stvar koje se plaši je da možda nikada neće pobeći odavde.

Hoću da idem kući, kod mojih voljenih.

On mora da se pita gde sam? Koliko dugo sam ovde. Mora da im nedostajem dosad.

Nož je hladan i topao, i šta je ta toplina koja curi niz moje butine? Detlić sa čeličnom krestom ključa po mojim grudima, jede svoj put do mojih rebara. Dajte mi da nestanem; lice mi gori kada me neko udara u bledom pokušaju da me održi u budnom stanju.

Ali to ne uspeva.

Idem sada.

Voleli vi to ili ne.

Koliko je vremena prošlo? Ne znam.

Da li to zveče lanci?

Sada sam vezana za stub, a oko mene je šuma.

Sama sam.

Jeste li otišli? Ne ostavljajte me ovde samu.

Plačem. To mogu da čujem.

Ali ne smrzavam se više i čudim se kada hladnoća prestane da bude hladna. Kada bol prestane da me povređuje.

Koliko dugo visim ovde. Šuma oko mene je gusta, mračna a bela od snega u isti mah. Tu je mala čistina i vrata koja vode dole u rupu.

Moja stopala ne postoje. Ni moja ramena, ruke, prsti ili obrazi. Moji obrazi su spaljene rupe, i svemu oko mene nedostaje miris.

Daleko.

Daleko odavde.

To je sve što je ostalo.
Daleko, daleko, daleko, po svaku cenu.
Ali kako da trčim ako nemam stopala?

Nešto mi ponovo prilazi.
Je li to anđeo?
Nije u ovoj tami.
Ne, to je nešto crno što prilazi.
„Šta sam to uradio?“
Je li to ono što kaže crna stvar?

„Morao sam to da uradim.“ To je ono što kaže crna stvar.

Pokušava da podigne glavu, ali se ništa ne događa. Napinje se, a tamo, tamo, polako podiže glavu i crna stvar je blizu i ljulja kotao kipuće vode unazad, ona misli da ga sklanja, ali onda se začuje zvuk, neko urla dok voda pada po njoj.

Ali je ne dotiče. Nema vreline, samo nekoliko kapljica toplote.

Sada ponovo crna stvar.
Sa granom u rukama.
Šta će joj to?
Da li da vrištim?
Vrištim.
Ali ne zato što neko može da me čuje.

Sveće gore u sobi za ručavanje, a na zidu pored visi velika uljana slika umetnika Jokuma Nordstrema, koji je, prema Bigan, postao glavna vest u Njujorku. Na slici je čovek u živim bojama, obučen u dečačko odelo na plavoj pozadini, i Malin razmišlja kako slika izgleda naivno i zrelo u isto vreme; čovek je sam, ali ipak duboko u sklopu plave pozadine, dok po nebu plove gitare i bilijarske kugle.

Fazani su izvrsni, ali je vino čak i bolje od toga, crno vino iz španske regije za koju Malin nije čula. Mora da uloži svu snagu volje da ne ispije čašu do dna, jer je vino toliko dobro.

„Još fazana, Malin?“ Hase pokazuje prema činiji.

„Uzmite još malo“, kaže Markus. „Tata će biti srećan zbog toga.“

Razgovor je tokom večere pokrio sve, od Malininog posla do vežbi s tegovima, reorganizacije bolnice i lokalne politike i „zaista doosaadnoog“, programa u gradskoj koncertnoj kući.

Hese i Bigan. Jednako su bili ljubazno i iskreno zainteresovani za sve, i ma koliko Malin to pokušavala, nije uspela da uhvati nijedan njihov pogrešan ton. *Izgleda kao da im je zaista drago što smo ovde, ne smetamo im.* Malin sipa još malo vina. *A i znaju kako da me opuste.*

„Sjajna stvar to oko Tenerifa“, kaže Hase i Malin gleda u Tuve preko stola. Tuve gleda dole.

„Jeste li već bukirali karte?“, pita Hase. „Potreban nam je broj računa pre nego što pođete, tako da to možemo da platimo. Podsetite me samo, molim vas, hoćete li?“

„Ja...“, počinje Tuve.

Malin pročišćava grlo.

Bigan i Hase je gledaju radoznalo, a Markus se okreće prema Tuve.

„Moj otac se predomislio“, kaže Malin. „Bojim se da će im te nedelje doći drugi gosti.“

„Njihovo sopstveno unučel!“, uzvikne Bigan.

„Zašto mi ništa nisi rekla?“ kaže Markus Tuvi.

Malin odmahuje glavom.

„Moji roditelji su pomalo čudni.“

Tuve izdiše i Malin shvata da joj je ova laž donela olakšanje, a da ju je u isto vreme bilo i sramota što nema hrabrosti i poštenja da kaže jednostavnu istinu: Markus je taj ko nije dobrodošao.

Zašto lažem? Pomišlja Malin.

Samo da nikoga ne razočaram?

Zato što me je stid potpune nedruštvenosti mojih roditelja?

Zato što istina boli?

„Kako je to čudno“, kaže Hase. „Koga bi mogli radije da prime od svoje unuke i njenog prijatelja?“

„To je neko njihovo staro poslovno poznanstvo.“

„Pa, nije važno“, kaže Bigan. „Sada vas dvoje umesto toga možete s nama u Ore na skijanje. Kao što smo vas odmah i savetovali. Nemam ništa protiv španskih ostrva, ali zima je za skijanje!“

Malin i Tuve idu kući duž dobro osvetljenih ulica u kojima se nalaze poređane vile.

Konjak posle jela je uticao da Malin počne da zapliće jezikom. Bigan je isto popila jedan, ali Hase nije, pošto je morao da radi sledećeg jutra.

„Mali martini i čaša vina. Ništa više od toga, ako hoću da držim skalpel u ruci!“

„Trebalo je ranije da objasniš Markusu kako stoje stvari.“

„Možda, ali ja...“

„A sada si me naterala da lažem. Dobro znaš šta ja mislim o tome. A Ore, jesu li te oni ranije pitali da ideš sa njima u Ore? Mogla si to bar da mi pomeneš. Ko sam ti ja, stvarno, ti...“

„Mama. Zar ne možeš malo da ćutiš?“

„Zašto? Ima stvari koje hoću da kažem.“

„Ali ti govoriš tako glupe stvari.“

„Zašto nisi pomenula Ore?“

„Oh, mama, ti dobro znaš zašto. Kada je to trebalo da ti kažem? Ti si retko kada kod kuće. Uvek samo radiš.“

Ne, Malin bi sad najradije da podvikne Tuve. Ne, ti grešiš, ali se zaustavlja i razmišlja. Je li stvarno tako loše?

Koračaju u tišini, pored *Tinisa* i hotela *Ekoksen*.

„Zar nećeš da kažeš nešto, mama?“, pita Tuve dok prolaze pored dobrotvorne radnje pri gradskoj Misiji spasa.

„Dobri su“, kaže Malin. „Nimalo nisu onakvi kakvim sam ih zamišljala.“

„Imaš svakakve predstave o ljudima sve vreme, mama.“

67

Krvarim.

Nešto me podiže, sklanja me od stuba i polaže me na mekani, dlakavi tepih. Živa sam.

Srce mi kuca.

A crna stvar je svuda, prostirka na kojoj ležim, vuna na mom telu, a i ona je topla, i glas crne stvari, glasovi, kažu:

„On je umro suviše brzo. Ali ti, ti ćeš da visiš onako kako treba.“

Onda drveće iznad mene, krećem se kroz šumu. Da li to ležim na sankama? Mogu li da čujem zvuk saonika dok prelazi preko debele kore snega? Umorna sam, tako umorna, a toplo je.

Stvarno je toplo.

Toplota je u mojim snovima i na javi.

Ali treba pobeći od topiote.

Ona ubija.

A ja ne želim da umrem.

Ponovo zvuk motora. Sada sam u kolima.

U zvuku motora, u njegovom upornom i neprestanom radu je sumnja. Da moje telo ima još jednu šansu, da još uvek nije kasno.

Dišem.

Želim dobrodošlicu bolu iz svakog izubijanog i slomljenog dela tela, iz moje krvave pocepane unutrašnjosti.

Bol je mesto u kome sada postojim. I bol će mi pomoći

da preživim.

Lebdim ovde.

Otvoreno polje ispod mene. Između Maspelese, Fornose i Bankeberga, na kraju nepovezanog puta pokrivenog tek malim slojem snega, stoji usamljeno drvo, kao ono na kome sam visio.

Kola sa ženom u gepeku tu se zaustavljaju.

Voleo bih kad bih mogao da joj pomognem.

Ali to će morati da uradi sama.

Crne stvari su se otvorile. To bi trebalo da mi pomogne. Onda ću biti motor. Eksplozivaću, pobeći ću, živeću.

Crna stvar otvara gepek, prebacuje moje telo preko ivice i dole na sneg sa velikim naporom.

Ostavlja me da ležim tu.

Stablo drveta, debelo, udaljeno desetak metara.

Kamen je prekriven snegom, ali ga ipak vidim. Jesu li to moje ruke slobodne, jesu li to uopšte moje ruke, te otekle crvene cepanice koje vidim s leve strane?

Crna stvar je sada pored mene. Šapuće o krvi. O žrtvovanju.

Ako se uvijem nalevo i ugrabim kamen, a onda udarim u ono što mora da je njegova glava, moglo bi da mi uspe. Moglo bi da me oslobodi.

Ja sam motor i okrećem ključ.

Sada palim motor.

Ponovo postojim i grabim kamen, a šapat prestaje; sad ja napadam, hoću da se oslobodim i da izborim sebi put odavde. Ne pokušavaj da me odvратиš, ja napadam, ja hoću još, moja volja je duboko, duboko u meni, svetlija od mraka koji pokušava da je zacrni.

Ne pokušavaj.

Udaram u crnilo, i mi se kotrljamo po snegu, a hladnoća ne postoji. Crnilo me jako steže uz sebe, ali eksplodiram još jednom i onda udaram. Kamen udara o

njegovu lobanju i crnilo malaksava, klizi s mene, u sneg.

Puzim na kolenima.

Otvoreno polje u svim pravcima.

Ustajem.

Idem u mrak. Već sam bila tamo.

Posrćem prema horizontu.

Ja sam na svom putu, na putu izlaska.

Lebdim pored tebe dok posrćeš preko ravnice. Stići ćeš negde, a gde god da odeš, biću tu da te sačekam.

68

Četvrtak, 16.februar

Joni Akselson stavlja obe ruke na volan, osećajući vibracije vozila, kako hladnoća utiče da motor radi neravnomerno.

Rano je jutro.

Oblaci snega lebde nad putem, vetar ih nanosi sa polja i farmi, i oni sad stoje tu kao gotovo neprozirni velovi.

Treba mu skoro petnaest minuta da stigne od Mutale do Linčepinga, a u ovo doba godine to može da bude i veoma opasno, sa nesigurnim stanjem puteva, ledom koji odlazi i dolazi, bez obzira koliko soli je na njemu.

Ne, bolje je da oprezno vozi. Uvek ide preko Fornose, više voli taj put nego onaj glavni preko Burensberga.

A i nikad ne znaš šta može da iskoči iz šume. Bio je veoma blizu da udari i jelena i losa u nekim ranijim prilikama.

Ali putevi su barem pravi, građeni tako da mogu da posluže kao piste u slučaju rata.

Ali koliko je verovatno da će rata ikada biti?

Osim ako već nismo u ratu.

Mutala. Glavni grad narkomana u Švedskoj.

Jedva da ima posla, osim ako ne želiš da radiš u državnom sektoru.

Ali Joni Akselson je odrastao u Mutali, i on tu želi da živi. Pa šta ako treba da provede par sati u prevozu? To je cena koju je voljan da plati da bi živeo negde gde se oseća kao kod kuće. Kada se pojavio oglas za posao u *Ikei*, nije oklevao ni trenutak. A nije oklevao ni kada je taj posao ponuđen baš njemu. Nemoj da budeš prepreka. Doprinesi. Uradi pravu stvar. Koliko njegovih prijatelja živi na socijalnoj pomoći? I dalje se žale na nezaposlenost, iako su njihovi poslovi nestali još pre deset godina, Bože, pa imamo tek trideset pet, kako samo mogu i da pomisle na takav život?

Idite, pecajte. Idite napolju, lovite. Igrajte bilijar. Gledajte konjske trke. Radite malo stolariju na crno.

Joni Akselson prolazi pored crvene farmerske kuće. Blizu je puta i unutra može da vidi stariji par. Doručkuju, a pod svetlošću u kuhinji njihova koža izgleda kao da je od zlata, kao dve ribe u akvarijumu, mirni i spokojni usred ravnice.

Gledaj napred, misli Joni, u put, na to treba da se koncentrišeš.

Kada stigne u stanicu, Malin odlazi pravo u sobu za odmor. Kafa u posudi ispod aparata za kafu je sveža.

Ona sedi u stolici za stolom pored prozora koji gleda u unutrašnje dvorište. U ovo doba godine tu je samo bela masa snega, mala popločana staza sa nekoliko neuglednih cvetnih aranžmana u proleće, leto i jesen.

Pored nje na stolu leži ženski magazin. Pruža ruku da ga uzme. *Amelija*. Neko staro izdanje.

Naslov: IZVRSNI STE TAKVI KAKVI STE! Naslov na sledećoj strani: AMELIJINA SPECIJALNA LIPOSUKCIJA!

Malin zatvara magazin, ustaje i ide do svog stola.

Na njemu žuti je stiker, kao znak uzvika u gomili papira.

Od Ebe sa prijemnog.

Malin.

Pozovi ovaj broj. Ona kaže da je važno. 013/173928.

Ništa više.

Malin uzima belešku i ide do prijemnog odeljenja, ali Eba nije tamo. Sofija sedi sama iza pulta.

„Jesi li videla Ebu?“

„U kuhinji je. Otišla je da skuva kafu.“

Malin pronalazi Ebu u kuhinji, kako sedi za jednim od okruglih stolova, listajući magazin.

Malin drži poruku.

„Šta je ovo?“

„Bila je neka žena koja je zvala.“

„To vidim iz poruke.“

Eba širi nozdrve.

„Pa, nije htela da kaže zašto zove. Ali je bilo važno, toliko sam je razumela.“

„Kada je zvala?“

„Nešto pre nego što ste vi ušli.“

„Ništa više?“

„Da“, kaže Eba. „Uplašeno je zvučala. I neodlučno. Kao da je šaputala preko telefona.“

Malin pokušava da identifikuje broj preko žutih strana u imeniku. Ništa.

Mora da nije unet, a čak ni oni koji rade žute strane ne bi mogli sada da dođu do podataka bez obimne papirologije, koja oduzima mnogo vremena. Zove.

Niko ne odgovara, nema čak ni telefonske sekretarice.

Ali minut kasnije zvoni njen telefon.

Podiže slušalicu. Kaže:

„Da, Malin Foš, izvolite.“

„Danijel ovde. Imaš li nešto novo za mene u vezi sa istragom o Andešonu?“ Prvo pobesni, a onda postane smirena na neki čudan način, kao da je želela da čuje njegov glas, ali tu misao odmah gura u stranu.

»Ne.“

„Optužbe za uznemiravanje, ima li komentara?“

„Jesi li iznenada oglupeo, Danijele?“

„Nisam bio tu nekoliko dana. Zar nećeš da me pitaš gde sam bio?“

„Ne.“ Želi da pita, ne želi da pita.

„Bio sam u Stokholmu. U *Ekspresenu*, ponudili su mi posao. Ali odbio sam.“

„Zašto?“ Pitanje je samo izletelo iz njenih usta.

„Dakle, ipak ti je stalo. Nikada nemoj da radiš ono što očekuju od tebe da uradiš, Malin. Nikada.“

„Doviđenja, Danijele.“

Prekida vezu, a onda telefon ponovo zvoni. Danijel? Ne. Nepoznati broj na displeju, tišina na drugoj strani linije.

„Fošova ovde. Ko je to?“

Disanje, oklevanje. Možda strah. Onda mek, ali zabrinut ženski glas, kao da zna da izgovara reči koje su joj zabranjene.

„Pa“, kaže žena, a Malin čeka.

„Ja sam Viveka Kraford.“

„Viveka, ja...“

„Radim kao psihoanalitičar ovde u Linčepingu. Radi se o jednom od mojih pacijenata...“

Malin instinktivno želi da joj kaže da se zaustavi, da ne govori više; nije joj dozvoljeno da čuje poverljive informacije o pacijentu, kao što i ovoj ženi koja sebe naziva Viveka Kraford, to nije dopušteno ni da otkrije.

„Čitala sam“, kaže žena. „O slučaju na kome vi izgleda radite, o ubistvu Bengta Andešona.“

„Pomenuli ste...“

„Mislim da jedan od mojih pacijenata... pa, ima nešto što bi trebalo da znate.“

„Koji pacijent?“

„Razumećete što to ne mogu da vam kažem.“

„Ali bismo mogli da popričamo u svakom slučaju?“

„Ne ovako, preko telefona. Ali dođite do moje ordinacije danas u jedanaest sati. Ona se nalazi na Drotningatanu, broj 3, preko puta *Mekdonaldsa*. Šifra na

vratima je 9490.“

Viveka Kraford prekida vezu.

Malin gleda u sat na kompjuterskom ekranu: 7.44. Tri sata i četvrt. Martini, vino i konjak. Oseća se kao da je sva natečena.

Ustaje i upućuje se ka stepenicama koje vode do gimnastičke sale.

Koliko dugo već hodam?

Zora je svanula, ali još uvek nije dan. Idem preko polja, ali uopšte nemam ideju gde sam.

Ja sam otvorena rana, ali hladnoća znači da još uvek mogu da osećam svoje telo. Stavljam nogu ispred noge, ne mogu da odmaknem dovoljno daleko. Da li me love? Da li se crnilo probudilo? Da li mi je blizu?

Je li to boja, da li to crnilo dolazi po mene u svom automobilu? Je li to motor mraka?

Ugasite svetlo.

Zaslepljuje me. Pazite na moje oči.

One su možda jedino što je na meni ostalo netaknuto.

Oči na put, misli Joni Akselson.

Oči. Pažljivo ih koristi i sigurno ćeš stići.

Sada prolazi kroz slabo pošumljeni predeo.

Lepo je na otvorenim poljima, ali zbog hladnoće i vetra vidljivost je sada manja nego uobičajeno, kao da zemlja diše i da se vazduh pretvara u izmaglicu kada se susretne s ledenom atmosferom.

Oči.

Jelen?

Nije.

Ali.

Ali šta je to, dođavola?

Joni Akselson prebacuje u niži stepen prenosa i usporava, trepćući svetlima da uplaši jelena i skloni ga s puta, ali đavola, to nije jelen, to je, to je...

Šta je to?

Osoba? Gola osoba? Oh, jebote, jebote, na šta liči?

I šta radi ona ovde?

Napolju u ravnici? Ovakva? U rano jutro?

Joni Akselson prolazi pored, zaustavlja se, i u svom retrovizoru vidi ženu koja se tetura i prolazi, ne primećujući kola pored sebe, već nastavljaajući dalje.

Čekaj, misli on.

Žuri na posao da stigne u *Ikeino* skladište, ali ona samo nastavlja da hoda. A to je potpuno pogrešno.

Otvora vrata automobila, podsetivši se kako je napolju hladno, i okleva, a onda potrči za ženom.

Stavlja joj ruku oko ramena i ona staje, okreće se i njeni obrazi, je li ih je ona to spalila ili je to hladnoća, koža sa njenog stomaka, gde je koža, i kako može da hoda na takvim stopalima, koja su crna, crna kao ribizle u njegovoj bašti.

Gleda kroz njega.

Onda gleda u njegove oči.

Smeje se.

Svetlost u njenim očima.

A onda mu pada u naručje.

Teg od dvanaest kilograma neće da se podigne od poda bez obzira koliko Malin to pokušava.

Prokletstvo, ovo je baš teško, a trebalo bi da ga podignem bar deset puta.

Johan Jakobson je pored nje, sišao je dole odmah posle nje i sada joj pomaže, bodri je kao da želi da zajedno iz sebe izbace loše vesti.

Johan je uspeo da prodre u poslednji zaštićeni folder hard-diska Rikarda Skoglefa prethodne večeri kod kuće, kada su deca konačno otišla na spavanje. Jedino što je bilo u folderu je još slika Rikarda Skoglefa i Valkirije Karlson u različitim seksualnim pozama na velikoj životinjskoj koži, dok su na njihovoj koži iscrtani simboli koji bi trebalo da predstavljaju plemensku tetovažu.

„Hajde, Malin!“

Ona podiže teg, gura nagore.

„Hajde, zapni, hajde!“

Ali njoj nikako ne uspeva. Pušta da teg padne na tlo.

Potmulo zvečanje.

„Idem malo da odradim trčanje“, kaže ona Johanu.

Znoj joj curi niz obrve. Alkohol od prethodne večeri je prisiljen da izađe, korak po korak, na traci za trčanje.

Malin gleda sebe u ogledalu dok trči, znoj joj se sliva niz lice; kako je bleđa čak i kada joj se obrazi zacrvene. Njeno lice. Lice trideset tri godine stare žene. Usne koje zbog vežbi izgledaju jedrije nego obično.

Poslednjih godina kao joj je lice pronašlo sebe, kao da je koža najzad došla na odgovarajuće mesto preko jagodica. Devojački izraz lica koji je nekada imala zauvek je nestao, nije mu bilo ni traga posle napora poslednjih nekoliko nedelja. Gleda na sat na zidu: 9.24.

Johan je upravo otišao.

Vreme je da se istušira i da se uputi ka Viveki Kraford.

Zvoni interni telefon.

Malin trči preko prostorije i uzima slušalicu.

Seke je na liniji. Potresen.

„Upravo smo dobili poziv iz Urgentnog centra. Joni Akselson je doveo ženu koju je našao голу i gadno pretučenu negde u ravnici.“

„Dolazim.“

„Ona je u veoma lošem stanju, ali, prema doktoru s kojim sam razgovarao, ona očigledno šapuće tvoje ime, Malin.“

„Šta si rekao?“

„Žena šapuće tvoje ime, Malin.“

Viveka Kraford će morati da sačeka.

Svi ostali će morati da sačekaju.

Osim njih troje.

Bengt Andešon.

Marija Murval.

I sada ta druga žena koju su pronašli u potpuno istom stanju.

Žrtve istrčavaju iz mračnih šuma, preko belih polja. Gde je izvor tog nasilja?

Seke vozi sedamdeset kilometara na sat; četrdeset kilometara brže no što bi trebalo. Stereo ne radi. Ništa osim naglog, glasnog zvuka motora. Morali su da obilaze, jer je bilo radova na putu: verovatno je pukla neka zamrznuta cev.

Jurgordsgatan, drveće Hortikulturalnog društva, sivo i ukrućeno, ali i dalje nekako kao da sija. Lasaretskatan i blokovi zgrada sa fasadom od ružičaste cigle i stanovima koji su useljeni osamdesetih.

Postmodernizam.

Malin čita članak o arhitekti u *Korespondentu*, kao jedan od niza tekstova ovih novina o arhitekturi grada.

Reč joj se učinila besmislenom, ali je znala šta je pisac mislio.

Okrenuli su prema bolnici, žuta fasada glavne zgrade izbledela je od sunca, ali su državne pare bile preko potrebne za druge stvari, a ne za popravku fasade. Presekli su preko pešačke zone. Znajući da to nije trebalo da urade i da je trebalo da voze ukrug, dugim kružnim putem, ali danas nije vreme za to.

Nalaze se ispred ulaza u Urgentni centar, dolaze kao da su išli kružnim putem. Parkiraju i trče prema ulazu.

Sestra im ide u susret, kratka, zdepasta žena sa sitnim očima, tako da se čini kao da njen mali, tanak nos izlazi pravo iz glave.

„Doktor želi da razgovara s vama“, kaže im dok ih vodi kroz hodnik, pored nekoliko praznih soba za hitne slučajeve.

„Koji doktor?“, pita Seke.

„Doktor Stenvinkel, on je hirurg koji želi da je operiše.“

Hase, misli Malin, i u prvom trenutku oseća odbojnost da sretne Markusovog tatu na dužnosti, a onda shvata da to nema nikakve veze.

„Poznajem ga“, Malin šapuće Sekeu dok prate sestru.

„Koga?“

„Doktora. Samo da znaš, on je tata Tuvinog dečka.“

„To mi neće smetati, Malin.“

Sestra staje ispred zatvorenih vrata.

„Možete da uđete. Nema potrebe da kucate.“

Hans Stenvinkel izgleda drugačije nego sinoć. Nestao je onaj opušteni, društveni čovek, a umesto njega ispred njih sada sedi stroga, trezvena i usredsređena osoba. Čitavo njegovo telo, u zelenom hirurškom kombinezonu, odaje da u potpunosti vlada situacijom, pozdravlja Malin prijateljski ali formalno; u podtekstu: mi se poznamo, ali smo ovde zato što imamo da obavimo mnogo važniji posao.

Seke se vrpolji na stolici, očigledno pogođen jedinim autoritetom u sobi. Kako osoba u zelenoj bluzi može da doda jednu vrstu vrednosti okrećenim zidovima s teksturom, polici za knjige od tankog, hrastovog furnira i pohabanoj površini jednostavnog stola.

Ovde je onako kako je nekada bilo, misli Malin, kada su ljudi poštovali doktore, pre nego što je internet omogućio svakome da bude ekspert za svoje oboljenje.

„Možete da je vidite na trenutak“, kaže Hans. „Svesna je, ali će uskoro morati da dobije anesteziju, tako da možemo da se pobrinemo za njene povrede. Potrebna joj je transplantacija kože. Ali barem to možemo da uradimo uspešno. Mi smo najbolje mesto u zemlji za lečenje opekotina.“

„Promrzline?“, pita Seke.

„I to, takode. Ali, s medicinske tačke gledišta, i one su više kao opekotine. Tako da slobodno mogu da kažem da nije mogla da se nađe u boljim rukama.“

„Ko je ona?“

„Ne znamo. Stalno ponavlja da hoće vas da vidi, Malin, tako da očekujem da ćete znati ko je ona.“

Malin klima glavoin, dajući do znanja da se slaže s njim. „Onda bi najbolje bilo da joj i omogućimo da me vidi. Ukoliko je još uvek to u stanju. Zaista moramo da saznamo ko je ona.“

„Mislim da može izdržati kraći razgovor.“

„Je li njeno stanje veoma ozbiljno?“

„Jeste“, kaže Hans. „Najverovatnije nije mogla sama sebi da nanese takve povrede. Izgubila je dosta krvi. Ali trenutno joj dajemo transfuziju. Oslobođamo je stanja šoka pomoću adrenalina. Opekotine i promrzline, kao što sam rekao, rane od noža, posekotine, povrede usled jakog pritiska, a i njena vagina je ozbiljno oštećena. Neverovatno je što nije izgubila svest. Ne možete a da se ne zapitate kakva to vrsta monstruma luta napolju slobodno po ravnici.“

„Koliko dugo je bila na otvorenom?“

„Rekao bih, celu noć. Šteta koju joj je nanelo smrzavanje je ogromna. Ali valjda ćemo biti u stanju da joj sačuvamo veći deo prstiju na nogama i rukama.“

„Jeste li zabeležili povrede?“

„Jesmo, tačno onako kako ste to tražili od nas.“

Iz Hansovog glasa može se zaključiti da je ovo radio i ranije. Sa Marijom Murval, možda?

„Dobro“, kaže Seke.

„A čovek koji je došao sa njom?“

„Ostavio je svoj broj telefona. Radi u *Ikei*. Pokušali smo da ga nateramo da sačeka, ali on nam je rekao: 'Duh Ingvara, starog I. K. lično, nije mnogo srećan kada kasnite na posao' Nismo mogli da ga ubedimo da ostane.“

Onda je Hans pogleda u oči.

„Upozoravam vas, Malin. Ona izgleda kao da je prošla sve vatre pakla. To je zastrašujuće. Moraš da imaš izuzetnu snagu volje da bi prošla kroz sve ono što je ona istrpela.“

„Ljudi često znaju da imaju neverovatnu snagu volje kada je njihov opstanak u pitanju“, kaže Seke.

„Ne uvek, ne uvek“, odgovara Hans, glasom koji zvuči teško i tužno.

Malin klima glavom da bi pokazala da zna šta on misli. Ali da li zaista znam? Pita se.

Ko je ona? Razmišlja Malin, otvarajući vrata bolničke sobe. Seke čeka napolju.

Jedan krevet nasuprot zida, tanke trake svetlosti prolaze kroz venecijanske roletne i šire se po sivosmeđem podu. Monitor tiho radi, a dve male crvene tačke na njegovom ekranu sijaju kao oči jazavca u magli. Metalni držači sa kojih vise kese s infuzijom i ostalim tečnostima, kesa za kateter i figura na krevetu ispod tanke žute ćebadi, sa glavom položenom na jastuk.

Ko je to?

Obraz koji je okrenut prema Malin pokriven je zavojem.

Ali ko je to?

Malin oprezni prilazi, a figura na krevetu stenje, okreće glavu prema njoj i... zar nije to nešto nalik osmehu između otvora na zavojima?

Ruke obmotane gazom.

Oči.

Prepoznajem ih.

Ali ko je to?

Osmeh nestaje, i nos, oči i kosa postaju samo jedno sećanje.

Rebeka Stenlund.

Sestra Bengta Andešona.

Podiže uvijenu ruku prema Malin, pozivajući je da priđe krevetu.

Čini izuzetan napor, sve reči bi odjednom da izađu, da se rečenica odmah završi, kao da joj je poslednja.

„Morate da povedete računa o mom dečaku, ako ja ne budem mogla da izdržim. Vidite da završi na nekom dobrom mestu.“

„Izdržaćete vi ovo.“

„Pokušavam, verujte mi.“

„Šta se dogodilo? Možete li da skupite snagu i da mi kažete šta se dogodilo?“

„Auto.“

„Auto?“

„Tu su me držali kad su me oteli.“

Rebeka Stenlund okreće glavu, prislanjajući zavijeni obraz na jastuk.

„Onda rupa. U šumi, i stub.“

„Rupa, gde?“

„U mraku.“

„Gde u mraku?“

Rebeka zatvara oči ne dajući odgovor, kao da kaže:

„Nemam pojma.“

„A onda?“

„Sanke i ponovo auto.“

„Ko?“

Rebeka Stenlund polako odmahuje glavom.

„Niste videli?“

Ona ponovo odmahuje glavom.

„Ne znam, nisam mogla dobro da vidim.“

„A čovek koji vas je dovezao?“

„On mi je pomogao.“

„Dakle, vi niste videli...“

„Udarila sam crnilo, udarila sam crnilo. Ja...“

Rebeka odhita, zatvara oči, mrmljajući:

„Mama, mama. Možemo li da idemo i da se igramo ispod jabuka?“

Malin približava uvo bliže Rebekinim ustima.

„Šta ste to rekli?“

„Ostani, mama, ostani, ti nisi bolesna...“

„Možete li da me čujete?“

„Moj dečak, uzmite...“

Rebeka se začuti, ali diše, grudi joj se pomeraju, spava ili je pala u nesvest, i Malin se pita da li sada sanja, nadajući se da će Rebeka moći da izbegne snove u mnogim noćima koje dolaze, ali zna da će ipak sanjati.

Iz mašine pored nje začuje se kratko pištanje.

Crvene oči koje motre.

Malin ustaje.

Ostaje nakratko pored kreveta, pre nego što napusti sobu.

70

Seke je na putu ka *Ikei*. Malin se penje stepenicama do broja 3, Drotningatam, milionima godina stari fosili ugrađeni u kamen stepenica. Ordinacija Viveke Kraford je na trećem od četiri sprata.

U zgradi nema lifta.

Kraford psihoterapija, mesingani znak ispisan ukrasnim slovima nasred lakiranih braon vrata. Malin se hvata za kvaku. Vrata su zaključana.

Zvoni.

Jednom, onda dvaput, na kraju i treći put.

Vrata se otvaraju i izviruje žena četrdesetih godina. Crna kosa u loknicama i lice koje je okruglo i oštro u isti mah. Njene smeđe oči sijaju inteligencijom, iako su pokrivene naočarima s debelim okvirom.

„Viveka Kraford?“

„Kasnite čitav sat.“

Otvora vrata još šire i Malin može da vidi kako je obučena.

Kožni prsluk preko postavljene bluze u jorgovan-plavoj boji, koja pada preko zelene somotske suknje do članaka.

„Mogu li da uđem?“

»Ne.«

„Rekli ste...“

„U ovom trenutku imam klijenta. Idite do *Mekdonaldsa* i ja ću vas nazvati za jedno pola sata.“

„Mogu li ovde da sačekam?“

„Ne želim da vas iko vidi.“

„Imate li...“

Vrata ordinacije se zatvaraju.

„... broj mog mobilnog telefona?“

Malinino pitanje lebdi u vazduhu, dok razmišlja o tome kako je došlo vreme ručka i kako sada ima perfektan izgovor da koristi usluge američkog sotone brze hrane.

Zaista ne voli *Mekdonalds*. Uporna je u odluci da nikada ne odvede Tuve tamo.

Mlade šargarepe i sokić od pomorandže.

Ozbiljno shvatamo našu odgovornost i pomažemo u borbi protiv gojaznosti u detinjstvu.

Zato prestanite da prodajete pomfrit. Gazirana pića. Pola odgovornosti: koliko to vredi?

Šećer i masnoća.

Malin neodlučno otvara vrata.

Iza nje prolazi autobus koji ide ka predgrađu.

Nakon jednog big meka i čizburgera oseća se kao da će da povraća. Od jarkih boja restorana i gotovo opipljivog mirisa prženja još joj je gore.

Zovi sad.

Dvadeset minuta. Trideset. Četrdeset.

Njen mobilni zvoni.

Brzo odgovara.

„Malin?“

Tata? Ne sad, ne sad.

„Tata, u poslu sam.“

„Razmišljali smo o onom problemu.“

„Tata...“

„Naravno da Tuve može da dođe kod nas sa svojim dečkom.“

„Šta? Rekla sam ti da sam...“

„Da li možeš da vidiš... ako oni i dalje hoće...“

Poziv na čekanju.

Malin prekida vezu sa španskim ostrvom, prihvatajući novi poziv.

„Da?“

„Možete da dođete gore.“

Soba Viveke Kraford u kojoj prima pacijente nameštena je kao biblioteka srednje više klase početkom prošlog veka. Knjige, Frojd, metri i metri sjajnih kožnih rikni knjiga. Jungov crno-beli portret u teškom, zlatnom okviru, debeli tepisi, radni sto od mahagonija i tapacirana fotelja pored kauča presvučenog kožom tamnocrvene boje.

Malin seda na kauč, odbijajući ponudu da se opruži, i razmišlja kako bi Tuve volela ovakvu sobu, nešto savremenije podsećanje na vreme Džejn Ostin. Viveka sedi u fotelji sa prekrštenim nogama.

„Ono što želim da vam kažem ostaje između nas“, kaže ona. „Ovo nikada ne možete nikome da pomenete. To nikako ne sme da se nađe u nekom policijskom izveštaju ili ikakvoj vrsti dokumentacije. Ovaj sastanak se nikada nije ni desio. Je li to u redu?“

Malin klima glavom.

„Obe rizikujemo svoju profesionalnu reputaciju ako ovo ikada izađe na videlo. Ili ako neko sazna da je poteklo od mene.“

„Ako budem preduzela nešto na osnovu onoga što mi budete rekli, moraću da kažem da sam radila prema intuiciji.“

Viveka Kraford se smeška. Ali neodlučno.

„Pre osam godina javio mi se muškarac koji je tada imao trideset sedam godina i koji mi je rekao da želi da raščisti sa opterećenjem iz detinjstva. U tome nema ničeg neobičnog, ali ono što je neobično u vezi s tim slučajem je da on tokom prvih pet godina nije uopšte napredovao. Dolazio je jednom nedeljno, imao je udoban život, dobar

posao. Želeo je da govori kako su stvari izgledale kada je bio mali, ali umesto toga sam morala da slušam priču o svemu ostalom. Kompjuterski programi, skijanje, stabla jabuke, različiti oblici vere. Sve osim onoga o čemu je u početku želeo da razgovaramo.“

„Kako se on zove?“

„Dolazim do toga. Ili ću doći, ako se pokaže da je to neophodno.“

„Mislim da će biti.“

„Onda se pre tri godine nešto dogodilo. Odbio je da kaže šta, ali mislim da je neko iz njegove porodice bio žrtva nasilnog zločina, ona je bila silovana, i na neki način taj slučaj je uticao na to da se otvori.“

„Da se otvori?“

„Da, i da počne da priča. U početku mu nisam verovala, ali kasnije... to je već poprimilo drugi oblik.“

„Kasnije?“

„Da, kada je insistirao na tome.“

Viveka Kraford odmahuje glavom.

„Ponekad se pitate“, kaže ona, „zašto neki ljudi uopšte imaju decu.“

„I ja to često pomislim.“

„Njegov otac je bio mornar koji je umro dok je on još uvek bio u majčinoj utrobi.“

To je pogrešno, misli Malin. Njegov otac je neko drugi.

Ali pušta Viveku Kraford da nastavi.

„Njegovo najranije sećanje, prva stvar do koje smo mogli zajedno da dopremo, bilo je sećanje na to kad ga je majka zaključala u ormanu kada je imao dve godine. Nije htela da je vide sa detetom. Onda se njegova majka preudala za nasilnog čoveka i oni su imali svoju decu, tri dečaka i devojčicu. Novi muž i sinovi su smatrali da je njihova dužnost da ga maltretiraju, a izgleda da ih je majka i podsticala u tome. Zimi bi ga ostavljali napolju ispred kuće golog u snegu, tako da je morao da stoji na hladnoći dok bi oni večerali u kuhinji. Kada bi se bunio, dobijao je batine, čak i više nego što ih je obično dobijao.“

Tukli su ga, sekli su ga noževima, prosipali su vrelu vodu po njemu, bacali na njega otpatke od hrane. Braća su izgleda prešla sve granice, ohrabrivana na to od oca; deca mogu da budu izuzetno surova, ako neko ohrabruje tu njihovu surovost. Oni ne znaju da je to pogrešno. Selektivna vrsta nasilja. Na kraju sve to ispadne kao neka sekta. On je bio najstariji brat, ali koja je svrha toga? Odrasli i deca protiv usamljenog deteta. Braća su u takvoj situaciji bila oštećena kao i on, postali su konfuzni, teški, nesigurni, ali istovremeno i odlučni, zajedno povezani u nečemu za šta mi znamo da je duboko pogrešno.“

Vi verujete u dobrotu, misli Malin i pita:

„Kako je on preživeo sve to?“

„Svet fantazije. Njegov sopstveni univerzum. Neka rupa u šumi, nikada mi nije rekao gde je. Kompjuterski programi. Različita verovanja. Sve ono za šta ljudsko biće može da se zakači da bi preživelo. Obrazovanje. I to što je uspeo da se odvoji od njih. Mora da je imao izuzetnu unutarnju snagu. I sestra koja je izgleda vodila računa o njemu. Govorio je i o njoj, mada prilično nepovezano, o nečemu što se dogodilo u šumi. Kao da je živeo u paralelnim svetovima i da je morao da nauči kako da ih razlikuje. Ali onda je počelo svaki put kada bismo se suočili sa strahotama njegovog detinjstva i bivalo je sve jače i jače. Počeo je brzo da gubi živce i pada u vatru.“

„Bio je nasilan?“

„Nikada ovde. Ali negde drugde možda. Pekli su ga svećama. Opisao je kolibu u šumi gde su ga vezali za drvo i pekli ga svećama, a onda ga zasipali vrelom vodom.“

„Kako su mogli to da rade?“

„Ljudi mogu da urade sve drugom ljudskom biću kada nekako prestanu da ga vide kao ljudsko biće. Istorija je puna primera. To nije ništa posebno neobično.“

„A kako počinje?“

„Ne znam.“ Viveka Kraford uzdiše. „U ovom slučaju počinje s majkom. Ili čak i pre toga. Mislim da je to njeno odbijanje da ga voli. Kombinovano sa činjenicom da joj je

bio potreban. Ne znam zašto ga nikada nije prihvatila. Možda je njegovoj majci trebalo nešto što bi mrzela. Nešto prema čemu bi kanalisala svoj bes. Njena mržnja je verovatno bila gorivo za prezir koji su osećali njen muž i sinovi.“

„Zašto nije htela da ga voli?“

„Ne znam. Mora da se nešto dogodilo.“

Viveka zastaje.

„Tokom poslednjih godina ležao bi na tom kauču na kojem vi sada sedite, plaćući i besneći u isti mah. Često bi šaputao: 'Pusti me unutra, pusti me unutra, smrzavam se.'“

„I šta ste vi tada radili?“

„Pokušavala sam da ga utešim.“

„A sada?“

„Prestao je da dolazi kod mene pre oko godinu dana. Poslednji put kada smo se sreli, besneo je. Ponovo je izgubio živce. Vikao je da reči ne pomažu, da jedino akcija može da vrati stvari na pravo mesto i da sada zna, da je pronašao nešto, vikao je da zna šta treba da se uradi.“

„I više niste bili u kontaktu s njim?“

Viveka Kraford izgleda iznenađeno.

„Čitava moja terapija je na dobrovoljnoj bazi“, kaže ona. „Moji pacijenti moraju da dođu kod mene. Ali sam mislila da biste vi možda bili zainteresovani za ovo.“

„Šta mislite da se dogodilo?“

„Njegova čaša je prepunjena. Svi njegovi svetovi su se stopili u jedan. Svašta može da se dogodi.“

„Hvala vam“, kaže Malin.

„Da li hoćete da znate njegovo ime?“

„Nije potrebno.“

„I ja sam mislila da će biti tako“, kaže Viveka Kraford i okreće se prema prozoru.

Malin ustaje i sprema se da pođe.

Ne pogledavši u Malin, Viveka Kraford pita:

„A šta je s vama, kako ste vi?“

„Kako to mislite?“

„To se jasno vidi po vama, kao da vam je napisano na licu. Ne može to uvek da se prepozna kao kod vas, izgledate kao da duboko u sebi nosite neku tugu, gubitak, koji niste preboleli.“

„Zaista nemam predstavu o čemu govorite.“

„Ovde sam, ako budete želeli da razgovarate sa mnom.“

Napolju velike pahulje snega padaju na tlo; Malin misli da liče na ostatke divnih zvezda koje su se rasprsnule negde daleko u svemiru, milijardama godina ranije.

71

Jungsbro, 1961.

Odvratno, malo govno.

Stavila sam mu frotirsku pelenu.

Postavila sam unutrašnje zidove plakara. Možda ću da mu ostavim jabuku, malo suvog hleba, ali se više ne dere. Ako udariš dete preko nosa više puta, ono nauči da dranje znači bol, i da ne pomaže.

Tako da sam ga zatvorila.

Tiho plače sa svoje dve i po godine, kada sam ga ostavila u ormanu. Postporođajna depresija.

Hvala mnogo.

Dečji dodatak.

Hvala mnogo.

Otac koji se udavio. Hiljadu šeststo osamdeset pet kruna svakog meseca. Vlasti su nasele na tu tragičnu priču. Dete bez oca. Ali nisam htela da odustanem od njega i da ostanem bez tog novca.

Moje laži nisu laži zato što su samo moje. Ja stvaram svoj sopstveni svet. A ovaj švercer u ormanu ga čini stvarnim.

Zaključavam.

I odlazim.

Otpustili su me iz fabrike kada su videli moj stomak; rekli su, mi to ne možemo da tolerišemo na pokretnoj traci u fabrici.

A sada zaključavam orman i on plače, a ja hoću da otvorim i da mu kažem da on postoji ovde samo zato što ne postoji; zadavi se jabukom, prestani da dišeš, onda ćeš možda da pobegneš. Jebeno malo čudovište. A opet i nije. Hiljadu šeststo osamdeset pet starih riksdalera mesečno.

Prolazim gradom do prodavnice mešovitom robom, i uspravno držim glavu. Znam šta oni šapuću - Gde je ostavila dečaka? Gde je dečak? - zato što znaju da ti postojiš, i dođe mi da stanem i da im se ljubazno obratim, da im kažem da je dečak, mornarev dečak, u crnom, vlažnom, postavljenom plakaru.

Čak sam napravila i rupu za ventilaciju, kao onu koju su napravili u sanduku kada su otehi Lindbergovog sina; verovatno ste videli izveštaj u *Vikli njuzu*.

Uglavnom ćutim kad sam s njim. Ali reči nekako pronalaze put do njegove glave.

Mamice, mamice.

Mamice.

Mamice.

I od tih zvukova mi se gadi, oni su kao vlažna zmija na tlu mokre šume.

Ponekad vidim Kalea. Dala sam mu ime po Kaleu.

Gleda u mene.

Veoma loše izgleda na svom biciklu i sada se odao piću, a žena, svetlokosa, rodila mu je sina. Zbog čega mu je to trebalo? Da li on sanja da može da ima pristojno potomstvo? Videla sam dečaka. Naduvan kao balon.

Tajna je moja osveta, poljubac poslat kroz vazduh.

I ne pomišljaj da možeš da me imaš, Kale. Da si me ikada imao. Niko ne poseduje Rakei.

Niko. Niko. Niko.

Onda otvaram orman.

I on se smeje.
Jebeno malo čudovište.
I ja ga udaram da mu izbrišem taj osmeh s lica.

72

Klizim kroz hladnoću, dan je beo poput krede, kao polja ispod mene. Kula Vreta Klosteraje oštra tačka na mom putu ka Blossvedretu i šumama Hultšena.

Glasovi su svuda. Sve reči koje su izgovorili tokom godina uvrću se jedna oko druge i prave zastrašujuću i divnu mrežu.

Naučio sam da razlikujem glasove koje želim da čujem, i ja ih sve razumem, čak i daleko bolje od onog tačnog značenja reči.

Pa koga onda čujem?

Čujem glasove braće: Elijas, Jakob i Adam. Kako se opiru, ali ipak žele da govore. Počinjem s Elijasom, slušam ono što ima da kaže.

Nikada ne smeš da pokažeš da si slab.

Nikada.

Kao što je on uradio, onaj nezakoniti. Bio je stariji od mene, Jakoba i Adama, ali je cmizdrio na snegu, kao žena, kao slabić. Ako pokažeš da si slab, srediće te.

Ko su oni?

Prokletnici. Svi oni tamo napolju.

Ponekad sam se pitao, ali to nikada nisam rekao majci ili braći, šta je on to zaista uradio. Zašto ga majka mrzi, zašto smo morali da ga udaramo. Gledam u svoju decu i pitam se kakvo zlo oni mogu da učine, kakvo zlo je Karl zaista mogao da učini? U šta nas je majka pretvorila? Možda možeš da nateráš decu da učine sve one surovosti koje bi ti želeo da činiš.

Ali ne, ne smem da razmišljam tako.

Znam da ja nisam slab. Imam devet godina i stojim na ulazu u novosagrađenu školu u Jungsbrou, rani je septembar i sunce sija, a nastavnik obrade drveta Broman stoji napolju i puši. Zvonilo je i deca žure da uđu, ja sam prvi među njima, ali tek što sam krenuo da otvorim vrata, Broman podiže prvo jednu ruku u vazduh, a onda drugu i viče: STOJ, OVDE NEMA MESTA ZA MALE PRLJAVE NEVALJAKE. I viče sve jače i jače, i njegove reči utiču na decu, tako da se ona zaustavljaju, da se njihovi mali mišići smrznju. On se ceri, ceri, i svi misle da su mali nevaljaki, a onda viče: OVDE SMRDI NA PRLJAVO, ELIJASE MURVALE, SMRDI NA PRLJAVO, i tada počinje kikotanje, onda smeh i Bromanov uzvik promukao od cigareta: MALI NEVALJALČE. Gura me u stranu, drži me uza staklo zatvorenih vrata svojom dlakavom rukom, dok drugom rukom otvara druga vrata i pušta unutra ostalu decu, a ona se smeju i prolaze kraj mene šapućući, mali nevaljalac, sranje, ovde smrdi na sranje, i ja se ne mirim s tim. Skupljam snagu i eksplodiram, otvaram usta i grizem. Zabadam očnjake duboko u Bromanovu ruku. Osećam da se meso predaje i, u času kad počinje da vrišti, osećam ukus gvožđa u ustima i ko sada plače, prokletniče, ko sada plače?

Puštam ga.

Tražili su da majka dođe u školu i da razgovara s njima o onome što se dogodilo.

To je sranje, rekla je, dok me je čvrsto grčila u kuhinji, mi ne pravimo takvu vrstu sranja, Elijase.

Još uvek plutam i slušam. Sada sam visoko gore, gde je vazduh suviše redak za ljudska bića, i hladnoća brzo ubija, ali tvoj glas se ovde jasno čuje, Jakobe, tako čist i jasan, prozračan kao okvir prozora bez stakla.

Tresni to kopile, Jakobe, vikao je otac.

Udari ga.

On nije jedan od nas, bez obzira šta on mislio o tome.

Bio je mršav i tanak i, iako je bio dvostruko viši od mene, udario sam ga pravo u stomak, dok ga je Adam držao. Adam četiri godine mlađi od njega, ali i dalje jači, divalj.

Tata u invalidskim kolicima na tremu.

Kako se to dogodilo?

Ne znam.

Pronašli su ga jedne noći u parku. Leđa polomljena, vilica takođe. Majka je rekla da mora da je tamo naleteo na pravog muškarca i da je sada za Blekija sve gotovo, a onda mu je dodavala piće dok ne bi bio mrtav pijan, bilo je to takvo vreme, i o, bože moj, koliko je on pio. Gurali bismo ga između kuća, a on je besneo u svom pijanstvu i pokušavao da ustane.

Ja sam ga pronašao kada je pao niza stepenice. Tada mi je bilo trinaest godina. Došao sam iz vrta, gde sam brao jabuke i bacao ih na automobile koji prolaze putem.

Oči.

Gledaju u mene, bele i mrtve, a koža mu je siva umesto da je crvena kao i obično.

Uplašio sam se. Hteo sam da vrisnem.

Umesto toga sam mu sklopio oči.

Majka je sišla niza stepenice, tek što je izašla iz kupatila.

Preskočila je telo, prišla je i zagrlila me, i njena kosa je bila mokra, ali još uvek topla, i mirisala je na cveće i lišće i mrmljala mi je u uvo, Jakobe, moj Jakobe.

Onda je šaputala, ako moraš nešto da uradiš, onda ne oklevaš, zar ne? Ti znaš šta mora da se uradi, zar ne? I čvrsto me je grlila, čvrsto, i onda se sećam crkvenih zvona i ljudi u crnom, i staze od sitnog šljunka ispred crkve u Vreta Klosteru.

Staza od sitnog šljunka.

Ograđena zidovima i ostacima iz dvanaestog veka.

Spustio sam se sada ovde i mogu da vidim ono što si ti tada video, Jakobe. Šta ti je učinio ovaj pogled? Ali sve se već dogodilo mnogo, mnogo vremena pre toga, zar ne? I

mislim da radiš ono što mora da se uradi, kao što i ja sad radim svoje.

Ali nije tvoj glas ovde najjači. Adamov je najjači, i ono što on kaže zvuči razumno i ludo u isto vreme, očajnički i očigledno kao zimska hladnoća.

Što je naše, naše je, i to nam niko ne može oduzeti, Adame.

Majčin glas bez mesta za mene.

Verovatno sam imao dve godine kada sam shvatio da ga je otac udario, da je ovde neko ko je uvek prisutan, ali da je tu samo da bi ga udarali.

Bilo je očigledne vrednosti u nasilju koja nije postojala ni u čemu drugom. Pij dok ti se lobanja ne raspadne, rasturi lobanju u komadiće, razbij je u komadiće, rasturi je potpuno.

Tako stvari stoje.

Ja rasturam stvari.

Majka.

Ona takođe voli da stvari budu očigledne.

Dvoumljenje, kaže, nije za nas.

Bilo je drugačije s novim kincem.

On nije znao.

Turčin. Došao je u naš razred u petoj godini. Iz Stokholma. Njegovi otac i majka su dobili posao u čokoladnom raju. Mora da je mislio da može da se kači sa mnom. Naposljetku, ja sam bio onaj mali, onaj na ivici, sa svim mrljama na odeći, onaj sa kojim si mogao da radiš šta hoćeš, samo da bi pokazao da si neko i nešto na novom mestu.

Tako me je on udario.

Ili je pokušao da me udari.

Upotrebio je neku jebenu džudo tehniku i srušio me, onda me je udarao dok nos nije počeo da mi krvari, a onda, kada sam se spremao ponovo da skočim na njega, nastavnik, domar i dežurni nastavnik Bjerklund pojavili su se na vratima.

Moja braća su čula za to.

Turčin je živeo u Harni. Čekali smo ga pored kanala, iza breza pored vode, sakriveni niz padinu iza stabala. Budala se tuda obično vraćala iz škole.

I onda se on pojavio, baš kao što su moja braća i planirala.

Iskočili su iz zaklona i oborili ga s bicikla, i on je ležao tu u jarku pored kanala, vrišteći i pokazujući na pocepane farmerke.

Jakob je zurio u njega, Elias ga je gledao, a ja sam stajao pored breze i sećam se kako sam se pitao šta će se sada desiti, ali sam znao šta će biti.

Elias je počeo da šutira Turčinov bicikl, a kada je ovaj pokušao da ustane, Jakob ga je udario, prvo u stomak, a onda u usta, i Turčin je počeo da cvili, a krv mu je potekla iz usta.

Onda sam podigao bicikl, držeći ga za ram, i bacio ga pravo u kanal. I potrčao sam i šutnuo Turčina.

I šutirao sam ga.

Šutirao.

Šutirao.

Njegovi roditelji to čak nisu ni prijavili policiji.

Odselili su se samo nekoliko nedelja posle toga. U školi su rekli da se vraćaju u Tursku, ali nisam u to poverovao. Bili su od one druge vrste - Kurdi. Malo sutra bi se oni vratili u Tursku.

Na putu do kuće, kada smo se vraćali sa kanala, sedeo sam iza Elijasa na motoru. Držao sam se za njegov struk i čitavo telo mu je vibriralo, a Jakob je vozio svoj moped pored nas.

Nasmejao mi se. Mogao sam da osetim Elijasovu toplotu.

Bili smo, mi jesmo, braća.

Jedno te isto.

Nema ničeg čudnog u tome.

Ovde je toplo. Niko me neće pronaći.

Zemljani krov iznad mene je nebeski svod. Mrvice kekse su svuda po tlu.

Da li ona visi?

Ako ne visi, moraću da pokušam ponovo, i ponovo, i ponovo. Zato što ćeš me pustiti da uđem ako se oslobodim krvi. Ako ti podnesem tu žrtvu, pustićeš me unutra,

Lakše je bilo s njim, s Bengtom. On je bio težak, ali nije bio previše težak, i drogirao sam ga na parkingu blizu Harne, kada je prolazio pored njega. Imao sam druga kola, ona koja sam kupio s običnim gepekrom. Onda je bilo isto kao s njom, ovde sam ga dovezao na sankama.

Ali je umro previše brzo.

Sajle i koturove sam uzeo iz fabrike. Isključio sam senzore u serverskoj sobi pre nego što sam prosekao rupu u ogradi. Nije bilo lako. Sako obešen na vešalici me je menjao kada su stražari prolazili i gledali unutra kroz zamućeno staklo.

Uzeo sam ga te noći u šumi. Iscedio sam krv iz njega, sklonio krv, tako da možeš da me pustiš. Sve je bilo čisto.

Lanci, omča. Žrtva.

Napravio sam ti žrtvu.

Ali šta se dogodilo s njom?

Sećam se da sam se probudio u polju i ona je nestala. Doteturao sam se nazad do kola, upuzao unutra i uspeo da ih upalim. Uspeo sam nekako da dođem ovde.

Ali, da li je ona visila na drvetu?

Ili je ona negde drugde?

Mora da je visila. Izvezao sam napolje ono što je pogrešno, napravio sam žrtvu.

Znaći, bićeš uskoro ovde da otvoriš vrata.

Doći ćeš s ljubavlju, zar ne?

Šta se dogodilo? Šta je urađeno?

Miriše na jabuke, u mojoj rupi. Jabuke, biskviti i dim.

Znak Crkve Filadelfije blešti i usred dana, kao da oglašava: Bog je ovde! Treba samo da uđete unutra i srešćete se s njim.

Zgrada crkve je udesno od *Mekdonaldsa*, na drugoj strani Drotningatana, i ima verne dobrostojeće parohijane. Ona se seća ljudi iz Slobodne crkve iz vremena kada je išla u srednju školu. Bili su ljubazni, nosili su poprilično modernu odeću, ali su i dalje bili čudaci. Kao da im je nešto nedostajalo. Kao da je bilo neverovatne teškoće u svom tom laskanju i ljubaznosti. Kao kolači s parčićima stakla.

Malin gleda uz ulicu.

Gde li je Seke?

Upravo ga je nazvala, rekla mu da je pokupi ispred crkve, pa da idu do *Kolinsa* da privedu Karla Murvala.

Evo ga *volvo*.

On usporava, i pre nego što je potpuno stao, Malin otvara vrata i skače na suvozačevo sedište.

Seke je nestrpljiv:

„Šta je psihijatar rekao?“

„Obećala sam da to neću reći.“

„Malin“, uzdahnuo je Seke.

„Karl Murval je ubio Bengta Andešona i pokušao da ubije Rebeku Stenlund. U to nema nikakve sumnje.“

„Kako to znaš tako sigurno? Zar nije imao alibi?“

Seke napreduje kroz Drotningatan.

„Ženska intuicija. A ko nam kaže da nije mogao da premosti senzore pomoću kompjuterskog sistema, da probije rupu u ogradi koja okružuje *Kolins*, i da izmili napolju te noći? Da nije sredio sve u vezi s apdejtom davno pre toga?“

Seke ubrzava.

„Okej, zašto da ne, možda su senzori bili kontrolisani iz serverske sobe“, kaže on. „Ali su ga čuvari videli u toj sobi.“

„Možda su samo bacili pogled kroz zamućeno staklo“, kaže Malin.

Seke klima glavom i kaže:
„Uvek najgori u porodici, zar ne?“

Kapija na ulazu u objekte *Kolinsa* kao da je porasla otkad su poslednji put bili tu, a šuma pored parkinga odaje utisak kao da je postala gušća, kao da se približila parkingu. Fabričke hale, pogrbljene kao depresivne barake koncentracionih logora, spremne su da ih brodom svakog časa transportuju do Kine i napune radnicima koji će zarađivati stoti deo onoga što zarađuju radnici koji su trenutno u njima.

Ponovo vi, čini se kao da razmišlja stražar na kapiji. Hoćete li ikada prestati da zahtevate od mene da otvorim ova vratanca i pustim hladnoću unutra?

„Tražimo Karla Murvala“, kaže Malin.

Stražar se smeje i odmahuje glavom.

„Onda ste došli na pogrešno mesto“, kaže on.

„Dakle, otpušten je. Da li slučajno znate zašto je otpušten? Pretpostavljam da do vas možda i ne dopiru takve informacije?“, kaže Seke.

Čuvar izgleda uvređeno.

„Zašto bilo ko dobije otkaz?“, pita on.

„Šta ja znam, reci nam“, kaže Seke.

„U njegovom slučaju to je zbog čudnog ponašanja i pretnji kolegama na radnom mestu. Ima li još nešto što biste želeli da znate?“

„To će biti dovoljno“, kaže Malin. Nije raspoložena da pita za noć ubistva i ogradu. Karl Murval je nekako uspeo da izađe te noći.

„Možemo li da izdamo poternicu za njim?“, Malin pita Sekea dok se udaljuju od parkinga *Kolinsa* prema glavnom putu. Pretiču kamion kome prikolica opasno šeta po putu.

„Ne. Moraš da imaš nešto konkretno da bi mogla da izađeš sa tim.“

„Imam.“

„Ali to ne možeš da otkriješ.“

„To je on.

„Moraš da imaš u rukama još nešto, Fošova. Uvek možeš da ga privedeš na ispitivanje.“

Izlaze na glavni put, pokušavajući da izbegnu crni, patrolni BMW, koji vozi najmanje četrdeset kilometara na sat brže no što bi trebalo.

„Ali prvo moramo da ga pronađemo.“

„Misliš li da će biti kod kuće?“

„Uvek možemo da pokušamo.“

„Ako je to u redu, pustio bih malo muzike?“

„Šta god hoćeš, Seke.“

Par sekundi kasnije, auto je ispunjen stotinama nemačkih glasova.

„*Ein bisschen Frieden, ein bisschen Sonne...*“

„Evrovizijski klasik u horskoj obradi“, viče Seke. „Uvek te oraspoloži, zar ne?“

Već je prošlo pola četiri kada pozvone na vrata stana Karla Murvala u Taneforsvegenu. Lak na vratima je počeo da se guli i po prvi put Malin primećuje da bi čitavom stepeništu trebalo malo popravki; izgleda kao da niko ne vodi računa o zajedničkim prostorijama.

Niko ne otvara.

Malin gleda kroz otvor za poštu. Novine i pošta netaknuti na podu.

„Ne možemo da tražimo ni vanredan nalog za pretres“, kaže Malin. „Ne mogu da izvestim o onome što mi je rekla Viveka Kraford, a to što je Rebeka Stenlund napadnuta ne znači da možemo da umarširamo ovde unutra.“

„Gde li može da bude?“, pitao se glasno Seke.

„Rebeka Stenlund je pomenula šumu i neku rupu.“

„Ne misliš valjda da ponovo moramo da idemo u šumu?“

„Koga smo drugog mogli da vidimo te noći. To mora da je bio on.“

„Misliš li da je u lovačkoj kolibi?“

„Teško. Ali ima nečega u šumi. Jednostavno znam da ima nečega.“

„Onda nema svrhe da više čekamo“, kaže Seke.

Svet se skuplja na snegu. Propada u tamni prostor koji sadrži sve u atmosferi. Sažima se u usporenu, crnu rupu.

Ti kriješ mnoge tajne, misli Malin. Ti, mračna, stara ešetska šumo. Sneg je tvrđi nego prethodnog puta, kora može da izdrži moju težinu. Možda hladnoća polako pretvara sneg u led? Ledeno doba u samo nekoliko meseci, zauvek izmenjena vegetacija, pejzaž, boje šume. Drveće oko njih predstavlja grube, napuštene antičke stubove.

Jedna noga ispred druge.

Od sve one dece koju niko ne vidi, koja su napuštena, čiji očevi i majke ne brinu o njima, koja su zaboravljena od sveta, neka će uvek ispasti iz koloseka, poludeti, i onda će svet koji ih je napustio morati da preuzme na sebe sve posledice.

Na Karininom Tajlandu.

U Janeovoj Bosni i Ruandi.

U Stokholmu.

U Linčepingu.

U Jungsbrou, Blosvedretu.

Nije to ništa komplikovanije od ovoga, misli Malin. Vodite računa o onima koji su mali, koji su slabi. Pokažite im ljubav. Nema urođenog zla. Zlo se stvara. Ali ja i dalje verujem da postoji nešto što je urođena dobrota. Ali ne sad, ne u ovoj šumi; dobrota je odavno pobjegla odavde. Ovde je ostalo jedino preživljavanje.

Prsti je bole od hladnoće u rukavicama koje nikada ne mogu da budu dovoljno debele.

„Jebote, kako je hladno“, kaže Seke i oseća se da je Malin hiljadu puta čula kako on ovo izgovara u proteklih par meseci.

Noge joj sve više posustaju, što se više mrak primiče, što više hladnoće nadire u njeno telo. Prsti na nogama su

joj iščezli kao i prsti na rukama. Čak ni bol nije ostao.

Koliba Murvalovih je hladna i napuštena. Sneg je obrisao sve tragove skija.

Malin i Seke mirno stoje ispred kolibe.

Osluškuju, ali nemaju šta da čuju, jedino ih okružuje tiha zimska šuma, bez mirisa.

Ali ja osećam, osećam, da si sada tako blizu.

Mora da sam zadremao, peć je hladna, nema u njoj cepanica koje gore. Smrzavam se, moram ponovo da upalim vatru, tako da bude toplo kada dođu da me vode.

Moja rupa je moj dom.

Uvek je bila moj jedini dom. Stan u Taneforsvegenu nikada nije bio dom. Bile su to samo sobe u kojima sam spavao, razmišljao i pokušavao da shvatim.

Pripremio sam drvo, upalio šibicu, ali mi ona ispada iz prstiju.

Smrzavam se.

Ali mora da bude toplo kada oni dođu da me puste unutra, kada budem primio njenu ljubav.

„Ovde nema ničega, Fošova. Poslušaj me.“

Čistina ispred kolibe: potpuno bezvučno mesto, okruženo drvećem, pored šume i neprozirni mrak.

„Grešiš, Seke.“

Ovde ima nečega. Nešto se pomera. Je li to zlo? Đavo? Mogu da namirišem nešto.

„Za pet minuta će zavladatai potpuni mrak. Vraćam se.“

„Još samo malo“, kaže Malin i počinje da korača.

Zalaze možda četiri stotine metara u gustu šumu pre nego što Seke kaže: „Okej, sada se vraćamo nazad.“

„Još samo malo.“

„Ne.“

I Malin se okreće, ide nazad, ne vidi šumarak pedesetak metara dalje, gde sivi dim počinje da se izvija iz uskog dimnjaka na tavanici čelije ukopane u zemlju.

Motor huči dok kola idu bez problema, i oni upravo prolaze kraj terena za golf u Vreta Klosteru.

Neobično, misli Malin. Ostavili su zastavice na terenu i preko zime. Nikada ih ranije nisam primetila. Izgleda kao da su ih postavili tu u nečiju čast. Onda kaže:

„Idemo da vidimo Rakel Murval. Sigurno zna gde je on.“

„Ti si načisto poludela, Malin. Nećeš toj starici prići ni na petsto metara. Ja ću se postarati za to.“

„Ona zna gde je on.“

„To nije bitno.“

„Jeste, bitno je.“

„Nije. Prijavila te je zbog uznemiravanja. Ako bi se sada pojavila tamo, to bi bio kraj tvoje karijere.“

„Sranje.“ Malin udara po kontrolnoj tabli. „Odvezi me do mojih kola. Ona su u višespratnoj garaži blizu *Mekdonaldsa*.“

„Izgledaš kao da si puna energije, mama“, kaže Tuve sa svog mesta na sofi, skrenuvši pogled sa knjige koju čita.

„Šta to čitaš?“

„*Divlju patku* od Ibsena. Dramu.“

„Zar nije pomalo čudno da čitaš dramu? Zar ne bi trebalo da ideš i da je gledaš?“

„Može i ovako, samo ako imaš imalo mašte, mama.“

Televizor je upaljen: *Jeopardy!* Adam Alsing, debeo i previše familijaran u žutom odelu.

Kako Tuve može da čita pravu književnost s ovim u pozadini?

„Jesi li bila negde van grada, mama?“

„Da, bila sam u šumi.“

„Zašto?“

„Seke i ja smo tražili nešto.“

Tuve klima glavom, nimalo ne brine da li su našli ono što su tražili i vraća se svojoj knjizi.

On je ubio Bengta Andešona. Pokušao je da ubije Rebeku Stenlund.

Ko je Karl Murval? Gde je on?

Prokleta Rakel Murval.

Njeni sinovi.

Knjiga iz društvenih nauka je otvorena na stolu ispred Tuve. Deo s naslovom „Ustav“, ilustrovan slikom Jerana Persona i nekog imama koga Malin nije videla nikada pre. Ljudi mogu da se pretvore u bilo šta. To je to.

„Tuve. Deda je zvao danas. Oboje možete da dođete. Ti i Markus, na Tenerife.“

Tuve sklanja pogled s televizora.

„Više ne želim da idem“, kaže ona. „I bilo bi teško da objasnim dedi kako da se nosi s našom laži da je trebalo da ima druge goste.“

„Bože gospode“, kaže Malin. „Kako nešto tako jednostavno može da se iskomplikuje?“

„Ne želim da idem, mama. Da li zaista moram da kažem Markusu da je deda promenio mišljenje?“

„Ne.“

„Ali, šta ako odemo neki drugi put i deda iznenada počne da priča o tome kako prošli put nismo hteli da dođemo, iako smo bili pozvani?“ Malin uzdiše. „Zašto ne kažeš Markusu onako kako je?“

„Zaista? A kako je?“

„Treba da mu kažeš da je deda promenio mišljenje, ali da ti ne želiš da ideš.“

„A šta sa lažima? Zar to nije važno?“

„Ne znam, Tuve. Male laži mogu ponekad da prouzrokuju velike probleme, zar ne?“

„Pa, u tom slučaju bismo mogli da idemo.“

„Mislila sam da ne želiš da ideš.“

„Ne, ali bih mogla kada bih htela. Bolje je da se deda malo razočara. Onda će možda da nauči lekciju.“

„Dakle, ideš u Ore?“

„Mmmm.“

Tuve se okreće od Malin i pruža ruku ka daljinskom.

Kad Tuve ode u krevet, Malin sedi sama na sofi neko

vreme pre nego što ustane i ode u predsoblje, stavljajući na sebe futrolu za pištolj u koju je ubacila i svoje oružje, a onda oblači jaknu. Pre nego što napusti stan, dugo traži nešto na gornjoj polici u ormanu u predsoblju. Pronalazi ono što je tražila i stavlja ga u prednji džep farmerki.

74

Petak, 17.februar

Linčeping u ponoć, u noći između četvrtka i petka, usred februara. Osvetljeni znaci na zgradama u centru bore se da pobeđe ulične svetiljke i podele malo prividne topline sa ulicama gde žedni i usamljeni i oni koji traže zadovoljstva žure između različitih restorana i barova, nespretni polarni istraživači koji su u potrazi za društvom.

Nema gužve na stanicama.

Suviše je kasno za to.

Malinine ruke na volanu.

Grad iza prozora automobila.

Crveni i narandžasti autobusi stoje na okretnici; unutra sede tinejdžeri koji su krenuli kući, umorni, ali i dalje s iščekivanjem u očima.

Okreće volan i skreće prema Drotningatanu, prema reci, pored prozora Švedske agencije za nekretnine.

Snovi o sopstvenom domu.

O pogledu s kojim se budiš.

Ima snova u ovom gradu, bez obzira koliko je hladno. Bez obzira na to šta se događa.

O čemu ja sanjam? Razmišlja Malin.

O Tuve. O Janeu. Danijelu.

Moje telo može da sanja o njemu.

Ali šta to očekujem od sebe? Kakve to čežnje delim s tim tinejdžerkama u autobusu?

Vrata zgrade u kojoj su stanovi se otvaraju; čak ni noću nisu zaključana.

Malin se oprezno penje uza stepenice, tiho, ne želi nikome da najavi svoje prisustvo.

Zaustavlja se ispred vrata Karla Murvala.

Sluša.

Ali noć je tiha, a iza vrata je pod i dalje prekriven nedirnutim novinama. Pokuca.

Čeka.

Onda stavlja kalauz u bravu. Uvrće ga i okreće, i brava se otvara uz jedno mekano i lagano klik.

Ustajao miris, zagušljivo, ali toplo, radijatori upaljeni taman toliko da se ne bi smrzli. Savest jednog inženjera, otpor izvesnosti koja čuči negde unutar Karla Murvala: više nikada neću živeti ovde, šta me onda briga, ako se radijatori zamrznu?

Ali mogao bi da bude ovde. Postoje vrlo male šanse za to.

Malin mirno stoji.

Sluša.

Da li da izvadim pištolj?

Ne.

Da upalim svetlo?

Moram da upalim svetlo.

Malin pritiska dugme na vratima kupatila i predsoblje obasjava svetlost. Sakoi i kaputi vise uredno poredani ispod police za kape i šešire.

Osluškuje.

Ništa osim tišine.

Brzo ide iz sobe u sobu, a onda nazad u predsoblje.

Sve je čisto, shvata.

Gleda po predsoblju, otvara fioke na komodi. Rukavice, kapa, neki papiri.

Izveštaj o tekućem računu.

Pedeset sedam hiljada kruna.

Kompjuterska fantazija. Ali šta znači to malo novca?

Malin odlazi u kuhinju. Kopa po fiokama, proverava

zidove, prazni, samo jedan sat sa kukavicom.

Sat pokazuje da je skoro jedan sat. Nemoj da se iznenadiš ako se sat oglasi. Što će i uraditi za nekoliko minuta. Dnevna soba. Fioke pune papira: izvodi iz banke, sačuvani oglasi, ništa što bi moglo da se okarakteriše kao neobično.

Onda Malin shvata: nema ormana, nigde nema plakara. Čak ni u predsoblju, gde se obično nalaze u ovakvim stanovima.

Malin ponovo izlazi u predsoblje.

Samo prefarbani tragovi koji označavaju mesta gde su nekada bili plakari.

... ona ga je zatvarala u...

Malin odlazi u spavaću sobu. Pritiska prekidač, ali soba je i dalje u mraku. Na stočiću pored prozora je stona lampa. Soba gleda na zadnje dvorište, a svetlo s ulice daje slab, sivkasti sjaj zidovima.

Pali stonu lampu.

Konus zatamnjene svetlosti pada na površinu stočića na kome se vide tragovi noža.

Ona se okreće.

Zvuk automobila koji se zaustavlja ispred zgrade. Zatvaraju se vrata auta. Oseća kako joj ruka klizi niz futrolu. Pištolj, obično ga mrzi, ali sada ga voli. Ulazna vrata zgrade se zatvaraju, tamo ispod stepeništa. Malin se šunja do predsoblja, osluškuje zvuk koraka na stepeništu.

Onda ključ u vratima stana ispod.

Vrata se pažljivo zatvaraju.

Malin izdiše vazduh.

Vraća se u spavaću sobu i tamo vidi orman. Nalazi se u dnu kreveta. Pali zidnu lampu iznad kreveta, da bi imala više svetlosti, i shvata da je lampa postavljena tako da direktno osvetljava orman.

Katanac na drškama ormana.

Nešto je zaključano unutra.

Životinja?

Uvežbanim pokretom Malin ubacuje kalauz u bravu

katanca. Ima komplikovan mehanizam i nakon tri minuta bezuspešnih pokušaja oseća kako se sva preznojila.

Na kraju katanac ipak popušta, čuje se jedno klik i on se otvara. Oprezno povlači vrata ka sebi i gleda unutra.

Vidim te, Malin. Da li je istina to što vidiš? Da li te ono što tražiš čini sigurnom ili uplašenom? Hoćeš li bolje da spavaš noću?

Pogledaj u njega, pogledaj u mene, u Rebeku, ili Lotu, što će ona uvek biti za mene. Mi smo usamljeni.

Može li tvoja istina da izleči našu usamljenost, Malin?

Malin gleda unutar ormara oblepljenog tapetama, koji ima na sebi motiv stilizovanog drveta punog zelenih jabuka. Na dnu ormara, pored kutije biskvita, nalaze se različite knjige o esirskom verovanju i psihoanalizi, Biblija i kopija Kurana. Crna beležnica.

Dnevničke beleške.

Uredan rukopis, slova suviše mala, tako da je teško za čitanje.

Piše o radu u *Kolinsu*.

Posete Viveki Kraford.

Dalje u beležnici kao da se neko uselio u onoga koji piše, kao da je druga ruka držala olovku. Rukopis postaje drhtav, više nema datuma, a stil je isprekidan.

... u februaru je sredozimni dan...

... sada znam, znam ko mora da bude žrtvovan...

I na mnogim različitim mestima: *Pusti me unutra*.

Na zadnjem delu beležnice je detaljna mapa. Blossvedret, polje sa obeleženim drvetom na njemu, blizu mesta gde je pronađen Loptasti Bengt, a onda mesto u šumi, blizu onoga gde bi trebalo da se nalazi koliba Murvalovih.

On je sedeo ovde i razgovarao s nama.

Sa ovom beležnicom iza sebe, sa svim ovim u sebi.

Čitav svet, u svom najgorem izdanju, sad je ovde ispred nas, i uspeva da održi svoju masku, uspeva da se

prikači uz stvarnost koju poznajemo.

Malin može da čuje sve te glasove koji tutnje. Urliču iz ormana u sobu, i dalje, sami u sebe. Jeza joj prolazi kroz telo, jeza mnogo gora od bilo čega ispod nule što se nalazi s one strane prozora.

Greške.

I unutra i spolja.

Svet fantazije.

Pravi svet.

Oni se susreću. I sve do samog kraja njegova svest zna šta je potrebno. Igra igru. Pobeći ću: poslednji ostatak njegovog uma koji se propinje pre nego što svest i instinkti postanu jedno.

Još jedna mapa.

Još jedno drvo.

Tu je trebalo da visi Rebeka, zar ne?

Nemoj da gubiš snagu, Malin. Još uvek nije gotovo.

Vidim Rebeke u krevetu. Ona spava. Operacija transplantacije kože na njene obraze i stomak je protekla veoma dobro; možda neće biti lepa kao što je bila ranije, ali ona je ionako odavno zaboravila na sujetu. Nema bolove. Njen sin spava u pomoćnom krevetu pored nje, a nova krv teče njenim venama.

Karl nije dobro.

Znam to. Trebalo bi da budem ljut na njega, zbog onoga što mi je uradio. Ali sada leži tamo u njegovom hladnom zemljanom podrumu, umotan u ćebad ispred peći u kojoj vatra slabi i ne mogu da vidim ništa drugo osim toga da je najusamljeniji čovek na planeti. Nema čak ni sebe samog, a ja sam uvek to imao, čak i kada sam bio u najdubljem očaju i odsekao tati uvo.

Tako ne mogu da budem ljut na takvu usamljenost, zato što bi to značilo biti ljut na čovečanstvo, a to, ako već nije nemoguće, nije nikakva uteha. U osnovi, mi smo svi suštinski dobri, mi želimo dobro, zar ne?

Vetar ponovo postaje hladan.

Malin.

Moraš da nastaviš.

Neću moći da pronađem mir, dok taj vetar ne prestane.

Malin ostavlja beležnicu.

Proklinje sebe, jer je ostavila otiske prstiju na njoj, ali to ionako više nije važno.

Koga da pozovem?

Sekea?

Svena Šemana?

Malin vadi mobilni i poziva broj. Zvoni četiri puta pre nego što se neko javi. Glas Karin Johanison, uspavan.

„Da, Karin ovde.“

„Ovde Malin. Izvini što te uznemiravam.“

„Nema problema, Malin. Ionako sam laka na snu.“

„Možeš li da dođeš do stana u Taneforsvegenu broj 34? Poslednji sprat.“

„Sada?“

„Da.“

„Biću tu za petnaest minuta.“

Malin pregleda stvari Karla Murvala.

Pronalazi nekoliko pramenova kose.

Stavlja ih u kesu za zamrzivač koju je pronašla u kuhinji.

Čuje kako se još jedna kola zaustavljaju ispred zgrade. Vrata se zatvaraju. Šapuće ka dnu stepeništa:

„Karin, ovamo gore.“

„Dolazim.“

Malin pokazuje Karin stan.

Kada se vrate u predsoblje, Karin kaže:

„Trebalo bi da pregledamo orman, a onda ostatak stana.“

„Nisam prvenstveno zbog toga htela da dođeš ovamo. Zvala sam te zbog ovoga. Hoću da uradiš DNK test na njima.“

Malin podiže kesu u kojoj je nekoliko pramenova kose.

„Odmah. I uporedi rezultate sa profilom napadača na Mariju Murval.“

„Je li to od Karla Murvala?“

„Jeste.“

„Ako odmah krenem u laboratoriju, rezultati će biti gotovi ujutro.“

„Hvala ti, Karin. Tako brzo?“

„Lako je kada imaš ovako dobre uzorke. Nismo mi baš potpuno beskorisni, znaš. Zašto ti je ovo toliko važno?“

„Ne znam, Karin. Ali je zaista važno.“

„Šta ćemo sa svim ovim?“, Karin pokazuje na ostatak stana.

„Ti imaš i kolege, saradnike, zar ne?“, kaže Malin.

„Čak i ako nisu tako oštri kao ti?“

Dok Karin izlazi sa parkinga, Malin poziva Svena Šemana. Prebacuje dalje. Pokreće stvari koje moraju biti pokrenute.

Spavaća soba stana je osvetljena reflektorima koje je doneo forenzički tim.

Sven Šeman i Seke izgledaju umorno dok pretražuju orman. Ranije, preko telefona, Šeman ju je pitao zašto je otišla u stan i kako je ušla unutra.

„Samo predosećaj, a vrata su već bila otvorena“, rekla je, a Šeman nije dalje insistirao.

Seke navlači par gumenih rukavica i ponovo poseže za beležnicom, lista je, čita, onda je ponovo ostavlja.

Malin je Svenu i Sekeu pokazala beležnicu sa njegovim zapisima i mapama čim su došli, objašnjavajući i povlačeći paralele, objasnivši im šta je uradila i da je Karin već bila ovde, predstavljajući im obrise onoga što se verovatno dogodilo, kao i događaje koji su svemu tome prethodili. Primetila je da su se još više umorili od onoga

što im je rekla, da je činjenica da su tek ustali postajala sve jasnija sa svakom njenom reči, i da nisu baš u potpunosti primali ono što im je govorila, iako je Sven sve vreme klimao glavom kao da se slaže da sve to što ona govori mora da bude istina.

„Dođavola“, kaže Seke, okrenuvši se ka Malin. Ona sedi na stolici pored stola, žudeći za šoljom kafe.

„Gde misliš da je sada?“

„Mislim da je u šumi. Negde u blizini lovačke kolibe.“

„Mi ga nismo pronašli.“

„Može da bude bilo gde.“

„Ranjen je, to znamo. Rebeka Stenlund je rekla da ga je udarila.“

Ranjena životinja.

„Izdali smo poternicu za njim“, kaže Sven. „Postoji mogućnost i da je izvršio samoubistvo.“

„Hoćemo li poslati ekipe sa psima u šumu?“ pita Malin.

„Sačekaćemo do jutra. Sada je suviše mračno. Ali psi ne mogu da osete miris na ovalikoj hladnoći, tako da to možda i nije toliko dobra ideja. Dreseri pasa će to najbolje znati“, kaže Sven. „Sva naša patrolna kola ga traže. A jedina stvar koja ukazuje da bi mogao da bude u šumi je ta oznaka na mapama u beležnici.“

„To je sasvim dovoljno“ kaže Malin.

„Juče kasno po podne nije bio u kolibi. Ako je povređen, mogao je odmah da nađe neko mesto gde će da priligne i skupi snagu. Što znači da nije mnogo verovatno da je sada u kolibi.“

„Ali bi mogao da bude u blizini.“

„To će morati da sačeka, Fošova.“

„Malin“, kaže Seke, „slažem se sa Svenom. Pet sati je ujutro, a on nije bio u kolibi ni kasno sinoć.“

„Fošova“, kaže Sven, „Idi kući i uhvati malo sna. Za sve će biti najbolje ako se malo odmoriš pre onoga što nas čeka sutra, a onda ćemo detaljno pretražiti sva mesta na kojima bi mogao da bude.“

„Ne, ja...“

„Malin“, prekida je Sven. „Već si otišla predaleko, neophodno je da se malo odmoriš.“

„Moramo da ga nađemo. Mislim...“

Malin ostavlja nedovršenu rečenicu, jer ionako ne bi razumeli način na koji razmišlja.

Umesto toga ustaje i izlazi iz sobe.

Dok silazi dole, Malin naleti na Danijela Hegfelta.

„Da li je Karl Murval osumnjičen za ubistvo Bengta Andešona i napad na Rebeku Stenlund?“ Kao da se ništa nije dogodilo.

Malin ne odgovara.

Prolazi pored njega i silazi niz stepenice.

Umorna je i pod stresom, misli Danijel dok se penje poslednjim stepeništem do stana gde dva uniformisana policajca čuvaju stražu ispred ulaznih vrata.

Biće teško ući unutra. Ali, ako ne pokušaš...

Malin izgleda nije mnogo briga što sam odbio *Ekspresen*.

Ali, da li sam i očekivao da će se zabrinuti? Mi smo samo prijatelji po pozivu. Nešto za telo, ali ne i za dušu.

Ali baš sad izgledaš predivno, Malin, dok prolaziš pored mene. Tako jebeno lepa i iscrpljena.

Poslednji stepenik.

Danijel se smeši uniformisanim policajcima.

„Nema teorije, Hegfelte“, kaže onaj viši, sa osmehom na licu.

Ponekad, kada Malin misli da joj san nikada neće doći na oči, on je hvata za minut ili dva.

Krevet ispod nje je topao u njenim snovima.

Krevet je meki pod bele sobe sa prozirnim zidovima koji se njišu na toplom povetarcu.

Iza zidova ih vidi kao gole senke: mama, tata, Tuve, Jane. Seke je tu, i Sven Šeman i Johan Jakobson, Karim Akbar i Karin Johanison, i Berje Sverd i njegova žena Ana.

Braća Murval, Rebeka i Marija, i debela figura koja se igra fudbalskom loptom u rukama. Iskače Markus, i Bigan i Hase, i čuvar na ulazu u *Kolins*, i Gotfrid Karlson, Vejn Andešon i sestra Hermanson, i mangupi iz Jungsbroa, Margareta Svenson, Jeran Kalmvik i Niklas Niren, i mnogi, mnogi drugi; svi su u njenom snu, kao gorivo za njena sećanja, u trenutku kada navigacija mozga pokaže u pravcu njene svesti. Ljudi iz događaja u poslednjih nekoliko nedelja su kao plutače usidrene u osvetljenom prostoru koji može da bude bilo šta. A usred tog prostora zrači Rakel Murval, crna svetlost isijava iz njene senke.

Zvoni alarm na satu koji je pored kreveta.

Oštar, glasan, digitalni zvuk.

Vreme na satu 7.35.

Posle sat i po se završava vreme snova.

Korespondent leži na podu predsoblja.

Jednom da i oni kaskaju za događajima, ali je to verovatno prouzrokovano potrebama procesa štampe.

Imaju sve o Rebeki Stenlund, to da je ona sestra ubijenog Bengta Andešona, ali nemaju ništa o Karlu Murvalu ili o činjenici da su juče pretresali njegov stan.

Mora da su novine već tada krenule u štampu. Ali verovatno to već imaju na mreži. Mrzi me da sad to tražim, a i šta bi mogli da napišu što već ne znam?

Danijel Hegfelt je po običaju napisao nekoliko članaka u novinama.

Možda sam ranije bila previše gruba prema njemu? Možda bi trebalo da mu pružim poštenu šansu da pokaže ko je zaista.

Voda iz tuša je topla, oseća kako joj miluje kožu, i razbuđuje se. Oblači se, stoji u kuhinji dok ne popije šolju neskafe napravljene s vodom zagrejanom u mikrotalasnoj.

Molim te, samo da pronađemo Karla Murvala danas, razmišlja Malin. Mrtvog ili živog.

Možda se i ubio?

Sada je sve moguće, kada je on u pitanju.

Možda će da počini još jedno ubistvo?

Da li je on silovao Mariju Murval? Karin će uskoro imati rezultate, negde tokom dana.

Malin uzdiše i gleda kroz prozor u Crkvu Svetog Laša i drveće. Grane se još uvek nisu predale hladnoći, i dalje prkosno štrče u svim pravcima. Kao i ljudi na ovoj geografskoj širini, misli Malin, dok joj pogled pada na postere u prozorima turističke agencije. Ovo mesto u suštini nije nastanjivo, ali smo, bez obzira na to, ovde uspeli da podignemo dom.

U spavaćoj sobi Malin stavlja futrolu i uzima pištolj.

Otvora vrata Tuvine sobe.

Najlepša na celom svetu.

Neka spava.

Karim Akbar čvrsto drži svog sina za ruku, osećajući prste osmogodišnjaka kroz rukavicu.

Idu preko staze posute šljunkom prema školi. Blokovi zgrada u Lambohovu, visoki tri-četiri sprata, izgledaju kao baze na Mesecu, razbacane bez reda preko opustele ravnice.

Obično njegova žena vodi njihovog sina u školu, ali je danas rekla da ima jaku glavobolju i da ne može da ustane iz kreveta.

Slučaj je prelomljen. Sada samo treba da ga uhvate. Onda će, verovatno, sve ovo biti gotovo?

Malin ga je isporučila. Seke, Johan i Berje. Sven: njihova stena. Šta bih ja bez njih? Moja uloga je da ih ohrabrim, da sve učinim kako bi bili srećni, a kako je to slabo i malo u poređenju sa onim što oni rade. U poređenju sa načinom na koji moraju da postupaju s ljudima.

Malin. Na više načina je idealan detektiv. Instinktivna, usmerena i, ne malo važno, donekle manijakalna. Inteligentna? Svakako. Ali na dobar način. Ona pronalazi prečice, ne libi se da koristi prilike. Ali bez žurbe. Barem

ne toliko često.

„Šta ćete danas raditi u školi?“

„Ne znam. Valjda obične stvari.“

I tako hodaju zajedno u tišini, Karim i njegov sin. Kada stignu do niske školske zgrade od bele cigle, Karim mu pridržava vrata, i njegov sin nestaje u unutrašnjosti škole, kada ga proguta zamračeni hodnik.

Korespondent je u poštanskom sandučetu kraj puta.

Rakel Murval otvara ulazna vrata i staje na trem, primećujući da je danas hladnoća ispunjena vlagom, od koje ima bolove. Ali ona je naviknuta na takvu vrstu fizičkog bola. Razmišlja, kada budem umirala pašću samo na mestu mrtva. Neću da idem uokolo po bolnicama, da se gubim i da ne mogu da kontrolišem sopstveno sranje.

Pažljivo korača kroz sneg, brinući o svojim staračkim kukovima.

Poštansko sanduče se čini kao da je veoma daleko, ali joj se približava svakim korakom.

Dečaci i dalje spavaju; uskoro će se probuditi, ali htela bi da sada pročita novine, a ne da čeka da joj ih donesu, ili da poslednje vesti pročita na ekranu u dnevnoj sobi.

Otvora poklopac, i novine su tu, na vrhu nekih dopola prekrivenih, mrtvih uholaza.

Kada se vrati u kuhinju, naspe sebi šolju sveže kafe i seda za kuhinjski sto da čita novine.

Čita članke o ubistvu Bengta Andešona i o napadima.

Rebeka?

Shvatila sam šta se dogodilo.

Nisam toliko glupa.

Tajne. Senke prošlosti. Moje laži sada cure iz svojih smrdljivih rupa.

Njegov otac je bio mornar.

Kao što sam uvek govorila dečacima.

Je li sve bila laž, majko?

Pitanja koja vode do drugih pitanja.

Da li je Čoškasti Kale bio njegov otac? Jesi li nas lagala sve ove godine? Šta još ne znamo? Zašto ste nas ti i tata terali da ga mučimo? Da ga mrzimo? Sopstvenog brata?
Možda čak i dalje od toga.

Kako je tata pao niza stepenice? Da li si ga ti gurnula, da li si lagala i o onome što se desilo toga dana?

Istina mora da bude ugušena. Ne sme se posejati seme sumnje. Još uvek nije kasno. U ovome vidim priliku.

Nju, Rebeku, pronašli su kako luta poljima gola, kao Marija.

„Dobro obavljen posao, Malin.“

Karim Akbar joj aplaudira dok ulazi u policijsku centralu.

Malin se smeška. Pomišlja, dobro obavljen? Kako to misliš, dobro obavljen? Ovo još uvek nije gotovo.

Sedi za stolom. Proverava *Korespondentov* veb-sajt.

Imaju kratak članak o pretresu u stanu Karla Murvala i objavili su da je za njim izdata nacionalna poternica. Nisu izvukli nikakve zaključke, ali su pomenuli veze sa tekućom istragom ubistva, i činjenicu da se njegova majka žalila na policijsko uznemiravanje.

„Sjajan posao, Malin.“

Karim se zaustavlja kraj nje. Malin gleda gore.

„Nije baš prema pravilima. Ali, između nas govoreći: rezultati su jedino što se računa, a ako ikada nameravamo negde da stignemo, ponekad moramo da primenimo i sopstvena pravila.“

„Moramo da ga pronađemo“, kaže Malin.

„Šta hoćeš da uradiš?“

„Hoću da pritisnem Raket Murval.“

Karim bulji u Malin, koja uzvraća pogled šefu policije sa svom ozbiljnošću koju je uspela da prikupi.

„Idi“, kaže on. „Ja ću preuzeti odgovornost za sve posledice. Ali obavezno povedi i Sekea sa sobom.“

Malin gleda preko kancelarije. Svena Šemana još uvek nema. Ali Seke se zato nervozno vrpolji za svojim stolom.

Tišina u kolima.

Seke nije rekao da hoće muziku, i Malin uživa u monotonom zvuku motora.

Grad iza automobilskih stakala je isti kao i pre dve nedelje, pohlepan kao i uvek: Šegetorp pun životne surovosti, maloprodajne radnje na Tornbiju otupele, ledom pokriveno jezero Roksen kompaktno, a kuće na obroncima Vreta Kloстера i dalje pozivaju buduće stanare svojim zračecim osećanjem da tu žive dobrostojeći ljudi.

Ništa se nije promenilo, misli Malin. Čak ni vreme. Ali tad joj padne na pamet da se Tuve verovatno promenila. Tuve i Markus. Nova poruka je stigla od Tuve, manje suprotnosti i zatvorenosti, više otvorenosti i usmerenosti ka drugome. To ti pristaje, Tuve, misli Malin, zaista ćeš postati veličanstvena odrasla osoba.

I možda bi trebalo da pružim priliku Danijelu Hegfeltu da dokaže da je više od kres-mašine.

Svetla su bila upaljena u kućama u Blossvedretu. Porodice trojice braće su u svojim kućama. Drvena bela kuća Rakel Murval izranja s kraja puta, usamljena na mestu gde put prestaje.

Oblaci snega zasipaju kuću, a iza svetlih velova zime i dalje su skrivene tajne, misli Malin. Uradićeš sve što možeš da bi zadržala svoje tajne, zar ne, Rakel?

Dečji dodatak.

Dete koje si držala jedino zbog novca. Zbog par malih novčića. Ali oni možda i nisu bili tako mali za tebe. Dovoljno da se preživi, gotovo dovoljno.

I zašto si ga toliko mrzela? Šta ti je to uradio Čoškasti Kale? Da li je i on tebi u šumi uradio ono što je neko uradio Mariji? Rebeki? Da li te je Čoškasti Kale uzeo silom? Da li si tako ostala u drugom stanju? I tako si mrzela dete kada je došlo na svet. I možda si htela da ga

daš na usvajanje? Ali onda ti je na pamet pala briljantna ideja, pa si izmislila priču o mornaru i dobila dečji dodatak. Mora da je tako bilo. Da te je uzeo silom. A da je dete koje je bilo plod toga moralo da plati.

Zbog čega bi drugog toliko mrzela sopstvenog sina? Obrazac koji se proteže kroz modernu istoriju. Malin je čitala o Nemicama koje su ruski vojnici silovali pred kraj rata, koje su odbijale od sebe svoju decu. Isto je bilo i u Bosni. A po svoj prilici je tako i u Švedskoj.

Osim ako nisi volela Čoškastog Kalea, a on se prema tebi ponašao kao i prema svim ostalim ženama? Kao da nisi ništa? I to je bilo dovoljno da zamrziš svog sina.

Ali pretpostavljam da je prvo objašnjenje ono pravo.

Osim ako nisi uprljana zlom, Rakel?

Od početka.

Da li takvo zlo postoji?

I novac. Želja za novcem kao crno sunce nad životima na ovom usamljenom, vetrovitom putu.

Dečaku je trebalo dopustiti da ima drugu porodicu, Rakel.

Onda bi bes i mržnja možda imali kraj; možda bi tvoji preostali dečaci bili drugačiji. Možda bi i ti bila drugačija.

„Kakvo grozno, jebeno mesto“, kaže Seke dok stoje na putu pored kuće. „Možeš li da ga vidiš ovde između stabala jabuka u snegu, kao dete? Kako se smrzava?“

Malin klima glavom.

„Ako postoji pakao...“, kaže ona.

Pola minuta kasnije kucaju na vrata kuće Rakel Murval.

Mogu da je vide u kući, mogu da vide kako nestaje u dnevnoj sobi.

„Neće otvoriti vrata“, kaže Malin.

Seke ponovo kuca.

„Samo trenutak“, čuje se unutar kuće.

Vrata se otvaraju i Rakel Murval im se osmehuje.

„Ah, detektivi. Čemu mogu da zahvalim ovu čast?“

„Imamo neka pitanja za vas, ako nemate ništa

protiv...“

Rakel Murval prekida Sekea.

„Izvolite, uđite, detektivi. Ako se brinete zbog mojih žalbi, zaboravite na to. Oprostite starici zbog loše naravi. Kafa?“

„Ne, hvala vam“, kaže Malin.

Seke odmahuje glavom.

„Ali, izvolite, sedite“, Rakel Murval pokazuje prema kuhinjskom stolu. Sedaju za sto.

„Gde je Karl?“, pita Malin.

Rakel Murval ignoriše njeno pitanje.

„Nije u svom stanu, ni u *Kolinsu*. Otpušten je s posla“, kaže Seke.

„Je li on umešan u neke mutne poslove, moj sin?“

Njen sin. Nije ranije upotrebljavala tu reč za Karla, misli Malin.

„Čitali ste novine“, kaže Malin, stavljajući ruku na primerak *Korespondenta* na stolu. „Možete da saberete dva i dva.“

Starica se smeje, ali ne odgovara. Onda kaže:

„Nemam pojma gde bi momak mogao da bude.“

Malin gleda kroz kuhinjske prozore. Vidi malog dečaka koji stoji go u snegu, na hladnoći, zapomažući, obraza crvenih od suza, vidi ga kako pada u sneg, mašući rukama i nogama - smrznuti anđeo na zemlji pokrivenoj snegom.

Malin škripi zubima.

Htela bi da kaže Rakel Murval da zaslužuje da gori u paklu, da postoje stvari koje ne mogu da se oprostite.

U zakonskom smislu, njeni zločini su odavno zastareli, ali u humanom, društvenom smislu? Gledajući na taj način, neke stvari se nikada ne mogu oprostiti.

Silovanje.

Pedofilija.

Zlostavljanje dece.

Uskraćivanje ljubavi deci.

Kazna za takve stvari je doživotna sramota.

A ljubav prema deci. To je prva vrsta ljubavi.

„Šta se zaista dogodilo između vas i Čoškastog Kalea, Rakel?“

Rakel se okreće prema Malin, zuri u nju, a zenice joj postaju velike i crne, kao da pokušavaju da obujme hiljadu godina ženskog iskustva i mučenja. Onda Rakel trepne, zatvarajući oči na nekoliko sekundi, pre nego što će reći:

„Bilo je to tako davno. Više se toga čak i ne sećam. Imala sam mnogo briga tokom svih ovih godina sa mojim dečacima.“

Otvaranje, misli Malin, za sledeće pitanje.

„Zar se niste nikada brinuli“, pita ona, „da će vaši momci možda otkriti da je Čoškasti Kale Karlov otac.“

Rakel Murval puni svoju šolju kafom.

„Dečaci to znaju.“

„Da li znaju? Da li zaista znaju, Rakel? Hvatanje u laži može da uništi sve vrste odnosa“, nastavlja Malin. „I kakvu onda moć poseduje osoba koja mora da laže?“

„Ne shvatam o čemu govorite“, odgovara Rakel Murval. „Ispričali ste samo gomilu gluposti.“

„Jesam li zaista pričala gluposti Rakel?“, pita Malin. „Jesam li?“

Rakel Murval zatvara ulazna vrata iza njih.

Sedi u predsoblju, na crvenoj stolici sa rebrastim naslonom, gleda fotografiju na zidu, na kojoj je okružena dečacima u bašti kada su bili mali. I Bleki je na slici, pre invalidskih kolica.

Jebeni mali nevaljalac. Mora da si nas ti fotografisao.

Ako nestaneš, zauvek nestaneš, misli ona, onda će možda moje tajne ostati samo moje.

Ako on nestane, ostaće samo jedna ili dve glasine, a njih mogu da sklonim u mračni orman. Mora da ode, jednostavno da ode. Moramo da ga se rešimo. U svakom slučaju, umorna sam već od toga što on uopšte i postoji.

Podiže slušalicu.

Zove Adama.

Dečkić podiže slušalicu s druge strane, glasić njegovog sina, visok i nevin.

„Halo.“

„Halo, Tobijase. Baka je ovde. Je li tvoj tata tu?“

„Halo, bako.“

Onda na liniji zavlada tišina, pre nego što stariji, grublji glas ne kaže: „Majko?“

„Trebalo bi da dođeš ovamo, Adame. I povedi braću sa sobom. Imam nešto važno da vam kažem.“

„Dolazim, majko. Reći ću i ostalima.“

Nekada sam lutao ovuda.

Šuma je bila moja.

Ponekad biste lovili ovde blizu mene. Mogao sam da čujem vaše pucnje tokom čitave godine, a čak i tada sam želeo da dođete kod mene.

Majko, zašto si tako ljuta?

Šta sam uradio? Šta sam to uradio?

Vizije i toplota. Ja sam anđeo ispod drveta jabuke od mrva biskvita. Vatra je ponovo topla. Lepo je ovde u mojoj rupi, ali sam usamljen. Međutim, ne plašim se samoće. Zato što ne možeš da se plašiš onoga što jesi, zar ne?

Mogao bih da spavam još malo ovde, u mom mraku. Onda ćete doći i uzeti me, da me pustite unutra. I onda ću postati neko drugi, zar ne? Kada me pustite unutra.

„Šta znamo?“

Seke vozi prema Vreta Klosteru, crkva stoji kao antička tvrđava na vrhu brda oko kilometar daleko, štale Heda jahačkog kluba su na jednoj strani puta, otvorena polja na drugoj.

Malin je htela da kuca na vrata braće Murval i da ih pita da li su znali čiji je sin bio njihov brat Karl, ali joj je Seke rekao da razmisli o tome.

„Ukoliko to ne znaju, pravo je ove starice da ima svoje tajne, Malin. Ne možemo samo da banemo u njenu prošlost i da pokrenemo neke stvari.“

I ona je znala da je Seke bio u pravu, bez obzira na moguće posledice toga što im neće reći. Ukoliko prestanu da poštuju druge ljude, bez obzira ko su, kako onda mogu da traže poštovanje od bilo koga drugog?

Odgovara na Sekeovo pitanje:

„Sačekaćemo na Šemanove timove za potragu. Oni se spremaju da prođu kroz šumu, ali je za pse suviše hladno. U svakom slučaju će povesti par pasa sa sobom.“

A zatim pita:

„Zar ne misliš da bi prvo trebalo tamo da odemo?“

„Ne, Malin. Ništa nismo pronašli juče i ne vidim kako bismo mogli da pronađemo nešto danas.“

„Ne znam“, odgovara Malin. „Mogli bismo da pogledamo tamo gde je pronađeno telo i mesto gde je drugo drvo. Mislim, tamo gde je trebalo da bude.“

„Od sinoć tu imamo patrolna kola koja osmatraju i pregledaju teren. Nešto bismo dosad čuli, da su pronašli nešto.“

„Imaš li ti neku bolju ideju?“

„Nemam uopšte“, kaže Seke i polukružno skreće. Vraćaju se natrag istim putem kojim su i došli, prolazeći pored kuća u Blosvedretu, gde ugledaju braću koja zajedno idu prema kući svoje majke.

„Koliko dugo misliš da će trebati Karin da dobije rezultate DNK testa Karla Murvala?“, pita Malin. „Hoću da znam da li je on silovao Mariju Murval.“

„Da li misliš da je on to uradio?“

„Ne, ali bih volela da znam. Mislim da nas je ponovo izigrala. Samo ne znam kako. Ali znam da nas nikada ne bi pustila unutra da iz toga nije mogla da izvuče i nešto za sebe. Ona i dalje sve ovo vodi. A uhvatiće se i za slamku da bi zaštitila ono što misli da je njeno.“

Malin duboko uzdiše.

„I da sačuva svoje tajne.“

Adam, Elias i Jakob Murval sede oko stola u majčinoj kuhinji. Sipaju sveže skuvanu kafu u šolje, jedu biskvite

koje je njihova majka upravo podgrejala u peći, pošto ih je prethodno izvadila iz zamrzivača.

„Kakvi su biskviti, momci?“

Rakel Murval stoji pored šporeta, sa *Korespondentom* u rukama.

Zvuci odobravanja i pohvale stižu od stola, a onda slušaju ono što njihova majka hoće da im saopšti, a što nije htela da im kaže dok ne sednu i ne uzmu kafu i biskvite.

„Martinson i Fošova“, kaže ona. „Upravo su bili ovde, pitali su me za Karla. Da on nije taj koji je mučio i silovao onu ženu iz novina, onu koju su našli pored puta, onda ne bi dolazili ovde i pitali za njega. Šta je sa žalbom za uznemiravanje koju sam uložila i ostalo? Zašto bi oni rizikovali?“

Pruža *Korespondent* momcima.

Neka pročitaju naslove, neka vide slike pored puta.

„Policija traži Karla. U novinama kažu da su pronašli devojkicu pored puta koja je imala iste povrede kao Marija. A ako pogledate u kompjuter, videćete da je policija sinoć pretresala njegov stan.“

„Dakle, on je spopao Mariju u šumi?“, ispljune Adam Murval.

„Ko bi drugi mogao da bude?“, kaže Rakel Murval. „Sada im je on nestao. Mora da je bio on, jer ovo je urađeno na isti način. Na potpuno isti način.“

„Sopstvenu sestru?“

„Kopile jedno.“

„Monstrum. On je monstrum. Kao što je oduvek i bio.“

„Ali zašto bi to učinio?“ Sumnja se čuje u glasu Elijasa Murvala.

„I zašto ga mi toliko mrzimo? Jeste li se ikada pitali u vezi s tim?“ Rakel pauzira, a onda nastavlja nižim glasom. „On je bio monstrum od samog početka, nikada to nemojte da zaboravite. I on ju je mrzeo. Zato što je bila jedna od nas, a on nije. Zato što je lud. I sami znate kako je imao običaj da se skriva u šumi. A ta njegova rupa je

samo pet kilometara ili manje od mesta gde je Marija napadnuta, tako da to mora da je bio on. Sve se uklapa.“

„Pet kilometara je velika razdaljina kad ideš kroz šumu, majko“, kaže Elijas. „Mi smo imali neke sumnje u vezi s njim i ranije, ali ipak, majko.“

„Sve se uklapa, Elijase. Silovao je sopstvenu sestru u šumi kao da je ona niko i ništa. Uništio ju je.“

„Majka je u pravu, Elijase“, kaže Adam mirno, a onda uzima gutljaj kafe. „To ima smisla“, kaže Jakob. „To sve ima smisla.“

„A sada ćete uraditi ono što se od vas očekuje, momci. Za vašu sestru. Zar nećete, Elijase? Momci?“

„Ali šta ako policija greši?“

„Policajci često greše, Elijase. Ali ne i ovog puta, ne i ovog puta. Prestani više da se objašnjavaš. Šta je s tobom, jesi li na njegovoj strani?“

Rakel Murval maše novinama kroz vazduh.

„Jesi li na njegovoj strani? Ko bi drugi to mogao da bude? Cela stvar se uklapa. Morate da pružite svojoj sestri malo mira. Možda bi mogla da nam se vrati, kada bi znala da je osoba koja ju je povredila nestala.“

„Uhvatiće nas, majko, uhvatiće nas sigurno“, kaže Elijas. „I postoje granice onoga što mi možemo da uradimo.“

„Ne, nema granica, dečko“, kaže Rakel Murval. „Više pameti ima u kokošarniku nego u onoj policijskoj stanici. A vi znate gde je on. Videćete, samo ako uradite ono što vam kažem. Slušajte...“

Hrast u ravnici gde su našli Bengta Andešona izgledao bi kao svako usamljeno drvo, da nije bilo slomljenih grana,

Ali ovaj hrast će uvek biti povezan sa onim što se dogodilo onog najhladnijeg februara. Na proleće farmer će poseći drvo, neće želeći više da gleda položeno cveće na zemlji, radoznale posetioce, žene koje meditiraju. Iskopaće i sve korenje koje može da pronađe, ne zaustavljajući se

dok ne bude siguran da u zemlji neće ostati ni traga od ovog hrasta. Ali duboko u zemlji biće parče korena, i taj koren će rasti, i novo drvo će se pojaviti u ravnici, drvo koje će šaputati imena Loptastog Bengta, Čoškastog Kalea i Raket Murval preko širokih prostranstava Esterjetlanda.

Malin i Seke sede u kolima, zureći u drvo.

Motor radi.

„On nije ovde“, kaže Seke.

„Jednom je bio ovde“, odgovara Malin.

Unutrašnjost *rejndž rovera* miriše na benzin i motorno ulje, a karoserija klapara dok vozilo prolazi kroz Jungsbro u punoj brzini, pored *Vivo* supermarketa, kafea i fabrike čokolada *Klueta* u podnožju brda, pored mosta preko reke.

Elijas Murval sedi sam na zadnjem sedištu, kršeći ruke, slušajući svoj glas, iako sam to ne želi:

„A šta ako ona nije u pravu? Ako on to nije uradio? Onda ćemo zauvek žaliti zbog ovoga. Koja jebena prava mi imamo da radimo ovo...“ Adam Murval se okrene sa prednjeg putničkog sedišta.

„On je to učinio, kopile jedno. Silovao Mariju. Uklapa se. Uradićemo ovo i gotovo. Šta ti stalno ponavljaš, Elijase? Ne smeš nikada da pokažeš da si slab. To je ono što ti kažeš, zar ne? Nikada ne smeš da pokažeš da si slab. Zato nemoj. Pazi se.“

I vozilo naglo skreće, klizeći prema jarku neposredno pre krivine Olstorp.

„U pravu si“, viče Elijas. „Ja nisam slab.“

„Jebiga“, viče Jakob Murval. „Uradićemo to, i dosta više priče. Shvatate?“ Elijas se naginje nazad, upijajući sigurnost iz Jakobovog glasa, uprkos svojoj ljutnji.

Elijas duboko diše, osećajući rešenost u pokretu kola, koja kao da su bila na putu ka ovom odredištu dugo pre no što su čak bila i napravljena. Elijas se okreće.

Gleda dole u prostor za prtljag.

U njemu je umrljana drvena kutija, a u kutiji tri

ručne bombe preostale od provale u skladište oružja, tek iskopane iz skrovišta u podu ispod dvorišne kuće: mesto za skrivanje koje policija nije pronašla tokom pretresa pre nekoliko nedelja.

„Prokleta smo srećni što policija nije pronašla bombe“, rekao je Jakob kada im je majka objasnila njen plan tamo u kući.

„U pravu si, Jakobe“, rekla je majka. „Prokleta srećni.“

Malin i Seke lutaju ravnicom, tražeći još neko usamljeno drvo.

Ali drveće koje pronalaze ne pokazuje nikakve znakove borbe oko njega. Ono je samo usamljeno, od vetra povijeno, mrazom okovano drveće.

Seke je za volanom dok napreduju prema Klokriku, duž jedva raščišćenog puta kraj ivice naizgled beskrajnog polja, kada zazvoni Malinin telefon. Na displeju je broj Karin Johanison.

„Malin ovde.“

„Negativno, Fošova“, kaže Karin. „Karl Murval nije silovao Mariju Murval.“

„Nema nikakvih sličnosti?“

„On to nije uradio, to je sigurno.“

„Hvala, Karin.“

„Je li to bilo važno, Malin? Jesi li zaista mislila da je on?“

„Ne znam šta sam mislila. Ali sada znam šta da mislim. Hvala ti još jednom.“ Malin završava razgovor.

„On nije silovao Mariju Murval“, kaže Sekeu, koji prima informaciju ne skidajući pogled s puta.

„Dakle, taj slučaj i dalje nije rešen“, kaže Seke, zlovoljnim glasom, što tera Malin na razmišljanje.

Braća idu prema Rakelinoj kući upravo pošto su ona i Seke otišli.

Braća koja ne znaju da Karl nije silovao Mariju.

Koja slušaju svoju majku. Potčinjavaju joj se.

Majka sa tajnama koje čuva.

A postoji jedan jedini način da ih sačuva.

Seke zaustavlja kola ispred još jednog drveta.

Koreni, misli Malin. Krv koja mora biti istrebljena.

Dela koja moraju biti osvećena. To je ono što mi radimo.

I zato on mora biti zbrisan. Rakel ne zna da imamo Karlovu DNK i da će sve izaći na videlo.

Ili duboko u sebi to zna, ali potiskuje to znanje, hvatajući se za poslednju, imaginarnu slamku.

Ako zlo sateraš u čošak, ono će napasti...

„Znam zašto nas je danas pustila u kuću“, uzvikne Malin tek što je Seke otvorio vrata s vozačeve strane, „Vozi nas u kolibu, što brže možeš.“

Kuće Vreta Kloстера poređale su se uz put.

Osećaj ušuškane sigurnosti iza fasada, blizu, ali ipak dovoljno daleko.

Nakon ovog putovanja ona ne želi ponovo da prođe ovim putem u narednih hiljadu godina.

Voze se preko mosta dole do Kungsbroa i skreću prema Olstorpu, prošavši pored škole u Bjerkeu koja radi po principu Montesorijeve, čije zgrade obojene u plavo i ružičasto, sa svojom antropozofskom ugaonom arhitekturom, izgledaju jednako zastrašene hladnoćom kao i sve druge zgrade.

Nadam se da ovde podižu dobre ljude.

Sa Janeom je jednom razgovarala o tome da Tuve krene u školu koja radi po principu Montesorijeve, ali je ona to odbila, pošto je čula da deca koja idu u škole koje imaju zaštićeno okruženje kao što je i u takvim školama, kasnije teško mogu da izađu na kraj sa konkurencijom van sigurnosti školskih zidova.

Pravljenje sopstvenih lutaka.

Pisanje sopstvenih knjiga.

Učenje o tome da je svet pun ljubavi.

Koliko ljubavi ima ovde u šumi? Koliko mržnje koja buktu?

Kola klize brže preko uglačane površine puta kada Seke dotakne gas.

„Samo vozi, Seke. Hitno je. Mogu da ti garantujem da je on negde tamo.“

Seke ništa ne pita, samo se koncentriše na auto i na put dok prolaze skretanje ka Olstorpu i voze se prema jezeru Hultšen.

Prolaze pored terena za golf, zastavice i dalje lepršaju, i Malin ih zamišlja kao tela braće koja lebde na vetru, u kojem plovi ledeni dah njihove majke sa snagom da ih pošalje tamo gde ona to želi.

Jakob Murval jače stiska volan, skrećući na put koji vodi ka letnjim kućicama oko Hultšena, malim u belo obojenim straćarama pokrivenim snegom.

Zeleni *rejdž rover* vrluda po snegu, kristali leda padaju i vrte se po udubljenjima, kao uglačane krhotine kasetnih bombi, ali on nekako uspeva da održi vozilo na putu.

Elijas više ništa nije rekao.

A Adam sedi u tišini, fokusiran, na suvozačkom sedištu.

Samo radimo ono što mora da se uradi, razmišlja Jakob. Kao što uvek radimo. Kao što smo oduvek radili. Kao što sam ja uradio kada sam pronašao tatu na dnu stepenica. Sabrao sam se, iako sam hteo da vrištim. Spustio sam mu kapke tako da majka ne bi morala da vidi te zastrašujuće oči.

Mi radimo ono što moramo. Jer, ako pustimo da neko siluje našu sestru, a da ne učinimo ništa povodom toga, kakvi bismo onda mi to bili ljudi. Onda ne bi bilo kraja svim sranjima koja bi usledila. Šta mi to radimo sada, zaustavi se, razmisli.

Na kraju staze zaustavlja kola.

„Izlazite napolje“, viče i braća iskaču napolje, i, ako je bilo ikakve sumnje u Elijasu, sada je nestala.

Svi imaju na sebi zelene jakne i tamnoplave pantalone.

„Hajde“, viče Jakob, a Adam otvara zadnja vrata i uzima prljavu kutiju, stavljajući je na tlo dok zatvara vrata.

„Spremni“, odaziva se on. Onda pažljivo uzima kutiju pod mišku i penju se preko nagomilanog snega, ulazeći u šumu.

Jakob je na čelu.

Onda Elijas.

Adam je sa kutijom na začelju.

Jakob vidi drveće oko sebe. Šuma u kojoj je lovio toliko puta. Vidi majku za stolom. Marija u krevetu onaj jedini put kada je smogao snage da je poseti u Vadsteni.

Kopile. Ti, kopile, govori u sebi.

Njegova braća su iza njega.

Psuju svaki put kada im čizme propadnu kroz belu koru.

Kako tri bombe mogu da budu ovoliko teške, razmišlja Adam, ipak je to tako malo, kada uporediš sa štetom koju mogu da naprave?

Razmišlja o Mariji u njenoj bolničkoj sobi. Kako se ona uvek preplaši kada je poseti, skupljajući se na ivici kreveta, pa mora da šapuće njeno ime više puta, neprestano ga ponavljajući da bi je smirio. Čak i ne zna da li ga ona prepoznaje. Nikada ništa nije rekla, ali mu dopušta da bude tamo, i posle izvesnog vremena više nije uplašena, prihvata činjenicu da je on s njom u sobi.

Šta onda?

Onda sede usred njenog bola.

Jebiga.

Njegova noga lomi koru snega, tone duboko do

korena, i mora snažno da povuče da bi je izvukao.

To je taj prokletnik uradio.

Svojoj sopstvenoj sestri.

Nema druge mogućnosti. Završiti, treba zauvek završiti s njim. Nema razloga za sumnju. Sumnja nije za nas.

Kutija ispod njegove ruke. Čvrsto je drži. Ne zna šta bi moglo da se dogodi ako je ispusti.

Ponestaje mu dah. Vidi braću ispred sebe, oseća hladnoću i seća se vremena pored kanala kada su se njih dvojica pobrinula za tog turskog seronju, kada su pokazali da nijedan prokletnik ne može da nasrne na nekoga od njih, da se drže zajedno. A to se odnosi i na tebe, Marija, i zato moramo da uradimo ovo.

Šutiranje, šutiranje, šutiranje.

Mnogo više od toga.

Sada smo odrasli ljudi. I moramo da se ponašamo kao odrasli ljudi.

Elijas je samo desetak metara ispred njega. Adam može da oseti njegovo telo, vetar u njegovoj kosi. On i dalje sedi iza njega, na njegovom motociklu, i uvek će tu sedeti.

Tu je vozilo. *Rejndž rover* braće Murval je zabijen pravo u hrpu snega, i Seke parkira odmah iza njega, pobrinuvši se da mu tako blokira put.

Pozvali su pojačanje, helikopter je na putu ka šumi. Malin kaže Svenu Šemanu:

„Veruj mi u vezi s ovim, Svene.“

Ali treba vremena da se po ovolikoj hladnoći helikopter podigne u vazduh, tako da moraju da se oslone na svoje snage, na svoje noge. Patrole s psima upravo su napustile stanicu.

Pentraju se preko gomila snega, prateći tragove braće Murval, jure između drveća, trče, skaču i dočekuju se na noge lomeći koru snega, sapliču se, nastavljaju dalje, ponovo trče. Srce im lupa u grudima, pluća rade prekovremeno, predozirana hladnim, belim vazduhom, tela ih

vuku napred, napred, ali čak i adrenalin ne traje zauvek i uskoro se više teturaju nego što trče, dok oslušuju šumu, da čuju braću, da čuju neki zvuk aktivnosti, života, ali nijedno od njih ne čuje ništa.

„Sranje“, dahće Seke. „Šta misliš, koliko daleko su odmakli?“

„Prilično su daleko“, kaže Malin. „Moramo da nastavimo dalje.“

I Malin počinje da trči kroz šumu, ali pokorica snega ne izdržava njene teške, snažne korake i ona pada, ustaje, nastavlja dalje.

Vizija sveta ispred nje se sužava u tunel.

„On nije silovao vašu sestru“, hoće da vikne kroz šumu.

„Nemojte da verujete svojoj majci. On je nije silovao, uradio je neke gnusne stvari, ali nije to. Neka se sada sve završi, još uvek nije kasno, šta god vi mislili, šta god da je ona batinama uterala u vas. On je i dalje vaš brat. Da li me čujete? Da li me čujete? On je vaš brat. I on nije silovao vašu sestru, to sigurno znamo.“

Tunel se zatvara.

Moram da stignem tamo, misli Malin.

Viče: „On nije silovao vašu sestru“, ali joj je toliko ponestalo daha da jedva može da čuje sopstveni glas.

Nikada ne pokazuj da si slab, nikada ne pokazuj da si slab, nikada...

Elijas mrmlja ove reči samom sebi, ponavljajući ih kao mantru, razmišljajući o svim onim trenucima kada je uspešno pokazivao svoju snagu, kako je raspalio pesnicom po licu učitelja Bromana kada ga je ovaj nazvao prljavim derištem iz Blosvedreta.

Ponekad se pita zašto je sve ispalo onako kako je ispalo, zašto su oni na margini, i jedini odgovor koji može da pronađe jeste taj da je tako bilo od samog početka. Oko njih su bili ljudi koji imaju posao, pristojne živote, lepe kuće, a to nikada, nikada nismo bili mi, i svet nam je to na

svaki mogući način davao na znanje.

Adam je iza njega.

Elijas se zaustavlja, okreće se. Razmišlja kako dobro nosi svu tu težinu, njegov brat, i kako njegovo čelo postaje rumeno na zimskom svetlu i po hladnoći, kako njegova koža izgleda zdravije.

„Drži dobro tu kutiju, Adame.“

„Držim je“, odgovara on, stegnutog glasa.

Jakob tiho ide ispred njega.

Njegovi koraci su odlučni, ramena uvučena u jaknu, povijena ka tlu.

„Jebiga“, psuje Adam. „Ovaj sneg je stvarno uporan.“

Ponovo propada u sneg.

„Hajde da požurimo“, kaže on. „Da završimo s tim.“

Elijas ništa ne kaže.

Nema više ničega o čemu bi govorili. Treba učiniti samo jednu stvar.

Prolaze kolibu.

Ne zaustavljaju se, već nastavljaju preko čistine u šumu, mračniju i gušću od one na drugoj strani, i ovde je pokorica snega deblja, stabilnija, ali i dalje se predaje i puca s vremena na vreme.

„On se krije ovde“, kaže Elijas. „Znam da se krije.“

„Mogu da namirišem dim iz peći“, kaže Adam.

Adamovi prsti, kojima drži kutiju počinju da se grče, tresući se nekontrolisano, još uvek stegnuti oko drveta. On menja ruke, savija prste, da bi se oslobodio grčeva.

„Jebena rupa u zemlji. Nije bolji od životinje“, šapuće Jakob.

Onda glasno kaže:

„Sad je došao red na Mariju.“

Izvikuje reči prema šumi, ali zvuk zamire između stabala, šuma upija njegove zvuke.

Nastavi, Malin, nastavi. Još uvek nije kasno. Helikopter je napustio aerodrom u Malmsletu i sada kovitla svojim putem prema tebi preko ravnice, psi u patrolama

*njuškaju, laju, njihova umrtvljena čula uzalud traže.
Kao i ti, Malin, mislim da je kap prelila čašu.
Ali i pored toga.
Voleo bih daje Karl ovde pored mene.
Voleo bih da lebdim pored njega.
Da ga odvedem odavde sa sobom.*

Kako je moguće da se osećaš tako umorno?

Malinino telo je puno mlečne kiseline, pa njih dvoje moraju da sednu i da se odmire na stepenicama na ulazu u kolibu, iako tragovi braće Murval vode dalje u šumu.

Zviždanje vetra.

Šapat.

Kao da im je prokuvala glava, bez obzira na hladnoću. Dah izlazi kao dim ugasle vatre iz Sekeovih Lista.

„Jebiga, jebiga“, kaže Seke, dok hvata dah. „Samo kad bih bio u fori kao Martin.“

„Moramo dalje“, dahće Malin.

Ustaju.

Potera se nastavlja, sve dublje u šumu.

78

Dolaziš li?

Da li dolaziš da me pustiš unutra?

Ne udaraj me.

Jesi li to ti? Ili smrt?

Ko god da je tamo, reci mi da dolaziš sa prijateljskim namerama. Reci mi da dolaziš s ljubavlju.

Obećaj mi to.

Obećaj mi toliko.

Obećaj.

Čujem te. Još uvek nisi ovde, ali ćeš uskoro biti. Ja ležim na podu, slušam tvoje reči tamo kao prigušeni plač.

„Sada ćemo ga pustiti unutra“, vičeš. „Sada može da

bude jedan od nas. Sada može da uđe.“

Lepo je.

Toliko sam toga učinio. Niko više nije ostao s onom krvlju. Onda možemo da zanemarimo to malo što kola mojim venama.

Sve ste bliži.

Vi dolazite s njenom ljubavlju.

Vi dolazite da me pustite unutra.

Vrata moje rupe nisu zaključana.

Elijas Murval vidi dim koji se diže iz tanke cevi iznad ispupčenja u snegu. U mislima vidi kako se Karl ovde šćućurio, uplašen, besmislen.

Mora da je on to uradio.

Sumnja je slabost.

Prebićemo ga, šutiraćemo ga, sve to.

Mora da je tačno ono što je majka rekla: da je bio monstrum od samog početka, da smo nas trojica to odmah osetili, da je on silovao Mariju.

Karl je sam pronašao ovo sklonište kada je imao deset godina i lutao po šumi oko kolibe, a da nikome nije rekao šta radi, onda im je sav ponosan pokazao šta je otkrio, kao da bi oni mogli da budu impresionirani nekom prljavom rupom u zemlji. Bleki ga je zaključavao unutra, ostavljao ga je ovde danima bez ičega osim vode dok su oni bili u kolibi. Nije bilo bitno koje je doba godine. U početku se Karl bunio, morali su da ga vuku tamo, matori i braća, ali onda je izgledalo kao da se navikao na to, čak se tamo osećao kao kod kuće, pretvorivši tako rupu u svoje malo sklonište. Nije bilo zabavno zatvarati ga tamo ako je on srećan zbog toga, i neko vreme su razmišljali da zakopaju rupu, ali nikome nije dovoljno stalo da bi uložio toliki napor.

„Neka mali prokletnik onda zadrži svoj grob“, zaključio je njihov stari iz invalidskih kolica i niko se nije bunio. Znali su da i dalje koristi rupu, ponekad su viđali tragove njegovih skija do kolibe. Ponekad nije bilo tragova,

pa su pretpostavljali da je dolazio i iz drugih pravaca.

Elijas i Jakob su se približili.

Zelena kutija u Adamovim rukama je otežala i on nepokolebljivo prati njihove korake kroz beli i crni pejzaž.

„Da li čuješ to, Seke?“

»Šta?“

„Zar to nisu glasovi ispred nas?“

„Ne čujem nikakve glasove.“

„Ali neko govori, ja mogu da čujem to.“

„Nemoj da mi odlepljuješ, Fošova. Hajde, idemo.“

Šta kažeš?

Govoriš o otvaranju vrata, toliko mogu da shvatim. Otvaranju i puštanju unutra.

„Ti otvori, a ja ću da ih ubacim unutra.“ Ovo dolazi od Elijasa.

Istina je. Uspeo sam, uradio sam to, nešto je konačno došlo na svoje mesto.

Ali šta vi sada čekate?

„Prvo“, kaže on, „ubaciš jednu unutra, onda ostale, a na kraju i celu kutiju.“

Malin trči, čuje glasove, ali više kao šapat kome ne možeš odrediti značenje iz zvučnih talasa koji se kreću između drveća.

Mrmljanje.

Milenijumi istorije i nepravde skupljeni su ovde u jednom trenutku.

Da li se šuma zaista otvara? Seke ne može da održi korak s njom. Zaostaje, dahćući. Malin misli da će pasti. Onda kreće još jače, trči između drveća i izgleda kao da sneg nestaje ispod njenih stopala, kao da lebdi na krilima istine.

Elijas Murval vadi prvu bombu iz kutije. Vidi Jakoba kako stoji pored vrata podruma u zemlji, dim iz dimnjaka lebdi kao veo iza njega, šuma je na oprezu, stabla ga podstiču: uradi to, uradi to, uradi to.

Ubij sopstvenog brata.

On je uništio tvoju sestru.

On nije ljudsko biće.

Ali Elijas okleva.

„Jebote, Elijase“, viče Jakob. „Uradi to već jednom. Ubaci ih unutra. Ubaci ih unutra. Šta čekaš, jebem ti?“

Elijas šapuće: „Da, šta dođavola čekaš?“

„Ubaci ih. Ubaci ih“, Adamov glas.

I dok Elijas izvlači iglu iz prve bombe, Jakob otvara metar visoka vrata rupe.

Vi otvarate i ja mogu da vidim svetlost. Ja sam sada jedan od vas.

Najzad.

Vi ste tako ljubazni.

Prvo jedna jabuka, zato što znate da ih volim. Kotrlja se prema meni, zelena u mekoj sivoj svetlosti.

Uzimam jabuku, hladna je i zelena, onda se još dve jabuke kotrljaju po mom zemljanom podu, zajedno sa pravougaonom kutijom.

Tako ljubazno.

Uzimam i drugu jabuku, hladna je teška od leda.

Vi ste sada ovde.

Onda se vrata ponovo zatvaraju i svetlost nestaje. Zašto?

Rekli ste da ćete me pustiti unutra.

Pitam se kada će se svetlost vratiti? Odakle dolazi ta razlamajuća svetlost?

Seke pada negde iza nje.

Šta ona može da vidi ispred sebe? Njen vidokrug je kao slika sa amaterske kamere koja drhti u ruci, obrisi se pomeraju napred-nazad, a šta ona to vidi? Tri brata?

Šta rade?

Bacaju se u sneg.

A onda eksplozija, i još jedna, i još jedna, a onda blesak vatre iz ispuščenja u snegu, i ona se baca na

zemlju, osećajući kako hladnoća silom nalazi put do svake njene kosti.

Oružje iz skladišta oružja.

Ručne bombe.

Jebiga.

Otišao je, pomišlja Elijas Murval. Više ne postoji. Ja nisam pokazao slabost.

Elijas se podiže na sve četiri, zvuk eksplozije još mu bubnja u ušima, čitava glava mu je puna buke, i vidi Adama i Jakoba kako se pridižu, i kako su vrata skrovišta raznesena, i kako je sneg kojim je pokriven krov podruma sada postao neverovatno bela prašina u vazduhu.

Kako li izgleda unutra?

Pusti da petarda eksplodira u stisnutoj pesnici...

Ubaci jednu u dupe nekoj jebenoj mački...

Sneg je pun mrlja od krvi.

Smrad znoja, spaljenog mesa. Krv.

Ko to više? Žena?

Okreće se.

Vidi ženu koja drži pištolj i prilazi im sa ivice šume.

Ona? Kako je, jebote, ona ovako brzo stigla ovamo?

Malin je ustala, hoda, sa izvučenim pištoljem, prema trojici muškaraca koji se pridižu na kolena, ustaju, dižu ruke iznad glave.

„Ubili ste svog brata“, viče ona. „Ubili ste svog brata. Mislite da vam je on silovao sestru, ali on nije imao ništa s tim, vi prokletnici“, viče. „Ubili ste svog brata.“

Onda Jakob Murval kreće prema njoj, vičući:

„Nikoga nismo ubili. Došli smo da ga uhvatimo, znali smo da ga tražite, a kada smo prišli skrovištu, ono je eksplodiralo.“

Jakob Murval se smeje.

„On nije silovao vašu sestru“, viče Malin.

Osmeh nestaje s usana Jakoba Murvala; sada izgleda pogođeno, zavedeno, a Malin zamahuje pištoljem, koji fijukne kroz vazduh pre nego što se drška sa magacinom zaustavi na njegovom nosu.

Krv curi iz nozdrva Jakoba Murvala i on se naginje napred, bojeći sneg u tamnocrveno, a Malin pada na kolena i vrišti, i vrišti ponovo i ponovo, ali niko ne čuje njen krik koji se polako pretvara u jecaj u trenutku kada helikopter doplovi iznad njih, razbijajući i gušeći zvuk iz njenih pluća. Očaj, bol i delići ljudskih života koji su isplivali iz ovog krika odjekivaće zauvek u u šumama oko Hultšena.

Čujete li tutnjavu?

To bučno mrmljanje.

Šuštanje iz mahovine.

To mrtvi šapuću, reći će vam priče. Mrtvi, i oni mrtvi koji još uvek žive.

Epilog

Mantorp, sreda, 2. mart

„Više se ne bojim.“

„Ni ja.“

Nema zlobe. Nema očaja, nema nepravde koju treba oprostiti.

Ovde je jedino miris jabuka i lopte lete bez težine kroz prostor bez kraja. Mi lebdimo jedan kraj drugoga, Karl I ja, onako kako braća treba da budu zajedno. Više ne vidimo zemlju, umesto nje vidimo gotovo sve, i dobro smo.

Rakel Murval sedi na čelu kuhinjskog stola u svojoj kuhinji, leđa su joj okrenuta prema šporetu, na kome će prženi kupus uskoro biti gotov, a od njega se širi sladak miris po sobi.

Elijas prvi ustaje.

Onda Jakob. I na kraju Adam.

„Lagala si, majko. Članci u novinama. On je bio naš...“

„Znali ste.“

„On je i dalje naš brat.“

„Lagala si... naterala si nas da ubijemo našeg...“

Jedan po jedan izlaze iz kuhinje.

Ulazna vrata se zatvaraju.

Rakel Murval zabacuje dugu belu kosu.

„Vratite se“, šapuće. „Vratite se.“

Kako se to dogodilo.

Malin je sigurna, dok pretura gomilu odeće u *H&M-u* u *Mobilija* šoping- centru na izlazu iz Mantorpa.

Oni su ubacili bombe u rupu, a majka ih je navela da to učine.

Ali braća su imala priče koje su se poklapale; nemoguće je dokazati da Karl Murval nije sam povukao igle na bombama koje je nekako nabavio. Braća će provesti svojih mesec dana u Skeningeu na leto, zbog krivolova i nedozvoljenog posedovanja oružja, to je sve.

Tuве drži crvenu, cvetnu letnju haljinu. Pitanja, osmesi.

Malin odmahuje glavom.

Slučaj ubistva Bengta Andešona smatra se rešenim, zajedno s otmicom i napadom na Rebeku Stenlund. Počinilac je u oba slučaja bio žrtvin polubrat, koji je sebe razneo u hiljade i hiljade komadića u rupi u zemlji, koja je za njega bila nešto najbliže domu na ovoj zemlji.

Ovo je službena istina:

„Nije mogao da živi s onim što je učinio.“

Jakob Murval je prijavio Malin zbog prekomerne upotrebe sile u vezi sa događajem, ali je Seke podržao njenu verziju.

„Ništa slično se nije dogodilo. Verovatno je bio povređen u eksploziji“, i tu se priča završila.

Ostaje jedno pitanje: Ko je silovao Mariju Murval?

Malin opipava svetloplavi kombinezon.

Da li se na sva pitanja mora odgovoriti?

Napolju je hladnoća popustila, iako se sneg zadržao.

Bela kora je svakog dana sve tanja, a ispod zemlje prve visibabe samo što nisu izašle iz mraka. One se kreću kroz zemlju, spremne da uskoro pozdrave sunce.

Sken i obrada : *BABAC*